

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Voditelji brez pristašev

Belgrad, 2. julija.

Brodolomci diktatorskih vlad se zbirajo, da popravijo svojo polomljeno in razklopotano ladjo in jo prepleškajo z novo barvo, za oko prijetnejšo, kakor je bila krvavordeča barva polomljenega broda.

Prihod vlade dr. Stojadinovića je spočetka brodolomcem vzel sapo, da so ponižno molčali, boječi se, da se izlije nad njimi ves ljudski srd, ki se je zadnja leta zbiral v ercih in dušah najširših ljudskih plasti. Toda vlada Stojadinovića-Korošec-Spaho ni nastopila s programom maščevanja, ki bi bil pač prinesel marsikomu zaslužen kazni, mnogim pa zadoščenje, marveč je stopila pred ljudstvo s programom pomirjenja, ki je edino mogoč, ako se ni hotelo izgubljati časa z brezplodnim političnim igranjem, s katerim se ne rešujejo gospodarsko zavožena vprašanja in gospodarska stiska, ki je trkala in še trka na vrata vsake hiše, iz- vzemši morda samo one, katerih posestniki so se solčili pod milostnimi žarki JNS režima. Med političnimi brodolomci diktatorskih vlad ni nobenega gospodarskega brodolomca! Ni se smel izgubljati čas, ako je bilo treba zamašiti glavnerazpoke, nastale v našem narodnem gospodarstvu, zlasti še, ker vsakdo ve, da se gospodarske rane ne dajo čez noč zaceliti. Z brez- umno politiko je pač mogoče v kratkem času pahnuti vse ljudstvo v splošno gospodarsko be- do, ni je pa mogoče v tako kratkem času od- praviti.

Brodolomci JNS režimov tega državnikega akta vlade g. dr. Stojadinovića niso kritizirali, kakor bi bil vsak pameten človek pričakoval. Videči, da so ohranili v narodni skupščini in zlasti v senatu vse svoje postojanke, so začeli dvigati glave. Namesto, da bi bili podprli stremljenja vlade, veselji, da so odnesli žive glave, so začeli nagajati. Skomine po egiptovskih lon- cih, iz katerih so za časa diktature globoko za- jemali, in vladeželjnosti so bile v njih pač moč- nejše, kakor vsa ljubezen do države, ki so je bile in so je še njihova usta polna. Začeli so se zbirati in iskati svoje raztrepene ude po posa- meznih banovinah. To delo so opravljali z ve- likim pompom, da bi obrnili nase čim večjo pozornost. Triumf pa naj bi bil kongres JNS. Skrbno so pripravili poročila, ki naj, objavlje- na, naredijo v javnosti vtis, da je JNS mogoč- na, državna stranka, ki je — seveda — edina poklicana in sposobna, da vzame v roko državno krmlilo in osreči to nesrečno ljudstvo, osreči državo. Toda gospoda iz JNS je pri tem pozabila, da je osamljena, da nima za seboj ljudskih množic, da govorijo samo politični ge- nerali — brodolomci, brez mornarjev, brez armade.

Le oglejte si njihova imena! Niti za enim izmed njih ne stojijo ljudske množice, niti eden izmed njih ne more reči, da ima za seboj vsaj večino v eni banovini ali pokrajini. Na množice za seboj so kazali samo tedaj, ko so ljudje iz strahu pred strahovanjem oddajali za nje svoje glasove. Za njimi stojijo samo tisti, ki uživajo privilegije in osebne koristi, kadar ljudstvo nima nobene besede. Zdi se, da se sami tega prav dobro zavedajo; zato so si izbrali za voditelja moža s sabljjo, ki zna sabljo odločno vihiti, kadar ima oblast brez ljudske- ga pooblastila.

Tukajšnja javnost se za kongres Jugoslo- vanske nacionalne stranke tudi ni prav nič zanimala. Če bi časopisje ne bilo objavilo po- ročil o tem kongresu, bi bil kongres v javnosti tako neopažen, kakor da ga ni bilo. To šibkost in slabost stranke čutijo strankini voditelji sa- mi. Na vse strani so se obračali za pomoč in sodelovanje; pa so jim odpovedali sodelovanje celo bivši njeni stebri in najbojji sodelavci ka- kor g. dr. Boža Maksimović, g. dr. Srđkić, celo stranka, ki jo vodi bivši šef kabineta in za- upnik bivšega g. predsednika vlade, g. generala v p. Petra Živkovića. Vsakdo, ki hoče še poli- tično živeti ali vsaj životariti, pač beži proč od ljudi, ki so šest let z raznimi nebištevimi spremembami vodili državo, dokazali svojo po- polno državniško nesposobnost in politično ne- spretnost in vsled tega doživeli popoln polom svoje, na videz tako močne stranke, tedaj edine stranke v državi. Dasiravno so z zakonom one- mogočili vsako drugo strankarsko gibanje in so bili pri prvih volitvah za časa diktature iz- voljeni sami njihovi pristaši, ki so vsi v javno- sti na življenje in smrt prisegali na isti, kakor so zatrjevali, edino zveličavni program, so se njihove vrste kaj kmalu začele krhati in ce- piti. V čem neki sta se programski razločevala n. pr. g. dr. Jeftić in g. dr. Albert Kramer? In vendar že pri sledečih volitvah nista korakala v eni fronti.

To je pač dokaz, da tej gospodi ni šlo to- liko za program kakor pa za oblast. Zato je pa tudi prav postranskega pomena program, ki ga gospoda iz JNS ponuja javnosti, ker smo videli, da jim je program le bolj firma in li- manice, na katere bi se utegnili kdo uloviti. Svoj čas so prav ti gospodje ponujali svoj de- mokratiški program in vzeli demokracijo in »državotvornost« v zakup; pozneje so pa pove- ličevali diktaturo in fašistične metode kot edi- no državotvorno sredstvo. Svoj čas so se zav- zemali za unitarizem in najstrožji centralizem, tako da so bili v njihovih očeh vsi, ki so se borili proti državnemu centralizmu, sami proti- državni elementi in separatisti. Ko pa je ta strogi, brezkompromisni centralizem kljub vse- močni diktaturi dokazal, da je v resnici dina- mit za državno edinstvo in politično harmonijo v državi, je ista ta gospoda pricela na svojem kongresu državnopravni program, kakor ga je svoj čas približno v isti liniji zastopala v kon- stituanti Slovenska ljudska stranka. Ali se ne zdi, da človek bere neke predloge slovenske delegacije v konstituenti, ko bere tale del refe- rata g. Jova Banjanina: »Funkcije države je tre- ba obdržati, a vse drugo prenesti na banovine. Toda treba je paziti, da splošni državni interesi ne bodo oškodovani. Treba je ustvariti pogoje za daljnosežno dekoncentracijo. Prosvetna po- litika mora biti ena, toda pri pouku se je treba

Nova vlada v Sofiji

Kjoseivanov in pet novih ministrov Sprava s skupino Cankova

Sofija, 4. julija. AA. Kralj Boris je danes ob 11 dop. sprejel v avdienco ministrsk. predsednika Kjoseivanova, ki mu je ob tej priliki predal ostavko cele svoje vlade. Kralj je ostavko sprejel in dal mandat Kjoseivanovu za sestavo nove vlade.

Po prejemu mandata za sestavo nove vlade je Georgi Kjoseivanov zapustil dvor ob 11 in odšel v predsedstvo vlade. Tu je takoj sprejel ministre, ki ne stopijo v novo vlado in se od njih poslovil. Nato je Kjoseivanov nadaljeval razgovore s posa- meznimi osebnostmi, ki naj postanejo novi mini- stri. Ker je general Solarov davi odklonil vstop v novo vlado, je doživela snočnja lista Kjoseivanove nove vlade manjše izpremembe. Prometno minist- rstvo je izročeno Todoru Kožuharovu, prosvetno mi- nistrstvo prof. Dimitru Mišajkovu, trgovinsko mi- nistrstvo pa Dimitru Velevu.

V novo Kjoseivanovo vlado vstopijo kot novi ministri: Ivan Krasnovski, šef glavne kontrole, kot notranji minister, Andjel Karadžozov, predsednik kasacijskega sodišča, kot pravosodni minister, profe- sor Dimitar Mišajkov, Rade Vasiljev, ravnatelj

Kmetijske banke, kot kmetijski minister, in Todor Kožuharov kot prometni minister.

Mandator krone se je ob 12.40 odpeljal iz pred- sedstva vlade na dvor, kjer je Nj. Vel. kralju Borisu predložil v podpis listo nove vlade. Z dvora se je Kjoseivanov ob 13 vrnil v predsedstvo vlade in tamkaj sprejel zastopnike listov ter jim prečital naslednjo listo nove vlade: predsednik vlade in zunanji minister Kjoseivanov, notranji minister Ivan Krasnovski, šef glavne kontrole, neodvisen, pravosodni minister Andjel Karadžozov, predse- dnik kasacijskega sodišča, prosvetni minister prof. Dimitar Mišajkov, skupina Cankova, minister vojs- ke general Lukov, finančni minister Karil Gunev, trgovinski minister Dimitar Veleu, kmetijski mi- nister Rade Vasiljev, ravnatelj Kmetijske banke, »Demokratski« zgovor, prometni minister Todor Kožuharov, skupina Cankova, gradbeni minister Ganev.

Predsednik vlade Kjoseivanov je izjavil novi- narjem, da bo popoldne ob petih objavljen ukaz o sestavi nove vlade, ob 18 pa bo prva seja nove vlade.

Kjoseivanov

Nj. Vel. kraljica Marija pri bolnikih

Herecnovi, 4. jul. m. Nj. Vel. kraljica Marija, ki se nahaja z Nj. Vel. kraljem Petrom in Nj. Vis. kraljevičema Tomislavom in Andrejem na odhodu v Miločer, je obiskala stalno mornariško bolniš- nico v Mlinem. Ta bolnišnica je ena največjih in najbolj urejenih vojaških bolnišnic v naši državi. Pri vstopu v bolnišnico je kraljico Marijo pozdra- vil upravnik bolnišnice, san. podpolkovnik dr. Ba- šović. Nato si je kraljica ogledala vse oddelke ter se zanimala za razmere, v katerih se zdravljuje bol- ni mornarji. Z vsakim bolnikom je kraljica spre- govorila po nekaj besedi.

Vlada na delu

Belgrad, 4. jul. m. Po snočnji seji ministrskega sveta je minister brez portfelja Voja Gjorgjević iz- javil časnika, da je vlada odobrila trgovin- skemu ministrstvu 250 milijonov Din za odkup le- tečnje žetve pšenice, da pa bo cena pšenici dolo- čena v ponedeljek. Prihodnja seja finančnega od- bora ministrov je sklicana za ponedeljek ob 8. Kot prva točka je vprašanje določitve cen pšenice. Na tej seji bodo obravnavali tudi načrt uredbe o izde- lovanju, popraviljanju in prodaji obutve, dalje vpra- šanje trošarine na izvoz sladkorja v sadnih kon- zervah, o prevzemu elementarnega potrošila »Fe- niksac«, o uredbi o kovanju denarja in končno o vprašanju sanacije in vinogradništva.

Živković naj gre med narod

Belgrad, 4. julija. m. Z izvolitvijo generala Petra Živkovića za predsednika JNS se bavi zo- pet nocojšnja »Pravda« ter objavlja izjavo, ki jo je dal temu listu prvak bivše zemljoradniške stranke dr. Gavrilović. V tej izjavi med drugim pravi: Nasprotno mišljenje, ki je dobilo izraza v izvolitvi generala za šefa politične stranke, po- sebno, ko se to tiče generala Petra Živkovića, smatramo, da je to zelo dobra stvar in da je škoda, da Peter Živković že pred 17 leti ni tako odkrito stopil v javno politično življenje te drža- ve. Morda bi bil tej državi prihranil marsikatero nevoljo. Znano nam je njegovo delo kot oficirja. Znano je vsemu narodu tudi njegovo delo, ko je bil predsednik vlade. Ostane sedaj samo, da se vidi njegovo delo kot šefa stranke. Če bi sklepali po njegovem dosedanjem delu, bi bilo naše mne- nje prav takšno, kakršno je mnenje vsakega kme- ta z zdravo pametjo iz najzavrzenejših vasi v državi. Toda kot šef stranke general Živković šele sedaj stopa v javno borbo brez ščila uniforme in z razgaljenimi prsi ter je zaradi tega gofovo pripravljen dati javne udarce, ali jih pa tudi sprejemati. On ima pravico kot vsak državljan, da gre med narod in da išče med njim zaupanja. Mi ne vemo za njegov program in smatramo, da je čuvanje integritete te države, kakor to nepre- stano naglašajo voditelji JNS, program vseh državljanov te države. Ni tu govora o varovanju države, temveč je tu govor o načinu, kako naj se država varuje.

Belgrad, 4. jul. m. Današnji »Službeni vojni list« objavlja ukaz o prevedbi armadnega generala Petra Živkovića v rezervu.

Osebnosti

Belgrad, 4. jul. m. Za starešino okrajnega so- dišča v Novem mestu je postavljen tamkajšnji okrožni sodnik Anton Savelj, za starešino okraj- nega sodišča v Sevnici pa Karel Turk, dosedanji starešina okrajnega sodišča v Novem mestu.

Belgrad, 4. jul. m. Uprava narodnega gleda- lišča sklepa pravkar nove pogodbe s posameznimi igralci. Gledališka uprava vodi pogajanja med drugim tudi z go. Ziko Kunc, ki jo hoče anga- žirati za stalnega gosta. Uprava tukajšnjega gleda- lišča pa bo za novo sezono angažirala tudi gđc. Anico Mezetovo.

Belgrad, 4. jul. m. Vpokojen je nižji vojaški kontrolor I. razr. Franjo Malgaj in preveden v re- zervo.

Papen - Schuschnigg

Obnova Habsburžanov s privolitvijo Nemčije

London, 4. julija. TG. »Manchester Guardian« poroča iz Dunaja, da so bila pogajanja med kan- celjem Schuschniggom in nemškimi poslaniki von Papenom (o katerih je večerajšnji »Slovenec« izbržno poročal, op. ur.) posebno intenzivna zadnje dni in da so se sukala okrog vprašanja obnove Habsburžanov. Avstrijski kanceler je nemškemu poslaniku stavil odkritosrečno vprašanje, naj se iz- javi, če bi bila Nemčija voljna dati svoj pristanek na obnovo habsburške dinastije. Nemški poslanik je kancelerja vprašal, če namerava Habsburžane ta- koj postaviti na prestol, nakar je Schuschnigg od- govoril, da tega namena nima, ampak da avstrijska vlada izrečno želi, da bi Nemčija v to pri- volila. Angleški list pristavlja, da je prišlo do načelnega sporazuma. Avstrijski kanceler je v teku pogajanj izjavil, da bo predsednik republike pod- pisal obširno amnestijo, na podlagi katere bodo številni socialdemokrati in nacionalisti izpuščeni iz zaporov. Tudi glede tega želi imeti mnenje nem- ške vlade. Vod Papen je odgovoril, da se Berlin ne protivi, da je to stvar avstrijske vlade same. Do sporazuma pa ni prišlo v vprašanju preosno- ve vlade. Schuschnigg želi sprejeti v vlado tri izrazite nacionaliste vsenemškega porekla, in sicer dr. Manlicherja, Gleise-Horstenauna in profesorja Srbika, medtem ko je von Papen zahteval, da naj

prideta v vlado dva avstrijska narodna socialisti, namreč Neubacher in Bardolff. Avstrijska vlada je izjavila, da na vsak način želi obnovo habsburške monarhije, toda pod pogojem, da Nemčija v to predhodno privoli. Nemški posla- nik je med razgovori opetovano izjavil, da mu je nemški kanceler dal nalog, naj sporoči Schuschnig- gu, da želi, da bi se prisrčni prijateljski odnosi med obema državama obnovili. Schuschnigg je na to odgovoril, da bo to najlažje šlo, če Hitler javno izpove, da bo sedanje avstro-nemške meje spoštoval in se v notranje avstrijske razmere ne bo vmešaval. Tudi drugi angleški listi poročajo o istem predmetu iz drugih virov, kar dokazuje, da je stvar treba vzeti resno.

Starhemberg leta neprestano v Italijo

Dunaj, 4. julija. b. Iz krogov, ki so blizu av- strijskemu Heimwehru, se čuje, da je vodja Heim- wehra knez Starhemberg v petek že tretjič odpo- toval v Italijo v zadnjih dveh mesecih. Trdi se, da se bo tudi sedaj sestal z merodajnimi italijanski- mi osebnostmi, da dobi podrobna navodila za na- loge, ki jih mora izvršiti.

Pri Zvezi narodov v Ženevi

Pogreb Abesinije ...

Hitro konec - Diplomatom se mudi na počitnice

Ženeva, 4. julija. c. Danes ob 9.30 dopoldne se je sestala skupščina ZN, ki bi morala sprejeti resolucijo kot zaključek tega zasedanja. Toda za- sedanje se ni moglo zaključiti, ker predsedstvo opoldne še ni moglo predložiti resolucije. Seja predsedstva je trajala skoraj dve uri, pa kljub temu še ni mogla biti izdelana resolucija. Opold- dne je predsedstvo prineslo resolucijo, toda abe- sinska delegacija je takoj zahtevala, da naj se seja prekine, da lahko prouči besedilo resolucije. Prav tako je več drugih delegacij zahtevalo, da hočejo še proučiti resolucijo.

Seja je bila zato prekinita in nato odložena na 18. uro. Abesinska delegacija bo glasovala proti in več drugih držav se bo vzdržalo glosa- vanja. Ker torej ne bo soglasnega sklepa te muč- ne debate, bo resolucija spremenjena samo v pri- poročilo.

Koordinacijski odbor bi se moral sestati ob 17. uri in uradno sprejeti ukinitve sankcij proti Italiji. Toda tudi ta seja je morala biti odložena in se bo vršila najbrž ponoči. Diplomatom se mudi na počitnice.

ozirati na posebne kulturne razmere posamez- nih krajev. Razume se, da more prosvetno ad- ministracijo z mnogo večjim uspehom voditi banovina. Samouprava bo mogla delovati le, če se izvrši pravična razdelitev finančnih virov med državo in banovino in na tej podlagi se mora banovini zagotoviti potrebna finančna samostojnost. Je res to še nekako sramežljivo povedano, in človek se vpraša, če je ta gospoda svoj stari, strogo centralistični program, ki ga naj izvaja »močna roka«, res spremenila? Kaj šel! Prepleškala ga je samo, ko je prepleškala svoj stari brod. Tu se zopet potrjuje stara res- nica, da ni toliko važno, kaj kdo govori, am- pak kdo govori! Kar je obsojeno na smrt, temu tudi ne more pomagati k življenju ad hoc na- rejeni program, ki je samo vaba in bo jutri tako zavržen, kakor je bila zavržena demokracija med staro šaro in kakor se branijo danes fa- šističnih namenov gospodje, ki še pred dobrim letom dni niso hoteli slišati o ničemer drugem kakor o brezobzirnem pometanju neubogljivih elementov, konfiniraju, zapiranju in preganja- nju vseh, ki niso stali v njihovih vrstah.

Fr. Smodej.

Sporazum v Dardanelah

Ženeva, 3. julija. TG. Danes je bil dosežen popoln sporazum med Anglijo in Sovjetsko Ru- sijo glede prehoda bojnih brodovij skozi darda- nelske in bosporske ožine. Po daljših razgovorih in posredovanjih, ki so se jih udeležili tudi Fran- cozi in Rumuni, je angleška delegacija namreč objavila, da bo predložila načrt sporazuma, ki je bil danes popoldne dosežen. Dardanelska konfe- renca se sestane v ponedeljek in bo sporazum vzela na znanje.

Zemunska vremenska napoved za 5. julij: Vedro v zapadnih in severozapadnih krajih. Sonce izide ob 3.58 in zaide ob 19.26.

10 do 25% popusta

na naše najsolidnejše cene pri letnem blagu Vam nud!

manufaktura NOVAK
Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Dr. A. Korošec o Podonavju

Najidealnejši in najlažji: Blok agrarnih držav

V avstrijski reviji »Kultur und Politik«, ki izhaja na Dunaju, je v junjskem zvezku objavil notranji minister g. dr. Anton Korošec daljšo razpravo o »Sodelovanju v Podonavju«. - Ista revija je priobčila že več člankov k temu vprašanju in so jih napisali različni vodilni možje evropske politike. Razprava g. notranjega ministra je torej dragocen prispevek k razčiščenju tega zamotanega vprašanja, ker izraža osebno mnenje moža, ki igra vodilno vlogo v Jugoslaviji in je njegovo politično in državniško delovanje imelo ravno podonavsko kotlino za svoje področje.

G. notranji minister začne svoj članek s sledečim stavkom: »Balkanski problem predvojne dobe je v povojnem času dobil svojega naslednika v podonavskem vprašanju. S tem je predvojni Balkan dobil vsaj nekoliko zadoščenja«. S tem je naznačil smer svojih razmišljanj. Podonavje je danes razbolelo polje Evrope. 70 milijonov ljudi živi na njem stisnjenih v pretesne meje. Nasprotstva gospodarskega, političnega, kulturnega in socialnega značaja se križajo, toda pisec ne verjame, da bi njihova dinamika mogla kdaj postati tako silna, da bi Podonavje podedovalo od Balkana primek vulkana in ognjišča za razne nevarnosti za Evropo. Dr. Korošec vidi v Podonavju neki drugi pojav, ki je za ureditev te kotline mnogo bolj nevaren. Ta pojav imenuje »projiciranje v Podonavje«, to se pravi dejstvo, da se razne rivalitete med velisilami od zunaj v Podonavje projicirajo, tako da postane torišče, na katerem si vselesile svoje lastne medsebojne spore in apetite izvojujejo ali vsaj izvojevati poskušajo. Geopolitično je to čisto razumljivo. Šest malih, oziroma srednjih držav je obdanih od 4 velikih sil, ki jim je treba pristeti še Anglijo in Francijo, ki se Podonavja sicer ne dotikata, a hočeta tamkaj imeti svoje interese. - Razna velika gesla, kot »Drang nach Osten«, pristisk proti morju, vsesemska nevarnost, vseslovanjski fantom, razširjeno gospodarsko področje, se tepejo v Podonavju ter nam dajo slutiti, v kakšne smeri sili podonavska dinamika. Pred vojno je bil Balkan torišče teh v njega projiciranih sil. Danes je nasledstvo prešlo na Podonavje.

Po teh uvodnih besedah razdeli pisatelj svojo razpravo v naslednja poglavja, ki jih drugače za drugim izčrpano obravnava: Gospodarstvo v podonavskih državah, ali sta razdelitev Avstro-Ogrske in bič avtarkije povzročila podonavsko revščino, gospodarstvo in politika, poskusi ozdravljenja.

V prvem poglavju analizira dr. Anton Korošec gospodarski položaj podonavskih dežel ter prihaja na osnovi statističnih podatkov, ki jih sam označuje kot nezadostne, do zaključka, da sta se med njimi Avstrija in Češkoslovaška najbolj odrezale. Ljudski dohodki čisto agrarnih držav zaostajajo daleč za dohodki industrijskih držav. Agrarne države so bile vrhu tega še udarjene po agrarni krizi, ki je v Podonavju hujskala, kot drugod, ker podonavski kmet prideluje z večjimi stroški, kot drugod zaradi razcepljenosti kmetijskih obratov. Podonavski kmet prodaja danes za vsako ceno, samo, da se pridelkov znebi. V mednarodni blagovni izmenjavi je agrarna država na vsak način slabšeja stranka. Končno morajo agrarne države odplačevati tudi težke dolge industrijskim državam in morajo torej paziti, da svoje trgovinske bilance na vsak način uravnotežijo, ako hočejo svoje obveznosti izpolnjevati. Kulturna in gospodarska solidarnost med državami bi zahtevala, da bi velike države, v katerih obliki prišle na pomoč poljedelskim državam. Pri študiju vseh podonavskih načrtov pa opazimo le nasprotno, da gredo namreč vse brige in skrbi vesil ter Zveze narodov edino le za dobrobit Avstrije, med tem ko so mnogo bolj potrebne agrarne države zastopane ali pozabljene. Avstrija namreč leži v središču inozemskih »projekcij«. Vse velesile se torej trušijo, da bi jo zadovoljile, da bi ji s tem odvzele vsako težnjo po samostojni politiki, ki bi ne šla v račun posameznim velesilam in njihovim načrtom.

V drugem poglavju dr. Korošec odločno zavrača trditve, da bi bilo »razkovanje Avstro-Ogrske« vzrok sedanji podonavski revščini in da bi nek, vsaj gospodarska obnova starih meja prinesla vsa potrebna zdravila. Oni, ki zastopajo ta nazor, mečejo krivdo na mirovne pogodbe, ki da so prejšnjo harmonijo uničile. Toda stare monarhije niso razbile mirovne pogodbe, marveč centrifugalne sile v monarhiji nasilno združile narodnosti. Drugi izhod sploh ni bil mogoč. Tudi očitek, da je želja, da se posamezne novonastale podonavske države industrijsko osamosvoje (avtarkija), ne drži, kajti agrarnim državam kaj drugega sploh ni preostajalo. Kam naj pa gredo s svojim velikim ljudskim prirastkom. Poljedelstvo teh rok ne more zaposliti, tem manj, ker so industrijske države zadnja leta v istem avtarkističnem stremeljenju svoje poljedelstvo vedno bolj razvijale. Ali naj agrarne države ostanejo vedno proletarske, da bodo zapadne države s svojimi teorijami o svobodni trgovini lahko vedno ohranile svoj privilegiran položaj? Ali si naj agrarne države res ne smejo ustvariti močnega notranjega trga, ki bo, možen, pokupiti pridelke, ki jih zemlja daje? Če se je treba priželevali, potem se moramo priželevali nad tem, da svoje industrializacije nismo v zadostni meri razvijali. Nikdo nam nima pravico nalagati dolžnosti, da naj skrbimo za privilegirane življenjske pogoje industrijskih držav! Sicer pa bodo tudi industrijske države imele svojo korist od industrializacije agrarnih držav, ker s tem bo zrasla njihova kupna moč, ki bo našla nove potrebe. Najbolj intenzivna trgovina je ravno med industrijskimi državami. Zakaj bi se mi nikoli ne smeli dvigniti na to ravni!

V naslednjem poglavju o »gospodarstvu in politiki« razpravlja pisec, o vplivu politike na gospodarstvo in narobe. Oboje je dandanes tesno med seboj povezano, tembolj, ker se je stari gospodarski mehanizem umaknil novemu, načrtnemu. Politika s svojimi deviznimi predpisi ureja valutna vprašanja, politika predpisuje kraje, kjer se naj industrije naseljujejo, politika zopet s carinami daje industrijam smrt ali jim prinaša življenje. Gospodarstvo je danes čedalje bolj podvrženo političnim potrebam. Tega dejstva se razni podonavski načrti dovolj jasno zavedajo. Nad gospodarskimi interesi držav doživajo premoči splošne državne politike, ki so posebno močni, kadar gre za interese nacionalne svobode. Zanimivo pa je videti, da intenzivnost gospodarskih odnosov med posameznimi državami nikakor ni odvisna od stopnje njihovega prijateljstva.

V četrtem poglavju obravnava g. notranji minister zaporedoma vse možnosti rešitve podonavskih težav. Pri tem ugotavlja, da v današnji Evropi Podonavje ne tvori več nikake stari harmoniji podobne enotnosti, ne glede, da se je današnje Podonavje razširilo čez meje nekdanje Avstro-Ogrske. Poskusi torej, da bi se današnje podonavske države zlele in zbile v kakšno novo skupnost, bi zahtevali mnogo večjih

žrtov od onih, ki so bile potrebne, da se stara harmonija razkosa. Da bi se dale podonavske države na priprosti način zleple skupaj, je brez dvoma najbolj naiven recept za rešitev problema. - Srednja Evropa, danes ne predstavlja več gospodarske enote, ki bi sama sebi zadostovala. Industrijske države ne morejo v tem okviru, prodati svojih izdelkov, agrarne države pa svojih pridelkov ne. Prve in druge so torej navezane na trge, ki ležijo izven Podonavja. Drugače pa je zahtevo po »razširjenem gospodarskem ozemlju«, ki »zgorijo nikakor ni istovetna. Pod tem pojmom razumemo gospodarsko področje, v mejah katerega bi ne bilo carinskih prehodov, ki bi bilo na zunaj enotno zavarovano, na znotraj pa osvobodeno vseh ovir, tako da bi se moglo v polnem pomenu besede delo pravilno deliti. Dejansko je to že prava carinska unija. Toda takšno »razširjeno gospodarsko ozemlje«, na katerem bi se industrijske in industrijskih držav svobodno razmahnila in mlado industrijo agrarnih držav zadušila, morajo agrarne države seveda odkloniti, ker nočejo za večne čase ostati predmet izkoriščanja. Drugi zopet prihajajo za načrti, da bi sicer ne bilo treba takoj ustvariti takšno nevarno in popolno skupno gospodarsko področje, marveč bi se vsaj v začetku posamezne države med seboj povežale samo z gospodarskimi pogodbami. Toda kje so meje takšnega pogodbenega sodelovanja? Podonavje sestavljajo male in srednje države. Gospodarsko so odvisne od kolosov, kot Nemčija, Italija, Poljska, a tudi na Francijo, Anglijo in Ameriko. Za Nemčijo pomeni njen uvoz in izvoz v Podonavje malenkost v skupni izmeri njene cele zunanje trgovine, za podonavske države pa pomeni njihov izvoz v Nemčijo že ogromen, največji količin. Kako si naj sedaj predstavljamo gospodarske »odnose« med takimi državami in v označenih okoliščinah? Posledice morebitne gospodarske vojne bi Nemčiji niti občutila ne, podonavske države pa bi se pod njo zrušile! Tudi zamisel, da bi se mali združili proti velikim, je zapeljiva. Na njo se oslanja dr. Hodža, ko pravi, da vodi pot v Berlin skozi organizirano Podonavje. Zapeljiva, a težko izpeljiva, kajti Podonavje je danes važno mednarodnopolitično torišče, kjer velesile svoje medsebojne rivalitete v fronto postavljajo. Velesile se blokov v srednji Evropi boje, ker bi bloki njihov vpliv odrinili in morda celo položaj vesil v Sredozemlju znova ogrozili. Od takšnih blokov tudi zaradi notranjih gospodarsko-političnih ovir g. dr. Korošec ne pričakuje mnogo. Ni mu se osebno zdi mnogo bolj plodovita zamisel manjšega bloka, ki bi ga stvorile agrarne države med seboj, ker bi bila njegova notranja enotnost mnogo večja. On upa, da bo ta zamisel brez dvoma enkrat dozorela v konkretni načrt in prišla v obravnavo.

G. dr. Anton Korošec študira nato posamezne načrte o Podonavju, ki so nastali in so se vsi zaporedoma izjavili. Brandov načrt iz leta 1929, Curtius-Schoberjev načrt avstro-nemške carinske zveze iz leta 1931, Tardieujev načrt leta 1932, londonska konferenca leta 1932, konferenca v Stresi leta 1935 in končno še načrt dr. Hodže v začetku leta 1936. Mnogo bolj trdna zbirališča za podonavske skupnosti tvori skupina Male zveze na eni strani, rimskega bloka na drugi strani. Obe tvorbi sta v prvi vrsti gospodarskega značaja, ki sta zgrajeni na političnem zidovju. Tudi vsebinskih gospodarskih uspehov do sedaj še noben teh blokov ni pokazal.

Za rešitev »podonavskih težav« torej ne stojajo nikakoli že gotovo recepti... Iz tega pa ne sledi, da je treba opustiti vsako stremeljenje po skupnosti. Nasprotno, treba je pripranosti k sodelovanju, ki se bo v začetku seveda izčrpalo le v malih, delnih uspehih na skrajnih področjih. Sodelovanje je na primer mogoče v skupni organizaciji žitnega izvoza. Srednja Evropa ima tudi skupne interese kot dolžnik evropskega zapada. Izvedljivo je sodelovanje na valutnem polju. Isto se lahko reče tudi o organizaciji prometnih sredstev. Veliko vlogo bo pri tem igralo seveda tudi kulturno sodelovanje, ki bo izvedlo prva pionirska dela, odstranilo in omogočilo zblizanje. Podonavje pa bo zrelo za skupnost še le takrat, kadar bo dokazalo, da je za evropski mir nevarno področje samo zaradi tega, ker lahko velesile svoja stremeljenja po ekspanziji v njega projicirajo.

Otvoritev obrtne razstave v Novem mestu

Novo mesto, 4. julija.

Kot nevesta se je danes oblekla dolenska metropola v slavnostno oblačilo. Z vseh hiš so vihrale zastave, na Ločenski cesti pri Polhovih tovarni pa je stal visoki slavočol, ki je naznanjal otvoritev razstave.

Kmalu po 5 se je pripeljal z avtomobilom ban dr. Marko Nalčič. V imenu obrtnikov in pripravljenega odbora ga je najprej pozdravil predsednik g. Mirčič, nato pa zastopnik tukajšnje obrtniške zveze g. Peyko Franc ml. Nato je deklica v narodni noši Mirčičeva, podala banu šopek lepih rož. Bereklo je povzel pokrovitelj razstave dr. Marko Nalčič in povedal sledeče:

Novo mesto, dolenska metropola, pravi danes in te dni svoj poseben praznik. Ni to praznik burnega veseljačenja, gostovanja in popivanja, marveč praznik dela.

Novo mesto, ta prestolnica in simbol naše Dolenske, postavljena na to idilično obzreje Krke, ki ga obkrožajo od vseh strani, je žvego doslej ponujala mirno, samozadovoljno življenje, kakor da se vse zatopljeni v skrivnostno pesem sumečih izvalov ne da motiti od vrvenja in drvenja zunanjih dogodkov.

Današnji dan pa nama je dokaz, da se Novo mesto in z njim Dolenska probuja. Razstava, ki jo bomo zdaj otvorili, dokazuje, da hoče tudi Dolenska krepko sodelovati pri plemeniti tekmi za vsestranski napredek, dokazuje nam, da se tudi Dolenska zaveda, da je naš narodni in gospodarski obstanek in napredek odvisen pred vsem in najbolj od našega dela, pridnega in samostojnega, da more v današnji ostri medsebojni borbi obstati in napredovati le tisti, ki gre s časom naprej, ki se zna primerno okoristiti z vsemi novimi tehničnimi in trgovskimi pridobitvami. Ta razstava pa nam tudi dokaz, da ima naša Dolenska smisel za skupno, složno delo. To misel prav posebno poudarjam. Kakor je ta razstava sad in uspeh skupnega, složnega dela vseh, ki sije pri pripravi sodelovali, tako bomo tudi sicer v naših skupnih narodnih in državnih zadevah napredovali in uspevali, če in kolikor bomo nastopali složno, če in v kolikor bomo znali podrediti svoje trenutne osebne koristi koristim naše narodne in državne skupnosti, če in v kolikor bomo

Slovenska blagovestnika in vzornika

Spominske slavnosti 1050-letnice smrti velikega slovanskega apostola sv. Metoda se bližajo koncu. Na velehradskem kongresu se bodo v dneh od 15. do 19. julija vršile še jubilejne slovesnosti. Zunanje slavlje, bo sicer kmalu minilo, toda svetniški lik svetih slovanskih blagovestnikov bo žarel in blestel dalje v svoji nadzemski svetlobi in vsevilni vabi dediča njune bogate dediščine, da se vedno znova razirajo vanj in po njem oblikujejo svoje dejanje in nehanje.

Sv. oče Pij XI. je v svojem apostolskem pismu z dne 13. februarja 1929 ob 1100 letnici rojstva sv. Cirila, sveta brata iz Soluna postavil vsem Slovanom za vzor učeči se mladini, svetni in kleriki, poolah, gimnazijah in univerzah, za vzor duhovščini, redovnikom in redovnicam, za učitelja krščanskim družinam in slednjič za zgled in vzpodbudo vsem vernikom, katerega koli stanu.

Iz dejstva, da je mogel sv. oče postaviti sveta brata Cirila in Metoda posebej za vzornika tako različnim slojem in stanovom, ememo upravičeno sklepati na izredno notranje bogastvo njune svetniške osebnosti in dejavnosti. V sv. slovanskih blagovestnikih se je v posebno visoki meri uresničila beseda sv. apostola Pavla: »Vse sem postal vse, da bi vse pridobil za Kristusa.« Le iz izrednega bogastva njune svetniške osebnosti pa nam postane umljiva tudi stoletja in veke presegajoča veličina sadov njunega apostolskega in kulturnega dela med Slovani.

Sv. oče Pij XI. stavi sveta brata za vzor učeči se mladini vseh stopenj. Dasi sta izšla iz preugledne solunske rodbine in se v Carigradu kar najbolje izobrazila v raznih vedah ter v modroslovju, vendar nista hlepela po svetni slavi ali se ponašala s svojimi odlikami, niti se nista dala premamiti od veličja na ojašnjem cesarskem dvoru in od blestečega ter razkošnega dvorskega življenja v Carigradu, marveč sta se učila naprej v samotni pobožni Bogu služiti, posvetila se vsa sveti cerkvi in nje blaginji, potem pa sta pogumno na misijonska pota, polna nevarnosti in težav, k Saracenom, k Kazarom, k Judom in naposled k Slovanom. - Pred seboj sta imela vedno isti cilj: slavo božjo. Bogu posvečena in čista mladost svetih bratov nam daje ključ za umevanje njunega poznejšega dela. O sv. Cirilu izredno pripoveduje staroslovski življenjepisec, kako je »samo to edino si prizadeval in delal, kako bi za zemlje reči nebeske premenil, izletel iz tega telesa in živel z Bogom« (Zitje Konstantina, 4. pogl.). Sledet učenju starih vzhodnih učiteljev, popolnega krščanskega življenja je poln domotožja iskal poti v izgubljeno prvotno domovino, kot vnuč Adamov je iskal pradednih časti po božji podobi in sličnosti ustvarjenega prvega človeka, odklonil je bogato nevesto in objubljeni mu svetne časti ter se skrivnostno zaročil z božjo Modrostjo - Solijo. Modrost, s katero se je Ciril kot deček zaročil, ga je spremljala v dobi carigradskih študij ter ga varovala sredi mnogih nevarnosti in mamljivih vabil velikomestnega razkošja. - Božja Modrost ga je vodila v globine krščanskega modroslovja, ki ga je po starih vzhodnih krščanskih bogoslovcih opredeljeval kot »spoznanje božjih in človeških reči, koliko se more človek približati Bogu, ker človeka uči, da bi bil s krepkimi deli podoben in slični niemu, ki ga je ustvaril« (Zitje Konstantina, 4. pogl.). Za to Modrost sta se sveta brata trudila vse svoje življenje, ta Modrost je bila gonilna sila njunih velikanskih življenjskih del, to Modrost sta sveta brata učila spoznavati in ljubiti svoje slovanske učenke. Modrost je družila v svetih bratih skrb za svetlo bodočnost z zadovoljno pokoro in odgovorjo. Modrost je družila v njih obširno znanje z globoko srčno plemenitostjo in ponižnostjo. Modrost je družila njuno bogato apostolsko delo s trdnjo bogomiselno molitvijo. Le iz globokega notranjega življenja, v božji Modrosti zasidranega, je mogoče umeti apostolsko delo svetih bratov.

Od svetih bratov naj se uči duhovščina, uče naj se redovniki in Bogu posvečene device, nedolžno in čisto živeti in življenje darovati Bogu za zveličanje duš, tako sv. oče Pij XI. v zgoraj omenjenem apostolskem pismu. Nadnaravna usmerjenost svetniškega notranjega življenja je bila svetima bratoma varen in zanesljiv kašpot pri izbiri

Glej Zitje Konstantina in Metodija. Prevel in razložil Franc Grivec. (Cvetje iz domačih in tujih logov, 8.) Družba sv. Mohorja v Celju, 1936.

sredstev za apostolsko delo v blagor neumrljivih duš. Rimski knjižničar Anastazij, ki je sveta brata in njune učenke kot večje poznavalec grškega jezika spremljal po rimskih cerkvah, nam v svojem predgovoru k latinskemu prevodu grških aktov 8. vesoljnega cerkvenega zbora poroča o dogodku, ki nam da globoko pogledati v apostolsko miselnost svetih bratov. Ko je bil v Carigradu patriarh Ignacij, tako knjižničar Anastazij, je učen Foltij začel učiti zmotu, da ima človek dve duši, človeško in živalsko. Konstantin-Ciril je Fotija odločno posvaril: »Zakaj si s širjenjem te zmotu umoril toliko duš? Fotij se je izgovarjal, da je hotel s svojim naukom samo patriarha Ignacija spraviti v zadrego; hotel je namreč zvedeti, kaj bi Ignacij, ki je preziral svetno mladost, storil, če bi kdo krivo vero učil pod videzom učenega dokazovanja; zatrdel pa je Fotij, da ni vedel, da bo s tako trditvijo ranil toliko duš. Toda Konstantin-Ciril je Fotija le še bolj odločno zavrnil: »O mladost tega sveta, ki se spridi in se bo uničila. Izstrelil si puščice v množico številnega ljudstva, ne da bi vedel, da boš vsakega od vseh teh ranil Zares vsem je jasno, da kakor telesne oči, naj bodo še tako velike in odprte, ako so zastrite z dimom in plevami, ne vidijo naprej, da tako tudi velike in odprte oči tvoje mladosti, ker so zaelepljene z dimom pohlepnosti in zavisti, ne vidijo prave poti. Ker si zaslepljen od strasti proti patriarhu Ignaciju, zato je res, kar praviš, da nisi videl, koliko ljudi boš ranil s svojim naukom.« Dogodek nam zgovorno priča, kako jasno je gledal in presojal bodoči veliki slovanski apostol cerkvene razmere v Carigradu ter kako strogo je motril besede in dejanja svojega velikega učitelja in bivšega prijatelja Fotija. Resnica božjega nauka in skrb za zveličanje duš je bila svetima bratoma višja od svetne mladosti ter koristi in časti donajaščih prijateljskih zvez. Sveta brata se nista igrakala z oznanjevanjem dvomljivega nauka, marveč sta jasno in dosledno opirala svoje učenje na božji nauk sv. cerkve, izražen v sv. pismu in starem izročilu. Politična prednost posameznih mest potemtakem po njunem mišljenju nikakor ni mogla biti zadosten naslov za cerkveno prvenstvo, marveč edino le božja beseda in božji nauk.

Nadnaravna apostolska usmerjenost je narekovala Cirilu presunljive besede, ki jih je k sodbi odhajajoč govoril Metodu, bratu svojemu:

»Glej brate, tovariša eva bila in eno brazdo orala; in jaz na lehi padam, svoj dan sem akončal. Ti pa močno ljubiš goro; a nikar radi gore ne zapuščaš učenja svojega, saj s tem se še lažje zveličaš.« (Zitje, Metodija, pogl. 7.)

Sv. Metod je poslušal besede umirajočega brata in ni hotel zadostiti svojemu srčnemu hrepenenju po tih samotni meniške gore Olimpa, marveč je v junaki apostolski gorečnosti in potpečljivosti vztrajal sredi najhujših težav in najbolj zagrizenega preganjanja, tudi s strani tistih, ki bi smeli od njih kaj najmanj pričakovati. Nadnaravni usmerjenosti apostolskega dela svetih bratov iz Soluna in njuni gorečnosti za zveličanje duš se imamo Slovenci zahvaliti za svojo krščansko kulturo in književnost.

Sv. oče Pij XI. v svojem apostolskem pismu nadaljuje: »Krščanske družine naj se uče (od svetih bratov) verno čuvati povelje o nerazdružnosti krščanskega zakona, o pravilni vzgoji in pouku otrok.« Staroslovski življenjepisec obširno navaja »svetopisemske izreke, s katerimi sta sveta brata na Moravskem dokazovala nerazdružnost krščanskega zakona in se borila za čistost družinskega življenja, proti nečistosti in preštvstvu. Nekateri prejšnji misijonarji med Slovani so bržčas bili bolj površni. Sveta brata Ciril in Metod sta pa bila v tej stvari stroga in odločna: »Vse zmotu in razvade sta iztrebila kakor trnje in sežgala v ognju svojih molitev.« (Zitje Konstantina, pogl. 15.)

»Vsi verniki slednjč, katerega koli stanu, kmetje in delavci, veljaki in državniki, učenjaki in učitelji, oblatniki, ki jim je skrb za občno blaginjo, naj se uče (od svetih bratov) služiti resnici, pravici in ljubezni, ako hočejo, da se vrne mir med narode in državljane in se bo njih domovina vedno bolj razcvetela.« Življenje in delo in molitev po nauku in zgledu svetih slovanskih blagovestnikov je obenem najuspešnejša akcija, da stiši, ki niso v katoliškem edinstvu, a še častit in »spostujejo sveta brata, začetjo domotožje in zahrepene po združitvi z apostolsko stolico, zavedajo se, kako nespretno je, če so ločeni od nje, ki sta jo učitelja njih vere, kakor nazivajo sveta brata, častila kot mater in učiteljico« (Leon XIII.). Taki so nameni Apostolstva in Bratovščine sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije, ustanove našega največjega častila in posnemovalca svetih bratov. Dolžnost hvalečnosti do slovanskih blagovestnikov je, da vsi slovanski katoličani širimo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, podpiramo njegove namene z vztrajno molitvijo, žrtvami in gmotnimi prispevki. Vsak pravi slovanski častivec sv. Cirila in Metoda se bo na praznik sv. slovanskih apostolov za trenutek rad poglobil v prelepo predsmrtno molitev Cirilovo: »Gospod moj Bog, ki si vse angelske vrste in breztelesne moči sestavi, nebo razpel in zemljo utrdil in vse stvari iz nebianja v bivanje prived, ki vedno uslišuje tiste, ki vrše tvojo voljo in se tebe boje in spolnjujejo tvoje zapovedi, poslušaj moje molitve, in tebi zvesto čredo ohrani...; pomnoži svojo cerkev z množstvom in zberi vse v edinstvo in stori, da bo izredno ljudstvo složno v tvoji pravi veri in pravilni veroizpovedi in vdihni v njih srca besedo tvojega nauka... da se vsi podvžajo k dobri deli in delajo, kar je tebi všeč; ... da vsi vzhivijo in slave tvoje ime, Očeta in Sina in sv. Duha. Amen.« (Zitje Konstantina, pogl. 18.)

Tomaž Kurent, O. Cist.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. jul. V centrali industrijskih korporacij je bila večeraj dopoldne konferenca kartela za klobuke in tulce. Kartel je odobril trgovski minister 10. junija letos. Iz Slovenije sta se udeležila konference ravnatelj »Šešira« iz Skofje Loke Kmetec, za trdno Bogataj in Jane pa g. Jane iz Radovljice. Na konferenci so proučili vsa vprašanja za povzdigo domače klobučarske industrije in pa problem zaštite pred inozemsko konkurenco.

Belgrad, 4. jul. m. Naše sodne oblasti so sedaj zahtevale izročitve dr. Aleksandra Bodija od francoskih oblasti. Njegove ekstradicije pa še ni pričakovati, ker bo zadeva precej komplicirana in bo šla svojo diplomatsko pot.

Belgrad, 4. julija. m. Danes so se tu sestali prvaki tukajšnjih opozicijskih strank. Na tej konferenci je predstavnik demokratske stranke g. Vlahić poročal o svojih razgovorih, ki jih je imel z zagrebškimi politiki. O tej konferenci opozicije časniki niso mogli dobiti nikake izjave.

Dunajska vremenska napoved: Menjajoča se in pojemajoča oblačnost.

Pokojninsko zavarovanje časni arjev

Belgrad, 4. jul. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković je sprejel danes dopolne zastopnike Jugoslovanskega novinarskega združenja, ki so mu izročili resolucijo novinarskega kongresa z dne 24. maja t. l. v Zagrebu. Resolucija pojasnjuje stanje jugoslovanskih novinarjev in njihovo pokojninsko zavarovanje.

Minister je pozorno poslušal pojasnila zastopnikov Jugoslovanskega novinarskega združenja in izjavil, da mu je zadeva prav dobro znana in da je kr. vlada pripravljena ugoditi upravičenim zahtevam jugoslovanskih novinarjev.

S tem v zvezi je minister izjavil, da bo v kratkem sklical posebno konferenco, na katero bo povabil zastopnike jugoslovanskih novinarjev, da z njimi načelno prouči vprašanje pokojninskega zavarovanja jugoslovanskih novinarjev.

Moderna umetnost dobi svoj dom

V Ljubljani se bo zidala še to sezono Moderna galerija in Razstavna

Ljubljana, 4. julija.

Zvedeli smo, da so včeraj padle zadnje ovire, ki so stale na poti zidanju Moderne galerije, ter da se bo začelo z zidanjem monumentalne stavbe, ki bo za našo kulturo in moderno umetnost tako veljavna zadeva, da je naš poročevalec obrnil na vseuč. prof. dr. Izidorja Cankarja, ki ima največ zaslug za končno rešitev vprašanja. Gosp. profesor je bil tako priazen, da je z veseljem odgovarjal na postavljena vprašanja.

»Sisal sem, gosp. profesor, da je včeraj padla odločitev, da se zida še v tej sezoni Moderna galerija. Koliko je na tej veseli vesti resnice in ali jo moremo že razglasiti našim umetnikom in ljubiteljem umetnosti?«

»Res je, da so bile včeraj premagane vse težkoče, ki so do zdaj ovirale pristop k graditvi doma, ki bo za našo umetnost življenjskega pomena. Kakor že tri leta poudarjam, je Jakopičev paviljon že zdavnaj odslužil ter ne more več koristiti svojemu namenu. Svoj čas, ko je bil zgrajen (1909), je bil epohalnega pomena: z njim je bil dan temelj za stalno razstavljanje umetnin, kar je velikega pomena za organsko nadaljevanje umetniške produkcije; v njem je šele slovenska javnost etopila v etalen in nepretrgan stik z delom svojih umetnikov. Toda danes ta paviljon ne samo, da ne more zadovoljiti vsem potrebam, temveč je tudi neraben, saj je znano, da propušta dež ter da so stene vlažne, radi česar se kvarijo slike. Velikih tujih razstav pa v njem sploh ne moremo prirediti, in je nam razgled v svetovno umetnost, to kar najbolj rabimo, onemogočen. Ko smo prirejali angleško razstavo, smo morali poslati fotografije paviljona, pa so odklonili paviljon in zahtevali solidno zidano stavbo, v kateri bi razstavo dovolili. Prav radi pomanjkanja dobrega razstavnega prostora je Ljubljana v umetnostnem oziru gluha provinca, v kateri se ne slišijo glasovi svetovnih umet-

nikov. In da se odpomore tem razmeram, se že od l. 1933 potegujem za novo moderno (Razstavno) (tako jo lahko imenujemo), ki bi bila v zvezi z Moderno galerijo. Kajti tudi Moderno galerijo razbimo kot kruha. Narodna galerija se vedno bolj tesni, kolikor bolj naraščajo zbirke. Dopolnjuje se srednji vek, naraščajo pa v njej zlasti število pozne baroka. Narodna galerija naj bi ostala hram naše zgodovinske umenosti, med katero štejem že tudi impresionizem, ki se je tako lepo uvrstil in in povezal z razvojem XIX. stol. Mislim, da bi bilo v Moderni galeriji samo mesta za povojno umetnost, ali v ekstremnem slučaju samo za umetnost XX. stoletja.

»Gospod profesor, kako je prišlo do včerajšnje rešitve problema?«

»Kakor vam je znano, so umetniki sami iskali že primernega razstavnega in prodajnega prostora eredi mesta, ker takega zelo potrebujejo. S tem so samo potrdili, da je stvar nujna. Ko smo malo pogledali na razne strani in videli, da bi se dala dobiti denarna srdestva, je postalo važno vprašanje prostora. Moderna galerija zahteva monumentalne stavbe in prav tako bi se podala na prostoru pred Tivolijem, tam kjer so zdaj gledališke barake, ki se bodo seveda morale umakniti. Toda ta prostor, ki je last banovine, je že nekaj let odločen za gradbo oficirskega doma, ki bi moral biti postavljen po pogodbi do l. 1937. Toda s posredovanjem g. bana dr. Natlačenja pri divizijskem in armadnem poveljstvu ter pri vojnem ministertvu je prostor še pred potekom pogodbe prišel zopet v razpolago banovine. In sedaj ga je g. ban odločil za gradbo naše Moderne galerije, s čemer je padla zadnja ovira in se bo lahko začelo z delom.«

»Kako pa je s sredstvi, gospod profesor?«

»Tako kot z večino naših javnih ustanov: sredstva za gradbo je dala na razpolago privatna darežljivost. Razen tega fonda (3 milijone Din), ki

je potreben za zidovje, pa upravičeno upam, da se bodo drugod našla še sredstva za opremo in nakup modernih umetnin; ti stroški bi po mojem znašali še nadaljnega pol milijona. Zidava je torej gotova stvar. Ti izdatki niso previsoki, a tudi ne prenizki, vsekakor pa taki, da jih večjih danes ne zmoremo.«

»Ali Vas emem še vprašati, kako je stavba zamišljena in ali so že na razpolago načrti?«

»Načrti ima v delu mladi arhitekt Ravnikar in bo z njimi gotov, kakor upa, v kratkem času. Njegov učitelj prof. Plečnik mu bo svedea stal z vso pomočjo ob strani. Tako se bo stavba začela zidati z jesenjo ter bo, kot upam, preko zime že v evrovem stanju gotova. Obsegala bo pa razstavne prostore za tekoče umetnostne razstave, moderno galerijo, stalno prodajalno umetnin, upravne prostore, stanovanje za hišnika, delavnice in skladišča ter tri ateljeje, ki se bodo oddajali umetnikom kot neke vrste stipendija za določeno dobo. Poleg tega bo v stavbi tudi večja dvorana, ki se bo porabljala tudi za kakšne sestanke, umetniške prireditve, predavanja, zborovanja in morda tudi za intimne koncerte.

»Al se bo ustanovilo novo društvo, podobno kot Narodna galerija?«

»Ne, prav to sem hotel še poudariti: stavba bo postala last banovine, ki bo skrbela za vzdrževanje pa tudi za upravo in vse pomožne osebe. Ravatelj pa bo imel prelepo nalogo in dolžnost, da izpolnjuje slovenske moderne umetnostne zbirke, zlasti pa, da skrbi, da bo Ljubljana deležna svetovnih razstav iz inozemstva, ki se v sedanjih primitivnih prostorih ne morejo vršiti, ter da utira tudi naši umetnosti pot v svet. Tako naj bo prav ta Moderna galerija in Razstavna ena tistih sredstev, ki naj Ljubljano kot središče kulturnega življenja Slovencev reši sedanje težke usode provincializma.«

Prijetno sveže -
lepo dišeče
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA

GT.3-35
TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

Duh. svetnik Ivan Mihelčič

župnik v Zaplani nad Vrhniko, praznuje danes — ne po svojih, ampak po želji svojih župljanov, ki ga ljubijo kot očeta — 40-letnico duhovništva in 30-letnico župnikovanja v Zaplani. Rodil se je 4. okt. 1872 v belokranjskem Semčju, kamor mu mladostni spomini še vedno uha-jajo; gimnazijo je študiral in dovršil v Novem mestu; po končanih bogoslovskih študijah v Ljubljani pa je bil leta 1896 posvečen v duhovnika. Kaplanoval je v Stični, v Slavini na Krasi in pa v Železnikih. Leta 1906 je prišel v Zaplano nad Vrhniko za župnika, kjer služi še danes. Celih 24 let je vršil tudi učiteljsko službo! Nemala njegova zaslug je, da se je leta 1930 zgradila v Zaplani krasna šola.

Dobrega gospoda, vestnega vzgojitelja mladine, ljubitelja in pospeševalca lepega peha ter prijetnega družabnika: naj Bog živi še mnogo let!

Esperantsko gibanje med našimi slepimi

Esperanto je kot mednarodni jezik za slepe velikega pomena, saj omogoča medsebojno zblizevanje med slepimi različnih držav in narodov.

Tudi med slepimi v Jugoslaviji se esperantski pokret vedno bolj širi. Ko se je o binkoštnih praznikih vršil v Ljubljani esperantski kongres, se ga je udeležilo lepo število slepih esperantistov, ki so na kongresu tudi aktivno sodelovali. Gojenci zagrebskega zavoda za slepe so priredili ob tej priliki samostojen koncert, gđ. Ljubica Kranjčević, diplomirana slepa solopevka iz Zagreba pa je nastopila s solospeli pri otvoritveni akademiji. Slepi esperantisti so imeli v okviru kongresa tudi svoje posebno zborovanje. Zborovanje je vodil g. Alojzij Lvsitk, ki je bil kot zastopnik slepih tudi član pripravljalnega odbora za esp. kongres v Ljubljani. Ob tej priliki se je izvolil tudi pripravljalni odbor, ki ima nalogo organizirati društvo slepih esperantistov v Jugoslaviji. Odbor se je sestavil sledeče: predsednik Alojzij Lvsitk, Ribnica; podpredsednica: Ljubica Kranjčević, Zagreb; tajnica: Mira Dobovšek, Kočevje; odbornika Petar Pešič, Zemun in Simo Roth, Stari Bečej; svetovalci: Peter Golobčič, Jesenice.

Kongres profesorjev v Varaždinu

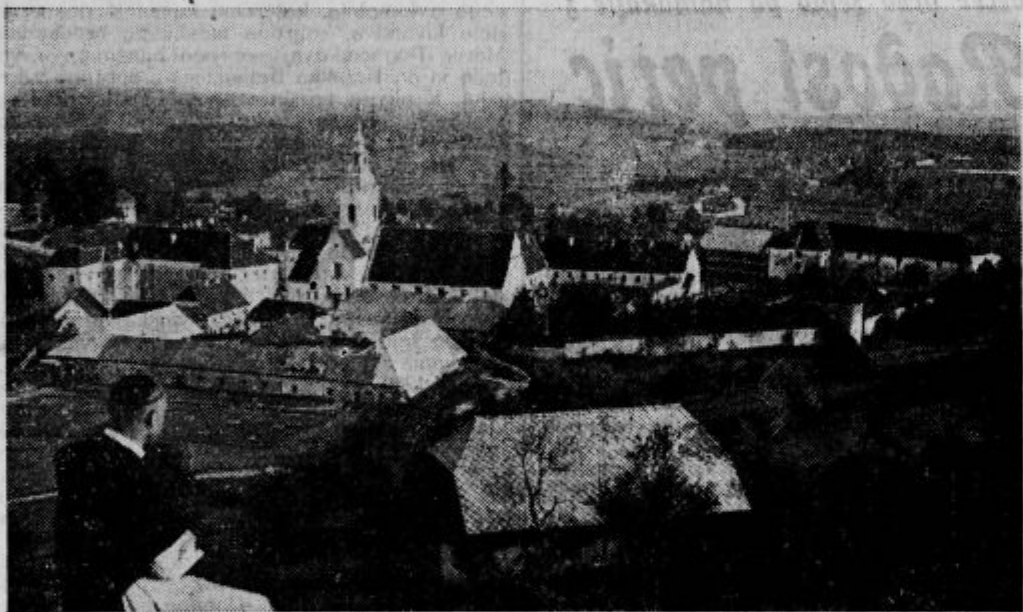
V nedeljo in ponedeljek se bodo zbrali v Varaždinu profesorji iz vse države, da opravijo svoj redni letni kongres. Obračun bo zopet paven, kajti v naši prosvetni politiki se premičejo stvari vse prepočasni, če se sploh kaj premiče naprej. Še danes nimamo enotnega prosvetnega programa, ki bi ga bili predelali in sestavili izkušeni mošči; še danes nimamo dovršenega enotnega učnega načrta, ki bi vezal pouk od osnovne do visoke šole v enoten sistem. Še danes nam na vseh koncih in krajih manjka primernih prostorov za šole, radi tega so večinoma vse šole prenapolnjene. V takih razredih ne more dosegati učitelj zaželenih uspehov niti če se ves ugonobi pri tem v slabem zraku, ob prevelikem številu učencev in prevelikem številu tedenskih ur in drugega sporednega dela.

Ko radi pomanjkanja učnih moči pouk peša vedno bolj, čaka preveliko število mladih moči na službo, ki je ne morejo dobiti radi nemožnosti v proračunu, radi krivih števil. Kako naj se profesor v takem položaju vestno pripravlja na službo, če ne ve, ali in kdaj jo bo sploh dobil? Kako naj v gori omenjenih razmerah izpolnjuje nastavljeni profesor svoje vzvišene dolžnosti s tisto vestnostjo in skrbnostjo, katero mu nalaga vest in stanovska zavest?

Vzgojitelji nosijo najtežjo odgovornost na svojih ramah pred državo, pred narodom in pred bodočnostjo. Oni vzgajajo generacije. Kakršne bodo te, tak bo narod, taka bo država. Te dolžnosti je treba prav oceniti in prav nagraditi. Njihovo delo zahteva miru, zahteva vzdržnega dela in orientacije v sodobni znanosti. Kje naj dobi sredstev, knjig, če je gmotno na robu propada? Zato razumemo njihove zahteve po izboljšanju gnotne-ga položaja, ki so povsem pravilne in nujno kriče po pomoč.

Ko bodo gospodje v vseh teh zadevah dvigali svoj glas, naj vedo, da stojimo vsi za njimi, da z njimi soglašamo, ker znamo prav ceniti njihovo vestnost in poštvalnost, ki ne odpove niti v najslabših razmerah. Želimo jim najboljšega uspeha. O zborovanju bomo še poročali.

Stična se pripravlja na svoj praznik

Pred tedni že smo na tem mestu objavili valjilo ljubljanskega vladike prevz. g. dr. Gregorija Rožmana, s katerim vabi vernike cele ljubljanske škofije k proslavi 800-letnice obstoja cistercijskega samostana v Stični na Dolenjskem.

Ta proslava bo pa obenem — po sporedu svečanosti sodeč celo v prvi vrsti — obletnica nepozabnih dni II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo.

Obe vodilni misli stiških slavnosti — 800-letnica samostana in obletnica evharističnega kongresa — sta pač močni dovolj da razgibljeta celo našo škofijo na pot v Stično.

Stična sama se na svoj veliki praznik živahno pripravlja. V obširnem samostanskem poslopiju so se zadnje mesece izvršila mnogoteri popravila in strokovnjska odkritja mnogih umetnostnih spomenikov. Notranje samostanski dvorišče je dobilo povsem drugo lice, živahno, a vendar v ničemer ne starinskemu licu kvarno. V zgodovinskem obrambnem stolpu, skozi katerega vodi vhod na zunanje dvorišče, ki bo za časa svečanosti glavni slavnostni prostor, so odkrili silno zanimive reliefne skulpture. Glavno obnovitveno delo pa je bilo opravljeno v mogočni samostanski cerkvi, ki je dobila s prebeljenjem in zlasti s prezidavami v prezibleriju nov obraz in svežost.

Stiško prebivalstvo se že vse leto na proslavo živahno pripravlja. Že v oktobru 1935 so pričeli belati menihi praznovati sv. jubilejno leto, katerega smisel naj je v liturgični in evharistični obnovitvi našega naroda. Domače prebivalstvo je sadov tega jubilejnega leta seveda v prvi vrsti deležno, ko se pridno udeležuje liturgičnega in evharističnega življenja pod vodstvom belih menihov. Čudovita pa je poštvalnost, s katero domače prebivalstvo pomaga pri pripravi na glavno proslavo v avgustu, ko bo Stična pozorišče podobnih močnih dogodkov, kakor smo jih doživljali ob evharističnem kongresu v Ljubljani. Tako se že tedne in tedne staro in mlado, moški in ženske kosajo, kdo bo več pripomogel k zgradbi nove ceste na vrh hriba Vinograda, kamor se bo v noči med 15. in 16. avgustom vila procesija moži in fantov k svečani polnočnici in skupnemu obhajilu. Čeprav pada to veliko delo v dni, ko je kmečko delo posebno nujno, najde vendar vsakdo še časa, ki ga žrtvuje za kulak na novi cesti. To bo res jubilejna cesta, ki jo je za k evharističnemu križu na Vinogradu zgradila hvalenost vernikov za nešlele dobrote, ki jih je stiški samostan skozi stoletja delil sloven. ljudstvu.

Bližnji dnevi in tedni pa bodo stišskemu prebivalstvu nudili še več prilike, da pokaže svojo vneto in gorečnost. Začenjajo se dolgočasne in naporne vaje za uprizoritve slavnostne fantovske igre »Jurij Kozak, slovenski janičar«, ki jo je za to priliko napisal gosp. Niko Kureč. Igra bo vpriporjena 15. avgusta zvečer na prostem ob cerkvi.

Poštvalnim duhovnim in zunanjim pripravam stiških vernikov se veselo pridružimo vsi, ki v evharistični in liturgični obnovitvi našega verskega življenja čutimo in gledamo najmočnejše sredstvo za ohranitev krščanskega in slovenskega značaja našega življenja.

Spored stiških slavnosti. Za zunanjo pripravo stiških slavnosti se je sestavljal poseben pripravljalni odbor, ki mu je stiški opat g. dr. Kostelec Avguštin predsednik, podpredsednik pa dr. Al. Žitko, odvetnik v Ljubljani. V odboru sodelujejo še cistercijski duhovnik o. Ambrož Brenčič (cerkvene prireditel), Vinko Zor (organizacija in pisarna), Ivan Martelanc (zunanje priprave) in Ivo Peršuh (propaganda). V sporazumu z vodstvom samostana v Stični ter s prevz. ljubljanskim škofom je odbor določil sledeči spored stiških slavnosti:

V nedeljo dne 9. avgusta bo v Stični dan šolske mladine. Podobno kot lani na Stadionu bo ta dan mladina med peljem in molitvijo prisostvovala sv. maši in prejela sv. obhajilo. K tej svečanosti je vabljena predvsem mladina iz bližnjih dekanij.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja dne 15. avgusta popoldne ob petih bo pred stiškim kolodvorom slovesen sprejem cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov, ki se bodo stiških slovesnosti udeležili. Kolesarji in konjeniki bodo v sprejedu spremljali dostojanstvenike v Stično, kjer bo v cerkvi otvoritvena slovesnost s pridigo in litanijami. — Zvečer ob osmih bodo domači igralci uprizorili na zunanjem dvorišču samostana fantovsko slavnostno igr »Jurij Kozak, slovenski janičar«. — Ponoči med 10 in 11 se začne slovesna procesija moži in fantov z Najsvetejšim na hrib Vinograd. Udeleženci procesije bodo nosili baklje. Opolnoči bo na Vinogradu ob evharističnem križu nagovor ljubljanskega škofa, nato pa sv. maša, pri kateri potejo vsi udeleženci. Med sv. mašo bo skupno sv. obhajilo. Udeležbi primerno bo najbrž istočasno še polnočnica za ženske v samostanski cerkvi.

Glavni slavnostni dan bo nedelja 16. avgusta: jutraj ob 6 v samostanski cerkvi slovesna pontifikalna maša. Ob 8 bodo na prostem štiri stanovska zborovanja, ločeno za moške, fante, žene in dekleta. — Ob 10 bo na zunanjem samostanskem dvorišču glavna maša, pri kateri poje zbor redovnikov in bogoslovcev koralno mašo »Missa de Angelis«. Po glavni maši bo kratko manifestacijsko zborovanje. — Ob dveh popoldne se začne skozi polja in travnike vihi procesija z Najsvetejšim, katere se udeležijo vsi, ki pridejo na stiško proslavo. Po procesiji v cerkvi slovesen zaključek proslave, nato pa najbrž še ponovitev igre »Jurij Kozak«.

K proslavi je vabljena vsa ljubljanska škofija. Zato naj se takoj začne po župnijah pripravati, da bo udeležba od povsod čim častnejša. Ker pa je bilo življenje stiškega samostana tekom stoletij vedno tesno združeno z življenjem vsega slovenskega naroda, je vabljien k proslavi sleherni Slovenec.

Stiški dnevi naj bodo mogočna manifestacija naše verske vne, naše ljubezni do evharističnega Kralja, naše zvestobe do matere Cerkve in našega spoštovanja do tihega, a tako bogatega dela katoliških redovnikov.

Letošnji lavantinski novomašniki

Prva vrsta od leve na desno: Ferdo Potokar, Tominšek Franc, vodstvo bogoslovja, Kušar Stefan, Franc Gomboc; 2. vrsta: Stefan Trahtnek, Stefan Zver, Justin Oberžan, Alojz Fajdiga, Tone Holzedel, Alojz Gabor, Miha Laura, Davorin Petančič; zadnja vrsta: Ignacij Feguž, Tone Vogrinec, Miško Jerič, Karl cler, Anton Kovačič, Alojz Kozar in Alojz Zolnar.

Nove maše bodo imeli po naslednjem redu: Iz V. letnika: Duh Ludovik, 26. julija, Sv. Križ pri Ljutomeru, govornik dr. Ehrlich, prof.; Fajdiga Alojzij, 12. julija, Dobje pri Planini, govornik kan. dr. Zagar; Feguž Ignac, 2. avgusta, Sv. Marko niže Ptuj, govornik Fr. Veselič, kaplan; Gabor Alojzij, 12. julija, Tišina, govornik Alojzij Soštarec, kaplan; Gomboc Franc, 19. julija, Perloča, govornik Jože Mlakar, kaplan; Holzedel Anton, 12. julija, Fikšinci, govornik Andrej Berden, župnik; Jeler Karl, 19. julija, Sevnica, govornik dr. Blatnik, sa-lez.; Kovačič Tone, 12. julija, Dobova, govornik Franc Strmšek, župnik; Kušar Stefan, 12. julija, Laporje, govornik Franc Tkavc, župnik; Laura Mihael, 26. julija, Sv. Marija pri Ptuj, govornik Ivan Bompek, kaplan; Ornik Friderik, 12. julija, Sv. Jurij v Slov. gor., govornik Ivan Rehar, žup.

Petančič Davorin, 12. julija, Sv. gora, govornik Jaka Sem, kaplan; Potokar Ferdo, 19. julija, Sv. Jelder nad Laškim, govornik Franc Hrastelj, rav. fisk. sv. Cirila; Tominšek Franc, 19. julija, Vransko, govornik govornik Ignac Bervar, župnik; Vogrinec Anton, 26. julija, Sv. Vid pri Ptuj, govornik Jaka Soklič, župnik; Zolnar Alojzij, 19. julija, Makole, govornik brat Jože Zolnar, župnik.

Iz IV. letnika: Jerič Mihael, 12. julija, Turnišče, govornik brat Ivan Jerič, dekan; Kozar Alojzij, 26. julija, Petrovci, govornik dr. Kelenc, ravatelj Marjanšič; Oberžan Justin, 12. julija, Loka pri Zid. mostu, govornik brat Drago Oberžan; Traht-niek Stefan, 26. julija, Beltinci, govornik Ivan Sko-far, kaplan; Zver Stefan, 19. julija, Turnišče, go-vornik Ivan Greif, prošt iz Ptuja.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 5. julija: 5. pobinkoština nedelja. — Ciril in Metod, slovanska apostola.
Ponedeljek, 6. julija: Izaija, prerok; Bogomila; Dominika, mučenica.

Novi grobovi

† V Slov. Bistrici je po dolgem trpljenju mirno v Gospodu zaspal g. dr. Ludovik Černež, zdravnik. Pokopali ga bodo danes ob 6 popoldne.

† V ljubljanski bolnišnici je 3. julija ob 11 zvečer nenadoma izdihnil gospod Vladimir Kumar, operni korepetitor. Pogreb bo danes ob 5 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču na Viču.

† V Dravljah je včeraj ob pol 9 dopoldne v Gospodu zaspal gospod Ivan Pirc, posestnik, trgovec in sodar. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 10 dopoldne na pokopališču sv. Roka v Dravljah.

Naj mu sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomirana je bila na farmaceutskem oddelku zagrebške univerze gđica Majda Škaberne. Čestitamo!

— Poroka. Danes se bosta poročila v Celju v župni cerkvi gosp. Topolšek Friderik, veletrgovec v Slovenskih Konjicah, in gđ. Minka Strah, trgovka v Celju. Naše iskrene čestitke!

Pelikan terpentino milo posebno za pranje v trdi vodi

— Popravljen krivica. Dne 31. marca 1931 je bila brez vsake zakonske podlage odpuščena iz državne službe gđ. Kompoš Irena, učiteljica v Mokronogu. Pritožila se je na državni svet v Belgradu, ki je s svojimi razsodbami z dne 22. XI. 1932, br. 24665-32 in z dne 2. I. 1934, br. 33105-33 razveljavil rešenje ministrstva prosvete v Belgradu O. N. br. 93885-31 z dne 11. I. 1932. in O. N. br. 92780-32 z dne 23. I. 1932 s katerim je bila učiteljica Kompoš Irena v Mokronogu odpuščena iz državne službe in je s tem vzpostavljeno stanje, v katerem se je nahajala gđ. Kompoš pred odpustitvijo iz službe. S tretjo razsodbo z dne 5. maja 1936 br. 10759-36 je državni svet razveljavil tudi tretje rešenje ministrstva prosvete O. N. br. 14510 z dne 7. marca 1935, s katerim imenovan ni bila priznana pravica do prejemkov za pretekli čas in razsodil, da ji pripada ne samo pravica na službeno mesto, temveč ima gđ. Kompoš pravico tudi do vseh prejemkov, ki ji po zakonu kot aktivni državni uradnici pripadajo. S tem je imenovana dobila zadoščenje zakonitim potom za krivice, ki jih je pretrpela radi tega, ker je bila, kakor že zgoraj omenjeno, dne 31. marca 1931 brez vsakega zakonskega razloga odpuščena državne službe.

Pred kosilom

spijte vedno kozarec

Rogaške Slatine!

To Vam zboljša tek in pospešuje prebavo. Priporočite enako tudi Vašim odjemalcem!

— Narodnim nošam. Nastaja grda navada, da gredo kmečki fantje pri svečanih prireditvah pokriti, s klobuki na glavi. To je popolno napak. Kmečka noša ni okorna uniforma. Naša noša se je vedno prilagodila življenjskim prilikam. Pri naših prireditvah, n. pr. pri procesiji, je naš očanec držal vedno klobuk in debel rožni venec v roki, pa čeprav je imel pušljec za klobukom. Odkrit je stal tudi v razgovoru z višjo oblastjo. Narodna noša je spremljala živo življenje in tako naj bo tudi danes. Človeka zaboli, ako vidi v procesiji sv. R. T. fante s klobuki na glavi ali pokrite v razgovoru s svojim škofom. Reditelji naj ob takih prilikah na to opozarjajo.

— XII. romanje na Višarje bo 1. in 2. avgusta, kdor se želi udeležiti, na pošlje sliko z rojstnimi podatki na Prosvetno zvezo, Miklošičeva cesta 7. Skupni stroški iz Ljubljane do Zabnice in nazaj ter proslavica din 80. Priglasiti se treba do 15. julija na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati.

Lep kraj, lepa slika, to se vjema, če v kameri imaš le film MIMOSA-EXTREMA

— Planinski dom na Uskovičih etalno odprt in oekrbovan.

— Maturantom ljubljanskega učiteljskega iz leta 1906. Sestanek 10. julija ob 14 v kavarni Zvezda v Ljubljani pod kostanj. — Jerin Votjev in Paternost Riko.

— Žrtve napada. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela 48-letnega železničarja Franca Taškara iz Briš pri Zidanem mostu. Taškara je napadel že pred dnevi neki njegov tovariš iz sosedne vasi ter ga kruto pretepel. Vrgel ga je na tla in ga poškodoval po vsem telesu, poleg vsega pa mu je zlomil levo roko.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stoliclo. ki jo doseže z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava Franz-Josefova voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Og. »og. S. br. 3047/35.

— Padec z lestve. V Trati pri št. Vidu je včeraj padel z lestve 7-letni Viktor Bančič, sin mizarškega pomočnika. Deček se je pri padcu hudo poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

— Avtoizleta: 11. do 13. julija Grossglockner; 25. do 30. julija Dolomiti in Milan. Informacije in prijave: Izletna pisarna Okorn, Hotel Slon, Ljubljana.

— Delavca zasulo. Včeraj popoldne je delal v kamnolomu na Javorjah 31-letni delavec Edvard Kastelic iz Stične. Zemeljske plasti pa so se podrle nanj ter ga zasule. Ima poškodbe po vsem telesu ter zlomljeno desno nogo. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico.

Za šport in sončenje
Crema universal „La Toja“
Mala doza Din 6,—, velika Din 12,—

— V Službenem listu kr. banske uprave dravške banovine od 4. t. m. so objavljena »Navodila za sestavo predloga proračuna državnih razhodkov in dohodkov s predlogom finančnega zakona za leto 1937-38« dalje »Odločba o rafiniranju spirita«, »Popravek v uredbi o ustroju ministrstva za gozdove in rudnike«, »Objava banske uprave o pobarvanju občinskih davčnin za občine Breg v ptujskem okraju, Črmošnjice v novomeškem okraju, Dobrna, Petrovci, Hinje v novomeškem okraju, Murska Sobota-okolica, Nevle v kamniškem okraju, Pameče v slovenjegraškem okraju, Stara Loka v okrajni izpostavi škofja Loka, Tešanovci, Trbovlje, Tržič in Vodice v kamniškem okraju« in »Naredbe predstojništva mestne policije v Mariboru o prepovedi uporabe breščetih zvočnih aparatov in zvočnih signalov pri motornih vozilih v nočnem času v območju mesta Maribor.«

Slovenke perejo z najboljšim trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo

— Zastrupljenje z gobami. Take in enake novice beremo v našem časopisu sedaj v gobarski sezoni dnevno. Teh nesreč so ljudje sami krivi, ker lahkotno ali radi nepoznanja gob nabirajo neuporabne. Sedaj, ko imamo v slovenskem jeziku strokovnjakovo pisano in s podobami vseh užitnih in strupenih gob v naravnih barvah opremljeno knjigo, je vsakomur mogoče, da se temeljito seznani z gobami. Ker je goba postala vsled krize hrana najširših plasti naroda, ki se v velikih množinah izvaža in konzervira tudi za domačo porabo, bi morali posvetiti temu vprašanju večjo pozornost. Knjiga »Naše gobe«, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob, katero je spisal strokovnjak Ante Beg, obsega 60 strani navodil za spoznavanje užitnih in strupenih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo in kako pripravljamo naše kuhinjske okusne jedila iz gob. Knjiga ima 75 barvnih slik po naravi in stane vezana 50 Din. Dobe pa se slike tudi same za se, nalepljene na karton za nazorni pouk, cena 100 Din. Naše geslo mora biti: V vsako hišo knjigo »Naše gobe«.

— Marsikaj važnega se preze, to-le obvestilo pa nikar ne prezrite! 25. julija pošljemo vsakomur brezplačno pismo za potovanje v solno Dalmacijo (od 24. do 29. VIII. in od 21. do 26. IX.) in za romanje k Mariji Bistriški ter Mariji Luški v Rajhenburg (izlet v Zagreb) o Malem Smarnu, če javi svoj naslov pisarni »Po božjem svetuc, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

— Enoletna privatna trgovska šola »Christofor ueni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, že daje informacije in tudi vpisuje za prihodnje šolsko leto.

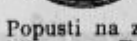
POSETITE

JUBILEJNI

»V. MARIBORSKI TEDEN«
od 1. do 9. avgusta 1936.

Pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kraljeviča Andreja.

50% popust na železnice
od 30. julija do 11. avgusta 1936.

Popusti na železnice progh Aeroputa in na parnikih. — Tradicionalna revija gospodarskega in kulturnega življenja Maribora in zaledja. — Tekstilna industrija. — Obrt. — Trgovina. — Velika gasilska razstava in gasilski kongres. — Velika filatelistična razstava z borzo znamk. — Mlekarsvo, sirarstvo, vinogradništvo. — Zena v obrti. — Umetniška in zgodovinska razstava. — Tujsko-prometna razstava. — Modna revija. — Revija športa, jadrnega in motornega letalstva. — Po-kušnja vin. — Kongresi in koncerti.

MARIBORSKI OTOK

najlepše kopališče Jugoslavije.

Gostoljubni Maribor in zeleno Pohorje Vas vabita!

— Izlet v Postojnsko jamo v nedeljo 26. julija. Prijave in vplačila sprejema in pojasnila daje do 20. julija pisarna »Po božjem svetuc, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

— 2. šla je juljska številka ilustriranega družinskega mesečnika »Žike«. Vsebinske je naslednja: 1. Joža Lovrenčič: Na samotni poti. 2. Miran Jarc: Mati in dete. 3. Vinko Bitenc: Koklja. 4. Konstantin Fedin: Jež. 5. Albin Zalaznik: Z ognjem in mečem. 6. Čezre — dr. A. Debeljak: Povest o Starki in njenem koscu. Sledi »Kotiček, ki zanima vsako ženo«, Zdravniška posvetovalnica, kjer govori primarij dr. Dražič o tem, kako ohranimo dojenčka poleti zdravega in »Gospodinski kotiček«, ki prinaša nove recepte za vkuhanje sadja in zelenjave. List dobite brezplačno, če pošljete 3 kontrolne listke, ki jih najdete v polkilogramskih zavrtkih žitne kave Žike, na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana — Viš.

— Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam brez bolečin odstranimo ter noge strokovnjakso zmasiramo v naši pedikuri. Obiščite nas, prepričate se! Nega nog 10 Din! Ljubljana, Selenburgova 7.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Naš novi roman

Kam na počitnice?

Kam na letovanje?

Ze stalno ste zvest čitatelj »Slovenca«, a ne še njegov naročnik. Sedaj odhajate na oddih v naravo. Čitalnic tam ne bo blizu, zato si še danes naročite »Slovenca«. Od 12. julija dalje bo začel izhajati naš novi podlistek. Krasen roman:

»TVORNICA NOVEGA ČLOVEKA«

je delo ruske pisateljice Alje Rahmanove. Rusija nam je bila doslej zaprta dežela. Sedaj boste spoznali v prerezu pestro sliko vsega boljševiškega življenja. Dobili boste v tem delu jasen odgovor na vsa vprašanja, razpršilo vam bo vse dvome, ki so vas mučili pri ruskem problemu, kajti Resnica je samo ena. Delo je razdeljeno na kratke, zaokrožene oddelke kot nalošč za podlistek. Slog je živahen, vsebinsko poln, vsebina sama mesloma prav napeta. Počitnice boste najlepše uživali ob lepem čitvu s »Slovencem« v rokah!

— Romanje na Sveto goro pri Gorici bo letos samo od 14. do 16. avgusta. Podatke, fotografije in vplačila sprejemamo še do 11. julija, pozneje bo prepozno. Navodila pošljemo zastonj. Pisarna »Po božjem svetuc, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

— Končni izpiti na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru so bili od 15. do 28. junija pod predsedstvom ravnatelja in lastnika zavoda g. Ant. Rud. Legata. V končnem izpitu je bilo pripuščenih od 36 učenik in učencev 33, od teh 33 kandidatov oziroma kandidatov je položilo: 2 z odličnim uspehom in sicer Göttinger Regina (Maribor) in Kuhar Emilija (Mežica); 15 s prav dobrim uspehom in sicer: Bela Erika, Fersch

Zvečer pred žejto pa namakajte z

Radosi peric

Barbara, Gorjan Zora, Obreht Marija (vsi iz Maribora), Potočnik Jerica (Konjice), Prohaska Alfonz, Romih Georgina, Sattler Viljem, Skrem Mirka, Valentin Jožica, Vodenik Jelena, Visintin Nada (vsi iz Maribora), Rehn Edita (Tišina, Prekmurje), Vodušek Marija (Orehova vas), Veldin Josip (Slovenjegradeč); 15 z dobrim uspehom in sicer: Bazzanella Valter (Maribor), Čavkin Marija (Ruše), Černy Helena (Mačkovec, okraj Murska Sobota), Freitag Ana (Maribor), Heimrath Albreht (Celje), Hvalič Vladimir (Maribor), Lavrič Ana (Konjice), Bešnik-Ludvik (Studenti pri Mariboru), Oberž Justina (Ruše), Oman Danica, Pirih Anton, Savodnik Andreja, Ules Marija, Weingerl Mirko (vsi iz Maribora), Sotler Kristina (Dešno selo, okraj Brežice). Z zadostnim uspehom ni položil izpita nihče. Ponavljalni izpit ima samo ena kandidatinja, za vse leto ni bil odklonjen nihče. Celotni uspeh je 89%, uspeh pri končnih izpizih je celo 97%, kar pomeni za strokovno šolo mnogo. Dober glas Legatove šole se je torej zopet potrdil. Slovesni zaključek šolskega leta je bil na Vidov dan v navzočnosti staršev in učiteljskega zbora. Prišlo je mnogo staršev iz različnih krajev naše banovine. Ravnatelj in imejitelj zavoda g. Ant. Rud. Legat je imel izčrpno poročilo o delovanju in uspehih šole. Pouk je bil poglobljen z ogledom več industrijskih podjetij takolivarne Ježek, Franzovega mlina in tovarne teštenin, tvornice Zlatorog, pivovarne Tscheligi in tovarne za svilo tvrdke Thoma. Učenci so si ogledali tudi kulturne filme in obiskali razstavo »Človek«. V preteklem šolskem letu je ravnateljstvo zopet uvedlo cele ure namesto v zadnjih letih za poskus uvedenih triletnih učnih ur, ki so uvedene na vseh drugih šolah. Ena učna ura je trajala namesto običajnih 45 minut 55 minut in na ta način je Legatova šola pridobivala na teden 6 ur in v celotnem šolskem letu (37 tednov) 87 krat 6 ur, kar znaša 222 ur ali 7 tednov. Legatova trgovska šola je bila torej na boljšem proti drugim šolam na učnem času za 1½ meseca, ker se je ravnala po gestu »Čas je zlatot«. Radi tega je jasno, da so učni uspehi na Legatovem zavodu res izredno dobri. Po poročilu ravnatelja se je zahvalila v imenu tovarniš in tovarišev absolventka. Naro je še govoril gospod strokovni učitelj Janko Pirc, ki je v lepih besedah pozival absolvente k tovarništvu in hvalečnosti do šole. Obenem se je zahvalil v imenu profesorkega zbora ravnatelj za ves trud in dobro vodstvo zavoda. S tem je bila lepa slavnost zaključena. Novo šolsko leto se začne dne 9. septembra. Vpisovanje dnevno osebno in pisмено samo v šolski pisarni, Maribor, Vrazova ulica 4 in sicer od 10. do 12. ure. Šolski programi brezplačno.

»CHEMOLABOR« ZAGREB, podr. Ljubljana. Pražakova ulica 13

vogal Miklošičev in Pražakove ul., je pod NO-VIM VODSTVOM znatno povečala in izboljšala svojo zalogo: Medicinskih instrumentov in aparatov — Oprema za bolnišnice, sanatorije in ordinacijske sobe — Instrumentarija za veterino — Obvezilnega materiala — Oprema in aparatov za kemijske laboratorije in znanstvene zavode — Kemikalije in barvila za mikroskopsko, bakteriološko in diagnostiko — Saniteti in tehnični, gumijasti predmeti in zdrav. zelišč. Cenjene interese bomo skušali z nizkimi konkurenčnimi cenami in točno postrežbo zadovoljiti.

— Elektroinstalacija, konc. elektriško podjetje v Mariboru, Vetrinjska 22, telef. 27-14, na dvo-rišču, izvršuje instalacije, popravila. Zaloga elek-tromateriala, žarnic, motorjev itd. Po brezkonku-renčnih cenah.

— Starši, dajte svojim otrokom solidno trgovsko izobrazbo. Dobijo jo na Enoletnem trgov-skem tečaju »HERMES«, Maribor, Zrinskijskega trg 1. Nizka šolnina. Za revne znižana. Zahtevajte prospekt! (9231)

VELIKA ODPRODAJA VSEGA POLETNEGA BLAGA

A. ŽLENDER
manufakturna trgovina
Ljubljana, Mestni trg 22

20% POPUST

Zahvala Slomškove družine

Slomškovi prazniki so minili. Bilo je veliko priprav, truda in žrtve. Ker pa je Slomškova družina našla povsod razumevanje za to prireditve, ki je poživila versko zavesti, ki je vzbudila zopet narodnostni borbenost in smisel za pravo krščansko narodno omiko, je bilo mogoče, da je vse dobro uspelo. Zato danes matramo za svojo dolžnost, da se vsem brez razlike, oblastem, organizacijam kakor tudi privatnikom zahvalujemo za sodelovanje. Prepričani smo, da je Maribor s temi prazniki postal versko in kulturno središče Slovencev in da vse prireditve niso bile le mimo-idočega pomena, pač pa začetek stalnega prizadevanja za uresničenje naše velike želje. Slomšek sam, ki nam je izprosil za praznike lepo vreme, naj tudi povračuje vsem, ki so kaj storili za njegovo proslavo! — Slomškova družina v Mariboru.

Maribor

□ 65letnica gasilske čete v Mariboru. V dnevi 1. in 2. avgusta proslave mariborski gasilci 65letnico obstoja vrle svoje organizacije. Proslava je zamišljena v velikem obsegu. Pokroviteljstvo je prevzel ban dr. Natlačen in častni odbor, v katerem so: prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič, general Milutin Milenković, sreska načelnika dr. Popovič in dr. Šiška, mestni predsednik dr. Juvan, predstojnik mestne policije dr. Tršljnjak, predsednik »Mariborskega tedna« dr. Tršljnjak, starešina gasilske zajednice Josip Turk, ustanovitelj reševalne postaje dr. Josip Urbacek in ustanovitelj člena mariborske čete, industrialec Josip Tscheligi. Ob priliki proslave se bo izvršila blagoslovitev novega najmodernejšega reševalnega avtomobila, kateremu kumuje gospe Angela Juvanova, soproga mesnega predsednika, Marija Pogačnikova, soproga bančnega ravnatelja in dr. Hermina Bedjaničeva, soproga zdrav-nika. V okviru proslave se vrši tudi velika razstava gasilskega orodja, plinskoobrambna razstava, kulturnogasilska razstava in predvajanje gasilskega in obrambno-plinskega filma.

□ Vinogradi, sadonosniki propadajo. Vиноgradniki v mariborski okolici in drugih vinorodnih okoliših Stajerskega so obupani Peronospora se je razgrizla v vinograde ter jih uničuje. Zaradi vsakodnevnega dežja škropljenje ne poma-ga. Tudi na sadnem drevju se pojavljajo bolezni, zlasti peronospora. Lelošnja vinska in sadna letina bo zelo slaba in se pomladanska veselja pričakovanja ne bodo izpolnila.

□ 1200 Avstrijcev potuje na Jadran. Sinoči ob pol 9 sta prispela v Maribor kar dva posebna vlaka iz Avstrije z izletniki za naša jadranska letovišča. Avstrijci ostanejo v naši državi 14 dni. Skupno je bilo 1200 izletnikov. Do meje v št. Ilju jim je poslala Tujsko-prometna zveza v Mariboru vse svoje osebe, ki je bilo Avstrijcem s strokovnimi nasveti na razpolago. Tudi Mariborčanov se je precej nabralo na kolodvoru, ki so kar zavidljivo zrlji na Avstrijce, potujoče na prijeten dopust na našem Jadranu. Ugodne posledice potnih olajšav z Avstrijo se že poznaajo ter se pričakuje še več sličnih ekspedicij iz Avstrije.

500 plavačev bo tekmovalo. SSK Maraton je pričel z velikopoleznimi pripravami za letošnje državno prvenstvo v plavanju, ki bo čez 14 dni na Mariborskem otoku. Letošnja prireditel bo lansko še daleč prekosila. Lani je tekmovalo okrog 200 plavačev, letos pa jih bo okoli 400—500.

Dr. Marinič Franc

se je preselil s 1. julijem

v Koroščevo ulico št. 26

in ordinira

od 9. do 11. in od 14. do 16. ure.

□ Romanje v Marjino Celje. Putnikov avto- kar bo vozil v Marjino Celje 7. in 8. julija. Odhod 7. t. m. ob 5. uri izpred hotela Orel, povratek v Maribor 8. julija ob 23. uri. Kolektivni potni list. Vse informacije in prijave pri »Putniku« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, tel. 21—22.

□ Seja Slomškove družine bo v torek dne 7. julija ob 5. popoldne v običajnih prostorih.

□ Pocenji meso. V ponedeljek se bo od 7. ure naprej prodalo na stojnici za oprečno meso pri mestni klavnicni 300 kg govejega mesa po 4 dinarjev, in sicer na osebo do 2 kg.

□ Občina podira hišo. Delavci mestnega gradbenega urada so pričeli podirati občinsko hišo v Slovenski 37, nasproti mestne oskrbnišnice. Na tem mestu bo začel s 15. julijem zidati trgovec Schmid svojo dvonadstropno stanovanjsko hišo, v kateri bo 6 moderno opremljenih stanovanj.

□ Ledu primanjkuje. Zaradi mile zime so se mariborske ledarne slabo založile z ledom. Ze sedaj je veliko povpraševanje po umetnem ledu in ledarna v klavnicni obratuje s polno paro, da lahko zadosti zahtevam.

□ Prostovoljna gasilska četa v Podovci pri Račah sporoča, da bo preložena tombola v nedeljo 12. julija po že objavljenem sporedu.

□ Gotovo Vam ne bo žal, ako obiščete briv-nico B. Ulčar, Stolna ul. št. 5. (9337)

Ig

Pretekli terek smo pokopali na Igu g. Uršulo Mavec, ženo krojaškega mojstra Jakoba Maveca, ki je dolgo let vestno oskrbuje nedeljsko razpro-dajo »Slovenca«, in mater g. bogoslovca Jakoba. Več kot eno leto je bila v postelji, veliko trpljenja je prestala, rada bi še živela, a morala je umreti v svojem 53. letu. Pevski zbor prosvetnega društva ji je v slovo zapel pred hišo, v cerkvi in ob grobu. Tudi semenišče je poslalo k pogrebu zastopstvo šestih gg. bogoslovcev. Dobri, verni ženi in materi daj Bog v miru počivati, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Katehetski kongres v Splitu

Split, 2. julija.

Iz vseh pokrajin države se je okoli sto srednješolskih in drugih veroučiteljev sešlo v dalmatinski prestolici. Svetni duhovniki in redovniki vseh vrst. Nas Slovencev je prišlo nad 20. Pri vseh vlakih so nas gostoljubno sprejemali. Splitski tovariši. Nastanili so nas v bogoslovni in deškem semenišču. Prijazna družba nam lajša julijsko obmorsko vročino. Takoj pri večerajšnji skupni večerji se je videlo, da bodo vse druge to sodobne miselne razlike potisnjene v ozadje ob veliki učno-vzgojni misli. Kar same po sebi so se delale družabne skupine iz vseh različnih krajev. Vidi se, kako smo eno.

Danes ob 8 je splitski škof dr. Klement Kvirin Bonifatič imel uvodno sv. mašo, nato pa nagovor, v katerem nas je pozdravil kot borce božje Resnice zoper materialnost in greh. Za vzor nam je stavil božjega Prijatelja mladine in nam toplo naročil ljubezen do nje.

Nato je bila slavnostna začetna seja v semeniški dvorani. Slika našega škofa Mahnič, verskega učitelja in vzgojitelja slovenske in hrvatske šolane mladine, visi v dvorani. Drug za drugim so nas pozdravljali: zastopniki Cerkve in zastopniki svetnih oblasti. Za g. knezoškofom, ki je zaradi kongresa rade volje prekinil birmovanje, je govoril v imenu bana drinske banovine prof. Niko Stipčević, načelnik prosvetnega oddelka. Vidno je bil vesel tolikega zanimanja za mladinsko vzgojo. Pozdravil nas je g. podžupan Kalist Culić; za njim pa inšpektor prof. Dušan Mangjer, ki je v svojem lepem govoru poudarjal nedopovedljive zasluge katoliške Cerkve za hrvatski in slovenski narod. Pozdrav sta nam poleg zastopnikov drugih redov izrekla tudi naša rojaka, splitski jezuitski superior p. Kobi in salezijanski rektor g. Tkalec. Prečitane so bile pozdravne brzojavke, na prvem mestu lavantinskega knezoškofa dr. Tomažiča.

Po slavnostni seji je bil ogled katehetske razstave. Ogledali smo si modele Svete dežele, katehetsko slovstvo v raznih jezikih, katoliške slike in razne risbe, ki jih je mladina sama napravila. Na vpogled so bile tudi zanimive domače in šolske naloge iz verouka, kakor n. pr. Bog me gleda; moja jutranja, večerna molitev; naša cerkev; sv. obhajilo; procesija sv. Rešnjega Telesa itd.

HUBERTUS-milo

res domače,
slovensko milo!

Ob 9 so se pričela strokovna predavanja.

Prvo je imel zagrebški katehet prof. dr. Mijo Selec: »Učna vrednost verouka«. Na kratko je opisal zgodovino borbe zoper verski pouk v naši državi. Poudaril je, kako se močne sile še vedno zbirajo zoper njega; spomnil je tudi na sramotilni in strastni nastop prof. Babiča v Banjaluki in Nišu. Nato je podajal znanstveno utemeljitev religije in razodetja. Vsa nasprotja med vero in vero so le navidezna, ker se nakazane hipoteze prikazujejo kot dokazana resnica ali se pa mnenja bogoslovnih učenjakov istovetijo z nezmotnim naukom Cerkve. Hrvatske in slovenske šolske knjige za verouk so vse na znanstveni višini, dočim se v nekaterih svetnih šolskih knjigah na neopravičljivi način vrše napadi na kat. vero.

Drugo predavanje je imel prof. Ivan Bogović iz Maribora: »Vzgojna vrednost verouka s posebnim oziranjem na neuspeh laične vzgoje«. Tehtno je slikal neuspehe brezvere, laične vzgoje, ki nima ne jasne cilja ne sankcije ne pripomočkov. Nasprotno pa ima krščanstvo najlepše rešitve in vse pripomočke za sleherni vzgojni vprašanje, kot n. pr. za družinsko vzgojo, puberteto, značajnostno, telesno, socialno, državljansko, profilakoholno, vzgojo erosa, pokorščine itd. Protikrščanska, to je laična vzgoja, vodi k materializmu in dandanes h komunizmu, pa naj si nadeva še tako lepe naslove naprednosti in nacionalnosti. Krščanska vzgoja jemlje človeka takega, kot je, z njegovimi dobrimi in slabimi stranmi; nič ne zanikava, nič ne prezira. Njeno vzgojno moč so priznavali in še vedno občudujejo tudi največji duhovci. Zato naj se veroučitelj s ponosom zaveda, v čigavi službi je. Ta zavest ga bo krepiła, tolažila in navduševala.

Tretje dopoldansko predavanje je imel splitski profesor Niko Matulić: »Izvenšolska versko-npravna vzgoja šolske mladine«. Priporočal je širokosrčnost do raznih struj, ki imajo isti cilj, le načine drugačne, ki odgovarjajo različni strukturi vzgojiteljev in učencev. Vsaka nestrpnost do pravičnega dela ruši tudi za pozneje katoliške sile. Podrobna izdelava Katoliške akcije nam bi dala zanesljivih smernic. Nato so se udeleženci zbrali na semeniškem vrtu k fotografiranju. Po kosilu se je g. škof ljubeznivo poslovil od nas. Zagrebški senior g. prof. Heffler je postal središče družbe, ki je nas Slovence še posebno nazdravljala.

Popoldne ob 4 se je vršila obsirna debata o dijaških društvih in o izvenšolskih vzgojnih metodah. Ozirala se je bolj na hrvatske razmere. Zlasti so govorili o enotnem dijaškem listu.

Prečital in komentiral se je odgovor ljubljanske šolske župe na resolucijo »Krščanske šole«.

Nato je referiral mariborski profesor Jakob Richter: »Sveto pismo v srednješolskem verskem pouku«. Ključna nam je v zavest dragocenost svetopisemskih knjig, ki s svojimi mislimi in pobudami sijejo preko vekov in videzov. Verskemu pouku dajejo svežost in toplino. Višješolci s posebnim zanimanjem in veseljem poslušajo sv. pismo. Naj pa preobširna razlaga ne zabrisuje njegove neposredne vsebine. Besedilo, na katerem temeljijo dogmatična in moralna načela, naj se jim podaja doslovno. Ljudska izdaja sv. pisma bi naj prišla v roke slehernega učenca, da ga bo tudi sam čital in razmišljal o njem. Nadčutne reči nam svetopisemske knjige podajajo nazorno in življenjsko. Referent je govoril o raznih možnostih, kako bi se naj sv. pismo podajalo v šoli. Izriniti pa svetopisemski pouk seveda ne more katekizma, tudi ne sistematične apologetike, dogmatike in etike, ker naukov ne podaja urejeno in celotno. Kristus naj bo središče svetopisemskega pouka.

G. profesor Jernej Pavlin iz Št. Vida je govoril o liturgiki v srednji šoli. Liturgično življenje s Cerkvijo bo poživilo katoliško miselnost in dejavnost. Zato je liturgični pouk tako važen in potreben; zato ga školje tako poudarjajo. Teoretični verski pouk v liturgiji nadnaravno pred nami in v nas zaznava in deluje. Liturgija nam osvežuje verskonravno znanje, kaže nam vzornike, deluje na srce in voljo. Vzgaja nas k socialnemu mišljenju. Uči nas ceniti in spoštovati zemsko in nadzemsko vrednoto. Z lepo simboliko nas dviga iz čutnega k nadčutnemu; čutnega ne zanikava, ampak ga stavi pod božji vpliv. Liturgično bogoslužje mora v duhovnem življenju zopet zavzeti prvo mesto. Zato se naj liturgika poučuje v vsej srednji šoli. Veže se naj z ostalo učno snovjo in se poglablja ob njej. Tako bo liturgika postala ne le učni, ampak tudi vzgojni činitelj. Strokovnjaki podajajo razne možnosti, kako se naj liturgični pouk porazdeli na posamezna učna leta.

Dijaki naj se kar najbolj udeležujejo liturgičnih dejanj.

Udeleženci kongresa smo šli v večernem hladu v starodavno stolnico, ki je bila nekdanj Dioklecianov mavzolej. Direktor dr. Katič nam je tam predaval o glagolici in Gregoriju Ninskemu, ki ga nekateri popolnoma zmotno slikajo kot nasprotnika Rima, češ, da se je boril za glagolico. Pa Gregorij je bil vdan Rimu, ko so bili sodobni dalmatinski škofje v nepokorščini do Rima.

Split, 3. julija.

Sinoči smo si v hladu ogledali zgodovinske stavbinske zanimivosti Splita. Posebno stolnico, nekdanji dioklecianov mavzolej, z njenimi poznejšimi dozidavami in z njeno zakladnico, bogato starodavnih mašnih oblek, liturgičnih posod, relikviarijev in rokopicov. Nato krstilnico, ki je prvotno bila Dioklecianov zasebni tempelj, kamor je hodil molit k Jupitru in mu zaigal kadilo. Obšli smo notranji del obzidja ogromne Dioklecianove palače, v katerem je velik del sedanjega Splita. Ustavili smo se ob »Zlatih vratih« (Torta aurea), ki še danes ponosno stoje, četudi jih je velik del pod tlakom.

Po večerji smo šli k obali. Bila je lepa, mesečna, topla noč. Svetelnik ob vходу v luko je odpiral in zapiral svoje zeleno oko. Razsvetljene ladje so se lahno pozibavale. Med njimi ponosna »Kraljica Marija«, ob njej velika siva grška ladja. Bil je lep pogled na mirne zvezde in na nemirni odsev ladijskih luči v dihačem morju. V vrhu obalekih palm je zdaj pa zdaj zasumel vetrič. Široko sprehajališče, žarko razsvetljeno, pa polno mladih, veselih ljudi.

Muziko komarjev je davi na vse zgodaj prekinilo grmenje. Skalne gore nad mestom so nas mrko pogledale. Veje topolov pod našimi okni so zavrsale, ulil se je dež in ohladil tudi zborovalno dvorano.

Osnovnošolski katehetje so zborovali zase. Imeli so tri praktična predavanja. Dr. Urban Križomali: »O metodi intuicije«, s risanjem pri pouku; dr. Rade Jerković: »O zgodnjem sv. obhajilu«; don Franjo Čoce je imel vzorno uro z mladino o evetnem krstu.

Srednješol. veroučiteljem je predaval dr. Nikola Kolarek, profesor iz Zagreba: »Podrobni učni načrt za vse razrede srednjih šol«. Opiral se je na dosedanje skušnje pri nas, dobre in slabe; upošteval je razliko med sedanjo in nekdanjo mladino; oziral se je na načrt verouka v Avstriji in Bavarski. Referent povdarja: Sedanji načrt srednješolskega verouka je posnet po bogoslovnem učnem načrtu. Treba nam je pa ne le učiti, ampak tudi vzgajati. Zato je važnejše stvari treba večkrat jemati v koncentričnih krogih. Treba je upoštevati, kaj dijak, dijakinja v posameznih letih potrebuje. Snov se naj jemlje bolj pozitivno, ne toliko polemično. Upoštevati je treba, kaj prinese iz osnovne šole in kaj vzporedno jemljejo v svetnih predmetih.

Referent podrobno predlaga: V 1. in 2. razredu se naj sistematsko jemlje katekizem. Vzporedno se naj uvrti liturgika. Prvo polletje 3. razreda je namenjeno stari zavezi, ki naj bo kristološko in vzgojno usmerjena; drugo polletje Jezusov nauk. Prvo polletje 4. razreda vsebuje Jezusove čudeže, trpljenje in poveljanje; drugo polletje pa cerkveno zgodovino. V 5. razredu bi se naj kot snovna podlaga vzeli dokazi za božje bivanje, nauk o Cerkvi in del dogmatike, zopet pozitivno, ne polemično; na koncu se naj vzamejo prva 3 stoletja cerkvene zgodovine. V 6. razredu bo nadaljevanje dogmatike, iz cerkvene zgodovine srednji vek. V 7. razredu bo etika, krajše, ne sistematsko doktrinarne; podajo se tudi smernice samovzgoje; vzame se naj novi vek do francoske revolucije. V 8. razredu se naj ponovi vsa važnejša enov. ovržejo se naj sodobni ugovori, utemelji se naj s tem katol. svetovni nazor in se naredi misel v življenje. O isti snovi je dopolnilno govoril koreferent dr. Marian Dokler, ljubljanski profesor. Dosedanji učni načrt je preveč doktrinarne; zaradi prenatrpanosti veroučiteljev nima časa za življenjsko uporabo snovi in za vzgajanje.

Med predavanjem je prišel v dvorano naš rojak, skopljanski škof dr. Ivan Gnidovec. Bil je pristočno pozdravljen. Obiskat je šel tudi zborujoče osnovnošolske katehete.

Po obeh predavanjih je bila obsirna debata. Medtem se je zjasnilo. Pripravljamo se za izlet po morju v Trogir, znan po svojih cerkvenih umetninah, zlasti v bivši stolnici.

Haloze imajo telefon

Pri poštah Podlehnik, Sv. Vid pri Ptuj, Sv. Andraž v Halozah in Sv. Barbara v Halozah so se dogradile telefonske centrale in so bile izročene prometu, dne 1. julija 1936.

Svečan čin otvoritve je izvršil v vsakem navedenih krajev osebno gospod direktor pošte, telegrafa in telefona dr. Antona Vagaja v spremstvu g. okrajnega načelnika dr. Vidica, narodnega poanca Miha Brencića, predsednika mestne občine v Ptuj, dr. Alojzija Remca, banskega svetnika dr. Alojzija Vesenjaka, zaštopnika združenja trgovcev g. Senčar Milko ter magistratnega ravnatelja g. Zavadil Mihaela.

Gospod direktor je čestital prelepim krajem v Halozah k dosegi telefonske zveze in želel, da bi ta važna pridobitev v največji meri pripomogla k gospodarskemu in kulturnemu blagostanju.

Ob priliki otvoritve novih telefonskih central so bile g. direktorju izročene na vseh postajah prošnje za uvedbo poštnega avtobusnega prometa Ptuj—Haloze, mestna uprava v Ptuj pa je pripravljena dati v ta namen poštni upravi na razpolago avtobus in poštno avtogaražo.

Združenje trgovcev za mesto Ptuj je po svojem delegatu g. Milko Senčarju zaprosilo g. direktorja za avtomatiziranje telefonske centrale pri pošti v Ptuj in za dograditev telef. zveze Ptuj—Sv. Urban pri Ptuj, Sv. Bolhenk v Slov. gor., Sv. Andraž v Slov. gor., Sv. Anton v Slov. gor., to je zveze v Slovenske gorice, ki so brez telefona in brez vsakega drugega prometnega sredstva. Prosil je tudi, naj bi poštni avto obratoval trikrat tedensko v Haloze in trikrat tedensko v Slovenske gorice.

Gospod direktor je izjavil, da bo aktualni ugoditi utemeljenim prošnjam, v kolikor bo pač to z ozirom na izredno skrajne kreditne močje. Tako se je izpolnila dolgoletna želja pokrajine Haloze, ki se dobro zaveda te neizmerno važne pridobitve in ki je tudi složno sodelovala pri gradnji novih telefonskih zvez in dokazala, da noče ostati več pastorek civilizacije.

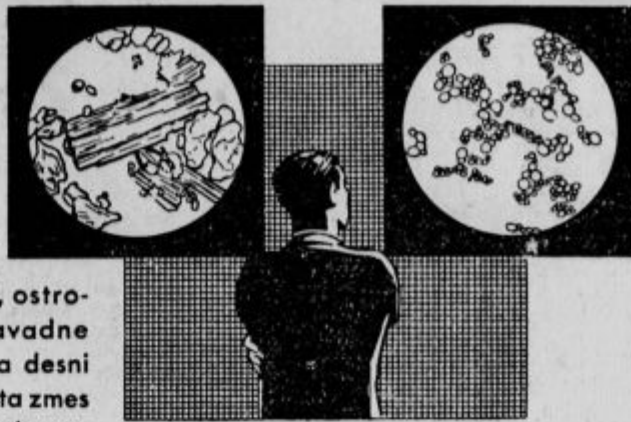
Cerkveni vestnik

Redni mesečni shod ima danes popoldne ob šestih Krizjanska moška in mladeniška Marijina družba. Pred darovanjem za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda bo gosp. novomčanin P. Zabkar podal kongregacijskim novomčanjski blagoslov.

Poizvedovanja

Na binkoštno nedeljo dopoldne sem izgubila na Tyrševi cesti 100 Din. Poslano najditelju prošim, da mi jih vrne. Marija Šalberger, Stročice 63.

Razsodite sami!

Mnogokratno povečano

Na levi okorna, ostra-roba zmes navadne zobne kreme, na desni fina, skrbno zmleta zmes Sargovega Kalodonta.

Ako pomislite, koliko morajo zdržati zobje s čiščenjem ne samo v enem letu, temveč v vsem življenju, tedaj ne boste več odlašali da uporabljate vedno Sargov Kalodont. Kajti pri Sargovem Kalodontu veste: izredno fina sestavina polira zobno sklenino zares prizanesljivo. Neštetokrat preizkušeni sulfurocinolet, ki ga v naši državi vsebuje edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči nevarni zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

* Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI
ZOBNEMU
KAMNU

D O M A Č I I Z D E L E K

Ljubljana

Prosvetno društvo »Ljubljana« mesto pohiti v nedeljo, dne 12. julija t. j. danes teden k bratskemu društvu Sv. Jakob ob Savi, kjer bo skupno sv. opravilo. Po sv. maši bo govoril g. Peršuh, nato kosoilo in prosta zabava v bratski družbi. — Pomnite: zbiramo se ob triletni na 8 pred palačo Vzajemne zavarovalnice, ob 8 o. h. d. Tovarši in tovarišice pridite polnoštevilno, pripeljite s seboj prijatelje in znance. V slučaju neugodnega vremena izleta ne bo.

Kupčije z zemljišči in hišami. Junija je bilo sklenjenih 80 kupčij z zemljišči in hišami v mestu in okolici za celotno kupno vrednost 7.500.000 Din. Veliko je povpraševanje po stavbnih parcelah v mestu in bližnji okolici, zlasti v krajih, ki leže ob glavnih prometnih žilah. V prvi polovici tega leta je bilo sklenjenih do 400 kupčij za vrednost okoli 35 milijonov dinarjev. Dediči po Cirilu Kochu so prodali rač. inšpektorju Bojanu Dreniku vilo št. 100 v Nunski ulici za 435.000 Din. Od Koslerjevih dedičev pa je kupila Jospina Zorova stavbno parcelo v izmeri 600 m² v Spodnji Šiški za 102.000 dinarjev. Centralna vinarina d. d. v Ljubljani od Götze pivovarne v Gradcu zemljiški kompleks s stavbami in industrijskim tirom v Spodnji Šiški, kjer je pred leti imela trgovina z vinom Bollaffio svoja skladišča, za kupnino 50.000 avstr. šil., odnosno za 400.000 Din.

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21

Danes ob 15., 17., 19., in 21. uri vefilem

Karneval (Maske dolil)

v glavni vlogi Gustav Fröhlich in drugi. — Nov Foxov zvočni tednik.

PRIDEI Veleburka PRIDEI
Dvakrat zaročen
FRITZ KAMPERA v dvojni vlogi

Vsem skrbnim mamcem je Radion posvetovalnica na Mestnem trgu 23 uredila sobico, kjer se bodo malčki pod nadzorstvom igrali in malo posladkali, tudi dojenčki se bodo prav dobro počutili. To smo pripravili zato, da omogočimo tudi tistim mamcem obisk, katere nimajo kje pustiti svojih malčkov. Večji otroci si bodo lahko ogledali kino, nato pa zopet med igračk. Medtem pa bodo mamice lahko brez skrbi prisostvovala predavanju o pravilnem ravnanju s perilom, svilo in volno, kar je posebno važno prav zaradi nege otrok, saj je vsaki materi zdravje miljenčka najbolj pri srcu. Taka predavanja so izjemoma samo vsak četrtek točno ob 16 popoldne le še do 23. t. m.

Podpornemu društvu za gluhoemno mladino je poklonil avtor »Berlinske reportaže« g. dr. M. Foerster del čistega prebitka v znesku din 200.—. Za ta velikušni dar, h kateremu je mnogo prispevala tudi gđc. Anica Hrovatinova s tem, da za svoje odgovorno delo pri večerni blagajni ni hotela sprejeti nikake oškodnine, pa tudi občinstvo, ki je gotovo tudi iz človekoljubnega namena prireditve napolnilo dvorano, se društvo vsem skupaj kar najiskrenejše zahvaljuje.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

nedelja ob 15., 17., 19.15 in 21.15 uri

KRVAVI KAPITAN

premiera odličnega filma
v glavni vlogi Errol Flynn, odlični naslednik slavne in nepozabnega R. Valentina, predstavlja v tem filmu mladega zadržnika, ki je po sil usodi zašel v suženjstvo in postal sloviti morski razbojnik, strah in trepet karibejskega zaliva. Film je odlične kvalitete in povzet po istoimenskem romanu Rafaela Sabatína.
Ne zamudite prilike ogledati si ta film ter rezervirajte pravočasno vstopnice.

Da ustrezemo vsestranskim željam, bomo v Radion posvetovalnici na Mestnem trgu 23 priredili ta mesec, in sicer vsako sredo in petek zvečer ob 20. uri predavanje o pravilnem ravnanju s perilom, svilo in volno. Lahka glasba in trije kino filmi skrbijo za zabavo. Vsakdo dobi malo darilce. Vsak četrtek pa se isto vrši tudi popoldne ob 16. uri. Vsak delavnik od 8.—12. ure in od

15.—19. ure pa so poskusna pranja vseh najbolj občutljivih tkanin. Opere, posuši in zlika — to se vse brezplačno. Še kratak čas. Opozarjamo posebno one gospe, katere morda pomotoma niso prejele vabil, da so brez njih vsak čas dobrodošle.

Zobozdravnik dr. Milan Perko ordinira do nadaljnjega vsak teden v torek, sredo in četrtek.

G. inženjerju Petru Kresnu iz Ljubljane je odobreno od ministrstva za gradbe izvrševanje javne inž. prakse na vsem področju kraljevine Jugoslavije, specijalno iz elektrostrojne stroke.

— Pri zaprlju, molnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

Prosvetni oddelek mestnega poglavarstva (Gospoška ul. 15) vsled splošnega snavljanja uradnih prostorov dne 6. in 7. t. m. ne bo uradoval.

Ildrijani in prijatelji že vsi vedo, da bo v nedeljo 12. t. m. npreklicno in ob vsakem vremenu izlet v Ziri. V Zelezničarjevi trgovini na Marij-nem trgu imajo polno dela z oddajo vozovnic po 32 Din za avtovožnjo Skofja Loka—Ziri—Skofja Loka. Med potjo se ustavijo izletniki na Visokem pri Poljanah, da se poklonijo na grobu slovenskega pisatelja Ivana Tavčarja s kratkim govorom in petjem žalostinke. Kako lepa je Poljanska dolina: Sv. Volhenk, Poljane, voda, zelenice, lepe kot preproge. In Ziri, tako razprostrte, da se ti v prestlni radosti vspovsod odpočijeta duh in oko. Nad njimi je meja. In niti dve uri hoda pa naš kotliček, ki ga imamo tako radi. Zirovi so prijazni in gostoljubni ljudje in prav nič ne dvomimo, če pravijo, da nas z veseljem pričakujejo. In kot so zlikrofi tipično idrijski, je certintinfinejni tipično žirovski. Nehni prjatlji niso več nevarni zaradi ustanovitve kluba, pač pa so izjavili, da jih bo več, kot Ildrijčanov. Ma vidl.

Dr. Srečko Puher

ne ordinira do 16. avgusta

Dolinarjeva zblaznela. Zle posledice znane katastrofe na Ljubljanskem polju so se najbolj pokazale na 69-letni Tereziji Dolinarjevi, na katero je padel težek tram, tako da je dobila Dolinarjeva huč pretes možgan. Dolinarjeva je sedaj popolnoma zblaznela ter je bila oddana s kirurškega oddelka na živčni oddelek. Možno je, da Dolinarjeva sicer ostane pri življenju, ne bo pa imela nikoli več zdravega razuma. Tudi stanje Pavle Stefancičeve, 3letne deklice, je izredno slabo. Stanje s. Jurkovičeve pa se je nekoliko popoboljšalo.

Kino Kodeljevo igra danes ob 17 in 20.30 in jutri ob 20.30 dvojni spored: »Ljubljene bogov« (José Mojica) in »Sužnji denarja« (Inkišinov).

Kavarna Tabor vabi cenjeno občinstvo k obilnem obisku. Za dobro postrežbo jamči novo vodstvo. Se priporoča Matija Karba, kavarnar.

Opozarjamo na ponavljalni tečaj, ki ga priredi skupina srednješolskih profesorjev. Glej oglas!

Denar za počitnice prihranite, če nakupite manufakturno blago pri tvrdki Novak na Kongresnem trgu (pri nunski cerkvi).

Bonboniere, v Ljubljani, prosijo svoje cenjene odjemalce, da vzamejo na znanje, da bodo v mesecih: juliju in avgustu ob nedeljah in praznikih Bonboniere — zaprite. — (9760)

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani« naznanja, da ima svoj letni redni občni zbor dne 19. julija 1936 ob 9 dopoldne v sokolski dvorani na Taboru. Brez izkaznice dostop ni dovoljen. Odbor. (9734)

Rakek

Na Rakeku, v središču obmejnega notranjskega ozemlja, se je sestavil odbor za postavitev spomenika kralju Aleksandru I. Zedinitelju. V odboru so zastopana vsa društva in vsi stanovi v občini tako, da bo odkritje spomenika, ki je predvideno za obletnico kraljeve smrti, dne 11. oktobra t. l., enoten izraz spoštovanja in hvalečnosti vsega prebivalstva do nepozabnega pokojnika. Javljamo to vsej javnosti, predvsem vsemu obmejnemu prebivalstvu, da nas s svojo naklonjenostjo in s svojo navzočnostjo pri odkritju spomenika podpre. — Odbor.

Lep sklep Slomškovih slavnosti

Maribor, 3. julija.

Včeraj, v četrtek je bila na Ptujski gori zahvalna božja pot za srečen potek Slomškovih praznikov. Lep dan in se lepi namen romanja je privabil v celoti do 8000 oseb na to čudovito goro sredi Ptujkega polja. Ob pol 10 se je pripeljal iz Maribora prevzvišeni vladika dr. Ivan Jožef Tomažič v spremstvu stolnega dekana dr. Cukale in stolnega kanonika dr. Ostrca. Pripeljala se je pa tudi Slomškova družina pod vodstvom msgr. Vrežeta iz Maribora. Slavnostni govor je imel najprej župnik ob Sv. Janža na Drav. polju gosp. Franc Polak, ki je poveljeval Slomškovo zaupanje v Mater Božjo in povedal, da je bila njegova zadnja božja pot 4 dni pred smrtjo na to Ptujsko goro. Nato je sledila slovesna služba božja, ki jo je opravil Prevzvišeni sam in ki je tudi po sv. maši imel nagovor, v katerem je izrazil zahvalo Slomški in povdarjal našo vero, da je vse lepo poteklo pri praznikih ravno zato, ker smo verovali v priprošnjo Slomškovo in ker smo se pripravili po Slomškovem vzgledu Materi. Božji. Vsa cerkev in vsa gora, polna ljudstva, je zapela v močnem zboru: "Tebe Boga hvalimo", da je segel glas pesmi daleč po dravskih ravlinah. Ta slovesna božja pot, ki naj bo odšel vsako leto obenem spomin na lepe Slomškove praznike, naj tudi odsluži vsako leto zbere tako častno število Marijinih častilcev in Slomškovih posnemovalcev.

† Matej Trepal

Tudi dolgoletni samotar na Kureščku je sklenil. Skoraj dvajset let je vstrajal na zračni višavi poleg Marije s Kureščka.

Duhovnjak njegova ni bila obsežna. Štela je komaj 250 ljudi. Od teh jih je nekaj v Zapotoku, kjer je tudi šola, a nekaj jih je na Visokem.

Matej Trepal je zagledal luč sveta v notranjskih Rovah 1.1874. Potem je študiral v Ljubljani gimnazijo, kjer je imel precej odličnih sošolcev. Leta 1894 je stopil v celovško semenišče, kjer je bil leta 1898. posvečen v mašnika. Pastiriral je v več krajih krške škofije, a leta 1913 je stopil kot župni upravitelj v pokoj in se vrnil v ljubljansko škofijo. Pred 20 leti je prišel na Kurešček.

In od tedaj? — Njegov nerednik tam gori, gosp. Urban, je sam oral z volmi in pasel ovce, a g. Matej je opustil gospodarstvo in se bavil z njim le toliko, kolikor je bilo potrebno, da se ohrani pri življenju. Bera, ki jo je dobival, mu je za silo zadostovala, a izbire za v lonec mu ni dajala, tako da je bilo njegovo vsakdanje kosilo in večerja skromna in enolična, kakor je ogledarjeva v gozdnih samotah.

K Materi božji na Kureščku pa ne prihajajo samo oni z Visokega in Zapotoka, ki so takorekoč pod plaščem Marijinim, tja prihajajo tudi iz oddaljenih krajev romarji, ki prihajajo se zahvaljevat Mariji ali ji pa razkazovat svoje bolečine in težave in prosit Njo, da jim olajša bremena. Vesel je bil romarjev, a nič manj ni bil vesel izletnikov, ki so prihajali na Kurešček razgledovat se in uživati vonj gozdov in senožeti. Postregel je vsakomur, kadar je kdo kaj želel in ga pogostil, ako je kaj imel. Nikdar pa ni vprašal za ime in naslov tistega, ki se je ogledil pri njem.

Samotar s Kureščka se je pa včasih le spustil med ljudi v dolino, bodisi da je bilo treba utišati vest, ali pa nakupiti, kar je potreboval v kuhinji. Samotarja s Kureščka so pač poznali izanci in vedeli, da je dober rok, da rad pomakne kruh in kozarec onemu, ki je prišel k njegovi mizi, četudi nepoznan in nepovabljen, pa so pili in jedli na njegov račun ne samo izanci, še celo iz ljubljanskih predmestij ni manjkalo ljudi, ki so ga oblegali, kadar se je prikazal. Včasih je pa moral deliti tudi s tatovi, ki so ga obiskovali na samotni višavi.

Dobrih rok je bil pokojni gospod Matej, a tudi vesten in pravičen. Poravnal je račune povsod do zadnje pare, a dedišči si bodo mogli razdeliti le nekaj ruhi in odeje.

Gospod Matej! Šel si po plačilo. Naj Ti bo Marija v Kureščku, ki si bil zvest častilec in stražnik njen, priprošnica pred večnim Sodnikom!

Gasilsko slavlje v Rušah

Blagoslov in razvite novega prapora gasilske čete v Rušah v nedeljo, 28. junija, se je razvil v močno manifestacijo gasilske misli. Celi bataljoni našega obmejnega gasilstva so se strnili v pomembne vrste, približno 300 gasilskih avtomobilov s čvrstimi gasilci v krovih, da pozdravijo in se poklonijo novemu simbolu ruske čete.

Ze v ranem jutru so zbudili Rušane zvoki četrte godbe in pokanje topov ter jih opominjali, da ne pokažijo praznik ruskega gasilstva, ko bo sprejelo iz rok duhovnikov novi prapor. Ob 9. je bil uradni sprejem tovaršinskih čet pred gasilskim domom. Ob 10. se je formalno sprejel kakih 200 mož-gasilcev v dvema godbama v cerkev k maši, ki jo je daroval domači g. župnik za vse pokojne gasilce ruske čete.

Po maši se je zbrala na trgu pred kapelico ti-sočglava množica občinstva, da prisostuje redki slovesnosti. Na tribuni so se zbrali gasilski funkcionarji, g. župnik Ferdo Pšunder, zastopnica bo-tre g. Elizabeta Krejčeva, g. Olga Požarjeva ter častniki domače gasilske čete. Začetek blago-slovitve je bil slavnostni govor predsednika čete g. Tomaža Stanjaja, ki je orisal pomen prapora za gasilce, početek akcije za nabavo in objavil imena darovalcev; nato je prosil g. župnika, da blago-slovi njihov novi simbol. Za tem je imel g. župnik lepo, v srec segajočo pridigo, kjer je nazorno orisal življenje, trpljenje in požrtvovalnost gasilskega patrona sv. Florijana ter dobil navzoče gasilce k ztrajnemu delu za dobrobit in varnost bližnjega. Na poziv predsednika je sprejel nato prapor v svoje varstvo praporščak Hanl, tovaršiki prapori-foštie pa spominske trake. Prvi pozdrav novega prapora je veljal Nj. Vel. kralju Petru II. in pokro-vitelju jugoslovanskega gasilstva Nj. Vis. kralje-riču Tomislavu, nakar je godba intonirala državno himno. Govorom starostre gas. župe mariborske I. br. g. Klemenčičem kot zastopnikom gasilske rveze kraljevine Jugoslavije ter zastopnikom gas. župe Slovenjgradske g. Kvaca iz St. Lovrenca na Pohorju, je sledil še govor predsednika občine Ru-še g. Lesjaka, ki je izrazil vsestransko zaupnico ruskim gasilcem ter jim obljubil pomoč tudi v bo-doče, posebno glede živane novega gasilskega doma.

Strunna defilacija gasilskih bataljonov pod poveljstvom g. Srečka Eignerja pred novim prapo-rom in funkcionarji je bila jasen dokaz, da so današnji gasilci dobro izvežbane jugoslovanske armade. Posebno pozornost je zbudila četica ga-silskega naraščaja iz Bistrice pri Rušah v delav-nih krovih, ki je ponosno korakala za člani ter z vzorno točnostjo držala korak po godbi.

Po defilaciji je bil na vrtu g. Muleja banket na čast kumoci in funkcionarjem, popoldne pa se je na veseličnem prostoru razvil živahno narodno slavlje.

ZAPOMNITE SI, da sta Sistom pasta za zobe in SISTOM voda za usta edina preparata za higijeno ust in zob, ki jih priporočajo zdravniki-špecialisti za bolezni ust in zob, ker po svoji sestavi in kvaliteti popo'noma odgovarjata vsem zdravniškemu pogojem

Za modernizacijo naših cest

Ljubljana, 4. julija. Davi je bila na tehničnem oddelku banske uprave licitacija za asfaltiranje ceste v zdravil-sku Rogaska Slatina. Asfaltiranje je bilo preračunano na 422.000 din. Ker sta se licitacije udele-žila le dva ponudnika, licitacija ni uspela. V krat-kom pa bo razpisana za isto delo druga licita-cija v skrajšanem roku 10 dni. Sedanja ponudnika sta pustila vloženih kavejli kar še za drugo li-citacijo in ker je zakonskim predpisom zadosteno, če sta pri drugi licitaciji samo dva ponudnika, bo do konca meseca tudi asfaltiranje ceste v zdra-vilišću Rogaska Slatina izlicitirano.

Pri sekliji za modernizacijo in gradnjo dr-žavne ceste Ljubljana-Kranj je bila davi licitacija za železniški nadvoz pri umiku ceste ob Meden-skem klancu. Železobetonski most, po katerem bo vodila nova cesta čez progo, je bil preračunan na 479.500 din. Licitacije se je udeležilo 5 ponudni-kov, med katerimi je ponudilo gradbeno podjetje

juž. Josipa Dedeka, ki izvršuje tudi ostala cestna dela na umiku, 3,2% popusta. Podjetje inž. Jos. Dedek bo prevzelo graditev železobetonskega nad-voza za 464.000 din in bo začelo z gradbenimi deli takoj, zlasti zato, ker je vse že pripravljeno.

Te dni je banska uprava oddala preložitve raste Kranjska gora-Vršič gradbenemu podjetju J. Slavec iz Kranja. Preložili bodo skoraj pol-drugi kilometer ceste od ruske kapelice dalje. Ker je to delo precej obsežno, se bo razlegnilo na dve gradbeni sezoni. Zgradili bodo potrebne oporne zidove in mostiče, tako da bo cesta primerna za avtomobilski promet do koče na Gozdu. Banska uprava ima namen popraviti to cesto v teku let tako, da bo to naša prva alpska cesta, ki bo vo-dila do Vršiča, od koder je vprav čudovit razgled na naše najlepše gorske veličane Julijskih Alp. Omenjena popravila so preračunana na 770.000 di-narjev; z graditvijo bodo začeli že prihodnji teden.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

V Berlin in Hamburg

V petek, 3. t. m. smo razposlali vsem prijav-ljencem napovedano okrožnico s podrobnimi na-vodili, položnicami ter seznamom udeležencev naše ekskurzije na oni naslov, ki nam je bil svoječaso sporočen.

Malenkostne napake posameznih imen po-pravimo v knjižici. Okrožnico dobro preštudirajte in se točno ravnajte po tožadnih navodilih, zlasti pa prosimo, da se točno držite vseh termipov glede nakazila denarja za valute, zadnji obrok itd.

Priporočamo, da so v seznamu navedeni le oni udeleženci, za katere smo prejeli nakazila do vključno 30. junija t. l. Vsi kasneje prijavljeni bodo v imeniku knjižice, ki jo razpošljemo vsem pred odhodom.

Ponavljamo sledeče:

a) Učiteljstvo: Zaradi hitrejšega poslovanja pri reševanju prošni za dovoljenje za potovanje k olimpijskim igram v Nemčijo je kr. ban. uprava, odd. za prosvelo, dovolila za učiteljstvo sledeči skrajšan postopek: Vsak učitelj, odnosno nastav-licenec, ki spada pod kompetenco tega oddelka, mora službenim putem vložiti predmetno prošnjo za potovanje v inozemstvo potom svojega ura-nega predstojnika na pristojno sresko, načelstvo. Prošnjo je kolkovati z 5 Din. Sresko načelstvo po običajno vsako prošnjo predložilo v odobritelj kr. banski ur. prosvel. odd., v Ljubljani.

Kr. banska uprava prosvel. odd., v Ljubljani, pa posameznim prošni ne bo vračala, temveč jo izročila vodstvu ekskurzije vsako tako dovoljeno.

Učiteljstvo, ki misli, da šolskega voditelja, predstojnika — kateremu mora biti po službenim redu vsaka vloga na nadrejenosti poslana najprej predložena, zaradi počitnic in dr., ne bo več na službenem meslu, naj zaradi nujnosti vloži prošnjo kar naravnost na pristojno sresko načelstva.

b) Drugi javni nameščenci: Oslali državni ali banovinski uslužbeni pa si morajo preskrbeti običajno potrdilo glede potovanja v inozemstvo, ki jih izdajajo uradni predstojniki, oziroma obla-šči, pod čigar resor drž. oziroma banovinski usluž-benci spadajo.

c) Vsi oslali udeleženci, ki niso državni ali banovinski uslužbeni, pa nam morajo predložiti potrdilo sreskega načelstva ozi. polic. uprave, da smejo potovati v inozemstvo. Izveži se le oni, ki stanovali na področju ljubljanske policijske uprave.

Vsi brez izjeme pa nam morajo poleg zgolaj imenovanih dokumentov poslati še po tri osobne fotografije, kakor je navedeno v okrožnici, ki ste jo prejeli.

Prosimo, da smatrate vse navedeno za zelo nujno!

Prijave zaključimo končno veljavno 10. t. m. Zadnje plačilo za udeležbo pa mora biti vplačano najkasneje do 8. t. m., kakor je navedeno v načrtu.

Informacije daje g. Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10/III., in sicer delavnik od 10. do 11. ure dopoldne. Vodstvo.

Celjski mestni svet

Celje, 3. julija

Pod predsedstvom župana g. Miheliča je bila danes redna seja celjskega mestnega sveta. Vsi sklepi zadnje seje razen dveh so bili izvršeni — gre namreč za predlog o flakovanju banovin-ske ceste v Guberu in o načrtu, kako odpraviti nehigienjsko stanje pri Skalpi kleti, ki se ni na-pravljeno. Tako nato je prešel župan na dnevni red in je prvi poročal za

Imenčni odbor g. Prelog. Odklonjen je bil predlog soc. zdravstvenega odbora glede otvo-ritve kemičnega oddelka v Zdravstvenem domu, za kar bi znašali stroški 30 do 70 tisoč Din. ter namestitev inženjerja, kemije in laboranta, kar bi kriha; občina mora naprej nabaviti potreben in-strumentarij za svoj zdravstveni oddelak. Odbor za gradnjo delavškega azila je prekorajil pro-ručun za pol milijona Din in sicer zaradi kondi-šča. Dovišanje se dovoli in naj se najame poso-ilo v znesku 2.000.000 Din, ki naj bo plačljivo v 25 letih. — Da bi OUZ zidal v Celju palačo, je natelelo v Ljubljani na razumevanje, v Zagrebu pa na odpor. Zato bo treba akcijo pozviti. Ob-čina da brezplačno zemljišče na razpolago samo v tem slučaju, če bo zidal OUZ v letih 1936-37. Občina na dosedanje hiše ne reflektira, pač pa garantira zanje 430.000 Din. — Za ureditev mest-nega zavetišča v Medlogu se najame za dobo 5 let kratkoročno posojilo, ki se sme obrestovati največ po 8%. Ta institucija se bo imenovala Mesno zavetišče v Medlogu. — Ker je mesno pokopališče v feharški občini, se napravijo vsi potrebni koraki — kakor tudi glede črta, da se ti deli še do 25. septembra priključijo mestni ob-čini, ko se ja stvar lahko reši z ukazom. S fehar-sko občino naj se skuša doseči v tem vprašanju sporazum. — Pri regulaciji Sušnice pridobljene parcele se zamenjajo s prizadelimi posestniki (Kukovec in Kirbiš). — Določile so se cene raz-

čevlarski mojster na Sp. Hudinji, brat prej ime-novane, in gđc. Puncer Antonija, sivilja na Sp. Hu-dinji. Mladim novoporočencem naše iskrene če-stitke!

• Razpis službe mestnega vrtnarja. Mestna občina celjska razpisuje službo vrtnarja za vsa 4 mestna pokopališča. Pravelno opremljene prošnje je vložiti do vključno 1. avgusta pri mestnem po-glavarstvu celjskem.

• Velik vlom v Zavodni. V petek je celjska policija aretirala 54 letnega delavca Mihaela B., in sicer v zvezi z vlomom, ki je bil izvršen v noči od 27. na 28. junija v zaklenjeno stanovanje bran-jevca Viktorja Debenjaka v Zavodni. Cesta na grad. Vlomilec je ob tej priliki ukradel več kosov obleke in perila v skupni vrednosti 4300 Din. Mi-hael B. je to obleko nato ponujal okrog in je na ta način prišla tatvini na sled tudi policija. B. se pa izgovarja, da je dobil obleko za prodati od ne-kega moškega, ki ga pa ne pozna. Ker je bil B. večkrat kaznovan zaradi raznih vlovov in tatvin in je tudi sedaj zasledovan zaradi takih deliktov, je upravičen sum, da je izvršil tatvino on. Sedaj sta se našli dve obleki vredni 1700 Din, manjka pa še več kosov obleke in vse perilo.

• Tovariš razbojnika Omerze pred sodiščem oproščen. Dne 31. oktobra lanskega leta, torej en dan pred tragično smrtjo znanega razbojnika Omerze, je bilo vloženo v osnovno šolo v Per-novem. Naslednji dan je 31-letni brezposelni dela-vec Kotnik Valentin iz Dola pri Hrastniku javil orožniški postaji na Dobrni, da se skriva nekje v Veliki Pirešici slovit razbojnik Omerza. Orožniki so se na to ovadbo res podali na lov za Omerzo, ki je pri tem sam končal svoje življenje. Zaradi vzloma v osnovno šolo, ki je bil izvršen prejšnji več-er, je bil kot soudelezenec obtožen tudi imenovani Kotnik Valentin, ki je bil pa pri razpravi opro-ščen.

• Začelo se je zopet pometanje! Stalno-barvni cefir 8 Din, Potiskani krep 9 Din. — Stermečki, Celje. (9223)

Vič

Prostovoljna gasilska četa Ljubljana-Vič ima danes svoj praznik, z njo vred pa tudi ostalo pre-bivalstvo, ki se veseli napredka, ki ga domače dasilno društvo kaže od leta do leta. Danes bo blagoslovljena motorna brigalna, ki je bila na-bavljena v pomoč stari motorki. Vsa slavnost bo pod pokroviteljstvom župana g. dr. Jure Adlešiča, ki se bo slavnosti osebno udeležil. Blagoslovitev bo ob 11 dopoldne pred Gasilskim domom na Viču, kjer bo sprejem in pozdrav gostov. Popol-dne ob 3 zbirališče gasilskih čet pred krajčev-im spomenikom na Glincah, nato pa bo spreved na Vič, kjer bo na vrtu g. Andreja Zavašnika vrtna veselica. Pri vsej slavnosti sodeluje godba Vič-Glinca. Z. ozirom na namen prireditve in pa na značaj celotne slavnosti pričakujemo, da se bo občinstvo v velikem številu udeležilo tega pra-znika domačih gasilcev in tako podprlo plemenito stremljenje požrtvovalnih delavcev v korist vsega prebivalstva in splošnosti.

Lep pogreb slovenskega orožnika v Pirotu

Velika Rača, 3. julija

Tažak udarec je zadela spoštovano Lukežkovo družino iz Velike Rače. Vsa župnija z njo soču-stvuje. Pred petimi meseci je odšel domači sin Mar-tin v orožniško službo. Zadnji mesec je bil v orož-niški soli v Pirotu. 27. junija je šel s patroljo za-sledovat četaško tolopo, ki ji je načeloval eden naj-bolj proslulih komitasev Asen Nikolov. Orožniki so četaše sicer zajeli, a pri tem so trije izgubili življenje, med njimi tudi Martin Vider iz Velike Rače. Dobil je več strelcev v prsa in trebuh in je 28. junija v pirotski bolnišnici težkim ranam pod-legel. Naslednji dan je bil z vsemi častmi pokopan na mestnem pokopališču. Pogrebne obrede je opravil katoliški župnik iz Niša, ki je imel tudi lep nagrobni govor. Na zadnji poti so rajnega Martina spremljali njegovi stanovski tovariši s častniki, od-delek vojaštva z godbo, mestni župan, pravoslavni župnik in velika množica meščanstva. Na grobu so mu tovariši s slovo zapeli, posloval pa se je z gan-ljivim govorom od rajnega njegov tovariš, narednik vodnik Snuk. Na grob so tovariši in meščani po-ložili več vencev. Rajni Martin je bil pošten in miren mladenič ter zelo varčen. Pri svojih tovariših je bil zelo priljubljen. Ganljiva ljubezen in pozornost, ki so jo stanovski tovariši in meščani v daljnem kraju izkazali njegovemu nezabnemu sinu, je njegovim domačim v njihovi težki žalosti v veliko uteho in tolažbo. Zato se tem potom javno iz vsega srca za-hvaljujejo vsem, ki so rajnemu Martinu izkazali po-slednjo ljubav, zlasti g. župniku iz Niša, g. mestne-mu županu, orožniškemu in vojaškemu poveljstvu, vsem tovarišem rajnega ter vsem pirotskim mešča-nom. — Bog plačaj vsem!

• Petrovče v Savinjski dolini. V nedeljo, 12. t. m., bo v znani božjepotni cerkvi Marijinega Obi-skovanja dvojna lepa slovesnost. Ob 9 bo občajna vsakoletna procesija, ob 10 pa bo opravil prvo sv. daritev salezijanec iz bližnjega St. Petra, g. Mel-hijor Lilija. Vabljeni zlasti Savinjsčani, da se v obil-nem številu udeležijo obojne redke slovesnosti.

• Poročili se bodo danes g. Mirmik Franc, znani maratonski tekač in agilni delavec na odru Ljudske posojilnice, in gđc. Angela Podgorškova, uslužbenka tiskarne Celeja, gosp. Ivan Podgoršek.

QUALITÉ EXTRA
INDESTRUCTIBLE

Sedaj je čas

da se odločite, komu boste poverili opremo Vaših lokalov za jesensko sezono

Kino-fotelje, kavarniško, restavracijsko in šolsko pohištvo ter vsakovrstne sobne in vrtno stole Vam hitro in solidno dobavlja le renomirana, specialna tovarna pohištva iz upognjenega lesa

Remec Co., Duplica-Kamnik

Čudesa moderne tehnike

Steklo namesto jekla!

Steklo je silno zanimiva in vsestransko uporabljiva snov. Zlasti dandanes je steklo važno, ko tovarne iz steklenine lahko delajo marsikaj, kar so sicer delale iz drugih snovi, katere pa morajo nekatere države uvažati. Zato se, n. pr. Nemčija, ki se hoče osamosvojiti, trudi, da bi iz stekla delala druge izdelke in ne samo takih, katere so delali doslej. Steklo je v marsikaterem oziru celo boljše kakor jeklo, ker se v teku eto in tisočletij prav nič ne spremeni. V naravoslovnih zbirkah danes lahko vidimo posode, narejene okrog leta 3000 pred Kr., pa se jim nič ne pozna starost. V egiptskem oddelku berlinskega državnega muzeja je spravljena modro-bela steklena palica, na kateri je vtisnjeno ime iz leta 1850 pred Kr.

Stvari, ki so narejene iz stekla, so torej silno trpežne, ko bi seveda steklo ne bilo krhko kakor steklo. Vendar je pri steklu, čeprav se razbije, najbolj čudovito to, da svojega bistva nikdar ne spremeni. Razbite čepinje je treba le znova dati pretočiti, pa je steklo zopet celo. Zelezo ali večina drugih kovin pa se počasi izrabi in tudi propade. Moderna tehnika zato trdi, da je steklo v marsikakem pogledu mnogo bolj dragoceno, kakor pa večina kovin. Iz stekla namreč ne delajo le reči, ki morajo prepuščati solčno svetlobo, kakor na primer žarnice, cilindre za svetilke, okna, termometre itd., ampak so začeli delati tudi razne kuhinjske in druge posode, katere pa so ovite s kako drugo emovjo. Celotako zvezne skodele na angleških strniščih so že začeli delati iz stekla in se baje ta stvar kar dobro obnese. Pri zgradbah so začeli porab-

ljati opeko iz stekla, kar je prav prilično za kleti, ker steklena opeka pušča v klet svetlobo.

Vedno bolj pa se kaže, da bodo kmalu minili časi, ko se je reklo, da je steklo krhko. Kar se je še pred malo leti zdelo nemogoče, se danes že uresničuje. Na Češkoslovaškem so namreč začeli izdelovati steklo, ki je sedemkrat bolj elastično kakor jeklo. Izdelujejo že tudi nekako »gumijastoc« steklo, ki je resnično zelo elastično ter je vsled tega mnogo manj nevarno, kadar bi se razbilo, kakor pa je bilo steklo nevarno doslej.

V Ameriki pa poskušajo iz stekla delati granate in bombe, kar so doslej delali le iz jekla. Če bi se to obneslo, se bo vojna tehnika v kratkih letih prav tako spremenila, kakor se je spremenila takrat, ko so namesto svinčenih krogel začeli delati jeklene. Če bodo v prihodnje v vojakovanju rabili steklene krogle namesto jeklenih, se bo morala tudi vojna saniteta zdatno spremeniti.

Izdelovanje stekla se je resnično nad vse spopolnilo. To dokazuje že dejstvo, da sedaj lahko izdelujejo tako zvano »varnostno steklo« za šipe v vozovih, vagonih, avtomobilih in drugih prevoznih sredstvih. To novo steklo je tako narejeno, da se razdrobi na prav drobne kosce, kadar se razbije. Doslej so čepinje razbita stekla povzročale ljudem včasih hude rane, zlasti kadar se je zgodila kaka nesreča z avtomobilom ali z vlakom. Sedaj pa takih ran zaradi stekla ne bo več. Steklo se namreč, kadar je razbito, tako razprši, da ne more nikogar več raniti. Moderna tehnika torej misli iz stekla ustvarjati prava čudesa.

„Nočni jezdec“

Slučajno so v Severni Ameriki znova odkrili skrivno družbo fanatičnih ljudi, ki so, zagrnjeni v kapuce, ponoči jezdili po deželi ter iz njihovih hiš vlačili ljudi, kateri se jim po njihovem življenju niso dopadli. Take ljudi so vlekli kam na samoto ter jih tamkaj z jermeni bical. Ta skrivna tolpa najbolj strahuje ljudi v državi Severna Karolina. Njeno delovanje se opaža že od meseca novembra lanskega leta. Pri svojem delovanju posnemajo metode zloglasne družbe Ku-kluks-klan ter je doslej izbičala 5 moških in 5 žensk, med njimi 14 let staro deklico.

Tudi ženske so članice te družbe ter se aktivno udeležujejo bičanja neljubih ljudi. Doslej je oblast zvedela za imena 11 moških in 4 žensk, ki so člani te družbe »nočnih jezdecov«. Med njimi je tudi bogat trgovec. To družbo so pa odkrili docela slučajno. Nekoč je bila pred sodiščem zaslišana neka ženska, ki bi bila morala tudi prisesti. Preden je prisegla, je morala sneti svoj klobuk. Pri tem so gledalci zapazili, da ima ženska na kratko porezane lase, na temenu pa užgano znamenje križa. Začeli so jo spraševati, nakar je povedala, da so njo in njeno slaboumno 14 letno hčer neke noči odvedli iz hiše črno našemljeni jezdec, ju odvedli nekam na samo ter ju na vse načine trpinčili. Pretepali so ju z jermeni, dokler ni mati obljubila, da bo pošljala svojega otroka v šolo, kamor so zabtevali. Napada se je tedaj udeležilo 18 ljudi.

Dosedanja preiskava je ugotovila, da tudi »nočni jezdec« s smrtno groze vsem, ki bi hoteli kdaj izdati njihove skrivnosti.

Dva škota. »Moj Bog, moj Bog!«
»Zakaj pa tako tarnáš? Saj ladja vendar ni bila tvoja!«

Neroden gost, ki je bil prvič povabljen v večjo družbo v bogato hišo: »Nekaj smešnega se mi je pravkar primerilo. Govoril sem prejle v tej dvorani z nekim gospodom in mu pripovedoval, da je naš gostitelj najbrže strašen skupuh, kakor se dozeva po stvarih, ki jih dajo na mizo. Na, pa se izkaže, da sem to pripovedoval ravno gostitelju samemu.«

Gospa: »Ah, z mojim možem ste torej govorili?«

Na Angleškem so bili hudi nalivi, ki so povzročili velike povodnji. Na sliki vidimo prizor iz mesta Bristol, kjer so bile vse ulice pod vodo.

Kit vozil ribiče

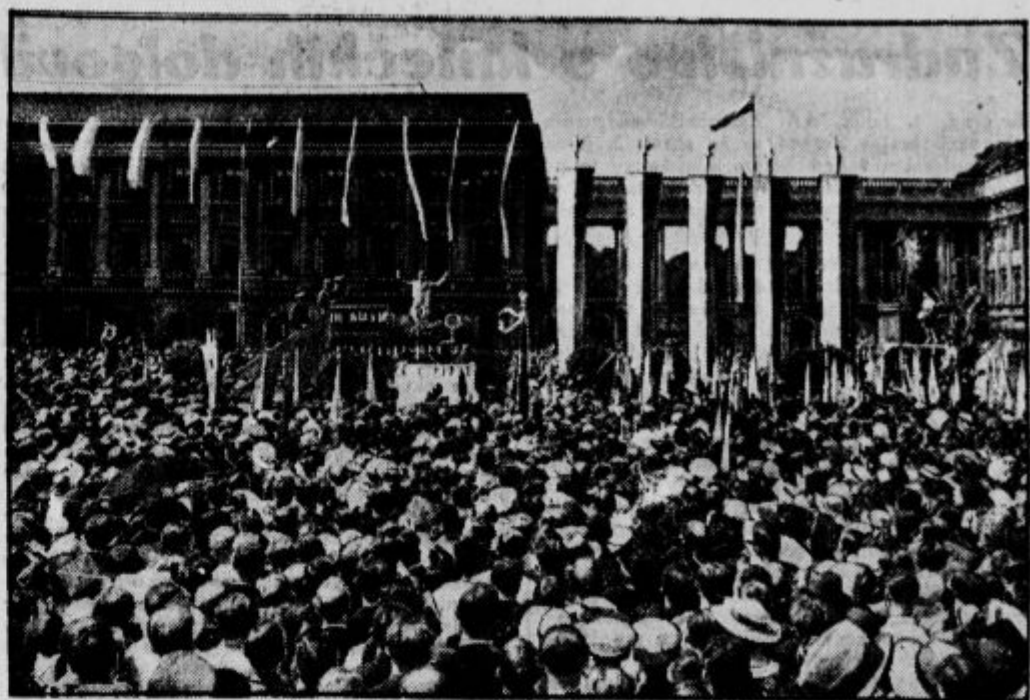
Nevarno dogodivščino so nedavno doživeli ribiči, kateri so s svojimi čolni lovili ribe blizu otoka Prinkipo v Marmarskem morju. Lovili so tam že več ur, ko so nenadno zapazili, da silno težka stvar vleče njihove mreže v globlino. Nekaj časa so modrovali in gledali, nazadnje pa so ugotovili, da se je v njihove mreže vjel velik kit, ki se je z vsemi silami prizadeval uiti iz mrež, kar se mu pa ni hotelo posrečiti.

Ko je kit napenjal vse sile, da bi se rešil, je seveda vlek el mreže in z njimi vse ribiške čolne celih 20 kilometrov daleč. Nato se je obrnil ter vse skupaj vlek el nazaj ter je ribiške čolne pripeljal ravno tja, kjer se je bil poprej vj. Ko so ribiči videli, da kitu sami niso kos, so poklicali na pomoč druge ribiče, ki so jih srečali med potjo. Pogumni možje so bili res pripravljeni pomagati. Z združenimi močmi se je vsem ribičem nazadnje posrečilo, da so kita z udarci vesel srečno pobili. Ribiči so bili rešeni velike nevarnosti in so začeli kitovo truplo vleči k obali.

Tukaj pa se je izkazalo, da je kit tako velik in težak, da ga ribiči s svojimi na pomoč prihitelimi tovariši vred ne morejo spraviti na suho. Začeli so klicati na pomoč še druge ribiče. Šele ko je poprijelo 80 mož, so potegnili kita iz vode na suho. Mrtvi kit je tehtal 3 tone.

Italijani v Abesiniji preiskujejo Abesince. Kdor ima pri sebi orožje in ga dobe, ga takoj ustrele.

Kiepara poje za poljsko morje! Poljaki praznujejo vsako leto praznik poljskega morja, da bi se vsem Poljakom čim bolj vtisnila zavest, da Poljska mora imeti morje, če hoče biti velika sila. Poljaki na ta dan vsako leto prisegajo, da bodo branili poljsko morje. Letos je na ta dan na Trgu Pilsudskega v Varšavi pel slavni pevec Kiepara, ki je Poljak.

Žaloigra na Bahamskih otokih

Trije Evropejci so se rešili na mal otok in tam umrli od žeje

Pred več tedni je črna posadka malega parnika »Dove« na malem otoku Bahamskega otočja, ki se imenuje Samana Cay, našla tri mrlice. Na skalovju ob obrežju so mornarji najprej našli bele deske velikega čolna, ki je nasel in se razbil. Nekaj metrov stran so ležala strašno razdejana trupla treh Evropejcev, ki so bili očitno tisti nesrečni brodolomci iz razbita čolna, ki so na tem otoku umrli od žeje. Kmalu pa se je izkazalo, da se je usoda z nesrečnimi tremi Evropci strašno norčevala. Žejni reveži namreč na otoku niso našli pitne vode. In vendar je tudi na otoku dovolj pitne vode, ki pa teče pod zemljo. Treba je bilo le nekajkratov z lopato suniti v pesek, pa bi bili nesrečniki naleteli na svežo pitno vodo. Toda tega siromaki niso vedeli.

Domačini tistega otočja so potem pobrali raztresene predmete, ki so bili last umrlih treh Evropejcev in jih shranili. Nato so vse tri mrlice pokopali. Novica, da so na Bahamskih otokih za žejo umrli trije evropski brodolomci, je pred tedni po vsem svetu zbudila veliko pozornost. Spočetka je svet mislil, da so nesrečneži tisti trije mornarji, ki so ušli z ribiške ladje »Girl Pat«, katero so malo poprej videli v istih vodah. Toda nekaj dni kasneje so pri Georgetownu pobeglo ladjo »Girl Pat« z vso posadko prijeli, nakar se je izkazalo, da novica o treh mrtvih brodolomcih na Bahamskih otokih ni v nobeni zvezi s pobeglo ladjo »Girl Pat«. Nekateri so celo mislili, da je novica o treh brodolomcih na Bahamskih otokih izmišljena samo zaradi senzacije, ali pa zato, da bi se zabrisal sled za pobeglo ladjo. To domnevo je potrdila tudi tale okolnost: Dopisnik velikega angleškega lista iz Floride je v letalu preletel vse Bahamsko otočje ter preiskaval ozemlje, a nikjer ni našel sledu kakih obel ali mornarskih instrumentov. Vsled tega je potem vsa zadeva bila kmalu pozabljena. Toda angleška vlada s tako rešitvijo ni bila zadovoljna, ampak je poslala na Bahamsko otočje visokega uradnika z naročilom, naj skrivnostno zadevo natančno preišče in o tem poroča. Dejstvo, da se je govorilo o treh mrtvih Evropejcih, je nalagalo vladi to skrb.

Sedaj je prišlo poročilo angleškega uradnika. Iz tega poročila sledi, da je prvotno poročilo o treh brodolomcih, ki so umrli na Bahamskih otokih, docela resnično. Mali otočič Samana Cay je bil res pozorišče strašne žaloigre. Angleški uradnik je našel na njem še sveže grobove tamkaj pokopanih treh Evropejcev. Našel je tudi zadnje ostanke razbite ladje ter plavalne pasove, čevlje, od sonca sežgano obleko, žlice, brivski aparat in nekaj stvari, ki so očitno bile last kake ženske — kar vse je bilo raztreseno po vsem otoku. V žepu razdrapanega suknjica je angleški uradnik našel raztrgano ovratno verižico z obeskom in majhen križ. Na drugi strani otoka je ležalo več desk, streha ladijske kajute, ladijska knjiga in ladijski dnevnik. Pisava v tem zvezku pa je bila od sonca docela zabrisana tako, da iz nje ni mogče razbrati, katera ladja se je bila tukaj ponesrečila in kdo so bili nesrečniki.

Kljub skrbnemu prizadevanju se angleške-mu uradniku ni posrečilo pojasniti ozadja te

pomorske žaloigre. Mož je prepričan, da tega na podlagi najdenih predmetov tudi nihče drugi ne bo mogel pojasniti. Edina možnost je, da bi se iz zapisnika imen posameznih ladij, ki plovejo po morju, dalo ugotoviti, katere ladje pogrešajo ter na ta način dognati, kdo so bili nesrečni trije Evropci. Na grob treh neznanih mrlicev je uradnik zasadil skromen križ. Toda tudi to znamenje bo kmalu razpadlo, in veter bo odnesel pesek iz gomil, pod katerimi počivajo trije nesrečniki dolače od svoje domovine.

»SLOVENE« pred 60 leti:

Izvirni dopisi.

Iz Notranjskega, 26. julija. — Letos sem bil slučajno z nekaterimi prijatelji pri svetkovanju sv. Ahacija v Idriji, kamor pride vsako leto navadno še precej tujcev. Rastljinstvo, kar ga pestva naša zemlja, delo je rok božjih; a najzlahtnejša izmed vseh rastlin je in ostane vsekdar le — hrast. Iz tega se napravljajo v Idriji velikanske dekoracije o času kake slovesnosti... Popoldne je na »Zemljici« narodna »unterholtenga« v germanski obleki. Tu je »Folkfest« starega korena, kojega ni brus časa ekoraž nič še ni izbrusil. Na »Zemljici« pridem tudi jaz s svojimi drugovi. »Oj radostno potovanje«, povsod le golega hrastova dekoracija; povsod le golega napis: »Glück auf!« povsod nemško in zopet vse nemško!... Vi idrijski principi! mar menite, da se vas bode mrzlica prišla, ako ukazete napraviti poleg svojih »Gli-ce-kov auf« še kakšen »Na zdravje! ali »Dobrodošile!« Zapišite si za ušesa, da se staro vreme umika novemu... Zakaj se ni čulo na »Zemljici« kakor lani slovensko petje? Slovenec ne pozna prave veselice brez domačega petja in veselih zdravic. Pa kaj! umivaj zamorca, da se ti obeli! Prav taka je z nemščurji, vse se jim drži, kar je slovenskega.

Razne reči.

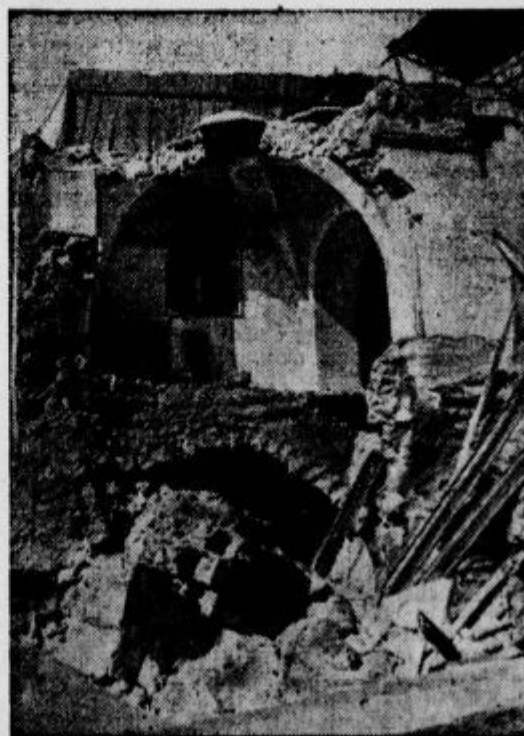
(Okrajno zborovanje mestnih učiteljev) v Ljubljani bode v četrtek 6. julija in druga točka se glasi izvirno: »Welches wären die Mittel, um die seit Aufhebung der körperlichen Züchtigung gelockerte Disziplin wieder herzustellen?«

(Včerašnji somenji) je zopet pokazal, da ljudem manjka denarja. Ljudstva je prišlo v mesto komaj toliko kakor ob navadnih tržnih dnevih, na živinski sejem pa so prignali obilo konj in krav, volov pa malo. Toda kupca je bilo malo in prodalo se ni veliko, dasi je zlasti goveja živina v ceni jako padla.

Tinca: »O Lenki ne morem reči žale besede.«
Tonca: »No, pa govoriva kaj drugega!«

»Posodil sem ti lepo črno obleko, pa mi tako vračáš! Spodobilo bi se bilo, da bi jo bil poprej dal zlikati.«

»Saj sem jo dal zlikati, preden sem jo oblekel.«

Na levi pred seboj vidimo razvaline starega mesta Jafa, katero so Angličani razdejali, ko so trebili arabske vstase. Na desni pa vidimo, kako angleški vojaki, skriti za vretami poska, opazujejo razstreljevanje mesta.

Zadružništvo o kmečkih dolgovih

Belgrad, 4. julija. AA. Zastopniki zadružnih zvez iz vseh krajev države so se zbrali 3. julija 1936 h konferenci v kmetijskem ministertvu in po proučitvi sedanjega stanja našega zadružništva in razpravi o ukrepih, ki jih je treba izdati za zboljšanje tega stanja, prišli do tehle sklepov:

Splošna kriza, ki je del časa vlada skorej v vseh gospodarskih področjih drugod in pri nas, je potisnila naše kmetijstvo, to najvažnejšo vejo našega narodnega gospodarstva, v zelo hud položaj. Posebna značilnost tega stanja v naši državi je precejšnje neuglasje med nizkimi cenami poljskih pridelkov in visokimi cenami industrijskih izdelkov. Kmetijsko pridelovanje je zaradi tega postalo nerentabilno in ogroža obstoj kmečkega gospodarstva sploh. Naš kmetovalec se je zaradi tega čedalje bolj pogrzel v dolgeve in ni mogel več v celoti ustreči svojim obveznostim, kar je pogubno vplivalo na naše kreditno telo, zato tudi niso mogli popraviti razmer in niso zadovoljili ne kmečke dolžnike ne njihovih upnikov. Za naše zadružništvo je rešitev tega vprašanja posebno važna zato, ker so v njegovih vrstah zbrani srednji in mali kmetovalci, ki jih je treba v prvi vrsti razdolgiti. Vrh tega so zadružne ustanove kreditirale samo kmetovalce in so zaradi sedanjega stanja najhuje prizadete v svojih življenjskih interesih. Zato je pravilna in končna rešitev kmečkih dolgov izredno nujna potreba. Rešitev je mogoča samo s pomočjo faktične konverzije, tako da prevzame država ali od nje določena ustanova po eni strani izplačilo upniških terjatev na način, ki bi varoval likvidnost denarnih ustanov in kreditnega zadružništva, na drugi strani pa prevzela vnovčitev kmečkih dolgov, dovoljujoč dolžnikom najnižjo možno obrestno mero in najugodnejše plačilne roke.

Glede na te ugotovitve smatra konferenca, da je treba izdati potrebne ukrepe v teh smereh:

1. Pravilna rešitev vprašanja kmečkih dolgov je v najtesnejši zvezi z vprašanjem likvidnosti denarnih ustanov v državi, h katerim spada tudi kreditno zadružništvo. Dosedanji ukrepi v tem vprašanju so bili samo začasni in niso vpoštevali likvidnosti navedenih ustanov, zato tudi niso mogli popraviti razmer in niso zadovoljili ne kmečke dolžnike ne njihovih upnikov. Za naše zadružništvo je rešitev tega vprašanja posebno važna zato, ker so v njegovih vrstah zbrani srednji in mali kmetovalci, ki jih je treba v prvi vrsti razdolgiti. Vrh tega so zadružne ustanove kreditirale samo kmetovalce in so zaradi sedanjega stanja najhuje prizadete v svojih življenjskih interesih. Zato je pravilna in končna rešitev kmečkih dolgov izredno nujna potreba. Rešitev je mogoča samo s pomočjo faktične konverzije, tako da prevzame država ali od nje določena ustanova po eni strani izplačilo upniških terjatev na način, ki bi varoval likvidnost denarnih ustanov in kreditnega zadružništva, na drugi strani pa prevzela vnovčitev kmečkih dolgov, dovoljujoč dolžnikom najnižjo možno obrestno mero in najugodnejše plačilne roke.

Če tega vprašanja ni mogoče rešiti na ta način, in takoj glede vseh kmečkih dolgov, pa je treba zaradi gori navedenega posebnega položaja zadružništva urediti predvsem tisti del, ki je v zvezi z zadružnim tiskom. Kraljevska vlada naj zaradi tega pri sestavi nove uredbe o zaščiti kmetovalca sprejme popolno sodelovanje zadružništva pri končni rešitvi tega vprašanja.

2. Zadružništvo je treba podeliti takoj nove ugodne kredite, ki jih potrebuje kot obratne glavne tako za kreditiranje kakor za izvrševanje nabavnih potrošniških, proizvajalnih in prodajnih poslov, kar bo omogočilo postopno vrnitev zadružništva k rednemu poslovanju. Za te kredite pridejo v prvi vrsti v poštev Narodna banka in Privilegirana agrarna banka poleg državnih in drugih javnih denarnih ustanov dokler ne bo dana možnost za ustanovitev močne, zadružno kreditne centrale, ki jo bo država opremila s brezobrestnim obratnim kapitalom. V to avrbo naj se čimprej skliče skupna konferenca zastopnikov zadružnih zvez in predstavnikov Narodne banke, Privilegirane agrarne banke, Državne hipotekarne banke in Poštno hranilnice, na kateri naj razpravljajo o vprašanju kreditov s strani teh ustanov za zadružništvo, ki sprejmejo potrebne rešitve v tej zvezi.

3. Dvig in podpiranje cen kmečkih pridelkov in podpiranje pravičnejšega razmerja med temi cenami in cenami industrijskih izdelkov, spada med najvažnejše naloge naše gospodarske politike, ki se pod silo razmer čedalje bolj razvija v načrtno gospodarstvo. Pri izvajanju te gospodarske politike, lahko tvori zadružništvo za državo najprimernejšo podlago in naj postane najtesnejši sotrudiški ustanov, ki jih je država v tem oziru ustvarila. Zato je v splošnem državnem in ljudskem interesu, da izkoristi država tesno sodelovanje zadružnih ustanov čim obilnejše. Ker je naloga regulativnih ukrepov, ki so namenjeni izvozu kmečkih pridelkov, da zavarujejo pridelovalcem čim ugodnejše vnovčitev njihovih pridelkov, so zadružne ustanove v prvi vrsti poklicane, da sodelujejo pri tem urejenju in izvozu in da ga vodijo, kajti samo potem njih more dobiti pridelovalec polno prodajno ceno, ne da bi plačal komu posredniški zaslužek. Zato zahtevamo, naj se zadružnim ustanovam pri razdelitvi in podelitvi izvoznih kontingentov dovoli mnogo večje sodelovanje kakor doslej.

4. Podpora, ki jo je zadružništvo doslej uživalo s strani države, ni v nobenem razmerju s potrebami službe, ki jo opravlja zadružništvo na področju strokovnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega izobraževanja najširših ljudskih slojev. Zato zahtevamo v najvišjem ljudskem interesu, da se v prihodnjih državnih proračunih določijo zadostna denarna sredstva za podpiranje zadružništva pri tem njegovem delu.

5. Ker smatramo, da je za pravilni razvoj zadružništva nujno potrebno izenačenje sedanjega zakonodavstva v državi, zahtevamo, naj se to čimprej izvede z zakonom o kmečkih zadružjih.

Konferenca je z zadovoljstvom ugotovila, da je izšla uredba o sanaciji Osestrne zveze hrvatskih kmečkih zadrug v Zagrebu in da se vprašanje sanacije zveze kmečkih zadrug v Novem Sadu nahaja pred končno rešitvijo. Zato prosimo kraljevske vlado, naj neodvisno od gori predloženih splošnih sanacijskih ukrepov čimprej sprejme sanacijo te zveze v smislu predlogov kmetijskega ministra.

6. 7. 8. 9. Razstava preprog tkalnice Mekka, Subotica julija 1936 Ljubljana, Aleksandrova c. 3/1.

Prodaja se vrši tudi na mesečne obroke. — Brezkonkurenčne cene. — Izdelave v modernih in perzijskih vzorcih.

Narodna banka v prvi polovici 1936

Najnovejši izkaz naše Narodne banke kaže za 30. junij te-le postavke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeru z izkazom 22. junija):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.473,6 (plus 1,8), zlato v inozemstvu 57,2, valute 0,12 (— 0,06, devize 17,1 (plus 7,74), skupno podlaga 1.548,0 (plus 9,47), devize izven podlage 422,2 (plus 13,2), kovani denar 405,0 (— 35,85), posojila: menična 1.333,3 (plus 14,8), lombardna 252,85 (plus 1,15), skupno posojilo 1.606,17 (plus 15,98), vrednostni papirji 46,6 (— 2,05), prejšnji predjudni državi 1.660,9 (plus 0,1), efekti rez. fonda 136,5 (plus 10,5), efekti ostalih fondov 29,95 (plus 0,6), nepremičnine, zavod za izdelavo bankovcev in inventar 161,0 (— 0,7), razna aktiva 594,8 (— 15,1).

Pasiva: rezervni fond 145,27 (plus 10,5), ostali fondi 30,2 (plus 0,57), bankovci v obtoku 4.833,5 (plus 134,4), drž. terjatve 13,5 (— 5,135), žiro 718,6 (— 120,3), razni računi 883,5 (— 12,8), skupne obveznosti po vidu 1.616,6 (— 138,31), obveznosti z rokom 500, razna pasiva 356,54 (— 11,1). Bankovci v obtoku in obveznosti po vidu 6.449,1 (— 3,9), skupna podlaga s primom 1.989,2 (plus 12,2), od tega samo v blaginjah s primom 1.893,6 (plus 2,3).

Skupno kritje 30,84 (30,63%), od tega samo kritje z zlatom v blaginjah s primom 29,36 (29,30%).

Izkaz kaže običajno sliko obremenitve za ulitno junija. Potrebno pa je poudariti nadaljnje naraščanje podlage in deviz, poleg tega pa so narasla tudi posojila, kar je v zvezi z bližajočo sezono. Drugače pa se iz izkaza tudi vidi polletna bilanca: v vrednotenju vrednostnih papirjev, povišanju vrednosti skladov, kar je v zvezi z višimi tečajni papirjev teh skladov itd. Na žiro je zabeležen zelo velik odtok 120,3 milij. Din, vendar je pa žiro še vedno visok.

Hranilne vloge

Po podatkih Narodne banke so se vloge pri denarnih zavodih v teku meseca aprila povečale za 24 milij. din in so znašale dne 1. maja 1936 10.384 (pred letom dni 10.254) milij. din. Največ prirastka vlog je odpadlo na Drž. hip. banko in Pošto hranilnico: 20 milij. din. Vloge pri 20 velebankah so narasle aprila za 8 milij. din, tako da so se pri ostalih zavodih zmanjšale za 4 milij. dinarjev.

Dotok zlata v Francijo

Objavljen je najnovejši izkaz Francoske banke za 26. junija, ki kaže, da je v primeru z 19. junijem zlato zaklad Francoske banke narasel za 46,16 milij. na 52.998 milij., istočasno pa so se naložbe v inozemstvu zmanjšale za 156,6 na 20,1 milij. Din. Kar kaže, da je odtok zlata v glavnem ponehal. Istočasno so padla tudi posojila na državne blaginjske bone za 36,47 na 13.796,96 milij., menična posojila so pa narasla za 100,2 na 7.424,4 milij. Lombardni drž. papirjev je narasel za 256,2 na 1.047 milijonov.

Obtok bankovcev se je zvišal za 302,54 na 85.106,24 milij., povišali pa so se tudi žirovni računi za 180,2 na 6.359,9 milij. frankov.

Če pogledamo naslednjo tabelo, vidimo, da je v prvi polovici letos zelo narasel naš zlati in devizni zaklad. Zlato še nadalje uvažamo nazaj v državo in je lozadvena postavka padla. Posebno so narasle v prvi polovici letos devize izven podlage.

Skupna vsota posojil se je v prvi polovici letos zmanjšala za 175,2 milij. Din, predvsem v menicah. Zira računski so kljub vpisu drž. blag. zapiskov še višji.

Naslednja tabela nam kaže pregled poslovanja Narodne banke v letih 1935 in 1936 (v milijonih Din):

	30. 6. 1935	31. 12. 1935	30. 6. 1936
zlato v blaginjah	1.252,7	1.336,9	1.473,6
zlato v inozemstvu	93,1	94,6	57,2
devize	18,8	32,7	17,1
devize izv. podl.	187,1	331,6	422,2
men. pos.	1.518,3	1.523,0	1.333,3
lomb. pos.	267,8	258,3	252,8
bankovci	4.473,2	4.890,0	4.833,5
drž. terjatve	1,7	7,4	13,5
žiro	558,6	689,7	718,6
razni računi	639,4	688,6	883,5
obv. z rokom	293,5	193,4	50,0

V naslednjem podajamo še sliko podlage z upoštevanjem prima in v zvezi s tem pregled obtoke denarja (v milij. Din):

	30. 6. 1935	31. 12. 1935	30. 6. 1936
zlato v blag.	1.609,8	1.717,9	1.893,6
skupna podlaga	1.753,6	1.881,6	1.989,2
obtok bank.	4.473,2	4.890,0	4.833,5
obtok kov. den.	930,7	870,1	795,0
ves obtok den.	5.403,9	5.760,1	5.628,5

Odstotek kritja se je nadalje zmanjšal od 58,47 na 58,10%.

Švicarska Narodna banka beleži v dobi od 23. do 30. junija dotok zlata za 2,9 milijonov na 1.407 milij. frankov. Tudi zlato devize so narasle za 0,7 na 3,3 milij. frankov.

Holandska Narodna banka je pridobila od 22. do 29. junija 5 milij. goldinarjev zlata in je njen zlati zaklad narasel na 594 milij. gold.

★

Gospodarski svet držav balkanskega sporazuma se sestane v petek 10. t. m. na zasedanju na Bledu. V nedeljo gredo udeleženci na izlet v Ljubljano, nato pa odpotujejo na Sušak in na morje. Na zasedanju bodo največ razpravljali o direktnih in stalnih parobrodskih zvezah med državami Balkanskega sporazuma. Nadalje je pričakovati, da se bodo začela tudi že pogajanja med našo delegacijo in turško za sklenitev nove trgovinske pogodbe med obema državama, ker je bila dosedanja pogodba te dni odpovedana in potebe na koncu leta 1936.

Nova emajlna tvornica v naši državi. Tovarna Vojvodinska livnica v Novem Sadu je začela izdelovati tudi emajlirane predmete, posebno kopalne kadi.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Habenberger Elze, gostilničarke v Ljubljani, Tav-

čarjeva 4; narok za sklepanje poravnave 31. julija, rok za oglasitve 27. julija. — Nadalje je razglašeno poravnalno postopanje o imovini Škofa Ferdinanda, trgovca z mešanim blagom v Straži št. 50, p. Mislinje. Narok za sklepanje poravnave 22. septembra, oglasitve se je do 15. septembra.

Cinkarna d. d. v Gaberju pri Celju izkazuje za leto 1935 40.490 din čistega dobička (za 1934 41.236 din). Pri glavnici 3,0 milij. din so znašli upniki samo še 6,1 (8,3) milij. Nadalje so se zmanjšali dolžniki od 3,96 na 1,86 milij., pa tudi zaloge blaga od 3,6 na 2,0 milij. din.

Železniška proga Pristina—Peč je že dograjena. Proga je dolga 51 km ter jo je gradila družba Batignolles. Proga je stala 155 milij. din in bo svečano odprta za promet 12. julija. S tem je prišla železnica že do Črne gore ter bo najbrž podaljšana do Podgorice, kasneje pa je računati na zvezo s programi, ki prihajajo od zahodne strani.

Promet na naših borzah je znašal po podatkih Narodne banke v maju 1936 v efektnih 18 (1935 28) milij., v devizah in valutah pa 204 (122) milij. din. Skupno je znašal v prvih 5 mesecih letos efektni promet 102 (v prvih 5 mesecih lani 232) milij., devizni in valutni pa 1044 (589) milij. dinarjev.

Železniški blagovni promet je bil naslednji: natovorjenih je bilo v prvih 5 mesecih letos 518.000 (lani v istem času 504.000) vagonov.

Pomorski promet je v maju letos znatno narasel. Tonaža ladij, ki so prišle v naša pristanišča, je narasla od 1.839.000 ton maja lani na 2.009.000 maja letos. V aprilu letos je prišlo v naša pristanišča ladij z 1.641.000 tonami.

Izvoz iz Španije. V skladu s trgovinsko pogodbo med našo kraljevino in republiko Španijo, ki velja od 1. t. m., je španska vlada določila Jugoslaviji potrebna dovoljenja za izvoz svežih jajc, in sicer za 1936. leto 20.000 stotov, za 1937. leto pa 25.000 stotov. Ker se je izvoz že začel, zahtevajo španske oblasti, naj pošiljave opremijo s potrdili o neokuženosti. Ker mi našo kraljevino in republiko Španijo ne obstoja veterinarska konvencija, je veterinarski oddelek kmetijskega ministarstva izdal pristojnim veterinarskim oblastvom nalog, naj ta potrdila izdajo.

Znižanje diskonta v Litvi in Albaniji. Litavska Narodna banka je znižala diskont od 6 na 5%. — Albanska Narodna banka je znižala diskont od 7,5 na 7%.

Odtok vlog iz francoskih hraniln. c. V prvi polovici 1936 je znašal odtok vlog iz francoskih hranilnic 1.686,3 milij. frankov. Samo v drugi polovici junija so znašli dvigi 327,5 vloge pa 25,7 milij. frankov.

Borza Denar

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2475, London 15.32, Newyork 305.125, Bruselj 51.65, Milan 24.13, Madrid 41.95, Amsterdam 208.175, Berlin 123.25, Dunaj 57.75, Stockholm 79, Oslo 77, Kopenhagen 68.40, Praga 12.69, Varšava 57,70, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 24.57, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.76, Buenos-Aires 0.8175.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 3. julija je bilo priganih 186- prodanih pa 98 svinj. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5—6 tednov stari Din 55—85, 7—9 tednov stari 9—115, 3—4 mesece stari 190—190, 5—7 mesecev stari 200 do 290, 8—10 mesecev stari 310—410 in eno leto stari 500—820, 1 kg žive teže 6—6,50, mrtve teže 7,50—9.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 5. julija: 8.00 Zbirka venčkov vsake vrste (plošče) 8.45 Čas, poročila, sporod 9.00 Prenoiz iz St. Vida nad Ljubljano: Slavonjska služba bošni ob smrti svetlega Metoda — Cerkevni govor: g. urodnik Košiček Jože 10.15 Koncert Radijskega orkestra 11.30 Otvoritev obrtne razstave podružnice Jugoslovanskih obrtnikov v St. Vidu nad Ljubljano 12.00 Narodni pozivajo na olimpijado (prenoiz iz Berlina) 12.30 Prenoiz promenadnega koncerta iz St. Vida (sodejnice godba »Lobnik« in zbor Jadranskih Stražarjev) 13.45 Čas, vreme, poročila, sporod 17.00 Kmetijsko predavanje: Hmeljarstvo v Sloveniji (g. Dolinar) 17.30 Vsakemu nekaj (koncert Radijskega orkestra) 18.30 Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđc. Slavica Vencelj) 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Razvoj zagrebške opere (Dobronik iz Zagreba) 19.50 Herold: Zampa, predigra (plošče) 20.00 Za kruhom in za srečo (Zvočna igra iz življenja Slovence na tujem, Napisaal g. Vinko Bitenc; izvajajo člani radijske igralne družine; režija g. Ing. Ivana Pengova) 21.00 Koncert na dveh klavirjih (izvajata gđc. Saplja Božena in Hraščev Silva. Prenoiz iz Hubalove dvorane) 22.00 Vreme, čas, poročila, sporod 22.30 Prenoiz plesne glasbe iz Park-hotela na Bledu. Igra jazz orkester Erich Herse.

Drugi programi

Nedelja, 5. julija, Belgrad I: 20.00 Poster večer 22.00 Prenoiz iz kavarne 23.00 Plesne plošče — Belgrad II: 20.00 »Sumadijska vasa« (dr. Savković) — Zagreb: 20.00 Otroški tamburaški zbor 23.15 Laska glasba — Dunaj: 20.05 Blumenthalova komedija »Slepi potnik« 22.30 Sopran — Budimpešta: 22.30 Operni orkester — Trst-Milan: 17.00 Orkestralni koncert 20.40 Simfonični koncert — Rim-Bari: 20.45 Bellinijev koncert — Praga: 20.10 Skroupova opera »Magna« — Varšava: 21.00 Vesel prenoiz iz Lvova 21.30 Dvojni volani kvartet — Berlin: 20.00 Orkestralni koncert 21.00 Vojaška godba — Hamburg-Frankfurt: 20.00 Laska glasba — Lipsko-Köln: 20.00 Narodna glasba — Monakova: 20.00 Orkester in solisti — Strassbourg: 20.15 Nar. glasba 21.00 Voj. godba.

Središče ozemlja in prebivalstva Jugoslavije

V posebni izdaji belgrajskega Geografskega društva je izšla razprava ljubljanskega vseučiliškega profesorja za narodno gospodarstvo dr. Aleksandra Bilimovića (v cirilici tiskano): »Centar teritorije i centar stanovništva u Jugoslaviji«.

Po vzorcu severnoameriških Zedinjenih držav in Rusije je avtor tudi za našo državo poiskal središče ozemlja in prebivalstva. V Severni Ameriki se središče prebivalstva pomika vedno bolj proti zapadu. V Rusiji je bilo po šteju prebivalstva leta 1897 središče države v nekdanji tambovski guberniji, vzhodno mesta Kozlov in zahodno od mesta Moršansk, zemljepisno središče Rusije pa je bilo radi velike razsežnosti na vzhodu med Obomo in Jenisejem v nekdanji jenisejski guberniji, malo južneje mesta Turžansk. Avtor podaja najprej definicijo pojmov ter pravi, da je središče ozemlja najbližja točka vsem točkam ozemlja. Središče prebivalstva pa je točka, kamor bi prišli vsi prebivalci države po najkrajši poti. To središče je zanimivo z ozirom na administrativne in trgovske obojaže. Nato opisuje avtor detajlno svojo metodo, kako je našel oba središči države. Ugotavlja, da je središče ozemlja države 44. st. 7 min. sev. širine in 18. st. 56 min. vzhodne dolžine od Greenwicha. To je v drinski banovini, v okraju Vlasenica, 8 km južno od Vlasenice. Po podatkih popisa prebivalstva za 1921 je središče prebivalstva v državi na 44. st. 27 min. sev. širine in 18,43 vzhodne dolžine. Tudi ta točka je v drinski banovini v okraju Tuzla, 10 km južno od Tuzle, v bližini vasi

Sport

Ali naj tudi ženske tekmujejo v veslanju?

Ze pred svetovno vojno smo imeli ženske, ki so se precej bavile s športom; toda šele v povojnih letih se jim je posrečilo utirati pot tudi do onih športnih panog, ki so veljale do tedaj kot izključna domena moških. Ta tendenca pa je šla nekoliko predaleč; kajti nihče ne bo trdil, da je boka športna panoga, ki je primerna za ženske. Kje pa leži meja med ženskimi in moškimi športom? Težko jo je potegniti in bomo morali pri športnih športnih panogah prepustiti presojo občutka za takt in estetično nastopajočih kakor gledalcev. Da ima v teh stvarih tudi zdravnik svojo besedo, je samoočebi utmujivo. V splošnem se lahko reče, da spadajo med ženske značaje, ki streme predvsem za lepoto, spretnostjo in gibčnostjo, dočim je značilnost moških športov ona, ki ima svoj cilj v moči, pogumu, vztrajnosti.

H športnim panogam, katerim tudi kritični opazovalec ženskega športa ne more odreči priznanja, spada tudi veslanje. Vsak zdravnik, ki pozna posebnosti veslaškega športa, bo to potrdil. Veslaško potovanje, pri katerem ne tekmujejo in pri katerem se gibljemo v čistem zraku, lahko oblečeni, ko združimo prijetno z zdravim, nudi duši in telesu mnogovredno izenačenje v poklicnem delu in velikomestnem življenju. Tako potovalno veslanje zavzema važno mesto v športnem programu žene ali dekleta. Pri vsaki stvari pa imamo pred seboj kak cilj; tako tudi pri veslanju. Moški merijo svoje moči in sposobnosti v tekmah, dočim ženske ne vidijo svojega cilja v veslaških tekmah, ampak bolj v stilnem veslanju.

Mnenja, če naj ženske tudi v veslanju tekmujejo, so različna. Večina moških veslačev je zavzela v tem pogledu odklonilno stališče. Kot glavni vzrok navajajo, da je žensko telo prešibko za težka tekmovalna in za trening, ki se pri tem športu zahteva.

Pri tem je treba še upoštevati, da žensko telo ne dopušta trdega treninga, neglede na to, da morejo pri tekmah samih nastopiti še druge močnejše, ki ženski telesni konstrukciji lahko močno škodujejo. Gotovo je, da more v tem pogledu, če ženska prenese veslaški trening ali ne, dati odločilno besedo edino zdravnik; nekateri zdravniki hočejo na podlagi skušen dovoliti veslaške tekme. Je pa vsekakor dvomljivo, če bi se moglo v tej zadevi zavzeti precizno stališče. Borbe pri veslaških tekmah so izredno naporene, ki tako izrpujajo tekmovalce, da se jim njihov napor ob prihodnosti na cilj močno pozna. Ze iz higijenskega in estetičnega stališča bi tega pri ženskah ne mogli zagovarjati. Samo dve možnosti sta tu: ali športno kolikor toliko dovršen uspeh, ki ga dosežemo z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi, ali pa se ne uporabimo skrajne sile in se ne gleda na uspeh (športni namreč).

Tekme zahtevajo vrhunskih uspehov, ideal, ki ne bo nikdar cilj ženskih telesnih vaj. Ženska se ne sme izvežbati v težko atletinjo in njen edini cilj ne sme biti, premagati športno tovarishko. Ona naj v športu črpa moči za svoje ženske dolžnosti, za svoj ženski poklic. Teh pa ne sme iskati v borbi. Morda bi prej rešili problem ženskega tekmovalanja, če jo ne bi tako s fiziološkega, ampak bolj z estetičnega stališča presoiali. Če pa že postavljammo fiziološko stran, potem si ne smemo staviti vprašanja: Ali so veslaške tekme ženski škodljive? — Temveč: Kakšne koristi ima ženska od veslaških tekem? In če pridemo potem do spoznanja, da nima ženska nobene koristi od veslaških tekem, potem bi se morala upoštevati naziranja nasprotnikov ženskih veslaških tekem.

SK Trbovlje: SK Slovan

Danes dopoldne se vrši prijateljska nogometna tekma na igrišču SK Slovana za Kolinsko tovarno v Mostah.

SK Trbovlje, dolgoletni zasavski prvak bo dokazal, da se je poželeski nogomet močno približal mestnemu, kar dokazujejo njegovi pozitivni rezultati proti renomiranim nasprotnikom.

Pred vstopom v kvalifikacijsko tekmovalanje, je ta tekma za Slovana, ki nastopi z vsemi novimi pridobitvami iz SK Ilirije, zadnja preizkušnja njegove moči.

Predtekma se prične ob 9 med junijorji SK Ljubljane in junijorji SK Slovana.

★

Plezalni tečaj SPD, ki je bil namenjen v Martuljku bo radi nepredvidenih ovir v dneih od 9. do 12. t. m. na Korošcih v Savinjskih Alpah pod istim pogojem. Tečajnikom bo preskrbljeno za brezplačno prenočišče in kuhanje lasne hrane. Tečaj je namenjen predvsem začelnikom, ponudi naj jih bi v rabi vrvi in ostalih tehničnih sredstev, spoznavanju terena in premagovanju ovir. Usposobil naj bi tečajnike za podvzemanje samostojnih lažjih plezalnih tur. Prijave sprejema še do včerajšega 7. t. m. pisarna Osestrne odbora v Ljubljani. Planinci, ki so se že prijavili za Martuljek, naj izjavijo, ali pojdejo na Korošcih.

SK Reka. V torek 7. t. m. ob 20 zvečer se vrši seja upravnega odbora v gostilni »Komzum« na Tržaški cesti. Vsi in točno!

Pridobivajte novih naročnikov!

Vukovlje. Središče prebivalstva po popisu za 1931 je ostalo na isti severni širini, pomaknilo pa se je na vzhod na 18 st. 47 min. vzhodne dolžine. Premaknilo se je to središče za 5 km proti vzhodu.

Avtor zaključuje razpravo z ruskim učenjakom Mendeleejevim, ki je to delo opravil za Rusijo: Oni, ki niso navdušeni do zgodovinskih interesov države, bojo takoj

Lepote naše zemlje

Z našega juga

Južna Srbija

Pri Južni Srbiji mislimo vedno na Skoplje in širšo okolico in na vse kraje južno od njega na obeh straneh Vardarja, zapadno do albanske in vzhodno do bolgarske ter južno do grške meje. — Vardar s svojo dolino, sestavljen iz več kotlin, ki jih ločijo posamezne soteske s strmimi stenami, tvori mejo ne samo zemljepisno, temveč tudi jezikovno. Medtem ko imajo prebivalci desnega brega svoje izrazito narečje, običaje in pesmi — prebivalci levega brega reke Vardar pa vsega tega nimajo tako izrazito. Proti albanski meji se nekoliko mešajo z Albanci. Po visokih planinah Južne Srbije prebivajo tako zvali Vlasi ali Kuco Vlasi. To so romunska plemena, ki se bavijo s pol nomadsko živinorejo. Poudariti moramo, da je to povsod svojstveni element. Spomladi, ko se začne paša v planinskih predelih, se selijo iz vasi pod planino, kjer so prebili zimo, ter se vzpenjajo na planinske vrhove na konjih po ozkih poteh in kozjih stazah. Tu prebijejo vse poletje. Izdelujejo posebne vrste sir, ki se imenuje »kackavalj«, ki je zelo priljubljen in mnogo iskan. Za izdelovanje tega sira je potrebno mnogo, zelo zanimivega posebnega znanja. V jeseni se vrnejo v vasi in tu prebijejo zimo. Ostali del prebivalstva tvorijo prav južni Srbi, z malimi primesmi Turkov. Po večini je prebivalstvo naseljeno po kotlinah, kjer se bavi s poljedelstvom in po planinah, kjer goji živinorejo. Sadijo dosti tobaka, maka, vinske trte, riža in okoli Kočane pa tudi sadja.

V TUJINO...

Kjer ni rodovitne zemlje in življenjskih sredstev, kmet zapušča svojo rodno zemljo, svojo ženo in deco ter odide v svet. Srečamo jih povsod po naši zemlji, pa tudi po večjih mestih Evrope, kjer prodajajo sladoled, sadje ali se udejstvujejo kot zidarski mojstri in delavci. Pretresljivi so prizori, ko se oče ali brat poslavlja od svojih. Takšni prizori so opevani v mnogih pesmih v lepih narodnih melodijah, katerih lepoto in vrednost more razumeti le oni, ki je delj živel med njimi in dobro pozna običaje.

Po daljšem bivanju v tujini, »na gurbet« kakor se to imenuje, pod tujo streho živi skromno in marljivo, prihrani vsako paro, pa se vrača domov. Mnogokrat najde doma odraslo deco, ki jo je zapustil v zibelki. Med tem časom mora žena čuvati svoje dobro ime, paziti na deco, katero oče, ko odraste, vodi po svetu ter jo uči, kako se služi denar. O njihovem poštenju in marljivosti je mnogo povesti.

GOSTOLJUBNOST IN HREPENENJE

Miroljubni in pridni z iskrenim srcem sprejmejo vsakega tujca ter se trudijo, da mu ustrezajo, da ne bi čutil, da je v tujini. Tu pa tam so tudi malo nezaupni. To je posledica dolgega suženjstva, ki niso smeli javno izražati svojih misli,

Mladi Albančiki v južni Srbiji

svojih čustev ter se zato zakrknili vase. Mogoče tudi zato, ker imajo slabe izkušnje o življenju in ljudeh v tujini. Pod oblastjo surovega neprijatelja je zatirano prebivalstvo vendar moralo na kak način izraziti svojo bol, svojo ljubezen, domoljubnost, hrepenenje po svobodi, in to je izrazil, zavestno ali nezavestno s pesmijo in godbo. Zato so melodije iz Južne Srbije kakor kriki, vzdih, polni izliva ljubezni za nečim nedosegljivim. Nikjer ni materinska ljubezen izražena tako silno, kot na jugu. Kakor je močno južno sonce, ki v julijskih dnevih gori in zažiga ožgana lica, taka je materinska ljubezen. To zato, ker je mati v odstotnosti očeta posvetila vso svojo ljubezen deci.

RAZNE ŠEGE

Razni ženitovanjski obredi in poljska dela se izražajo v pesmi in narodnih melodijah, ki dajejo povsem svojsko sliko. Pesmi se pojejo večglasno. Lepo in prijetno je gledati dekleta v lepih nošah z raznim nakitom med rječimi makovimi njivami ali v kolu. V teh pesmih se ljubezenski žar pritaženo izraža, ker je zaprt v okove dednih navad, ker niti ljubljena oseba ne sme zvedeti za čustva,

ki se skrivajo v globini duše. Še mnogo je takih pesmi, v katerih bi naši skladatelji lahko našli polno gradiva za svoje delo. Žalostno je to, da jih oni niti ne opazuje, ker nimajo časa, ker študirajo tuje melodije. To je pri nas tradicionalno. Tujci naj bi nam vedno odkrivali lepote in bogastvo naše zemlje, mi pa se vedno čudimo tujim umotvorom.

LEPOTE KRAJEV

Južna Srbija ima mnogo prirodnih lepote. Najvišji planinski vrhovi so pokriti z gozdovi, v katere še marsikje ni stopila človeška noga. To so domovi najrazličnejšega gozdnega živalstva. Povzpel sem se na mnogo takih vrhov, poslušal šumenje gorskih rek in valovanje gorskih jezer, ki trepečejo na soncu, kakor »gorske oči«. Po obsežnih pašnikih pa živijo črede ovac in koz. Pod snežnimi vrhovi Belasice se razprostira Dojransko jezero, znano po svojem bogastvu raznovrstnih rib, ki jih love najspretnjši ribiči naše domovine. Način lova je nad vse zanimiv in svojski.

Ko je voda mirna in starinski čoln lahko drsi po biserih in zlatu, ki povsod izvirajo iz mračnih globotin, ko nad črno silhueto Belasice skuša mesec prebiti skozi kak črni oblak in razliti po tvojih laseh, vodi in čolnu svoje srebro, tedaj te prevzame čudovito sanjarjenje in pozabljenje. To se zgodi vsakomur, ki prvič zaide v ta kraj divnih prelivov in svojstvene lepote.

Na drugi strani proti albansko-grški meji se razprostira velikansko Ohridsko jezero. Vodo do-

Na trgu južnosrbskih mest

biva od malih rek ali od izvirkov na dnu jezera in iz vrelcev na obali, ki jih prebivalci imenujejo »virčeta«. Misli se, da voda iz teh izvirov prihaja iz Prespanskega jezera. Vodo iz jezera odvaja Črni Drim pri Strugi.

Barva Ohridskega jezera je jasna in se menja od temnomodre do zelene napram globini jezera in svetlobi. Igra barve je na njem slična barvam na morju, a posebno je zanimiva pred burjo ali pod vplivom vetra.

Velik del prebivalstva v Ohridu in okoli jezera se bavi z ribolovom, ki se vrši s posebnimi pripravami s pomočjo starinskih čolnov. Ribe lovijo na določenih mestih. V jezeru je sedemnajst vrst rib. Najokusnejše so belice, letnice, postrvi in krapci. Jegulje, ki dosežejo en meter dolžine, lovijo le v Črnem Drimu. Okoli jezera se vzdiguje planine, od katerih so najvažnejše na zapadu Beličke planine, na jugu Jablanice in Mokra, a na vzhodu visoke planine Galičica. Planine so izredno slikoviti okvir Ohridskega jezera. One menjajo barvo in svoj materialni izraz radi izhlapevanja zerske vode. Četokrat se na njihovih vrhovih vidi sneg, dočim je podnebje na obali zelo ugodno s toplimi dnevi in hladnimi nočmi. Na severovzhodni obali leži mesto Ohrid na kraški Učkali, ki se strmo spušča v jezero. To je srednjeveški Ohrid, novejšo mesto pa leži bolj proti jugu.

Na predvečer kakšnega praznika se vozijo meščani po jezeru in ostajajo tam dolgo v noč. Z udarci vesel se družijo pesem »Biljana platno beljaše, kraj ohridske izvir«.

OB DRIMU. STARINE

Tam, kjer Črni Drim zapušča jezero, leži Struga, ki je omenjena v ljubezenskega hrepenenja polni pesmi: »Na Struga dučan da imam, struškite momi da gledam«. Ta pesem v zelo lepi melodiji je izrazila za te kraje.

Dalje ob Drimu, čisto na albanski meji, je Debar, kjer živijo rezbarji, ki so izdelali čudoviti ikonostas v cerkvi Svetega Spasa v Skoplju. To je višek dela te umetnosti, katero more ustvariti le visoko umetniško nastrojena duša. Skozi divjo in komaj prehodno dolino reke Rodike po nekaj časa zelo naporni hoji prideš do starega samostana »Sveti Jovan Bigorski«. V tem delu je znameniti kraj Jaličnik s svojimi posebnimi običaji. O Galičanih in njihovem načinu življenja se je mnogo pisalo. To so zelo bistri in umni ljudje z izrazitim planinskim licem. Imajo tudi izrazito nošo.

Južna Srbija je nahajališče mnogih znamenitih starin in zato središče mnogih domačih in tujih znanstvenih ekspedicijs. Izkopnine starega antičnega mesta Stobi so znamenite. Tukaj so odkrili poleg mnogih kipov in hišnih predmetov tudi celo areno iz rimske dobe in baziliko iz bizantinskih časov. Jako važno je tudi nahajališče starin Trebeništa pri Ohridu.

O tem mestu vam povem nekaj iz knjige dr. Meesnela o odkritju Trebeništa:

»Leta tisoč devet sto osemnajstega so slučajno prišli bolgarski vojaki pri Gorencu blizu Trebeništa po cesti Ohrid—Kičevo na neke stare grobove. Pozneje so dognali, da so oni grobovi iz 16. veka pred Kristusom. Bolgari so našli sedem takih grobov. Po končani vojni sta domača arheologa, gosпода dr. Nikola Vukić, profesor univerze v Belgradu, in Milan Kokić iz Skoplja, našla na tem mestu še pet sličnih grobov. V teh grobovih je ležalo veliko arheološkega blaga. Predmeti, katere so našli, so bili iz zlata, srebra, medenine, železa, stekla, ilovice in ebonita. Mnogo teh predmetov je izdelanih umetniško. Oni so bili prenešeni iz Grčije, kjer so bili tudi izdelani. Ti grški proizvodi so prišli iz Korinta ali iz drugih grških navedkar-skih mest v okolici Ohrida. Ostali predmeti, ki imajo manjšo umetniško vrednost, so mogoče domače delo.

V grobovih pri Gorencu so pokopani, kakor se govori, neki bogati in vplivni ljudje. Našli so

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroči (54° C) radioaktivni vrelec v dravski banovini. Krasni uspehi zoper reumo, išias, otrplost, želodčne in ženske bolezni. Odprte od 1. V. do 30. IX. V pred- in sezoni zdravljenja 10 dni Din 600.—, 20 dni Din 1100.— (stanovanje, hrana, kopel, zdravniški pregled, vožnja, takse). — Zel. postaja Brežice in Dobova. Prospekte pošlje Uprava Čateških toplic.

moške grobove. V nekem grobu so ležale kosti, za katere lahko rečemo, da so od mlade žene. Mogoče so ti grobovi od domačih ilirskih knezov, ki so imeli svojo prestolnico v bližini te grobnice. Upajo, da bodo to prestolnico sčasoma odkrili.

Po starih cerkvah in samostanih je po zidovih mnogo mozaikov in fresk, ki imajo veliko zgodovinsko vrednost. Na arhitektonski tvorbi teh zgradb v bizantinskem slogu je videti veliko razkošje in bogastvo srbske države v srednjem veku. Mnogo teh spomenikov je bilo uničenih pod turško vladjo, ki ni niti najmanj znala ceniti njihovega značaja.

V starem delu Južne Srbije živi prebivalstvo, ki je strogo patriarhalno, dostojanstveno in nezaupljivo napram novinarjem. Nikoli se ne pokorava novemu življenju, ker bi s tem izgubilo vse, kar je dozdaj čuvalo kot svojo tradicijo. Vsa mladina se je navzela novega duha, ki prodira globoko v vse sloje naroda. Toda ne bo trajalo dolgo, ko se bo Južna Srbija popolnoma preobrazila.

S čolnom do Dubrovnika

Svojo barko, ki se da zložiti in je iz predelanega gumijastega platna, smo skrbno pripravili, in dasi so nas obdvojali in svarili, da se s takim čolnom upamo na tako vodno pot, smo vendar s krepkim vzklikom: »Ohaj!« — odrinili od obale. Že ko prvi večer smo doživeli čudovit sončni zahod in morje se je lesketalo in spremenjalo ko opal. Od doma smo bili polni dežja, tu nas je peklo in žgalo čez dan sonce in vse je bilo tako mirno, da smo mogli le malokdaj uporabljati jadra. Po dva kilometra smo bili oddaljeni od obrežja in veslali smo v diagonalni črti, da si prihranimo čas in moči. Ko smo se v najhujši vročini vozili že dva dni, smo sklenili, da tvegamo tudi vožnjo ponoči.

Viharna noč v mesečini.

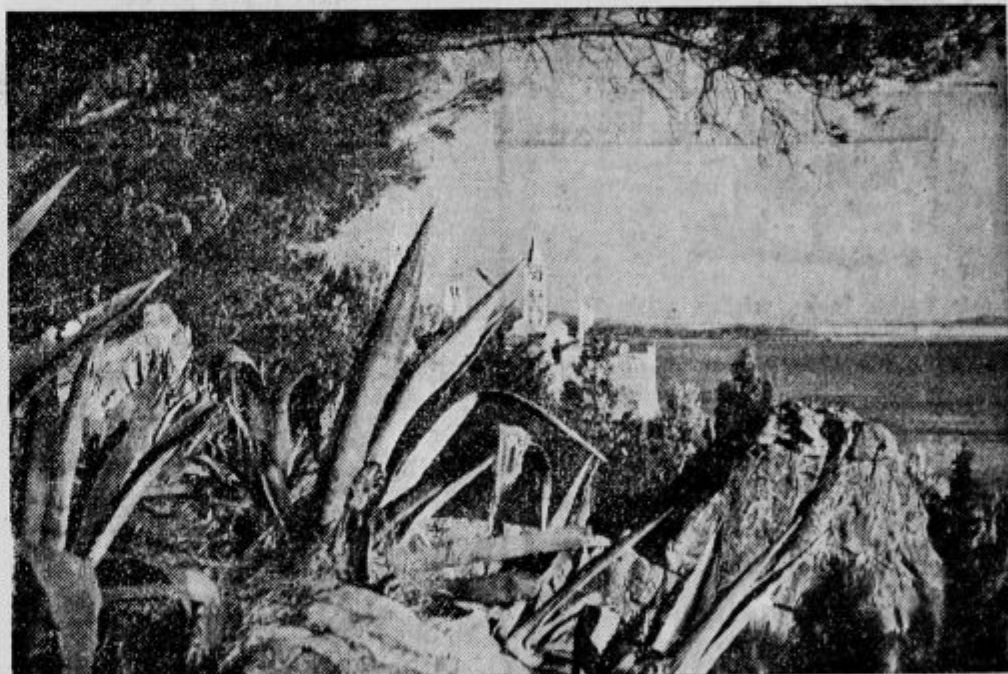
Zidane volje smo ob osmih zvečer pospravili svoje šotore na obrežje in več ko dve uri smo prepevali in v smeđu veslali po čudovitem, s mesečino razsvetljenem, mirnem morju. Brezskrbno smo pluskali dalje proti lučim v Crikvenici. A ponoči smo se uračunali glede razdalje. Videli smo obrežje kot temno progo in bili smo pet kilometrov daleč na odprtem morju. Pa to nas ne bi bilo motilo, če bi ne bila iznenada začela briti huda burja. Kar mahoma smo bili v taki temi ko

V Splitu smo se spet »vzkreali« v svoji čoln in nadaljevali pot do Omišlja. Tu nas je spet dohitela burja, a podnevi, ki nam je šotor popolnoma racefrala, nato pa nas je huda ploha premočila do kože.

Popravili smo škodo, odpluli že dobre volje naprej in se radostno peljali mimo lepih kopališč: Makarske, Podgore in Tirane proti jugu.

Med ribiči.

Ker smo imeli takšno barko, ki je bila iz gumijaste snovi in se je dala zložiti, so nas dalmatinski ribiči seveda povsod radovedno in pa osuplo ogledovali. Mnogi so mislili, da smo cigani. Pripetilo se je nekega dne, da so neke hitro pobrali razobešeno perilo in brž ujeli prašiča, ko so nas zagledali in nam dali kos kruha s prošnjo, naj se brž pobremo od hiše. V neki borni vasi pa so prej opazili naše pristajanje in vaški starašina nas je slovesno sprejel, živil pa smo dobili za majhen denar, kolikor smo le hoteli. Po vseh krajih pa je kar mrgoleto drobnih otročaje. Tu »bela kuga« pač ni znana, saj ima vsaka družina najmanj po deset otrok! Krog našega čolna se je vse plazilo in migotelo, da smo ee kar ball zanj. Navadno je vsa vas stala krog nas in se

Otok Rab z južnim rastlinjem

v rogu, do dva metra visoki valovi so nas pozivali na borbo za življenje in smrt. Zaradi butanja in kipenja morskih valov nismo nič več videli ne luči, ne obrežja in na slepo srečo smo se udali usodi, da se pač zgodi, kar se bo zgodilo. Kje je bil zdaj naš smeh, kje naše petje! Dve uri je trajal boj z neumljenimi vodami. Nato smo vsi upehani in izmučeni dosegli obrežje in se zvalili ko snopje na tla pod šotiri.

Dalje po morju.

Ze ves dan smo se oddihavali v krasni Crikvenici. Napasli smo si telo in duha, se kopali v družbi številnih letoviščarjev. Prihodnji dan smo nadaljevali vožnjo, toda — že spet nova groza: nedaleč od nas sta se pojavila dva delfina! Nič kaj nismo bili pri volji, da bi se jima bili prepustili za igrabo. Pobegnili smo jima na neki bližnji otok in počakali, da sta nam izginila v dalji. Ves dan smo nato veslali dalje in smo na otoku Sv. Jurija dobili pri nekem starem mlinu pitno vodo in prav krasen kotiček za odpočitek sredi bujnega zelenja. Zjutraj ob petih so se nam približali domačini z ribami, jajci in ovčjim sirom. Preskrbeli smo se z brašnom in odrinili mimo Jablanaca v ozki preliv do otoka Raba. — Sonce je tako žgalo, da nam je bilo nemogoče več ko šest ur na dan veslati. Zato smo imeli »vojno posvetovanje«, kjer smo sklenili, da se bomo do Splita peljali s parnikom, ker bi sicer v treh tednih, kolikor smo si vzeli časa za vožnjo do Dubrovnika, ne prispeli tjakaj.

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30 prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijsko zaprišeženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Skoplje v južni Srbiji

Dolenjske Toplice

Radio termalno kopališče 38° C. Zadnja železniška postaja Straža-Toplice na progi Ljubljana—Novo mesto. Sijajni uspehi zdravljenja pri revmatizmu sklepov in mišic vseh vrst, boleznih živčnega sistema, ženskih boleznih, pri raznih težavah v klimakteriju, pri sklerotičnih težavah in proti prezgodnji ostarlosti, pri naknadnem zdravljenju raznih poškodb, posebno zlomljenih kosti, pri rekonvalescenci itd. itd. Poletna sezona od 15. junija do konca avgusta. Pavšalna penzija (popolna oskrba in kopeli): za 20 dni od 1200 Din do 1400 Din. — Popoln komfort, divna in idilična okolica z lepimi in prijetnimi izprehodi. Pojasnila in prospekte daje uprava.

MLADI SLOVENEČ

Spričevalo

Imenitno spričevalo
je dobil naš Janezek,
takšnega še svet ni videl:
kamor si pogledal — cvek,

Ko ga očka je prečital,
je ves žalosten in mrk
šibo vzel in z njo izprašil
sintu hlače: švrk, švrk

Janezek je tulil, jokaj,
ko da se podira svet
in še mama je jokala
in še ded je bil ves bled.

Muc pa za pečko je dremal
in tako-le modroval:
»Prav ti je, lenuh nemarni,
pa bi se učil, mijavi!«

Počitnice na deželi

Opisal vam bom, kako sem lani s svojimi šol-
skimi tovariši preživel del počitnic. Nič takšnega
nismo doživeli, kot sta n. pr. doživela Tinček in
Tonček med ljudžrci v Afriki — in vendar je
bilo lepo. Veseli in zadovoljni smo bili kot že
določeno.

Zvečerilo se je. Stali smo sredi majhne gor-
ske vasice — deset nas je bilo. Grebli smo s čevlji
v tla in čakali Janezka, ki je šel iskat prenočišča
za nas. Dolgo ga ni bilo. Ko pa se je vrnil, je
povedal, da ni našel nič primerne za nam je sve-
toval, naj gremo na kmetijo, ki je stala zgoraj na
obronku jase.

Napotili smo se. Utrujeni smo bili in hodili
samo počasi, korak za korakom. Gospodar je s
svojo ženo sedel na klopi pred hišo in vlekel pipo.
Ko smo ga vprašali, če lahko spimo na skednju,
je počasi potegnil pipo iz ust in rekel:

»V skednju? Nak, tam pa ne morete spati,
ker je poln sena. Če pa hočete zgoraj v kamri, pa
lahko greste, saj je nekaj slame po tleh.«

Zena je vstala in nam kazala pot. Šli smo po
lesenih stopnicah, ki so škripale po naših no-
gami in smo prišli na dolg hodnik. Na koncu hod-
nika je kmetica odprla vrata in povedala:

»Tukaj!«
»Imenitno!« smo vzkliskali na en mah in po-
gledali smo v ogromno komro. V kotu je ležala
slama. Odložili smo svojo prtljago, razprostrli sla-
mo in smo šli spet na dvorišče. Nato smo šli vsi
skupaj v hišo, kjer smo jedli. Kmet in kmetica sta

nam dala črnega kruha, svinjine, masla in velik
vrč mleka. Bili smo dobre volje. Po večerji nas
je gospodar pozval, naj gremo ž njim. Šli smo ven
in privlekli dve klopi, ki smo jih posadili b kme-
tu, nato pa sedli nanje. V vejah visokih dreves,
ki so rastle okrog hiše, je prihajal veter in potra-
sal listje. Zmračilo se je. Na zahodni strani, kjer
je zašlo sonce, se je še svetlikala rumena večerna
zarja. Kmet nas je vprašal, če znamo peti.

»Kajpak, da znamo!« smo vzkliskali vsi in
smo začeli. Peli smo stare domoljubne pesmi, ki
smo se jih naučili doma. Ona sta nas radovedno
in tiho poslušala, dokler ni prišel čas spanja. V
kamri smo legli na tla in se še nekaj časa šepet-
taje pogovarjali. Pod nami je bil hlev. Konji so se
premikali in udarjali s kopiti po tleh, hrskali,
vmes pa se je oglašala krava. Vendar smo kmalu
zaspali.

Zarana pa je oživel dvor. Petelini so zapeli
in kokoši so se zapodile na dvorišče, gospodar pa
je že zdavnaj odšel s hlapi in deklaril na polje.
Umili smo se v vodnjaku sredi dvorišča, kjer je
tekla bistra voda. Krasen dan je bil in sonce je
pripekalo, čeprav je bilo še jutro. Okrog devetih
se je gospodar vrnil po voz za žito. Pozdravili
smo ga. Namignil nam je in zaklical:

»Že pokoncu?«
Nato pa se je obrnil k ženi in dejal:
»Žena, nič se ne ve, morda bo nevihta.«
Mi smo se spogledali, Janezek pa nam je re-
kel: »Kaj pravite, fantje, če bi šli pomagat?«
Nekateri smo bili s tem zadovoljni, drugi pa
spet ne, Janezek pa je stopil do kmeta in mu
dejal:

»Ker je žetev in ste nas tako lepo pogostili,
gremo prav radi z vami na polje, da vam poma-
gamo.«

Kmet se je nasmejal:
»Tako, tako, no, če že hočete, pa pojčite.«

Brž smo zlezli na voz med vile in grablje.
Kmet pa je napregel konja in že smo zdrčali po
cesti. Kmet je stal in krepko držal vajeti v rokah,
tu in tam pa se je ozrl k nam in se nam nasme-
nil.

Kmalu smo bili na polju, ki se je kar rumenilo
v soncu. Dolge vrste snopja so stale po njivi, ob
kateri so sedele dekle in žujnale.

»Hoj, začeli bomo!« je zaklical kmet in dekle
so se dvignile. In zdaj se je začelo. Dekle so zlezle
na voz, kmet in hlapi pa so nalagali z obeh stra-
ni. Eden izmed nas je moral voditi konja po njivi,

Muc in miška

Konec zgodbe

Miška sirček je pustila
in skočila v dolgo cev;
muc za njo kot blisk je planil,
da bi živo jo ujel.

Kaj tedaj se je zgodilo?
Bila je preozka cev,
muc namesto drobne miške
vanjo se je, joj, ujel.

Miška je veselo rekla:
»Zdaj imam pred mucom mir!«
V luknjo gibkih nog je stekla
in se spravila nad sir.

Sedem dni se je gostila...
Muc medtem pa kot bavbar
tako je po svetu romal,
milo vzdihoval: »Mijavi!«

Nekaj drugih rešitev

Slavka Leskovec, učenka III. razreda
meščanske šole v Ljubljani:

A tedaj je mucu glava
v dolgi cevi obšla,
drobna miška pa se je
od veselja nasmejala.
Žalostno zdaj v vrtu hodi
muc z obvezano glavó,
rožam na gredicah toži:
»Oh, na svetu je hudol!«

(Rešitvi je priložena tudi srčkana slikica, ki
predstavlja mucu, ko hodi po vrtu z obvezano
glavo in preteka bridke solze.)

Franjo Bratina, učenec 7. razreda v
Belgradu:

Miška ji pete pokaže,
hop! spet v luknjo skoči.
Žalostna je mucu naša,
bridke solze toči.

Majda Bohine, učenka I. razreda na
Rakeku:

A tedaj, mijav, mijav,
cev preozka je, bav, bav.
Glavo muc je vanjo vtaknil,
se nikamor več premaknil.
Smuknila je skozi miška,
se smejala mucu zviška.
Muc ne more zdaj naprej,
muc ne more zdaj nazaj —
To za miško sladkosnedno
zdaj je pravi raj!

Pavel Osterc, dijak III. razreda na Le-
dini v Ljubljani:

A tedaj na drugi strani
miška ven jo pociči,
muc za njo pa hraska, praska,
da se kar kadi.

Franc Bolha, učenec 7. razreda v Zalogu,
p. Komenda pri Kamniku:

Tedaj pa miška drobna
na drugem koncu ven zleti,
muc glavo v cev vtakne —
a glava v cevi obtiči.

Slavko Živic, učenec 7. razreda v Ljub-
ljani:

Tedaj priteče stric Matic,
našeska mucu po butici.
Na smeh se miška zdaj drži,
ker mucu na vso moč boli.

Vinko Berčič, Stražišče pri Kranju:

Ali muc se je zmotil:
cev odprta je bila.
Miška to je izrabila,
skozi luknjo smuknila.
Mucel hitro v cev se splazi,
da bi miško živo ujel,
pa je praznih rok na drugi
strani revež ven prišel.
Za ušesi se popraska:
»Ves moj trud je bil brez haska.«
Miška v luknji se smeji:
»Ti neumni mucel tile!«

Drugi pa smo donášali snopje. Ko je bil voz nalo-
žen, se je eden hlapcev z njim odpeljal, tisti tre-
notek pa je pridrdral drugi voz. Sonce je z vso
silo pripekalo, da smo dobili čisto rdeče obraze.
Srajce so se nam prepotile, ročice žita pa nas je
bodlo v vrat in prsa. Še preden se je zvečerilo,
je bila njiva pospravljena in žito doma.

Zvečer smo spet sedeli skupaj. Pogovarjali smo
se, bili veseli in si zagotavljali, da gremo tudi pri-
hodnji dan na delo. Ko pa smo legli, smo bili
čisto razboljeni, vendar smo o tem molčali.

In tako je šlo naprej. Dan za dnem, teden za
tednom. Vse vrste žita smo pospravili: pšenico,
oves, rž, ječmen in ajdo. Delali smo od jutra do
večera.

Potem pa se je začelo deževje, toda gos-
podar je bil zadovoljen, kajti vse je imel pod streho.
En dan smo še počivali, potem pa smo se pripra-
vili na odhod, ker so počitnice blizale h koncu.
Pospravili smo nahrbtnike in kmalu smo stali na
dvorišču. Gospodar in kmetica sta prišla na prag.
Seveda sta nam prej napolnila nahrbtnike z raz-
ličnimi dobrotami. Ko pa smo si podali roke, nam
je rekel gospodar:

»Jeseni pa pridite k nam na likof, da bomo
videli, če znate tudi jesti tako prižno kakor
delati.«

In vsi smo z veseljem obljubili.

Edita Neubaer, učenka II. razreda v
Ljubljani:

Muca trešči z glavo v cev,
da je daleč šel odmev.
Strašno to jo zaboli,
z buško proč — tek, tek — zbeži.

Marjanca Feldin, dijakinja II. razreda
realne gimnazije v Ljubljani:

Muc brz vtakne glavo v rov,
miška pa zbeži domov.
Zdaj iz luknjice preži,
kaj se z mucom tam godi.
Muc ima debelo glavo,
to ni včasih dobro, zdravo:
obtičala mu na glavi cev je.
Skoz njo bože zvezde štel je,
srečo je ljudem prerokoval
in pri tem bogat postal.

(Svoji rešitvi je iznajdljiva Marjanca priložila
tudi šest na vso moč srčkanih risb. Prva slika kaže,
kako je mucu obtičala cev na glavi; na drugi sliki
se mlade mucke smejejo ubogemu mucu in nje-
govemu čudnemu daljnogledu; na tretji je vhod v
mucovo sobo, pred katero se kar gnete ljudi, ki
bi radi, da bi jim zvezdogled prerokoval srečo iz
zvezd; na četrti vidimo mucu, kako stoji pokoncu
in skozi cev opazuje zvezde; na peti obhaja muc
dvanajstletnico svojega novega poklica in se ime-
nitno gosti v družbi svojih prijateljev; na šesti pa
vidimo mucu spet brez čudnega »daljnogleda«
na glavi, ko je prišel k miški na obisk in ji je obljub-
bil, da je nikoli ne bo pohrustal, ker mu je pri-
nesla slavo in bogastvo. Skoda, da teh risb zaradi
pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Ali bi
strmeli!)

Vekoslav Krušnik, dijak I. razreda
realne gimnazije v Ljubljani:

Muca, hej, to pa ne gre,
cev preozka je za té!
Šlek, šlek, šlek, zdaj pa imaš,
ko več iz cevi ne znaš.
Miška blažen ima mir,
zadovoljno hrusta sir...

Jože Štrebir, Stranje, p. Stahovica pri
Kamniku:

V tem hipu je mucu skočila za miško v cev.
Miška je skočila na drugem koncu ven. Muc je
prišel do srede cevi, potem pa ni mogla ne na-
prej ne nazaj. Toliko časa se je v cevi prerivala,
da je cev padla s police na tla. Cev se je razbila,
miška pa je bila tako potolčena, da se ji ni lju-
bilo teči za miško.

Razen teh rešitev je Kotičkov striček prejel
še eno rešitev, za katero pa ne ve, kdo jo je se-
stavil, ker je brez podpisa. Že jo je nameraval
slovesno izročiti košu za skromno malico, pa so
mu oči obvisle na verzu, ki je tako imeniten, da
vsekakor zasluži objavo. Takole je napisan črno
na belem, čujte in strmite:

Ko pojedla miška je to stvar (namreč sir),
se je mucu prav hudobno zasmejal...

Ali ni res imenitno? Mlada pesnica čisto do-
bro ve, kaj je rima, pa je kratkomo in mirne
duše namesto z a s m e j a l a, napisala: »zasmejar«,
ker se stvar-zasmejar gladko rima... Zapisala je
to, čeprav tudi dobro ve, da beseda »zasmejar«
v slovenščini ne pomeni ničesar. Je Kotičkov stri-
ček sklenil, da si bo odsihodob tuži on zlaganje
pesmi na takle način olajšal. Bo n. pr. napisal
verz:

Poje ptička na ves glas,
poje, rajaj: hopsasas...
(namesto: hopsasal!)

Za nagrado so bili izžrebani:

Slavka Leskovec, učenka III. razreda
meščanske šole v Ljubljani, Dolenjska cesta št. 5.

Pavel Osterc, učenec III. razreda na Le-
dini, Gestrinova ulica št. 4 v Ljubljani.

Marjanca Feldin, dijakinja II. razreda
realne gimnazije v Mariboru, Vetrinjska ulica 11.

Mir hoče imeti

Profesor Molčecnik je bil zelo redkobeseden
mož. Skoraj nikoli ni odprl ust — razen takrat,
kadar je v šoli učil in kadar je jedel. Kadar pa ni
bil v šoli in kadar ni jedel, je držal usta trdovratno
zaprt in ni rekel ne beč ne mev. Če ga je kdo
motil v premišljevanju, se je na vso moč razjezil
in vsiljivo modro zabrusil v obraz: »Molk je
zlatol!«

Ob velikih počitnicah je profesor Molčecnik
odpotoval nekam na Gorenjsko, da bi se do mile
volje navžil svežega zraka in samote.

Nekega dne se je peljal z vozom v bližnjo vas.
Zadovoljno je kadil smodko, gledal okoli in pu-
hal goste oblake dima pod nebo. Molčal je ves
čas. Nasproti njemu pa je sedel gospod, ki je prav

tako kadil smodko. Ta gospod je bil zelo klepe-
tav, zato mu ni bilo nič kaj všeč, da njegov so-
potnik molči kot kamen na cesti. Bilo mu je zelo
dolgačas. Rad bi malo pokramljal z njim, pa ni ve-
del, kako bi začel. Dolgo je ugibal, nazadnje mu
je pomagal slučaj. Opazil je namreč, da je pro-
fesorju Molčecniku padel s smodke kupček pepela
na obleko.

»Oprostite,« je rekel, »s pepelom ste si uma-
zali obleko.«

Profesor Molčecnik ga je jezno pogledal izpod
čela in zarežal:

»Pustite me pri miru! Kaj vas briga moja ob-
leka in moj pepel? Poglejte, vam je padla s
smodke žerjavica. Suknjici vam že četrte ure gori
— in vendar nisem znil niti besedice, kajti pre-
dobra vem, da je molk zlato!«

Tak je bil profesor Molčecnik.

MLADANJIVA

Tinček in škral

Na Jelovcu je prebival škral. Svoje bivališče
je imel ob amreki, ki je stala ob poti. Bil je zelo
lepo obložen: ves je bil rdeč, samo čepico je nosil
zeleno. Bil je pa tudi zelo majhne postave; videl
se ni iznad vreseja, če je hodil sredi njega. A kljub
majhni postavi je bil zelo močan. Vsakega se je
lotil in dosedaj še vsakega položil.

Hranil je zelo velik zaklad. Tega je ponujal
vsakemu, ki je šel skozi gozd po cesti, rekoč:

»Naj! Če me vržeš, bo ves ta denar tvoj, toda
gorje ti, če jaz tebe položim! Tvoja duša bo potem
meni služila za večnost.«

Ljudje so se ga bali in se ga ogibali in nihče
se ga ni upal lotiti razen Mežnarjevega Tončka.
Tonček je bil rokomah in prepeš, snan po vsej
vasi. Tudi njemu je škral ponudil cekine in Tončku
se mu jih je zahotelo, pa sta se spoprijela. Toda
čeprav je bil Tonček močan, ga je škral vrget in
Tonček je kmalu na to umrl. Še sedaj vidijo ljudje
včasih, kako prenaša v temnih nočeh veliko vrečo,
pod katero se kar šibi.

Za škralov denar je izvedel tudi pastirček
Tinček. Bil je ubogih staršev, zato se mu je takoj
zahotelo cekinov. Premišljeval je, kako bi prišel
škralu z zvijačo do živaga, ker z možjo je vedel,
da mu ne bo. Vedno je premišljeval in tuhtal, pa
ni pametnega mu ni prišlo na misel. Pa kdor išče,
tudi najde!

Nekega dne je Tinček slišal v vasi, da se vsi
hudobni duhovi hoje blagoslovljenih reči. »Kaj
škral tudi ni hudobni duh? Seveda! Nu, to bo
nekaj za njega!« se je razveselil.

Ko je prišel domov, je takoj teklen na pod-
strešje po blagoslovljene šibe in vodo. Z vodo je
poskropil vejice in takoj odhitel v gozd k škralu.

Ko ga je škral zagledal, mu je takoj zopet
ponudil zaklad, če ga vrže.

»No, dobro! Pa se spoprimala!« je Tinček spre-
jel ponudbo.

Spoprijela sta se. Škral ga je skoraj v prvem
naskoku podrl na tla, Tinček pa, ne bodi len, po-
tegne šibo izza skornja in lopne po škralu.

Kakor da bi treščilo vanj, je bil škral na tleh.
Tinček ga je začel mikastiti, da je bilo veselje. Ko
se je Tinčku zadelo, da jih ima škral dovolj na
grbi, ga je izpustil. Tuleč je zbežal škral v gozd
in pustil Tinčku polno možnjico cekinov.

Ves vesel je vzel Tinček denar in se žvižgaje
spustil po cesti domov. »Ali bodo doma gledali, ko
jim bom pokazal toliko denarjak si je mislil.

Ko je prikorakal domov, ni bilo nikogar doma.
Komu naj sedaj pokaže svojo srečo?

»Tovarišim! mu je šinilo v glavo in že jo je
ucvril na pašnik k pastirjem.

Pastirski so pasli vaško živno. Tinček jim je
ves vesel začel pripovedovati:

»Glejte, to je denar! Škralu sem ga vzel!«

»Škralu? Kako?« so neumno spraševali pastirji.

»Da, škralu!« jim je Tinček začel pripovedo-
vati svojo zgodbo od začetka do konca.

»Pokaži nam denar, da bo videli, če je res,
kar si pravilo!« so prosili pastirji.

»Glejte!« To reši je Tinček razvezoval možnjo.

»Zdaj se bo zasvetilo zlato!« je mislil. Toda joj,
prejoi! Iz možnje se je lepo počasi usulo suho —
bukovo listje! Josip Črako, dijak v Mariboru.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! — Potrkam na duri
Tvojeja srca s prošnjo, da me ne vržeš v nenasit-
ni koš, marveč mi odkažeš prostor v kotičku. Saj
si mi to obljubil, ko sem Te s svojo mamó obiš-
kala! To bi bila neprijetna novica za ves svet:
Kotičkov striček, ta resni in modri gospod, pa figa-
moži! Zato Ti prijateljsko svetujem: ostani mož-
bese, potem Te bo imel v časteh ves svet, do
koder prihaja Tvoja slava. Če pa ne pridem v ko-
tiček, Ti bom, ko pridem v Ljubljano, Tvoja dva
priljubljena koša pred nosom v Ljubljano vrgla.
Ti ne veš, kakšna sem, kadar sem huda!

Glavno stvar Ti pa se nisem povedala, nam-
reč to, da sem v bolnišnici. Imam škrlatinko; pa
bom kmalu zdrava. Ti veš, kako žalostno je v
bolnišnici. Morda si bil tudi Ti že kdaj tam? Pa
čeprav sem tako bolna, se bom potrudila, da do-
bim kljub temu lepo spričevalo in napravim star-
šem veselje. Povej, ali je prav tako?

Prav iskreno Te pozdravlja Trudica Kerš-
baurer, dijakinja v Celju.

Draga Trudica! — Potrkala si na duri mojega
srca in jaz sem slišal Tvoje trkanje, pokukal skozi
duri in si zadovoljno pogledil junaško brado. —

»Aha,« sem zabundal, »aha, to si pa ti, moja mla-
da prijateljica Trudica, Bog Te živi! Kar vstopi,
kar vstopi!« In sem Te gostoljubno posadil v ko-
tiček in si zdaj v njem in je tako rešena domo-
vina in moja čast tudi. Zdaj mi nihče več ne mo-
re reči, da sem figa-mož, nego mi kvačjemu sme
reči, da sem mož-bese, čeprav včasih kaj ob-
ljubim, pa potem tega vseeno ne storim... Ta
nesrečna moja pozabljenost je vsega kriva! Saj vča-
sih celo pozabim, da živim in nastane zaradi tega
kaj čudna zmešnjava. Tako sem zadnjič, ko sem
vstal, bil trdno prepričan, da je Kotičkov striček
že pred letom dni umrl. »Zdaj je pa že res čas,
sem zagodrnjal predse, »zdaj je pa že res čas, da
ga obiščem na pokopališču in izmolim na njego-
vem grobu očenašek ali dva za njegovo ubogo
dušo.« In sem šel in sem debelo uro iskal njegov
grob in sem se nazadnje vendarle spomnil, da sem
živ in sem jo jadrnih korakov ubral s pokopa-
lišča v mesto nazaj...

Medtem je botra škrlatinka gotovo že vzela
od Tebe slovo in si zdaj spet zdrava kot dren. Od
srca želim, da bi bilo tako! Saj sem že sam pred
leti nekajkrat okusil, kako žalostno je, če mora
človek v bolnišnici ležati in čakati ljubelega zdrav-
ja, tistega zdravja, o katerem pesem tako lepo
poje:

Kdor ima zdravje, žilavo zdravje,
lahko si kamen dene pod zglavje,
vendar veselo zaspi.
Če se na potu truden upeha,
zvezdnati svod je varna mu streha.
rosa mu pokoj rosi.
S pticami pesmi jutranje peva,
z ribami zdravje vam razodeva,
ali o zdravju molči.

Kdor ima zdravje, žilavo zdravje,
lahko si kamen dene pod zglavje —
kakor na mahu zaspi...

Tudi spričevalo si medtem že dobila in stav-
im nič koliko, da si se z njim na vso moč pred
očetom in mamó postavila in da si ga upaš celo
meni pokazati, tako dober je. Če pa ni tako do-
bro, kakor sta oče in mama pričakovala, se pa
svet tudi še ne bo podrl in se zaradi tega ni treba
preveč žalostiti. Bo pa prihodnje leto boljše, če
Bog da in sreča junaška!

Eno izmed poslanih dveh pesmi sem, kakor si
videla, pred tedni objavil. Pa še kakšno iztuhtaj
in mi jo pošlji, ali pa jo kar sama prinesi, da si
prihraniš znakmo.

Prisrčne pozdrave Tebi in mami! — Kotič-
kov striček.

DRUŽINA

Napuh je oče vse nesreče, poniznost pa mali vsega zveličanja.
(A. M. Slomšček)

Dama, lady, gospa, gospodična

Bog ve, kolikokrat so se že v raznih deželah in državah zbrale ženske, da bi sklepale o imenu, ki bi pristojal vsem ženskam brez razlike stanu in samskega ali poročenega stanja. Predvsem naj bi izginil — tako želijo povsod — tisti ocladni naziv: milostljiva, milostiva, milostivica, milostna gospa... Tudi signorino naj bi odpravili na rovaš signore. Za zgled imajo Francijo, kjer nazivajo vse ženske preprosto: madame. Toda v Angliji, kjer ima vse, kar je iz davnih dni, takšno veliko pravico, je lady še zmeraj v čast.

Zanimivo pa je, če zvemo, odkod so ženske dobile prav za prav te različne nazive. Gospa je žensko ime iz moškega imena gospod, kar je zlasti dobro videti v srbohrvaščini: gospodja (gospodža). Ta naziv so imele spočetka le poročene ženske; ime vsebuje tudi poslovanje hišne matere in gospodinje. Gospodična je pomenilo zmeraj neporočeno, samsko žensko višjega stanu v sorazmerju z dekla, deklica, deklica — nižjega stanu. Beseda deklica je pa imela tudi leposlovni, pesniški pomen, posebno v verskem oziru, saj je Mati božja imenovana »deklica Gospodova«. Dandanes pa bi bila pač vsaka ženska oseba užaljena, če bi ji rekli, da je deklica. Tako se pač časi spreminjajo.

Kar pomeni beseda gospa pri nas, (pri Nemcih »Frau«), to pomeni v latinsko-frankovskih pokrajinah ime dama. To je domina, kar spet pomeni, da je enakovredna družici dominusa, gospoda; da je upraviteljica in predstojnica hiše, ki je skrita v besedi (domus = hiša). Ko se je razširilo krščanstvo in je začela rimsko-latinska kultura vplivati tudi na naše pokrajine, se je »do-

mina« razkošila tudi po evropskih deželah in zlasti na dvoru vladarjev in velikašev. V viteških časih je že imel vsak vitez svojo izbrano damo (od domina). A dama je pomenilo zaeno tudi vse, kar je lepo, dobro, čednostno, gosposko.

Pri nas Slovincih »dame« skoraj ni bilo. Še zdaj je čudno slišati v slovenščini to ime, zlasti še, ko se nekam porogljivo dodaja: »narodna dama...«

V Angliji pa so imeli svojo lady (ladi), ki izvira iz laifdige, kar pomeni osebo, ki daje kruha, ker je bilo v normanskih, starosaksonskih gradovih navada, da je le gospodinja smela rezati in deliti kruh. Tudi tu je bila torej ženska v hiši zmeraj tudi gospodinja, gospodarica. Šele kasneje je bil naziv lady le v plemenitaških rodbinah v navadi. Angleški kraljici Elizabeta in Ana sta se radi nazivali kar preprosto: lady. Kakor so se vedle lady, takšno je bilo pravilno merilo za čednostno življenje v Angliji. — Signore in seniore Italije in Španije izhajajo iz moških imen signor in sennor, kar pomeni senior, starejši, kakor pomeni germanski herero, Herr, starost in častitljivost, pri nas pa je gospod isto ko gospodar, voditelj, tisti, ki ukazuje.

Tako vidimo, da imajo različni nazivi ženske prav preprost izvor. Da večinoma pomenijo starost, ugled osebe in hiše, kjer gospodinja upravlja družino. Iz teh pa so zmanjševalne besede za samske ženske osebe. Zatorej je vprav za to dobo, ko je toliko bolj bridkih zadev veliko bolj važnih, kaj malo umestno, da bi se pričkali, ali bodimo gospe ali gospodične ali celo narodne dame in pa milostljivice...

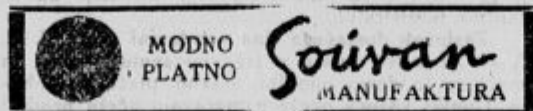
Nove obleke za poletni čas

Že zadnjič smo obširno poročali o najvažnejših pomembnostih letošnje poletne mode. Danes prinašamo nekaj prav lepih, ne dragih in za to modo prav primerljivih vzorcev poletnih oblek. Na levi je pod št. 1 tako zvana kozaška obleka, ki je narejena iz umetne svile s cvetkami. Bluza je obrobljena z belim taftom, ki je prav na gosto prešit. Krilo je v dveh polah, ob straneh je majben razporek. Pas je iz belega usnja. Potrebujes 385 cm blaga, ki je široko 94 cm. — Obleka pod št. 2 je iz črne, z velikimi rožastimi vzorci pose-

jane svile ali volne. Kroj je po obliki »princese«, spodaj so vložene gube. Rokavi so jako moderni, tričetrtinski. Kupiš 400 cm blaga v širini 94 cm.

Ženske, ki so prave obilne postavice, si bodo izvolile obleko pod št. 3. Kroj je tako prirejen in okras lepo poudarja moderno podobo. Potrebujes 480 cm blaga s širino 94 cm. Istega pomena je obleka pod št. 4 iz temne, le malo vzorčaste umetne svile, ki jo prav tako kupiš isto količino. Pod št. 5 imas takon zvali komplet, sestavljen iz obleke, z ohlapno jopico iz istega blaga. Lep je okras okrog vratu, sami nabranki so in pa na rokavih, ki imajo v zapetju (ali ob komolcu) iste nabranke. Za to obleko, ker ima še jopico, potrebujes pač 6 m blaga, ki bodi 94 cm široko. — Podoba pokaže tudi raznovrstna pokrivala. V vsem se moramo seveda ravnati tako, kakršna je dotična oseba, ki si tako in tako obleko izbere. Vsaka oseba ima še svoj lastni poudarek (ton), tako da se do pitice ne moreš držati nobenih modelov.

Otrok se boji vode

To prav za prav ni res, saj se otroci najrajši igrajo z vodo. A nekateri otroci se boje mrzle vode, da bi se šli kopat vanjo. Takih otrok nikar nasilno ne tirajmo v vodo! Prav ostudni so starši, ki svojega trepetajočega otroka kar porinejo v vodo, češ, naj se navadi in utrdi! Tak otrok je brez dvoma slaboten in njegovi živci se upirajo mrzli vodi. Časih tudi začne bljuvati, če ga prisilimo, da gre v vodo, čeprav se joka in od groze vpije. Starši so jako nespametni, če tako mučijo otroka. Treba je počasi in previdno ravnati z njim. Naj se najprej igra na soncu, nato naj ga s postano vodo in z brisačo malo ovlažimo in ga igraje zvabimo v vodo. Prej ga namazimo z oljem. So ljudje, ki jim voda škoduje za ušesa, da izgubijo potem ravnotežje. Takih otrok ne smemo siliti v vodo.

Vrtnice v kuhinji

Posladkane vrtnice. (Navodilo je že 100 let staro.) Vzemimo hudo rdeče vrtnice, ki se še niso razcvetele. Potrgaj vse zelenje in stolci vrtnice v možnarju prav na drobno. Na pol kilograma stloženih vrtnic daj 1½ kg sladkorja. Kuhaj v 1 litri vode, da zavre in se sladkor zgosti, dodaj stolčne vrtnice, dobro premešaj in naj še povre tako dolgo, ko v trdo kuhano jalec. Potem odstavi, posnemni peno, dodaj malo limonovega soka, da je barva svetlordeča. Če se ohladi, pretlači skozi sito in daj v kozarce.

Veselo ure na počitnicah. Vidiš primerne obleke za k vodo; spredaj primeren kopalni plašč, na levi igralno obleko za mlajše osebe in zadaj dve mladinski obleki za na obrežje. O kopianju in kopalnih oblekah smo že ono nedeljo poročali.

NAŠ DELAVEC

Resnica o Rusiji

Spretni in podtalni propagandi komunistov ter njihovim zagovornikom se je posrečilo pričarati v dušo marsikaterega delavca, ki sicer ni komunist in morda tudi ne marksist, dozdevno sliko o socialnem raju v boljševiški Rusiji. Ni treba poudarjati, da so temu vzrok tudi slabe in nepopolne razmere v evropskih državah, čemur je vzrok gospodarska kriza in nezanimanje za rešitev socialnega vprašanja v nemarksističnem duhu s strani odločujočih faktorjev. Res je tudi, da marsikateri delavec ne verjame v stvarne navidebe o stanju v Rusiji, češ, tako pišejo le meščanski listi, ker so podkupljeni.

Če hočemo, da bo imelo delo resnega delavskega gibanja pravo presocio in pravilne poglede, je treba izbiti dno taki miselnosti, ki je le posledica »enotnih proletarskih front«, ki jih ustvarjajo komunisti in zagovarjajo na diktat iz Moskve. Treba si je resno odgovoriti na vprašanje: ali je boljševizem res ustvaril v Rusiji komunizem in zadovoljil delavca?

Marsikomu stoji pred očmi velika industrijalizacija Rusije, njene nove tovarne, elektrarne, Dnje-postroj, traktorji itd. Toda, ali spada mogoče vse to mehaniziranje v naloge komunizma. Ali ne izvršuje vseh teh del vsaka moderna država, ki se hoče osamosvojiti na industrijskem polju? Če bi to ne bilo res, bi morali trditi, da je bila predvojna Amerika (Združene države) prva komunistična država. Saj so tja potovale za kruhom mase iz vsega sveta. Industrijalizacija države torej še ni rešitev socialnega vprašanja v komunističnem duhu ne v zapadni Evropi, in tudi ne v Rusiji.

Sami režimovci v Rusiji ne trdijo, »da so ustvarili komunizem, čeprav imajo vsa državna sredstva na razpolago in izsiljujejo izvrševanje svojih povelj z najbrutalnejšimi sredstvi, in to kljub temu, da se ne oddaljujejo od marksističnih idealov. Razvoj kaže, da se vse praktično življenje v Rusiji odmiha od teh idealov.

Ena temeljnih dogem komunistov je družba, v kateri so vsi ljudje enaki v pravicah in dolžnostih. Življenje gre tudi v Rusiji preko tega. Sam Stalin se je v nekem svojem govoru v zadnjem času izrazil, da je enakost meščanska izmišljotina in je on proti njej. Družabne razlike vedno bolj rasejo v Rusiji. Tudi tam imajo železniške vozne karte I. in II. razreda, kdor ima denar, se lahko bolje hra-

ni kot kdor ga nima, v gledališču ima boljši prostor itd. V Rusiji obstoje naravnost zakonite kaste. Na vrhu je vlada nekaterikov, ki je ne more nihče premakniti in ki je podvržena edino kontroli diktatorja. Pod njo so razne kaste, med katerimi sta najvažnejši vojska in policija (GPU), za tem pa gospodarska birokracija. Sledi kasta tehnikov, specialistov, mestnega proletarijata. Na zadnjem mestu so kmetje ter oni, ki so izven zakona.

Druga dogma komunizma je družba brez denarja. Toda tudi Rusija ima denar. Po 17 letih so odpravili karte za kruh, mleko, kašo in se more vse to kupiti, kdor ima seveda denar. Delavci imajo v Rusiji ravno tako plačo od dneva ali tedna kot v ostali kapitalistični Evropi ali Ameriki, samo da so ruske plače znatno nižje.

Tretja komunistična dogma je ukinitev plačilnega sistema. To pa ni izvršeno, temveč je toliko slabše, da je vse rusko ljudstvo postalo pravi proletarijat, t. j. nemaniti. Odkar so odpravili svobodne kmete, tudi teh ni več, ampak so le pravi poljedelski delavci. Strojovne organizacije so birokratsko orodje diktatorske države. Delavec se ne more boriti za svoje pravice. Slabo je plačan. Povprečna mesečna plača ruskega delavca in nameščence znaša po ruskih uradnih podatkih le 145 rubljev, za kar se more kupiti le 5 kg slanine ali 15 kg sladkorja ali 15 kg riža ali en par čevljev. Gospod inženir dobi seveda plačo okrog 3000 rubljev. Od 12 mesečnih plač mora delavec prepustiti eno za notranje posojilo, približno ena pa gre navadno za militaristične namene, tako, da ostane delavcu le 10 mesečnih plač. Duhovit Francoz je rekel: »Kapitalist stiska delavca za želo, država-delodajalec pa se istočasno potrdi, da mu zamaši tudi usta«.

In militarizem? Naši marksisti so divji na militarizem kapitalističnih držav, v Rusiji je pa ravno vojska tisti element, ki najbolj žre. Vse, kar je z njo v zvezi, je sijano opremljeno in preskrbljeno. Dr. Hahn, vseučiliški profesor iz Irkutskaja trdi, da se potroši v Rusiji petkrat toliko za vojne namene kot za miroljubne, dnevne potrebe prebivalstva.

Govoriti torej o komunizmu v Rusiji je laž. In ruske množice delovnega ljudstva moramo res pomisliti, da morajo trpeti pod takim režimom in da so morale pretrpeti še toliko žrtv ob revoluciji za njegovo uveljavljanje.

Dalmatinska tvornica cementa odpušča delavstvo

V zadnjem času se pri nas večkrat omenjajo nekatere inozemske družbe, ki eksploatirajo naša rudna bogastva in se pri tem ne drže obvez, katere so prevzele, ko so prejele od oblasti koncesije. Med te družbe spada tudi »La Dalmatienne«, velika tvornica cementa, ki je ustavila obratovanje za izdelavo oz. pridobivanje karbida in cianamida. S tem je izgubilo delo in zaslužek preko 1000 delavcev in nameščencev. Delavstvo je zato napravilo po svojih strokovnih organizacijah spomenico na banko upravo primorske banovine, v kateri pravi, da je zaradi racionalizacije in mehanizacije pripravljen zopet večji odpust delavstva v dalmatinskih tvornicah cementa. Delavstvo verjame, da ima tudi industrija zaradi krize težkoče glede prodaje cementa, vendar je mnenja, da se za temi odpusti delavstva skriva dobro preračunan načrt. Kartelirana cementna industrija je služila in še služi, ker se poslužuje vseh mogočih načinov, da si obdrži svoje ogromne dobičke. H koncu spomenice delavstvo prosi banko upravo, da naj povzame vse možne mere, da ne bo nad našim ubogim delavstvom in nad našo državo tuji kapital nemoteno izvajal svoje načrte in si na račun delavstva in colete povečeval svoje dobičke. Značilno za gornjo francosko družbo »La Dalmatienne« je, da je svoječasno podpisala pogodbo, da svojih obratov ne bo ustavila, četudi bi nastopila kakršna koli situacija.

Seveda kapitalu je možno prekoračiti vse pogodbe, uničiti eksistenco in življenje delavstva in njihovih družin, ne da bi ga odločno prišli in zahtevali, kar imajo terjati od njega delavstvo in pa država.

Poslovni red

Po določilu § 339 obrtnega zakona so dolžni industrijski (tovarniški) podjetniki izdelati za svoje podjetje poslovne reče.

Pred nekaj dnevi je izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje obrazec takega poslovnega reda.

Ker so poslovni reči poleg kolektivnih pogodb gotovo najvažnejša določila za delavca, ne bo odveč, ako si jih nekoliko ogledamo.

Poslovni red se mora v delavnici izobesiti na vidnem in pristopnem mestu in mora biti lahko čitljiv. — Vsakemu delavcu se mora pri vstopu v delo izročiti en izvod veljavnega poslovnega reda.

Kaj mora biti v poslovnem redu?

Predvsem so določila o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati delavci, nameščenci in učenci za vstop v delo. Nato govori poslovni red o kategorijah delavcev, o inozemskih delavcih, za katere je treba urediti poseben register ter o prepovedi dela za porodnice dva meseca pred in dva meseca po porodu.

Dalje mora obsegati poslovni red pravice in dolžnosti lastnika podjetja in nadzornega osebja. Po teh določilih je dolžno nadzorovano osebje skrbeti za pravilno porazdelitev dela in za uvajanje novo sprejetih delavcev v posel, ki jim je dodeljen. V čl. 5. je določeno, kdo ima pravico kaznovati delavce, če store kaznovno dejanje.

Čl. 7. določa natančno o delovnem času in o odmorih, o praznovanju nedelj in praznikov. Dalje so določila o strokovnem izpopolnjevanju in izučevanju učencev, o zaščiti življenja in zdravja delavstva in o zaščiti zoper požar.

Važen je čl. 11. obrazca, ki govori o obračunu in izplačevanju delavcev, kjer je določena obračunska obdobja, plačilo za akordno delo, odtegljaji itd. Drobni ostanki zaslužka pod 25 parami, ki se ne izplačujejo, se zaokrožujejo na polnih 25 par v korist delavcu.

Nato so določila o zavarovanju delavcev in prvi pomoči ob nezgodah.

Posebno važna so pa naslednja poglavja o dolžnostih delavcev, o kazni in razrešitvi delovnega razmerja. Kazni so: ukor, jenarna kazen, ki pa ne sme biti višja od tretjine dnevnega zaslužka.

Samo hudi prekrški se smejo kaznovati v polni izmeri povprečnega dnevnega zaslužka. Vse denarne kazni se uporabijo samo za izboljšanje razmer delavcev pri tem podjetju, kar nadzira obče upravno oblastvo.

Čl. 18. pove, kdaj stopi poslovni red v veljavo; čl. 19. pa pove, da dobi delavec, ko stopi v posel, en primerek poslovnega reda, kar potrdi s svojim podpisom.

Tak je torej obrazec poslovnega reda. Delavce in nameščence, zlasti pa obratne zaupnike opozarjamo nanj in jih prosimo, da se zanimajo za to, da bodo podjetniki izdelali poslovne reče točno po zakonitih določilih.

Drobne

Sedaj v letnem času ima pisarna Zveze združenih delavcev v Ljubljani uradne ure od 7 zjutraj do 1 popoldne. V posebnih primerih se popoldne lahko zgleda tudi pri tajniku v Veliki čolnarski ulici 7-1.

Kršanska strokovna internacionala, Internacionala je imela sejo odbora 22. in 23. maja v Luxemburgu. Tajnik Serarrens je poročal o nevarnostih, ki groze ne le Zvezi narodov, temveč tudi mednarodnemu uradu za delo. Ugotovil je, da kljub neprijetnostim, ki so doletele delavstvo, vendar le izkazuje mednarodni delovni urad aktivno bilanco. Celo države, ki so odpravile strokovne organizacije, so prisiljene poslušati glas Zeneve. Poročal je tudi o najnovejših vesteh iz Španije, ki pravijo, da tamkajšnji marksistični režim ravno tako ogroža svobodo delavskega organiziranja kot fakiistični režimi. Mednarodno krščansko strokovno gibanje, ki ga vodi internacionala z malimi izjemami, šteje sedaj 1.109.341 članov.

Serarrens je dalje poročal o pričnjenj za sprejem v internacionalo, ki sta ju vložili Centrala poljskih poklenih oragnizacij in španska organizacija. Francoska strokovna zveza je objavila načrt o reformi gospodarstva, nizozemska protestantska strokovna zveza je dobila svoj dnevnik, katoliška nizozemska organizacija pa je ustanovila fond za boj proti ekstremizmu in podpiranje mladih brezposelnih. V mesecu septembru se bo vršilo študijsko zborovanje internacionala, na katerem se bo razpravljalo o ženski zaposlitvi, kolonialnem vprašanju glede na razmere domačega delavstva in o uporabi obstoječih ustanov pri tvorbi stanovanjske zgradbe. Tajnik je dalje poročal o razmerah v Jugoslaviji. Poljski, Češkoslovaški in Avstrijski, preko katerih je potoval, udeležujoč se raznih zborovanj in sej (n. pr. seje nameščenske internacionale na Češkem). Seja je razpravljala še o gradivu za delovno konferenco. Prihodnji kongres internacionala bo v Parizu prihodnje leto. — Kot je iz gornjega razvidno, je špansko krščansko strokovno gibanje v precejšnji nevarnosti in stoji v znamenju marksističnega terorja. Cabalero, španski Lenin, bi brez dvoma rad čimprej uvedel »enotno fronto proletarijata«, katerega žrtev naj postanejo tamkajšnje krščanske strokovne organizacije. Druga Rusija!

Delavce, ali bereš svoje časopise? Morda ne veš, da je v boju za zboljšanje tvojih pravic najboljši zavezanec in prijatelj dober razširjen delavski list. Ali poznas delavski tehnik »Delavsko fronto«, ki izhaja v Mariboru. Vidiš, to je list, ki zasluži, da ga bereš, podpiraš in razširjaš.

Poljedelsko delavstvo. Upravni svet Mednarodnega urada za delo je imenoval stalen odbor za poljedelske vprašanja, da se organizirajo na ta način redne zveze med poljedelstvom ter uradom. To je bilo že skrajno potrebno, ker vse kaže, da je vprašanje poljedelskega delavstva tudi v mednarodnem oziru precej zastavljeno.

Politične stavke. Delni uspehi pri dalji marksistom v Franciji in Belgiji velik pogum. V obeh državah je nastalo veliko stavkovno gibanje. Stavkajoči so hoteli v Belgiji napasti tovarno za orožje in se najbrž polastiti orožja. Stavkajoči so napadali tovarne avtomobile. Vse kaže, da imajo pri teh stavkah svoje prave vmes komunisti, ki hočejo izrabiti stavke v svoje namene. V Belgiji so utemljevali stavke s strahom pred rexisiti. V kolikor je šlo pri teh stavkah za politične namene, so stavke zgrehle svoj cilj. Stavka je orožje strokovne organizacije, ne pa strankarstva.

Naš domači zdravnik

L. Z. - J. Obistno (ali ledvično) bolezen zdraviti je težka naloga zdravniku, ki ima bolnika po potrebi pred seboj, da ga preišče in mu pregleda seč. Na daljavo pa je pametno zdravljenje — izključeno. Ker se vleče vaša bolezen že nad pol leta, vam svetujem, da se napotite radi natančnega pregleda (obistnih bolezni namreč je mnogo vrst, lahko in težje in neozdravljive) in zdravljenja, oziroma primernih navodil za življenje v večji bolnišnici, ki ima poseben oddelek za notranje bolezni. Menim, da opravite, kar vam treba, v teku enega tedna.

L. K. - Š. Splav je dogodek, ki vas je nemilo presenetil. Ako nimate v bližini večjega zdravnika, ki naj ugotovi dejansko stanje in vam ponudi potrebno pomoč, napotite se nemudoma v bližnjo bolnišnico. Splavi so dosti nevarnejši od porodov. Po toliki krvavitvi ni verjetno da bi še trajala nočnja.

Ista. Izreka žela vas muči po zadnji pravšni čišči? Vsekakor treba, da preišče zdravnik vse osebno in tudi vašo seč. Brez teh ugotovitev je vse ugibanje prazno.

Ista. O zapeki in njegovem zdravljenju z domačimi pripomočki je bilo letos pisano že večkrat.

Z. B. - V. O posebnih zdravilih (ali specialitetah) je bilo že večkrat označeno naše mnenje. V presojo te vrste zdravil se ne spuščamo že iz načelnih razlogov. Če vam je predpisana posebnost predraga, pogovorite se s svojim zdravnikom o nadomestnem zdravilu, in takih je na stotine, ki so enako uspešna in dosti cenejša. Zdravilo vaše posebnosti je zelo ceno, vablivo in všečno zunanjo obliko pa si daje prebrisani izdelovalec pošteno plačati.

Ista. Domače železno zdravilo? Nekajkrat sem priporočil tole sredstvo: v srednje debelo jabolko zapišite zvečer 12—15 srednje velikih žebeljev — žičnikov, po zajtrku pa pojedite jabolko. Po šestih tednih opustite takšno zdravljenje za toliko časa.

Ista. Zoper slabokrvnost se rabijo v najrazličnejših spojinah in oblikah železo, mangan, baker, fosfor, v novejšem času krvni izdelki, v najnovejšem času izvlečki iz jeter ali žlečica. Uspešna so tudi kuhinjsko pripravljena jeter (v kolikor se da v presni obliki). Povdariti pa treba, da je slabokrvnost največkrat delni izraz kake druge bolezni (okuženja, zastrupljenja, neprimerne prehrane, življenjskih razvad, prenapornosti dela itd.) in da se uspešno zdravljenje slabokrvnosti mora začeti pri prvem ali glavnem vzroku in po njem ravnati.

K. F. - T. Zastarelo pljučno jetiko treba vardevati zelo previdno. Opustite vsako poskušanje s krepkejšimi pripomočki, da se bolezen ne izprevrže iz umirjene v naglo napredujočo. Umestno je v tem letnem času prav oprežno utrjevanje z vodo in zrakov, poskusite tudi, če je vaša toplota pravilna že nekaj tednov, s sončenjem. Začnite s 3 minutami na vsako stran in polagoma podaljšujte, vsak dan za eno minuto, do 20 minut spredaj in toliko zadaj s končnim opršenjem ali mokrim obrišom. Kaj še storite, ko so zdravniki izkazali na vas vse svoje umetnosti? Poskusite zlasti kam v gore in prebiti poletje v višini 1000 m ali kaj višje, najbolje na kakšno planino, kjer dobite pri pastirjih dovolj mleka in priprostitih jedi. Poleg zdravilnega gorskega zraka najdite, česar vam po dolgotrajnem beganju najbolj treba — telesno in duševno pomirjenje.

Ista. Za pljučne bolezni veljajo kot domača zdravila: sok češminovih jagod (bot. berber vulgaris), korenika črnega korena (bot. scorzonera hispanica), korenika gabeza (bot. symphytum officinale), čaj marjetičnega cvetja (bot. bellis perennis) in cvetja bele mrtve koprive (bot. lamium album), planinskega maha (bot. cetraria islandica), grenkulice ali zlate verižice (bot. glechoma pederacea intrusa), ptičjega dresna (bot. polygonum aviculare), lečuhe ali sarnikija (bot. sanicula europaea) in jetičnika (bot. veronica officinalis). V naših krajih sluje tudi smola iglastega drevja, posebno belega bora in rušja, za brinovo jagodo debela kepica smole zadošča na dan.

Ista. Krvne podplutbe v očeh so pri hujšem oslovskem kašlju navaden pojav. Če se otroku oko

še rado solzi, dajajte mu nanje obkladke s toplim malce soljenim kamiličnim čajem, jutraj mu spirajte oko s istim čajem, potem pa mu je namažite z zdravniškim mazilom. Zavežite se, da je otrok vsaj in, ko pride jesenski čas, začnite mu dajati ribje olje.

M. M. - Lj. Glavobolov je več kot tristoindeset vrt po obliki in izvoru. V vašem obširnem dopisu je oblika vašega glavobola opisana dovolj obširno, omenjene so tudi nekatere druge stranske, a važne okoliščine, ki dajo sklepiti na izravnoteženje vašega živčno-duševnega stanja; ni pa v njem podatkov o postanku in vzrokih, dozdevnih ali resničnih, kdaj in kako se je začelo to mučno stanje, nič ne poročate o svojih rodovniških in družinskih razmerah. Spominjam se mnogih primerov, podobnih vašemu, ki so mi dovolj belili glavo, če od blizu, ker sem jih moral zdraviti z večjim naporom, kakor ga je treba za zdravniški predpis (recept) ali nasvet kakega zdravilišča. Na vaše vprašanje o primernosti obmorskega letovanja odgovarjam, da je pametno razvedrilo dobro zdravlilo.

M. A. - Š. Luskine, kakor jih opisujete, so izraz neozdravljivega kožnega vnetja, ki je po vzroku različno in se zato zdravi na različne načine. Kaj je bilo izprva in kaj vam je še zastalo v ušu, se ne da dognati brez neposrednega zdravniškega pregleda. Čudim se zelo, da to ni bilo storjeno že ob začetku!

M. Z. - Z. Zoper luskavico (znano trdovratno kožno bolezen), da poznate iz svoje izkušnje uspešno zdravlilo in sicer je to približno 2% vodena raztopina formalina, ki si ž njo bolna mesta spirate in potem namažete z borovim vazelinom. Doslej se vam je luskavica toliko zboljšala, bolj ko z drugimi zdravniškimi sredstvi, da upate doseči popolno ozdravljenje s formalinom. Rad priobčujem vašo menda dobronamerno željo, da se tudi drugi trpin okoristijo z vašim izkustvom, pristavljam pa, da nam je to sredstvo dobro znano kot imenito razkužilo in izvrstno pomočnik zoper preobilno (in dišečo) potenje. V ta namen je bil v tej posvetovalnici večkrat priporočen razredčen formalinov cvet. Zoper luskavico ne morem priporočati formalina, ki kožo suši in pospešuje tvorjenje lusk. V vašem primeru menda bolje služi borova maža; morda pa tudi bolezen sama odnehuje navzlic formalinu, kakor je njena znana navada.

A. P. - Lj. Močno bitje srca, ki vas razburja in telo budi iz sna, je bržkone iste narave, kakor je bil pred leti »naval krvi«, ki vam je prešel z zdravniško pomočjo. Menim, da se istega načina poslužite tudi sedaj. Jaz vam ne morem povedati stvarnih nasvetov, ko ne poznam podrobnosti vašega dejanskega stanja, zadeva je tudi preokoližna za ugibanje na daleč. Isto velja za bolečine v kolenu, za neozdravljeno živčno vnetje in druge »kratkočasnosti«, ki vas »zabavajo« v pokoju. Če nimate volje ali sredstev za zasebno zdravljenje, imate pravico do brezplačnega zdravljenja na oddelkih oz. ambulatorijih splošne bolnišnice.

Ista. Hude bolečine in vročino v nogi naj zdravim vaši teti v Ljubljani od daleč? Če bi me enako vprašal hribovec izpod Blagača ali od Sv. Treh kraljev, bi mu odgovoril, naj pošlje po bližnjega zdravnika.

Mnogim. Otroška letovišča postajajo dejanska potreba za mestne in druge v umetnih razmerah živeče otroke. Javni in zasebni nameštenci in večinoma vse delavstvo je dandanes v počitniških mesecih v zadregi, kam z otroki. Mnogo je ustanov, ki nudijo nekaterim otrokom zdrav odmor in okrepitev v počitnicah, velika večina otrok teh stanov ni deležna takih ugodnosti. Mnoge kmetijske družine v hribov in drugih zdravih krajih bi mogle brez posebnih zadrtkov sprejemati nekaj naravnega življenja potrebnih otrok v oskrbo čez poletje brezplačno ali za malo oskrbno. V imenu krščanske ljubezni in slovenstva opozarjamo gospodarje kmetijskih domov na to narodno potrebo in jih pozivljamo, da o nji razmišljajo in naj po svojih razmerah pripravijo primerna letovišča »izdedinjenim« otrokom. Prihodno zimo napravimo pri obstoječih, vsestranskega zaupanja vrednih ustanovah posredovalnice za to človekoljubno delo, da bo prihodnje leto tolikim slovenskim otrokom lepše od letošnjega.

Kmetijski nasveti

Naprava ribezovog vina. A. L. Sv. M. Ribez vam je letos bogato obrodil, zato bi radi iz njega napravili vino. Zelite vedeti, kako se to dela in kako je z njim ravnati. Nadalje, če se s takim ribezovim vinom da popraviti jabolčnik, ki cika. — Ribezovo vino napravimo na sledeči način: Popolnoma zrelo ribezovo grozdje potrgamo, očistimo listja, vejice in druge nesnage, ga zmečkamo, zmeljemo ali zmastimo tako previdno, da ne stremo pešk, ki dajo vinu trpek okus. Tako pridobljeno drozgo postavimo v kako kad na bolj hladen prostor, kjer naj stoji par dni. Ker priplavajo tropine na vrh, jih večkrat na dan pollačimo, da ostanje vlažne, ker suhe se rade skvari. Po dveh dneh to drozgo hitro in čisto sprešamo, najbolje s kako primerno stiskalnico. Tako dobimo ribezov sok. — Temu je dodati vode in sladkorja. Da dobimo dobro namizno vino, dodamo na en liter soka dva litra vode in tri četiri kilograma sladkorja — sipe. — Tako nastane pijača z 11—12 odstotki alkohola. Sladkor je najbolje prekratati v topli vodi in nato raztopino primestati soku. Da se ta sladki sok spremeni v vino, mora pokopeti. V ta namen ga natočimo v popolnoma čist, zdrav sod, toda ne do vrha, ampak kake štiri prste pod voho. Zamašimo ga pa s kipelno voho. Sod postavimo na bolj toplem prostoru, kajti sladkor se najraje spreminja v alkohol, to je, pokopi pri toploti 15—20 stopinj Celzija. Če je kraj prehladen, preneha kipeenje, četudi je sok še sladek. Tedaj premostimo sod v toplejši prostor, premešamo v njem pijačo, da se dvignejo drože, nakar se po par dneh kipeenje obnovi. Ko je prenehalo glavno kipeenje in se je vino očistilo, tedaj ga pretočimo v drug sod, ki ga le čisto malo zažveplamo. Sod napolnimo do vrha; ker se pa vino suši, ga vsakih 14 dni dolijemo, da se voha vedno moči v vinu. S tem preprečimo, da ne prihaja vanj zrak in da se ne skisa — cikne. Sedaj vino zori. Čez tri do štiri mesece, rajši več kot manj, je pijača dozorela in se popolnoma učistila. Tedaj jo lahko rabimo; še najboljšje pa jo je pretočiti v steklenice, v katerih se ohrani nepokvarjena po več let. Seveda jih je dobro zamašiti in hraniti ležeče v pesku. Na ta način si boste napravili dobro ribezovo vino. — Da bi pa s takim vinom popravili

cikasti jabolčnik, to pač ne gre. S tem bi le pokvarili zdravo pijačo, kajti cik se v splošnem ne da ozdraviti. Lahko tak cikasti jabolčnik spremenite v kis. Najbolje pa je, ako ni premočno cikast, da ga pri uporabi zmešate s kakim zdravim sadjevcem, ki naj cikanje omili.

Grozde je ob cvetju osuje (osiplje, oprhne). S. V. R. V svojem vinogradu ste opazili, da se cvetje zaroda — kablrikov osuje, pri nekaterih trtah več, pri drugih manj, sicer pa letos precej močno, več kot druga leta. Kaj bi bil vzrok temu? — Oprhneenje ali osipanje kablrikov ob cvetenju trti se pojavlja pri nekaterih sortah v večji meri, nego pri drugih. Največ pa vpliva pri tem vreme ob cvetju, pa tudi lega vinograda in saditev trsa. Nekateri vrste trti so ob cvetju zelo občutljive in kaj rade oprhnejo, le da je vreme nekoliko neugodnejše. Pa tudi sicer odpornim trtam se cvetje ob deževnem vremenu osuje in ostanje jim same vitice. Na to lastnost oprhnenja je paziti, kajti dobe se tudi posamezni trsi iste sorte, ki so mnogo bolj podvrženi temu in skoro vsako leto se ob cvetju več ali manj osujejo. Take trte je zaznamovati, da ne jemljemo od njih cepičev, ker se ta lastnost podeduje. Prevladna zemlja, prenzika lega in pregošta saditev trti pospešuje osipanje cvetja in s tem znatno zmanjšuje pridelek.

Tla v kleti. Zidam novo hišo, v kateri sem zgradil tri kleti. Eno od teh mislim uporabiti za sadjevec, drugo za sadje in tretjo za krompir in ostalo zelenjavo. Kakšna naj bi bila tla v posameznih kletih. Ali iz betona, ali iz prsti, ali iz česa drugega. I. K. P. G. Kleti za sadjevec, sadje in zelenjavo ne smejo biti presuše, vendar pa tudi ne prevlažne. Za sadjevec in za sadje mora biti klet malo bolj vlažna kot za zeljevo. Pri zidavi kleti je treba paziti, da bo klet taka, da se da temeljito zračiti. Ako zidate kleti na dovolj suhem zemljišču, tedaj so prav dobra tla iz prsti. To velja zlasti za sadje, krompir in zelenjavo. Sadje, krompir in zelje se manj kvari, ako nad takimi li postavimo lesen pod. Še boljše je, da lesen pod ne leži naravnost na zemlji. Pod kleti za sadjevec pa naj bo iz betona.

Smolika na breskvah. Prosim za pojasnilo, za kaj breskvi, ki je že ocvetela in tudi sad pokazala, zdaj nenadoma začena listje odletavati in se sad drug za drugim suši. Iz debela prične teči neka smola, ki je večkrat temno rjave barve. Prosim za pojasnilo in nasvet. J. P. Z. — Breskev je drevo juna. Potrebujemo mnogo sonca, vlage ter rahlo peščeno, zračno in toplo zemljo. Vsi ti pogoji pa ji pri nas niso dani, zato breskev hira. Breskev se pri nas vsled hladnejših razmer ne počuti dobro, zato živi le nekoliko let, parkrat obrodí in se v razmeroma kratkem času posuši. Vašo breskev je napadla bolezen, tako zvana smolika. Smoliko zdravite tako, da

rano, iz katere teče smola, obrežete do zdravega. Na tako obrezano rano položite gobo ali cunj, ki ste jo prej namočili v navadni kis. Rano nato ovijete z obvezo iz vreče. Po preteku enega meseca ponovite zdravljenje na isti način. Smolika je slaba lastnost sorte, ki se tudi podeduje. Najraje se pojavi na drevju, ki raste v neugodnih tlnih in vremenskih razmerah. Verjetno je, da zemlji, na kateri raste vaša breskev, primanjkuje apna. Zato potrosite pod drevesom približno za en prst na debelo apnena prašu. Tako zdravljenje debila in dodajanje apne hrane drevesu večkrat pomaga. Ako pa je drevo močno napadeno, se bo bržkone posušilo. Sadite v bodoče le one sorte, ki v tamošnjem kraju najbolje uspevajo.

Kislo žganje. Moj svak je kuhal žganje iz slivove drozge, katera pa ima kisel okus. Najbrž je bila posoda z drozgo slabo zamašena ter je drozga postala kislá. Prosim za pojasnilo, ali je mogoče to žganje popraviti, odnosno odvzeti mu kisel okus. F. Z. p. k. M. — Tako žganje je mogoče popraviti z apnenim prahom (Apneni carbonat). Eno žlico apnena prašu se vsuje na približno dva litra žganja in nato dobro premeša. Apnen prah veže nase kislino. Ako bi ta količina apnena prašu ne zadostovala, potem se žganju doda še nekaj apnena prašu ponovno premeša. Ako tudi to ne bi zadostovalo, potem se priporoča, da se žganje z dodanim apnenim prahom še enkrat prekuha. Tropine iz sliv se morajo pred kuhanjem vedno pregledati. Ako so tropine skisane, tedaj se jim pred kuhanjem doda nekaj apna in s tem se razkisa. Iz tako razkisanih tropin z apnom se dobi razmeroma dobro žganje.

Dve matici v enem panju. Pri pregledovanju družin ste našli v enem panju dve matici. Sklepaše, da je to nenormalen pojav in želite vedeti, kako je do tega prišlo in kaj bi ukrenili, da ne bi družina trpela škode. P. Fr. T. p. Lj. — Panj z dvema maticama je prelegel, to se v čebelarstvu pravi, da si je družina izporedila novo, mlado matico.

Pravni nasveti

Polovična vozna banovinskih uslužbencev. V. K. — Pravilnik, ki dovoljuje tudi banovinskim uslužbencem polovično vozno je bil objavljen, dne 20. junija t. l. Za banovinske uslužbence, ki uživajo to ugodnost, se smatrajo vse one osebe, ki so postavljene po zakonu o banki upravi.

Zamudni prevzemnik trgovine. T. F. M. — Dogovorili ste se s kupcem, da ob določenem času prevzame vašo trgovino za določeno ceno. Ko je potekel čas, ste na prošnjo kupca sporazumno tar ko podaljšali. Ker kupec tudi sedaj noče trgovine prevzeti, vprašate, če lahko od njega zahtevate odškodnino, ker niste mogli medtem drugemu oddati. — Svetujemo vam, da kupcu določite pri meren naknadni rok za izpolnitev obveze. Če se tudi v tem roku ne bi odzval, smete zahtevati od njega povračilo vse škode, ki ste jo imeli, ker vas je vlekel za nos. Seveda, če kupec nič nima, ste pač za eno skušnjo bogatejši, v tožbo se pa ne podajate, ker bi imeli le stroške. V bodoče pač zahtevajte od kupcev primerno aro, da se vsaj deloma zavarujete za morebitno škodo.

Zidana ograja okoli sosedovega vrta. M. K. Povejte svoje ugovore pri občini, ki je stavbno oblastvo prve stopnje. Ako bi vaša občina zavrnila na pravno pot, imate le še možnost tožbe, če bo senca, ki bo padala od ograje na vaš svet, presegala po krajevnih razmerah običajno mero in vam bo bistveno kratila navadno rabo zemljišča. Če senca ne bo tako občutna, vam pravdo odsvetujemo.

Nad sto prošnji. C. V. M. Nad sto prošnji ste vložili od leta 1919 radi nekega posojila državni upravi in izgube bonov, pa stvar še sedaj ni rešena. Radi bi od nas pomoči. — Ni nam znano, kakšno posojilo imate v mislih ter kje in kako se je obravnavalo vaših sto prošnji. Zato vam ni mogoče na vaše nejasno vprašanje odgovoriti. Pojdite na uradni dan k domačemu sodišču, in tam vse lepo in razumljivo povejte, ka bi radi in prosite za primeren nasvet. Nikakega smisla pa nima, da bombardirate z vlogami vse mogoče oblasti, ki nikakor niso pristojne za reševanje takih vprašanj.

Vpisovanje v občinski vložni zapisnik. Pri tožbe. F. K. T. Način vpisovanja prejetih vlog v vložni zapisnik je predpisan v poslovniku za občna upravna oblastva, ki je objavljen v 79. številki »Službenega lista« iz leta 1931. Poslovnik predpisuje, da morajo občine, ki niso občna upravna oblastva prve stopnje, postopati glede na svoje razmere in potrebe ustrezno predpisom tega pravilnika. Preobširni bi bili, če bi vpisovanje podrobno opisovali. Vse to najdete v navedeni številki »Službenega lista«. Kar se tiče priključevanja novih spisov prejšnjim, že vpisanim spisom, poslovnik tako priključevanje dopušča, ako se spisi nanašajo na isti predmet. Proti nepravilnemu poslovanju na občini je mogoča »nadzorstvena pritožba« na okrajno načelstvo, ki je predlog, naj nadzorno oblastvo zaradi nepravilnega poslovanja občine izvršuje svojo nadzorno oblast (n. pr. z disciplinskim postopanjem, z službenimi navodili). V tem slučaju nimate pravice zahtevati, da bi nadzorno oblastvo na vaš predlog sploh kaj uklenilo ali vas o svojih ukrepih obvestilo. Proti sklepu občinskega odbora glede oddaje škropljenja cest, pa lahko vložite pritožbo tudi na okrajno načelstvo.

Terjatje proti bivšemu avstrijskemu drž. erarju. J. Z. Obrnite se potom finančne direkcije na finančno ministrstvo.

Zasluskec domačega sina v trgovini očeta. J. K. P. — Ze 9 let delate v trgovini svojega očeta in imate za to doma popolno oskrbo, plače pa nobene. Upniki vašega očeta nameravajo očetu prodati hišo, oziroma ga spraviti v konkurz. Vprašate, za koliko let nazaj lahko zahtevate plačo in po koliko na mesec, ker ste bili poslodovca. — Plača se ravna po krajevnih razmerah, upoštevajoč obseg trgovine, vašo zaposlenost in vašo sposobnost. Poizvedujte, koliko imajo plače taki nameštenci, kot vi, v sličnih trgovinah v vašem kraju. Seveda morate od te plače odbiti vso oskrbo in le razliko lahko zahtevate od očeta za tri leta nazaj. Če bi prišel oče v konkurz, je pa vprašanje, če bodo upniki vašo terjatje napravili očetu na zaslužku sploh priznali, ker se lahko postavijo na stališče, da je terjatje le navidezna in le na škodo upnikov, ker z očetom sploh niste imeli službene pogodbe. Potem bi morali šele s pravdo dokazati upravičenost in obstoj vaše terjatve. Kakšen bo izid take pravde, ki zavisi od vsakovrstnih okolišnosti, ki se razščitijo šele tekom pravde, ne morem prerokovati.

Strokovne nadaljevalne šole. A. M. G. Zanimati se za obrtne nadaljevalne šole in ste nam glede njih poslali več vprašanj, na katere odgovorjamo: Naloga strokovnih nadaljevalnih šol je, teoretično in praktično izpolnjevati strokovno izobraževanje učencev (vajencev) in pomočnikov, pospeševati njih strokovno znanje za pridobitna znanja in razvijati v njih vrline dobrih jugoslovanskih državljanov. Upravnike in učitelje teh šol postavlja banska uprava na predlog banovinskega odbora. Upravniki se postavljajo za tri šolska leta, učitelji pa za vsako šolsko leto. Za honorarne učitelje se postavljajo profesorji in učitelji srednjih trgovskih šol, pomorsko trgovinskih

Srce, ledvice, živce, ženske bolezni, spolno slabost, notranje žleze, nervozo, skleroza

zdravi z uspehom naše najmočnejše prirodno ogljikovo mineralno

Radensko kopališče, Slatina Radenci (pri Mariboru)

Od 15. maja vozi direkten vagon iz Ljubljane do Radencev brez prestopa. Iz Ljubljane odhaja ob 7.20 zjutraj.

Kaj družino do tega nagne, je težko reči. Največkrat je vzrok preleganja slaba in stara matica, lahko je pa tudi vzrok v čem drugem. Navadno čebele pustijo staro matico v panju vse, dokler ne prične mladica z zaleganjem, potem pa staro umorijo in iz panja vržejo. Vedno se pa to vendar ne zgodi. Četudi mlada matica prične z zaleganjem, ostane njena mati še vedno v panju in si nekako »rajona« razdelita. Kaj je vzrok, da čebele starice ne vržejo ven, je težko ugotoviti. Za preprostega čebelarja, ki se ukvarja še s čebelarstvo abecedo, in ve, da sme biti v družini samo po ena matica, je seveda ta pojav nerazumljiv, starejši čebelarji so pa teh pojavov vajeni. Ni pa to nič nenormalnega in nevarnega za družino. Tudi ni treba čebelarju prav ničesar ukrepati v tem slučaju. Obe matici naj pustijo lepo pri miru. Lahko bosta ostali v panju notri do jeseni, ali pa bodo čebele odločile že poprej. V vsakem slučaju pa naj se prepusti čebelam, da stvar po svoji volji uredijo. Če bi tu posegal čebelar vmes, bi se mu kaj lahko primerilo, da bi udušil mlado matico, misleč, da je stara. Zanesljivih znakov itak nima, zunanost lahko vara, razen, če so maticice po letnikih z barvo zaznamovane. Čebele same pa zanesljivo pravo izberejo.

akademij, srednjih tehničnih in obrtnih moških in ženskih šol, dalje profesorja in učitelji srednjih in meščanskih šol in učitelji osnovnih šol, ki so dovršili počitniški tečaj za učitelje strokovnih nadaljevalnih šol, kakor tudi osebe, ki so doslej delovale na takih šolah uspešno vsaj 5 let, izmed obrtnikov in pridobitnikov pa tisti, ki so strokovno in splošno izobraženi. Nadaljevalne šole se osnujejo v bčinah, v katerih je najmanj 50 učencev. Smejo se ustanavljati tudi za več občin. Če ni drugega pokritja, morajo strokovno nadaljevalne šole vzdrževati občine. — Podrobne predpise o teh šolah najdete v obrtnem zakonu, v uredbi o organizaciji, učnem načrtu, strokovni izobrazbi učiteljev in uporabi učbenikov v strokovnih nadaljevalnih šolah (Sl. list št. 17 iz l. 1935) in v izvršnih odredbi k tej uredbi, ki je objavljena v »Službenem listu« banske uprave dravske banovine št. 27 iz leta 1935.

Kdaj izgubi sin pravico do rodbinske pokojnine. P. A. Vdova po orožniškem naredniku je prejela pokojnino tudi za sina, ki študira in je letos v januarju dovršil 21 let starosti. Pokojnina se je vdovi tudi za sina še dalje izplačevala, sedaj pa zahteva finančna direkcija povrnitev iste za tri mesece. Kaj storiti? — Po uradniškem zakonu iz leta 1923 izgubi sin pravico do rodbinske pokojnine, ko postane polnoleten. Izjemoma se mu plačuje pokojnina, če je na rednem šolanju ali če služi redni rok pri vojski in sicer ob dokazu uspešnega učenja ali vojaške službe, do dovršenega 23. leta starosti. Ta izjema pa velja samo, če se ugotovi s potrdilom pristojnega oblastva, da nima otrok druge vzdrževalne. Podoben predpis imata tudi uradniški zakon iz leta 1931. V vašem slučaju vodo va najbrž ni predložila predpisanih dokazov finančni direkciji.

Pomota pri odmeri plače. V. S. — Zahtevajte popravek pomote, ki se je baje dogodila pri oblastvu, ki vam nakazuje plačo. S tožbo v takem primeru ne kaže postopati, ker se da stvar upravnim potom urediti. — Na drugo vprašanje odgovarjamo, da se tudi državni erar more tožiti. Zastopa ga državno pravobranilstvo.

Begunec. K. V. — Navedite države, glede katerih bi radi zvedeli, če ima naša država z njimi pogodbe glede izročanja oseb, ki so se pregrešile zoper zakon. Preobširni bi bili, če bi vam tu razlagali vse pogodbe, ki jih je naša država sklenila s tujimi državami in ki niso vse enake.

Hočete dober, naraven malinovec?

Potem ga naročite pri tvrdki: »Vitamins«, d. z. o. z. Ljubljana, Mašarykova cesta 46

Domovinska pravica. A. P. Lj. — Vprašate, katere pogoje morate izpolniti, da si pridobite domovinsko pravico v Ljubljani in če je potrebno delati za ženo posebno prošnjo. Pogoji, ki se zahtevajo za pridobitev domovinske pravice katere koli občine, so sledeči: biti morate državljan naše kraljevine, uživati morate častne pravice (te ima vsak državljan, dokler ni s kazensko sodbo obsojen na trajno ali začasno izgubo častnih pravic), ne smete biti v sodni preiskavi ali pod obtožbo za dejanja, ki imajo za posledico izgubo častnih pravic in morate dokazati, da morete vzdrževati sebe in rodbino. Če izpolnujete te pogoje, ne sme mestni svet odkloniti vaše prošnje, če stanujete stalno že 5 let na področju te občine. Kdor pa prebiva stalno 10 let na področju iste občine in uživa častna pravice in se ne nahaja v preiskavi ali pod obtožbo zaradi dejanj, ki imajo za posledico izgubo častnih pravic, pridobi imovinsko pravico v novi občini in jo izgubi v stari. Žene dobivajo domovinsko pravico po možu, mladoletni otroci pa po očetu.

Darilna pogodba. K. A. M. — Posestvo hočete izročiti hčerki in njenemu možu za doto, ne da bi si zato izgovorili kako protidokladno. Vprašate, če lahko tako pogodbo sami sestavite. — Za prenos nepremičnin na hčerko in zeta je potrebno, da se ta daritev vknjiži v zemljiški knjigi. Dokler ni ta prepis izvršen, se ne more smatrati, da je posestvo izročeno hčerki in zetu. Za darilne pogodbe, brez dejanske izročitve, pa zahteva postava obliko notarskega zapisa. Zato boste morali napraviti darilno pogodbo pri notarju, sicer vam ne bi sodišče dovolilo prepis posestva na hčerko. Vse drugo, radi cenitve vrednosti posestva vam bo lahko pojasnil notar.

Vrednostni papirji. J. T. Ne bodite nestrpni. Če ste 18 let čakali, boste že potrpegli par tednov. Naše uredništvo vendar ni denarni zavod, ki bi vodil evidenco o vseh mogočih vrednostnih papirjih. Zato na taka vprašanja ni mogoče odgovoriti že »prihodnje nedelje«.

Nagajivost sosedov. J. L. — Sosedje so vsevprič vozili preko vašega travnika. Pozimi ste napravili dobro cesto in ostali del travnika zasadili z drevjem. Sosedje pa počnejo voziti po cesti, ampak vozijo še danes vseprek. Kako bi to preprečili. — Če sosedje na vaš opomin ne opuste vožnje po travniku, bo najbolje, da vsakega, ki bo še tako vozil, čeprav bi lahko po poti, ki ste jo napravili, tožite. Morda bi pred tožbo mogla občina uspešno posredovati.

ODREZITE

„SLOVENECE SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„SLOVENECE“, 5. julija 1936

Nosorogova hiša

Nosorogovo domovanje je bilo ob ostrem ovinku reke. Prav dobro je padalo semkaj v ta divji, vendar krasen kraj. Velikanska, z zelenim in s črnim mahovjem prerasla pečina, polna lukenj in razpok, kamor so se zatekale kuščarice in ptice, je z nasprotnega brega reke strmela na to hišo. Hiša je bila radi svoje starosti, mnogih ptičjih gnezdov, ki so čepela povsod na njej, pod vsakim pristreškom in vsakim prizidkom, radi ovijalk, kopriv, bodečih grmov, ki so jo obdajali od vseh strani, že zdavnaj ko nekakšen sestavni del te pokrajine.

Zlasti lastovke, ki so si jo, mogoče že pred stoletji izbrale za letovišče, so priletavale in odletavale skozi majhna okna, ki so bila deloma brez šip in okvirov in so tako tkale večno tkivo ljubnezi nad zeleno se blestečim sadovnjakom, ki se je zdelo, da se je s hišo spojil v celoto. Njih ljubkemu cvrčanju je odgovarjalo s pečine kričanje srakoperjev, kadar ni bilo bučanje reke močnejše. Saj je časih po dveurnem deževju reka tako narasla, da je bila vsa divja in grozeča in je besnela s svojimi voljami ko čreda razbrzdanih peklenščkov. Tedaj je sleherni šum od drugod utihnil in Nosorog je stopil na leseni mostovž nad hišnimi vrati.

Mož je le ob slabem vremenu prihajal na mostovž, če je bil namreč prepričan, da ne bo videl nobenega človeka iti mimo hiše. Vedel je, da ga vsi, tudi oglarji, ki so le malokdaj prihajali s hribov, tudi preproste perice in otročaji, ki so na tej in oni strani reke lovili ribe in vrane, nazivajo s tem vzdevkom, ne da bi bil prav za prav vedel, zakaj. Rekali so mu tako, ker je bil take tršate postave, ker je imel debele, radi trganja otekle noge, ker je bil kratkovišen in slednjič še zato, ker je mrzil ljudi in ni maral občeati z njimi. Mogoče pa so ga tako nazivali iz nevoščljivosti radi njegovega ponosnega samotarstva, ki ga niso mogli prekiniti niti njegovi slabi odnosi s sorodniki.

Tudi tega dne je stopil na mostovž, ko je bil po hudem nalivu zaslišal hrumenje reke, ki ga je prijazno klicala k sebi. Saj je bil že skrajni čas, da so se vode odzvale s svojimi bobnenimi glasovi. Že več mesecev ni nič deževalo. Tudi živali so trpele radi žeje in listje je ko v pozni jeseni odpadalo z drevja. A na škripajočem mostovžu ta človek je ni občutil tiste nežnosti ko navadno po nevihti. Reka je bila močno prestopila bregove in se je penila in vrela ko lava, ko da bi bili iznova ozivel vsi ti ugasli ognjeniki vseh bližnjih gor in bi besno bruhali iz sebe strupeno goščo.

Tudi nebo je obdržalo temno, zelenkasto, skoraj kovinasto barvo, čeprav je nehalo deževati. Močan veter se je sunkoma zaganjal s severne strani. Ko ovce je poganjal valovje reke, ki se mu ni upiralo, pred seboj. Ves iz sebe, ker se mu ni zoperstavljalo, je za hip odnehal, a je iznova planil nanje.

Tudi ptiči so se bili poskrili. Le ena sama lastovka se je samotno in nizko spretavala nad sadovnjakom, ki ga je bila nevihta hudo zdelala, ko da išče nekaj, česar ni nikoli izgubila. A tudi ta je izginila, kadar je burja besno zatulila, in se je spet prikazala, ko se je mahoma podela.

Mož je to lastovko jako dobro poznal. Večkrat je letala po sobah njegove hiše in se je pri letanju s perutnicami obrnila ob njegovo senc. In le zato ga ni kavnila s kljunčkom na glavo, kar je bil večkrat bral o nekih ptičjih, ki so na ta način dražile nosorože, ker ji on tega pač ni dovolil. Tega dne pa lastovka ni sfrčala v hišo, le do kuhinjskih vrat si je upala, a je zunaj skoraj plašno odletela.

Ko vsi samotarji, je bil tudi ta mož bister opazovalec. Čeprav je bil kratkoviden, je vendarle občutil najneznatnejše podrobnosti najmanjših skrivnosti in najdobje spremembe stvari. Iz neobčičajnega frčanja lastovke je razpoznal skrivnostni pomen: Mogoče je umrl njegov edini brat, ki je bil že dolgo bolan? Nemara ga išče njegova nespokojna duša? Ali pa se je mogoče spremenil v otroka, da se igra v sadovnjaku in bi spet rad videl hišo svojega brata in se spet polastil bratovega srca? Tedaj so se zablistele solze v njegovih očeh, roke so se mu iztegnile čez mostovžovo ograjo, kakor bi zahrepenel po objemu. In ni se zavedal, da je postal sam spet otrok in sicer le zato, ker se je spomnil, da je mogoče njegov brat prenehal živeti.

Zatorej se ni prav nič začudil, ko je zagledal, kako se neki možki v pelerini, ki je frfotala v vetru, bliža po skalnati poti, ki je vodila navkreber iz vasi, in skoraj je vedel, da je bil ta človek — pismonoša in birc — tisti, ki je prinašal na popisano ali tiskanem papirju dobre in slabe novice iz svetla. Ker so mu noge ticala v starih škornjih, je bil videti ko velikanski krokar. In prav tako kakor ta zlovesči ptič je skakljal po kamnih na cesti. Ko je prišel do vrat Nosorogove hiše, je obstal, si vrgel skrice svoje pelerine čez rame in je vzel na gosto popisan papir iz usnjate torbe.

Mož na mostovžu je nehoti spoznal, da je prinesel slabo novico in že mu je bilo, ko da mora pljunuti na nezaželenega sla in njegovo novico.

»Sodnijsko pisanje je! Vsaka njegova beseda naj bo prekleto!« si je dejal, ko je stopal nizdol po stopnicah, da bi odprl vrata.

Ko ga je Krokar iznenada zagledal pred seboj, se je strahoma zdrzil. Nato mu je izročil pisanje in mu skušal prijazno razložiti njegovo vsebino. Videti je bilo, ko da prosi odpuščanja radi slabega sporočila, ki ga je bil tako po nedolžnem zakrivil. »Vaša svakinja je, ki vas poziva na sodnijo, da bi dobila del hiše, le desno krilo, veste, le desno krilo. Saj ostane za vas, ki ste sami, še zmeraj zadosti prostora...«

In ozir se je na hišo, na njeno desno, na levo krilo in jo je motril s svojim krotkim pogledom in z dobrim namenom, da bi Nosoroga potolažil. A temu ni bilo za tolažbo, marveč je besno zakričal:

»Hiša je moja, vsa, kolikor je! Staro avšo ni niti mogla počakati, da bi se ohladilo truplo mojega brata, pa me je že napadla! Kajpa! Desno krilo, levo krilo, to je vseeno: prepustil bi ji tudi vso hišo, le da ne bi imel opraviti z njo! Tamle je tista pečina polna lukenj in jam: Prav rad se preselim tjakaj!« je odkrito dodal in je nekam domotožno uprl pogled svojih, od jeze zaripih oči, na pečino. »Kajpa!« je slednjič dodal in mahal s papirjem ko s pahljajo, da bi preprečil vse take in slične grdobije, »še tega je bilo treba, da mi hoče kdo vzeti ta moj brolg! Vse, vse drugo ste mi že vzeli, vi, ljudi moji sosedni in sorodniki, vse, še moje dobro ime! A enega prijatelja imam le še! In o pravem času mi bo ta prijatelj tudi pomagal!«

Mož ni povedal, kako je temu prijatelju ime in tudi pismonoša ni vprašal, kdo bi bil. Saj — storil je le, kar je bila njegova dolžnost. Prijatelj ali neprijatelj, to ni bila njegova stvar. Spet se je, skakljaje po mokrih kamnih, odpravil nizdol v vas. Tedaj je starec, stoječ na pragu svoje hiše in porogljivo se smejot, prebral sodnijski poziv. Bila je krivična zadeva, zakaj njegov brat je bil že prejel svoj delež. A je ob misli, da bi se moral obrniti na kakega odvjetnika, že začutil smrtno bolečino.

»Vse vzemite!« je zavpil in vrgel pisanje v

zrak. Vihar pa, kakor bi samo na to čakal zadaj za vogalom hiše, se je iznova dvignil, vzel papir s seboj, ga dolgo vrtinčil okoli in ga slednjič potisnil v naraščajočo reko. Voda ga je požrla, ga spet izpljunila, ga spet spodaj zgrabila ko z ostrimi zobmi, ko da ji je všeč, da ga more mučiti. Tedaj je Nosorog zagledal, kako je lastovka sfrčala nad reko in se skoraj dotaknila peničih se valov, ko da bi hotela potegniti papir iz reke. A brez uspeha se je dvignila v ozračje in zletela k hiši. V poslednjem hipu pa se je obrnila in je ko puščica šinila proti pečini.

»Bog nebeški,« je zastokal mož, »ali se mi sanja?« In mahoma se je spomnil, kako je nekoč bral, da tisti ptiči, ki čepijo na nosorogovem hrbtu, zmeraj opozorijo zverino, če ji preti kaka nesreča in da tedaj odletijo in frčijo pred njo. Zato je lastovka zbežala od hiše. Ali že vé za tisto nesrečo? Na papirju je bila, ki so ga besni valovi reke odnesli vzdolž v dolino...

Česar bi se sicer še moral bati? Kadar ga je neki skrivni občutek grozote prisilil, da je ko prikovan obstal na izdolbenem pragu hiše, kjer mu je bila znana sleherni razpoka in ki ga je ljubil ko da je živo bitje. Čutil je, da bi moral umreti, če bi mu tuji, sovražniki, krivični vsiljivci vzeli ta kamen in bi ga spodili iz njegove hiše ko divjačino iz brloga. Naslanjaje se na zid, je počasi stopil s praga, prešantal čisto in obstal kraj nizke ograje nad reko. Tu se je okrenil in pogledal na svojo hišo. Desno krilo, levo krilo. V sredi stara obokana vrata in nad vrati lesen tram, ki je še pretakal deževne solze.

In s svojo sivo glavo, z obrazom, ki je sličil kamniti spaki, je začel delati znamenja ogorčenja, grožnje, zasmeha, poziva na korajžje. In očital je hiši, da ga hoče tudi ona izdati ko vsi drugi.

Hiša je odgovorajala: Mostovž se trese, tramovje se trese, trese se zemlja v strahotah, ki segajo prav do nje in se pretekajo po njenih žilah.

Zdi se mu, da tulijo volkovi: to je vihar. In hiša se je zganila, zamajala in mu šepetala:

»To je tvoja grozna prijateljica, o človek; pravičnost božja!«

In desno krilo hiše se je zrušilo.

Vrata so ostala.

Bil je potres.

(Grazia Deledja.)

Pod lipo

Vrt gospoda doktorja je v cvetju. — Vejice z razvitim popjem in listjem se bojačo iztezajo proti odprtim oknom v prtiličju lepe vile. Med temnimi bukvami in vitkimi jelkami pa opojno diši mlada, krepka lipo. Stari gospod sedi v njeni senci in uživa tiho prelest. Pozno popoldansko sonce tako pritiska močni vonj lipovega cvetja k tlom, da se morata človek in zemlja v sladki opojnosti vdajati sanjarjam in njem.

Hišnik Lazar posaja poslednje lončke s cveticami in prst, ki je mehka ko puh. Maj je mimo, noči so mlačne, dnevi velikih krasot vstajajo. Kako se znajo te žuljave, prstene roke ljubo in nežno okleniti korenin! Niti plavolase glavice kakega otročiča ne bi moglo prijeti bolj po očetovski in bolj pristrženo. To vidi gospod doktor nenadoma in poln ganjota. Mahoma začuti potrebo, da bi se s svojim hišnikom in vrtničarjem malo bolj po domače pomenil, malo drugače, kakor je bilo nujno potrebno v vseh teh dolgih letih, odkar je bil ta mož pri njem v službi.

»Ti, Lazar, daj, pusti delo in si malo odpočij! Sedi malo k meni!«

»Koj, gospod doktor, takoj!« in Lazar pomoli roke v žuboreči curek vode majhnega vodnjaka in si jih naglo obriše s snežnobelim robcem. Gospod doktor pa se nekoliko odmakne na klopci, rekoč: »No in zdaj si prav do dobra in spokojno oglej svoj vrt!«

»Svoj vrt, gospod doktor, to pa že ne bo res,« skromno odvrne Lazar.

»Seveda, ta vrt je tvoj! Iz njega si vprav ti napravil majhen raj in tudi ti si zato njegov solastnik.«

»Res, ta vrt mi je pri srcu. Moja žena... in ta vrt... to je prav za prav vse, kar imam na svetu.«

»Kako lipo diši!« Gospod doktor se v zvičernim zadovoljstvom zazre kvišku v zlato vejčje. In Lazar zamišljeno sledi njegovemu pogledu, njegova srčna kamrica se počasi odpira, zakaj spomini so močno potrkali na njena vrtica.

»Drvo je zdaj v najlepši, zreli moški dobi, trideset let je staro, kot sva bila midva tedaj, gospod doktor!« Moža molče pogledata drug drugega, vse ovire se razmaknejo... Trideset letih, dolgih let! Zdaj sta oba krepka, priletna moška, nobeden od njiju ni videti starejši kot je in nihče noče biti navidezno mlajši. Oba sta ponosna na gube, ki jima jih je šestdeset let zarezalo v čelo, temu, ker je pridno delal z umom, onemu, ker je neumorno gibal roke.

»Da, gospod doktor, ko sem kot mladi hišnik vstopil v službo pri vašem najnem očetu, je zasedil na dan vaše poroke tole lipo semkaj.«

»Če se dobro spominjam, si bil tudi ti, Lazar, tedaj šele štirinajst dni poročen?« — »Zares, gospod doktor, tako je bilo... In zvečer, ko so minile svatbene slavnosti in sta se vi, gospod doktor, s svojo gospo soprogo odpeljala na ženitovanjsko potovanje, sva stala midva, jaz in moja draga Mina, pri tej lipo... Mlada sva bila in kar nekam nora od veselja, saj sva imela tako lepo službo, tako sreči drevja, koliko je bilo to za naju, ki sva bila prišla z dežele!... In vendar, tedaj se je moja Mina prvokrat prebridko razjokala...«

»Glej, glej, prvi zakonski prepriček?«

»O ne, ne — nobenega preprička ni bilo... pač pa je bila najina prva zakonska bolest...«

»No, Lazar, kar z besedo na dan, saj sva sama — mož z možem — in tudi, kdaj je že to bilo!«

»Da, dolgo, dolgo je že odtekle — in vendar mi je prišlo zdaj na mar. Saj ne rečem, da bi bilo kaj posebnega... Torej, Mina mi je tedaj pri tej lipo... Povedala mi je torej, da bi tako rada imela vsaj enega otročiča... Pa saj sami veste, gospod doktor, če bi bil otrok, bi bila izgubila to lepo službo pri vas... A da bi bila dala svojega lastnega otroka tujim ljudem v rejo, se nama je pa spet inako storilo... In tako sva sklenila, da pač počakava, dokler si ne bi bila mogla kje tam na deželi kupiti majhno posestvice...«

Glas gospoda doktorja je nekam hripav, ko pravi: »Saj res, dobro se spominjam, da so bile to vajine najljubše sanje! In kako, da se niso uresničile, saj si bil ti zmeraj tako varčen in tvoja žena je vprav vzgled vzorne gospodinjice?«

»Zares, tisti denar bi bil že zdavnaj pripravljen, že pred desetimi leti... Pa — pa je bilo vendar že prepozno. Vprašala sva se: za čemu pa, za koga pa? Mladost je bila pro, z mladostjo so usahnile tudi tiste najlepše sanje... Mina se je bila sčasoma vdala v svojo usodo in jaz, jaz sem imel ta vrt in v tole lipo sem se bil naravnost zaljubil...«

Doktor strmi nekam skozi drevje in grmičje, ko da bi bil ta vrt tuj. Zahajajoče sonce meče zlate luči na trato in pečene poti. Vsega tega ne vidi. Strmi ko človek, ki se počasi zbujaj, besede so mu počasne, polne nejasnosti: »Toda, Lazar, jaz niti ne vem več, kako je bila ta reč tedaj, vendar mislim, da službe ne bi bil izgubil, če bi imel zdaj kakega sina... ali kako hčer! Zdi se mi, da pretiravaš, saj, saj bi se bilo dalo kako preonegoviti...«

»Ne, gospod doktor, tako je bilo pač rečeno in skoraj povsod so zahtevali brez otrok... Kar

PRIZNUSENA KOZMETIČNA IENOCINA.
Tako! ustavi izpadanje las, jači korenine. Lasje zrastejo tudi na pleši. Tako! izgine prhai in vse nožne bolezn. Jamtmo za uspeh. Cena steklenici Din 40.-. Dost se v lekarnah, drogerijah, parfumerijah, frizerskih salonih ali pri
MODERNA KOZMETIKA - SPLIT
Omot in poštna franko.

prvo in poglavitno je bilo to, da naj bo hišnik brez otrok...

»Lazar, saj veš, da bi bil jaz na vsak način...« Doktor je nenadoma ves zmeden in umolkne.

»Vaša gospa soproga je sprejemala tedaj obilo gostov in vi, gospod doktor, ste si morali kar ukrasti tiste ure in jih pridno izrabiti za svoje delo. A če bi bil otrok v hiši, bi vas bil motil... Saj tako je bilo nama tudi rečeno... Oh, gospod doktor, kje, kje je vse to!«

»Lazar, tako je, kje je že vse to! Na vsak način je bilo dobro misljeno...«

Ko breme se uleže dehtenje lipovega cvetja na prvi obeh mož. Slednjič povzame doktor:

»Lazar, ko bi mogel biti še enkrat mlad! Vse bi bilo drugače. Minini fantje bi...«

Lazar zasliši klic k večerji. Zamolklo plove glas preko vrta. Ženski glas je, ki je radi enoličnega življenja kar trd in hravav...

Lazar vstane, zmeden vrti čepico v roki, nasmehe se vdano in zaeno trpko, rekoč: »Gospod doktor, škoda, da vi nimate sina, ki bi mogel uresničiti te sanje, vsaj za mojega naslednjaka...«

Nato odhiti Lazar naglo po srebrnih stezicah, zakaj glas njegove žene Mine zadoni še enkrat in to pot že bolj rezko.

Sonce zatone, lipa vzdrhti v večernem vetru. »Ko bi imeli sina!« Bridka in bolestna je ta pesem, je ko zamujena sreča, ko izgubljeno življenje.

»Ko bi imeli sina!«

Gospod doktor zamrmra z bledimi ustnicami: »Gorje ga nam, ki smo to zakrivil!« Mrzel pot spreleti starikega, krepkega gospoda: s trudnimi koraki stopa proti hiši. Lipa pa mogočno zašusti:

»V zatohlih izbah se morajo otroci dušiti! Po prašnih cestah se morajo otroci izgubljati! In jaz moram čvesti in dehteti in pošumevati pesem samotnim starim ljudem, na tem vrtu, kjer so izumrli moji najdražji, kjer so izumrli otroci!«

Mlada, krepka lipo mogočno vzdrhti.

Govori o ljudeh, ki so jo bili na dan svoje poroke zasidli semkaj pred tridesetimi leti. Za čemu? Za koga? V. J.

Tri sestre

(Legenda)

V Veleosvem so živele tri sestre, Marjeta, Marta in Marija. Bile so revne kočarice, sirote, in so se preživljale a tem, da so predle laneno predivo za sosedne kmete in iz njega tkale platno.

Nekoč je prišla k njim uboga žena, z majhnim detetom v naročju, vsa trudna in izčrpana od dolge poti in jih prosila za okrepčilo in prenoč. Sestram se je zasmilila uboga žena in brž so ji postale mehko posteljo, za dete pa so postale zibelko in ga položile vanjo. Toda za okrepčilo niso imele drugega pri rokah, ko ajdov kruh in vodo. A dete ni moglo jesti trdega kruha, zato sta starejši sestri stekli v bližnji gozd, da bi nabrali mehkih, rdečih jagod, najmlajša pa je ostala v koči in zibala dete. Kmalu sta se sestri vrnili, vsaka a prgiščem sladkih jagod in postregli z njimi detetu in ženi.

Uboga žena se je zahvalila za pomoč in rekla: »Ker ste pomagale meni in mojemu sinu, vas hočem zdaj nagraditi in vam izpolniti prvo željo, katero si izvoli vsaka izmed vas. Jaz sem namreč Marija Pomočnica Veleosveta. A dobro premislite, preden izrečete željo!«

Sestre so se prvi hip ustrašile, a takoj so se pomirile. Kaj jih je moglo doleteti lepšega, kot imeti živo Marijo v svoji sredi! In vsaka je že imela svojo željo na srcu.

»Daj mi, Marija, da bom bogata, mogočna in elavna,« je rekla prva, »da bom gospodovala v svojem gradu, ki bo imel tisoč podložnikov. In časte naj me dvorjani in podložniki in gospoda z vseh gradov!«

»Slabo si izvolila,« je žalostno rekla Marija, »glej, dam ti priliko, izberi si kaj boljše!«

»Rekla si, da nam izpolniš prvo željo,« je trdovratno vtrajala Marija.

»Naj bo,« je še bolj žalostno odločila Marija. »A meni daj lepoto in obleko,« je rekla sestra Marta, »takšno, kot je nima nobena kraljica na svetu. Obleka naj bo iz zlata in naj se sveti kakor sonce, da bo nebeško solnce obledelo pred

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

človek je poln nasprotij. On je samo tostranski človek, vsa zgodovina je pričala proti, pa je nočelo poslušati. In ta je: prirodno dobri človek! Ta tragika, da so vse to zanikali, se javlja na vseh koncih. Predvsem je temeljna napaka nauk o ekonomsko-gospodarskem gledanju na zgodovino, ki dela človeka za produkt razmer, namesto nasprotno. Po-zameznik je tako postal množični človek. Tako po-sameznik ni več odgovoren za sebe. V takem svetu mora posameznik pravno odpovedati, razredna za-vest pa ne more za vedno vzdržati človeštva. In v tem se pojavlja kriza marksističnega sistema pri Kauerju in drugih, ki iščejo izhoda iz njega. — Kauerjeva trditve, da je »v brezvernih v splošnem več zanimanja za nevero kot pri vernikih za vero,« smatra Pflieger to za dobro, ker mu je dokaz, ko-liko neresešnih vprašanj bega te ljudi, koliko razo-čaranj, koliko težnji po zadnjih spoznanjih, po čistem človečanstvu. In zato stavi kot prvo nalogo rešitve: pravični fanatizem ted ljudi in vedno znova prevarjena človečnost mora najti svojo rešitev. Zato so predvsem potrebna predelna krščanske socialne politike. Kadar bo resnično, kar pravi Kauer in kar naj bi pod častjo povedali sedanji nasprotniki so-cialističnega proletariata, namreč: »Nikar ne klu-bujte! Mi smo vaši bratje, vaše sestre! — v vsa-kem pravičnem boju bomo stali na vaši strani!« tedaj bo padla zadnja ovira socialističnega duše-brizništva, namreč skrb, da bi se v slučaju kake svetovnonazorne skupnosti njihova strnjena bor-bena skupnost oslabila.

njenim bliščem! In draguljev, najdražjih, mi daj, kot je zvezd na nebu!

Tudi njej je svetovala Marija, naj si izbere kaj boljšega. Toda Marta je vztrajala pri svoji želji. Najmlajša, Marija, pa si je izvolila: »Daj mi, Marija, da do svoje smrti ohranim veselo srce in da mi nobena kaplja žalosti ne ogreni duše.«

»Mnogo prosiš,« ji je veselo pokimala Marija, »izvolila si si najboljši del.«

Ko je to rekla, je izginila. A sestre so še isti hip dobile, kar so si izprošile. Prva se je znašla v mogočnem gradu in je bila, kot bi bila rojena vladarica. Imela je širna posestva s tisoči podložnikov in dvorjanov in vsa okoliška gospoda se ji je klanjala in jo častila. Toda njena sreča ni trajala dolgo. Prihrameli so divji Turki in grad napadli, pa ga do tal zrušili. Ona z vsemi grajskimi je našla smrt pod turskim mečem.

Druge sestra je prav tako prežela svoje. Solnce je osramočeno pobledelo, ko je šla po polju in zlati blišč njene obleke je vsakomur, ki jo je videl, jemal vid. Toda brž so jo opazili roparji, pa jo napadli in ubili.

A tretja sestra je ostala v svoji revni koči in pridno predla dalje, kot doslej. Prepevala je kakor ptica v gozdu, vedno vedrega obraza, veseliga srca. Nobena žalost ji ni kanila v dušo in ostala je lepa in mladostna do svojih poznih let. Še ko je umrla in ležala na mrtvaškem odru, ji je igral emehljaj na licih in bila je kot živa, kot bi spala in sanjala vesele sanje. Saj so pa bile v resnici čudovite sanje, ko je z duševnimi očmi zdaj gledala Marijo Velesovsko, ki ji je gotovo prišla naproti. Bil je to emehljaj veselja, ki ga je užgala Marija v nedolžnem srcu in gori se zdaj, po njeni smrti, kakor drobna, migljajoča zvezda med milijoni zvezd na širnem nebu.

J. Vombergar.

Evrope, kateri so pa čez pičlih 200 let vladali že tja do sedanje južne meje Češkoslovaške republike.

Razvezano snopje

Od kdaj je naš kmet svoboden

Zadnje ostanke srednjeveškega suženjstva je odpravil pri nas šele cesarski patent z dne 11. junija leta 1782, ki ga je izdal cesar Jožef II. Šele sedaj je smel kmet zapustiti graščakovo zemljišče, ne da bi se odkupil; smel se je ženiti, ali pa dati svoje otroke učiti kake obrti, oz. v šolo, ne da bi moral prositi za dovoljenje zemljiškega gospoda. Za nas Slovence, ki smo bili takrat popolnoma kmet-ski narod, je bilo to osvobodjenje največjega pomena. Ostali pa sta seveda še tlaka in desetina, ki sta končno prenehali šele leta 1848.

Kdaj so Turki prišli v Evropo

Turki so zadnji izmed rodov mongolskega plemena, ki jih je od selitve narodov naprej pošiljala Azija v Evropo in s katerimi so imeli Slovani kot najhujšodnejši Evropeci največ opravka. Prvotno so Turki doma v osrednji Aziji, odkoder so začeli 13. stoletja prihajati v Malo Azijo in se od tam vmešavali v vedne domače vojne med Bizantinci. Ko je leta 1354 nenaden potres razdeljal bizantinsko trdnjavo Galipoli ob Dardanelah, so Turki izrabili zmedo, zasedli trdnjavo in s tem prvi kosček

Proi stiki med Srbi in Nemci

Ko je veliki župan v Raški Stefan Nemanja iskal zaveznikov zoper Bizanc, se je obrnil tudi na nemškega cesarja Friderika I. Barbarossa ali Rdečebradca. Ta je bil z Bizantinci navkriž zaradi južne Italije in ko se je leta 1188 pripravljati na tako zvano tretjo križarsko vojno, so vsi mislili, da bo spotoma najprej napadel Bizantince. Že o božiču tega leta je poslal Stefan Nemanja poslanca k nemškemu cesarju v Nürnberg in naslednje leto se je z njim sešel v Nišu. Tu je bil tudi Nemanjev brat Miroslav, v cesarjevem spremstvu pa istrski mejni grof Bertold Andeški, ki je bil pri teh dogovorih za tolmača. Sklenili so tudi ženičev Miroslavovega sina Toljena s po imenu neznanu hčerjo Bertoldovo, kar se je pa kasneje razbilo. Tudi politični sadi so sestane ne imeli. Nemci so se dogovarjali s Srbi in tudi z Bolgari o zvezi zoper Bizantince, s katerimi so že začeli vojno. Toda cesar Friderik se je naenkrat premislil in v začetku leta 1190 sklenil mir z Bizantinci. Odsel je čez Dardanele v Malo Azijo, kjer je kmalu nato našel smrt v neki narasli reki. Srbi so se morali sedaj sami otepati z Bizantinci in so tako že pri prvih diplomatskih stikih z Nemci doživeli razočaranje, kateremu jih je kasneje še mnogo sledilo.

Strežba bolnikov

Krvave poškodbe: rane

Vrste ran.

Ako se koža ali tkivo telesa prereže, preseka ali prebode, nastane rana. Vsaka rana več ali manj krvavi. To zavisi od velikosti rane in od tega, ali so prizadete večje ali manjše žile. Ako so prerezane manjše žile, se kri sesede in krvavenje kmalu potone od sebe. (Arterije so žile, ki vodijo od srca; vene pa vodijo k srcu.) Ako so prizadete večje žile, arterije, je krvavenje močno, tako da človek tudi lahko izkrvavi; čim večja je prerezana arterija, tem hitreje izkrvavi. Kri iz arterije brizga sunkoma, često kar v curkih, iz vene pa teče neprestano, mirno in je temnordeča.

Skoraj vsaka rana boli, vendar je občutljivost različnih udov zelo različna. Dočim je koža, pokostnica, trebušna mrena zelo občutljiva, so možgani, želodec, čreva čisto neobčutljiva. To lastnost izkoriščajo pri operacijah. Rana od zmečkanine boli bolj kakor navadna rana od ureza.

Vsaka rana, tudi najmanjša, lahko postane nevarna zaradi krvavenja, zaradi nevarnosti vnetja in gnojenja in zaradi poškodb življenjsko važnega uda. Posebno nevarne so velike rane, močno nečiste rane, ki odpro kak člen ali telesno votlino, rane, ki nastanejo pri odprtem zlomu kosti in rane v bližini velikih žil.

Po vrsti sile, ki je povzročila rano, razločujemo urez, vbod, obstrleženje, zmečkanino, ugriz in opek-lino. Pri operacijah pa zdravniki namenoma napravijo rano, in sicer zato, da odstranijo bolezenske tvorbe (otekline), da odrežejo bolne dele telesa ali cele organe, da izpraznijo nabirajočo se bolezensko tekočino, da odstranijo gnojen tvor.

Pri vsaki rani od ureza razlikujemo robove rane, kote rane in površino rane, pri globokih ranah pa kanal rane. Robovi in površina rane so pri ranah od ureza enakomerni in ravni, pri ranah od zmečkanin pa neravni, raztrgani in zmečkani. Rane od ureza krvave bolj kakor rane od zmečkanin, ker tu pritisk udarca žile zapre.

ŠPORT

Najboljše plavalke sveta

Pri stockholmski olimpijadi leta 1912 so bile prvič na programu tudi plavalne tekme za ženske. Tekmovalke so šle tedaj na štart v spremstvu starejših dam ali garde-dam, po končanih tekmah so pa zopet takoj zapustile tekmovalni prostor. Tedaj je bil ženski program še zelo skromen. Pri naslednji olimpijadi leta 1920 v Antwerpnu so ga že razširili s 300 m kravlom ter umetnim skokom v vodo. Na tej olimpijadi so izredno zaslovene Amerikanke, ki so zmagale v vseh tekmovanjih, izvezmi skokov v vodo. Leta 1924 pri pariški olimpijadi so prvič izvedli ves olimpijski program, ki je še danes v veljavi. In tudi tedaj so na vsej črti zmagale Amerikanke, razen enega tekmovanja. Ta izjema pa je tipična: bilo je to 200 m prsno plavanje in značilno je, da v tej progi še ni nikdar zmagala kaka Amerikanka. V Parizu je zmagala Angležinja Morton, v Amsterdamu 1928 Nemka Hilda Schrader-Hildesheim, v Los Angelesu leta 1932 pa Avstralka St. Dennis.

Kljub temu, da so Amerikanke postavile izredno močno ekipo, niso mogle doseči cilja, da bi v vseh disciplinah zmagale. Nasprotno se je zgodilo, kajti razdalja med njimi ter ostalimi tekmovalkami se je stalno zmanjševala. Prav energično so posegle vmes zmožna Afrika, Avstralijska, Anglija, Nizozemska in Nemčija, ki so prelomile hegemonijo Amerikank. Zlatih medalj jim sicer ni bilo mogoče iztrgati, toda v borbah za mesta pa so morale že v Amsterdamu prepuštili prednost drugim tovariškam. Plavalno čudo je bila v Los Angelesu Helen Madison, ki je zmagala na 100 in 400 m v kravlu in tudi v štafeti 4x100 m, v kravlu je pomagala Ameriki do zmage. Razred zase je tudi hrbtina plavalka Eleanor Holm, kakor skakalke Coleman in Poynton. Objektivni opazovalci pa so morali že tedaj ugotoviti, da ne gre več za splošno premoč ameriških plavalk, temveč, da se ima ameriški plavalni šport zahvaliti edino uspehom izrednih talentov. Razvoj pa gre svojo pot naprej in je zlasti Evropa mnogo napredovala, da se približa Ameriki. V Berlinu bomo čez mesec dni že videli, kako se bosta kosala stari in novi svet.

Ze v kravlu na 100 m do zmagala Evropejka. Cudež bi se moral zgoditi, če ne bi zmagala ena izmed treh nizozemskih prvakinj Willi den Quden, Rita Mastenbroek ter Tina Wagner, ki bodo potisnile Amerikanke v ozadje. No in še druge pri-

Skrivalnica

Kam je neki moj mož izginil?

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Kdu b s mislu, de bo šla reč z aferam kar naprej in naprej. Lepu vas prosem, sej s člouk še ud ene afero na more vrnog udehnit, pa že druga tle. Mene je res kar sram pisat ud sameh afer, ke m družga dost in bi va-ženga pu glau ruji. Pa ni nč za pumagat, afero sa zdej na dneumem rede, pa morma putrpet z nim. Jest sem že kar tamiš ud sameh afer.

Jest b nč na rekla, češ kašen srumak, keder je glih lačen, kašnu branjuce žemla pušesu. Žiut more. Zatu ga je ja Buh ustvari, de ževi. Če pa nima s čim žiut, more holt krast. Jest mislem, de takmu srumake Buh kej taga še u greh na šteje. Ampak, če začneja milijunari gulfat pa krast in tepihe čež meja švercat, tu je pa kej družga. Kej taga pa tud na morma kar mouč dol pužrt. Če ma eden gnarja, ket čepin, in pa še ene par palač, nej bo cufriden in pesti tud reveže žiut. Men na gre u glava, de morma bit nahter lde tku pužrešn. Če b jim oblast enkt vrnog na pauce stupila, b blu hmal drgač. Ampak navaden se takem gospudem gulfelem še putuha daje, zatu je pa tku.

Sevede, gospoda s pa spet tkula misl: Sej država pr takeh gulfiyah prouzaprou nima nubene škoda. Škoda maja pudložniki, ke morma use tu z daukem pukrit. Zatu s pa na stri dost iz tega. De ji pa pudložnku na morma naprej metat, de na stri soje doužnost. Noja, pa pošle ene par viših uraduak z luksusaumobilam h gespude gulufe na dum, de ga prosja, če b blu tku prjazden, de b se pelu z nim in jim oblast enkat vrnog na pauce stupila, b blu hmal tepihem vn spelu.

Gespud guluf se takmu prjaznu puvabile sevede udzove, koker holt lde, ke znaja manera. Natakne s rukavice na roke, in se pele z nim u kancelarija. Tam se pumenja, kar se maja za pument. Ke use tu lepu pupišca, se mu holt zahvalja za prjaznost in prosja, de b blu tku lubeznju in pučaku duma, če b ga glih nugal če za kašne infurmacije, ke cela ta reč je tku zahumatana, de jim na gre prou u glava. Sevede, gespud guluf jim je ubludu, de jim bo zmeri z veselam na razpulgajne, de nej kar tele-

funiraja pujn, pa se bo kar s sojem autumobilam pr-pelu, de na boja mel neputrebneh strošku zavle nega. Ke ni mou sojga autumobila pr seb, sa ga pustl še dam pelat.

..... koker s kašnu navadnem gulufam al pa švercarjam.

Ke pa gespud geluf ni blu tku zarukan, de b čaku duma na telefončen puvabil, in jim hodu dajat pudatke in druge navudila, kuku se pride ta narbi ajnfah in brez pusebne muje du meljončku, se je pa raj kar prec, ke sa ga dam prpelat, usedu u soj autumobil in se pelu na kuludvor, de je še ujeu šnelcug, in se je udpelu preke Laškem na uddih. Ke je blu enkat na Laškem, nam je pa kazu nazaj fige al pa še clu jezek: Tu se na more dugnat. Tega še tista gespa na more puvadat, ke se je u Sušak puslovu ud ne. Še »na svidejne« ji ni nč reku, koker je puvadala.

na more pugervat, de b pršli kar z luksusaumobilam pujn. se tu res na splača, ke bencin je dodons drag in na kaže, de b se tku z nim treinal. U takeh slučajeh pride kar ajnfah en pulcaj pujn. Natakne mu hiter prezelne na roke in ga u špekamra udpele. Z enmu takmu gespudam, ke država kar za ene sedem meljončku upehar, čeprou je dondons z bulšem družbam več afer, koker s srumakem.

Jest sem že premšvala, če b se m na splačal izdajat za prva sila saj en tednik, ke b prnašu sam take afero iz bulšeh družb. Če b tednik biv zadost, b pa sčasama ratu lohka tud dneunik. Gradi-va b blu zmeri zadost. Naručniku pa tulč, de b se kar trl. Pulitičen listi ja na boja mogl doug tak-keh afer prnašat, ke jih je čeždal več. Neki prustora jim more ustati tud za pulitka. Če b je mogla dubit kašnga tagca kumpanjona, de b mou pud paucam, pa b ga prec juter začela vn dajat. Jest pa nimam gnarja. Je holt križ.

Seer je pa s pulitka tud tku, de ni za nekamer. Dons se države zvežeja tku, de b člouk hmal mislu, de se na boja mogle nkol več razteclat. Drug dan sa pa še usi vozli spet razvuzlan, pa sma spet tam, kjer sma bli. Al nej b se pelala vrnog pulitka, koker se šika za udrašene ldi, al nej se pa pesti use skp. Pa nej se pol pulitka sama kumendera, koker se ve in zna. Za moj tal se diplomati tud pol vozia lohka u Zeneva, če se jim bo luštal, ampak sevede na soje stroške. Mi na bomo več zajne šival. K. N.

Šah

V torek se je pričel prvi turnir Slovenske šahovske zveze za letošnje prvenstvo posameznikov. Prijavilo se je 12 igralcev, po večini seveda iz Ljubljane, zastopan je tudi Maribor, Kranj in celo Prekmurje, tako da moremo reči, da združuje ta turnir lepo število najboljših igralcev iz vse dravske banovine. Ideja slovenskih šahistov, organizirati jugoslovanski šah po banovinah in mu s tem postaviti trdne temelje k napredku, zmaguje in je ta turnir nov dokaz, da niti jugoslovanska šahovska zveza sama niti posamezni šahovski klubi tudi z najzvošnjim delovanjem ne morejo v zadostni meri pospešiti razvoja šaha v naši državi. Jugoslovanska šahovska zveza ima prejšnjoročno področje, da bi mogla skrbeti za razvoj vseh šahistov po vseh krajih, posamezni klubi so pa prešihli in preveč omejeni na male okolišje, da bi moglo biti njihovo delovanje dovolj uspešno. Kričevo potrebo po vmesni stopnji med jugoslovansko šahovsko zvezo in posameznimi klubi v jugoslovansko šahovskem organizacijskem sestavu, so najzavestneje občutili naši šahisti in od tod izhaja tudi njihova zahteva, da se organizacija jugoslovanskega šaha izpopolni z ustanovitvijo pod-zvez po posameznih banovinah. V tem ima Sloven-ska šahovska zveza svoje korenine. Zanimivo je, da so nekateri menili, da je v zadržanju ustanovitve-ljev in predstavnikov Slov. šahovske zveze nedo-slednost, ker imenujejo svojo zvezo in podzvezo in ker jo imenujejo Slovensko šahovsko zvezo, ter jim zaradi tega celo očitajo separatizem. Ker so med temi tudi taki, ki bi morali dobro poznati po-trebe jugoslovanskega šaha, je to vsekakor slabo spričevalo njihove mentalitete. Slov. šahovska zveza ima svoje področje v dravski banovini, ker je po-polnoma v skladu z idejo, katero smo preje skicirali in združuje na ta način pretežno večino slovenskih šahistov. Njena naloga je napredek šaha v dravski banovini, kot bi bila n. pr. naloga zveze v savski banovini, napredek šaha v svojem področju. To še zdaleka ni separatizem, ampak le delitev dela na posamezna področja. Nič separatističnega ne more biti tudi v imenu, ker ime izhaja iz zveznega po-dročja, v katerem ima v resnici zveza opravka le s slovenskim delom jugoslovanskih šahistov. Še manj bi pa smelo motiti to, da se imnuje zveza in ne pod-zveza, ker je iz zapisnikov sej pripravljalnega od-bora razvidno in je bilo vedno tako objavljeno tudi v časopisih, da nmeravajo slovenski šahisti ustanovi-ti svojo zvezo kot podzvezo Jugoslov. šahovske zveze. Tudi v pravilih Slov. šahovske zveze je bil prvotno člen, ki naravnost pove: Slov. šahovska zve-za je podzveza Jugoslovanske šahovske podzveze. Ta člen je potem moral odpasti radi nerazumljivega zadržanja odbora Jugoslovanske šahovske zveze, ki je na svojem lanskem občnem zboru priznal tedaj samo formalno še obstoječo Slovensko šahovsko zvezo za svojo podzvezo, in na potem kljub proš-njam in čakanju izdal potrdilo, ki ga je upravná oblast zahtevala, namreč da Jugosl. šahovska zveza smatra Slov. šahovsko zvezo za svojo podzvezo. S tem je brez krivde slovenskih šahistov moralo ostati samo pri oznaki zveza, ker je bilo torej izsiljeno nikakor pa ne dosledno. Kljub vsemu temu na slo-venski šahisti še vedno niso izgubili dobre volje in pričakujejo, da bo vse urejeno, kot je bilo prvotno v programu in sicer še tekom letošnjega poletja. Poleg tega pričakujejo, da se bo začela tudi Jugoslo-vanska šahovska zveza sama truditi za izpopolnje-itev jugoslovanske šahovske organizacije in da bo povsod doseženo, kar so šahisti v dravski banovini že dosegli.

O turnirju v Draždanah smo že poročali, da je presenetil s krasnim uspehom mladi nemški moister Engels iz Düsseldorfa. Danes prinašamo njegovo partijo z Maroczyjem.

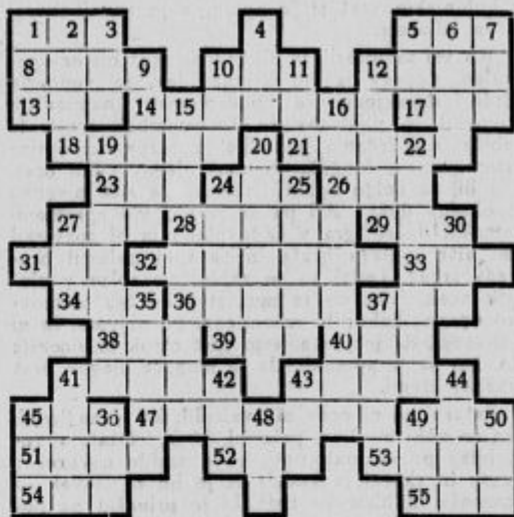
Engels — Maroczy

1. d2—d4, d7—d5 2. c2—c4, e7—e6 3. Sb1—c3, Sg8—f6 4. Lc1—g5, Zf8—e7 5. e2—e3, Sb8—d7 6. Sg1—f3, 0—0 7. Dd1—c2 (to potezo so že precej opustili, ker je vladalo mnenje, da more črni sc7—c5 izenačiti. Flohr je pa pokazal, da čakajo črna-ga še tudi po c7—c5 velike težave.) c7—c8 8. Ta1—d1, d5×c4 (črni se boji, da mu ne bi beli na d5 osamili pešca) 9. Lf1×c4, Dd3—a5 10. 0—0, h7—h6 11. Lg5—h4, a7—a6 12. Lc4—e2, Tf8—e8 13. a2—a3, c5×d4 14. Sf3×d4, Sd7—f8 15. Le2—f3, Da5—c7 16. Lh4—g3, e6—e5 17. Sd4—f5, Lc8×f5 18. Dc2×f5, Le7×a3 19. Sc3—d5, Sf6×d5 20. Lf3×d5, La3×b2 (to je zelo riskantno, ker pridejo bele figure v zelo gro-zečo pozicijo. Bolje je bilo La3—c5 in ugrabljenega

pešca eventualno vrniti.) 21. Td1—b1, Ta8—d8 22. c3—e4, g7—g6 23. Df5—f3, Td8×d5 (črni nikakor ne sme dopustiti, da bi bela trdnjavo vdrla na b7.) 24. e4×d5, Dc7—c2 25. Df3—d1, Te8—c8 26. d5—d6 (ta pešec postane naenkrat zelo nevaren. Grozi že d6—d7.) Sf8—d7 27. Dd1—g4, Sd7—b6? (na to odloči beli takoj z lepo kombinacijo. Boljše je bilo Sd7—f6) 28. Tb1×b2! (tega elegantnega konca črni očitvidno ni videl.) Dc2×b2 29. Dg4×c8+, Sb6×c8 30. d6—d7 in črni se je vdal, ker beli dobi novo damo in mu ostane premoč trdnjave.

UGANKE

Križanica

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. moško krstno ime, 5. ima proso, 8. izralski kralj, 10. močan zvok, 12. gora v Slove-niji, 13. del meseca, 14. del sveta, 17. ud izumr-lega naroda, 18. dan v tednu, 21. drzna akrobacija, 23. del hiše, 24. časovna doba, 26. izumra žival, 27. vrednostni papir, 29. del zemlje, 31. koristna rudnina, 32. žensko krstno ime, 33. gospodarsko poslopje, 34. vodna žival, 36. udje izumrlega na-roda, 37. protukot gorenja, 38. hrib v Sloveniji, 39. čutno poželenje, 40. redka kovina, 41. obcestni kanal, 43. priuubno moško me, 45. ud brezdo-mega naroda 47. mlečni izdelok, 49. hiter tek, 51. salburški škof leta 800, 52. ud dužine, 54. žensko pokrivalo, 54. tuje moško ime, 5. pozemko bivaljšče.

Navpično: 1. stupena žival, 2. drag kamen, 3. industrijska rastlina, 4. gozdno drevje, 5. žensko krstno ime, 6. zidarska potrebšina, 7. nevaren člo-vek, 9. visok naslov, 10. rokodelce, 11. kuhinjska tekočina, 12. zvonarska potrebšina, 15. sveto isem-ska oseba, 16. pripadnik neke vere, 18. bližnji kraj, 20. udje izumrlega naroda, 22. vrsta zabele, 24. kraj v Palestini, 25. zloglasna zadeva, 27. del telesa, 30. kraj pri Trzinu, 35. okrajna umetnina, 37. ju-goslovanski denar, 41. moško krstno ime, 42. del pok re, 43. moško krstno ime, 44. jugoslovanska reka, 45. stur-slovanska črka, 46. del posode, 48. ul, 49. prebivalec južne afrike, 50. prijeten nasad.

Rešitev križanice

Vodoravno: 1. odolin, 7. zlitke, 13. pop, 14. igu-man, 15. Ema, 16. Omar, 18. omet, 19. Ol-g, 20. rit-us, 22. as, 23. opera, 24. anilin, 26. elamin, 27. oje, 28. Noni, 29. sak, 30. ata, 32. a, 33. mah, 34. ora, 36. Viš, 37. edil, 38. Uns, 39. Sap, 41. oka, 42. uk, 44. Nil, 46. dno, 47. eter, 49. las, 51. Smirna, 52. Stanko.

Navpično: 1. opora, 2. domno, 3. Oratija, 4. li, 5. igo, 6. Numa, 7. zmes, 8. lat, 9. in, 10. Telemah, 11. Emerik, 12. kagan, 17. ruleta, 19. opasač, 21. in, 23. Oti, 25. noj, 26. čna, 31. arena, 32. Milan, 33. Ada, 36. Vis, 38. ukor, 40. pila, 41. oni, 42. uta, 43. kes, 45. lan, 46. dm, 47. en, 48. rt, 50. SK.

Pošljite naročnino!

Razstava češenj v Litiji

Preteklo nedeljo in na praznik smo imeli v litijski osnovni šoli razstavo češenj, prvo tovrstno v okraju sploh. — Razstavilo je sorazmerno malo sadjerejev, pogrešali smo gojitelje najboljših primskovskih češenj. Vsega je razstavilo komaj 36 sadjerejev, ki so na razstavo poslali 63 vzorcev. Najbolj se odlikujejo štangarska črna hrustavka, du-najska ter rdeča pozna hrustavka. Iz občine Sv. Križ pri Litiji je razstavilo češnje 7 posestnikov, izmed katerih sta imela najboljši sad Voje Jože in Korbar Jože. Iz Kresnic jih je poslalo 10 svoje sadje, najlepše pa sta imela Kovič Franc in Jakopič Anton. Štangarska okolica je poslala češnje 11 sadjerejev, najboljše imata Trčon Janez in Marolt Pavel, domača litijska občina se je najslabše izkazala, od 8 razstavljalcev ni bilo mogoče za nobeno sorto izreči priznanja. Razstavljeno je bilo poleg češenj tudi drugo zgodnje sadje, kot ribezen, kosmulje, višnje ter vrtno jagode. Najlepše zgodnje breskve »Mayflovere« je imel na razstavi g. Feliks Rojc iz St. Vida pri Stični, ki jih v večjem obsegu goji pod Primskovim. Tudi Litija je razstavila nekaj zgodnjih breskev, ki pa so slabše kakovosti. — Svojevrstno škroplilnico je imel na razstavi klepar-ski mojster g. Kajtna, ki nese 10 m visoko, cena pa ji je 450 Din. Razstavo je obiskalo nad 1000 ljudi, bansko upravo je zastopal referent za sad-jarstvo g. Flego Anton, sadjarsko društvo g. A. Škulj, kmetijsko društvo pa g. Franjo Kafol. V po-nedeljek po razstavi so bile razdeljevalje majhne na-građe med razstavjalce kot strgulce, žagce, cepilni noži, škarje sadni obirač, pasti za voluharje in strokovne knjige. Za pokritje stroškov je prispeval okrajni kmetijski odbor, sadjarsko društvo in kme-tijska družba. Pohvaliti je treba VI. razred ljudske šole, ki je izrisal in naslikal mnogo prav čednih vabil, najbolj se je pa postavil učenec Franci Ko-privnikar iz Brega, ki je naslikal za razstavo fan-tazijo 2 palčkov, ki nosita na nosilnici ogromno češnjo. Da je razstava v splošnem tako dobro uspe-la, gre zaslugi okrajnemu kmetijskemu referentu g. Šušteršiču in domačinu na šoli g. Rostoharju. Upamo, da bo prihodnja taka razstava leto osorej združila vse okoliške sadjereje, ter tako nudila pregled stanja odgoje naše češnje, ki bi morala z ozirom na bližnjo ljubljansko trga tvoriti za na-šega kmeta eno glavnih aktivnih postavk prvega letnega dohodka pri gospodarstvu.

Železniki

Slomškov praznik je Selška dolina obhajala 28. junija v Železnikih. Preveč oddaljeni smo od Maribora in gospodarska kriza nas je zadržala doma, vendar pa smo bili v duhu združeni z ver-nim našim narodom ob Slomškovem grobu. Trg pred našo veličastno župnijsko cerkvijo je kaj pri-praven za večje slovesnosti, ta dan so bila vsa po-slopja slavnostno okrašena s cvetjem, zelenjem in zastavami. Ob Ave Mariji se je oglasila godba Prosvetnega društva iz Sela in kmalu je bil trg poln občinstva. Za godbo je nastopil pevski zbor iz Sela pod spretnim vodstvom svojega pevovodje g. Lojzeta Šmida in dovršeno zapel nekaj ljubkih Slomškovih pesmi. V slavnostnem govoru je prof. g. Lojze Strupi naslikal veličino nesmrtnega bož-jega služabnika, ki ga naš narod želi častiti kot svetnika. Nato pa je domače Prosvetno društvo pod režijo župana g. Nikofa Žumra vpriporilo na odru pred cerkvijo »Slehernikac«. Igralci kot ob-činstvo so globoko doživljali vsebino duhovne igre. Po tri ure trajajočem sporedu bi tisočglava mno-žica še in še vztrajala, tako se je vsem zdelo lepo. — Dve stvari moramo še omeniti. S Slom-škovo proslavo so se razodeli misli mnogih, po-kazalo se je, kdo živi in dela za narodne ideale in komu je narodnost fraza. Kogar je luči strah, povzroča temo in v temi vrši svoja temna dejanja. Komur je Slomšek na poti, se je obsodil sam. In prav je tako, se bomo vsaj poznali. — S Slom-škovo proslavo je naša Prosveta kronala svojo naj-bolj bogato sezono. Komur je mar resnična na-rodna prosveta, se more s ponosom šteti med čla-ne Prosvetnega društva.

Rajhenburg

Izid občinskih volitev v teh dveh novosta-novljenih občinah se še vedno komentira z za-dovoljstvom na eni in s potrtostjo na drugi strani. Zlasti je to opaziti pri nekaterih na Senovem, ki niso mogli verjeti, da bi prišla kdaj ljudska volja do veljave. Manjšina, ki jo predstavlja par ljudi in je dosedaj neomejeno gospodovala, si kar ne more predstavljati, da je njena moč in slava za vedno končana. Mnogi, ki so bili sicer iz gotovih ozirov »dolžni« glasovati za opozicijsko listo dr. Benedičiča, se iskreno veselijo, da je zmigala lista JRZ, to je Radejeva lista. Iz tega se pa vidi, da bi bil na Senovem za opozicijo poraz še mnogo večji in udeležba pri volitvah v odstotkih mnogo višja, če bi bile volitve tajne. Razširjanje alar-mantnih vestí, češ, kako se bodo klerikalci ma-ščevali itd. je samo poslednji odmev slabosti ti-stih, ki imajo mogoče slabo vest. Čeprav smo morali »klerikalci« marsikaj prestati pod knuto JNS, vami tega ne bomo vračali, ne bomo vas ova-jali in denuncirali. Vsem hočemo biti enako pra-vični, vse enako ščititi, vsem iti v vseh oziirih enako na roko, ker želimo, da nastane na Seno-vem zopet tisto mirno sožitje vseh stanov, tako kmetov, delavcev, obrtnikov itd., ker želimo, da zopet zavlada sloga in vzajemnost. Zato občani vseh stanov, ne nasedajte demagogom, ki si ku-jejo svoj kapital samo iz ljudske nesloge.

Litija

Osebnost vest. Dipl. pravnik g. Jože Brezan, domačin iz Gradača pri Litiji, je od notranjega mi-nistra nastavljen kot pol. upravni pripravnik k upravi mesta Beograd. Smrtna kosa ima zadnje čase v novi litijski fari obilno žetev. Pokopali smo »Gospodovsko« mater, škarija Frančiško iz Zgornjega Loga ob spremstvu vse loške soseske na litijskem farnem pokopališču. Tam je 3. julija našla poslednji počitek komaj 16 letna šivilja Frančka Zabukovec iz Dobrave, hčerka marljive predilniške družine. Na njeni zadnji poti so jo spremlile njene tovarišice, ki so ji prinesle na njen prezgodnji grob 23 šop-kov in venec domačega cvetja. N. v. m. p. Nesreča. Ugladni posestnik in nilinar, načel-nik posojilnice pri Sv. Križu pri Litiji, gosp. Jože Pavli je te dni doma sušil in spravil mirvo na voz. Pri tem je tako nesrečno padel z voza, da si je težko poškodoval križ oz. hrbtenico. Po odredbi zdravnika so ga z rešilnim vozom prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da mu bodo še mogli rešiti življenje.

Neurje nad Litijo. Petek popoldne so se nad Litijo zgrnili črni oblaki, ki niso prav nič dobrega obetali. Vsula se je med silnim nalivom, ki je ma-homa preplavila litijski trg, debela toča, ki pa k sreči Litiji ni prizadajala večje škode. Pač pa je toča vse zbila na breskem in temeniškem polju, kjer je zmrzavila in zbila v zemljo koruzo, fižol, peso ter tudi krompirju ni prizanesla. Škoda je zelo velika ter bodo kmetje zahtevali odpis zemlji-škega davka.

Šahovski turnir v Ljubljani

Ljubljana, 4. julija.

V četrtem kolu je Preinfalk hitro končal s Kranjcem, ki je zašel v težko pozicijo in izgubil damo. Klanjšek je nudil Sorliju trd odpor, pola-goma je pa le moral odnehati in Sorli je zmagal. Marek je prišel proti Singerju v nekoliko boljso pozicijo, toda doseči le ni mogel nič odločilnega, dokler Singer ni napravil napake in izgubil fi-guro. Partija je bila s tem seveda končana. Šiška je igral dobro proti Berčiču in prišel polagoma v prednost, katero je izkoristil v končnici. Berčič kmalu ni mogel več braniti svojih pešcev in se je udal. C. Vidmar je kot beli igral slabo proti Ci-bicu, ki se je spretno branil. Vidmar je polagoma izgubil več pešcev zaporedoma in se je moral po brezupni obrambi končno udati, ker je prišel Ci-bic do silovitega napada na njegovega kralja. Partija Weiss: Lešnik je bila preložena na večer. Iz tretjega kola je končala partija med Marekom in Klanjšekom remis. S istim rezultatom je končala tudi partija Cibic: Weiss. Kranj je danes izstopil iz turnirja, ker je dobil brzobjav, da mu je mati na smrt zbolela. S tem izgubi vse nadaljnje partije po kontumacii, ker je že odigral tretjino partij. Stanje po četrtem kolu je sledeče: Šiška 4, Sorli 3, Marek 2 in pol, Lešnik in ing. Weiss 2 (1), Berčič, Preinfalk in C. Vidmar 2, Cibic in Singer 1 in pol, Klanjšek pol, Kranje 0.

V petem kolu igrajo: Singer-Klanjšek, Cibic-Marek, Lešnik-C. Vidmar, Kranj-ing. Weiss, Šiška-Preinfalk, Sorli-Berčič. Posamezna kola tra-jajo od 8 do 13, igrajo pa na vrtu restavracije »Zvezda«.

Laško

Priprave za pasijonsko dramo. Nadžupnija Laško vpripori na prostem pred nadžupnijsko cer-kvijo v petek, dne 10., v soboto, dne 11., v nedeljo, dne 12. ter 18. in 19. julija 1936, vsakokrat ob 8 zvečer (v slučaju slabega vremena bo vpriporitev naslednji določeni dan) veličastno pasijonsko dra-mo »V času obiskanja« (Kristusovo trpljenje). Na velikem odru bo nastopilo nad 200 igralcev. Radi velikega navala se priporoča, da si nabavite vstopnice že v predprodaji v kaplaniji. Vstopnina: sedeži 1. vrste 15 din, 2. vrste 12 din, 3. vrste 8 din, 4. vrste 6 din; stojšča 4 din. Za prehrano preskrbljeno. Zveze z vlaki zelo ugodne. S tihim in požrtvovalnim delom se Laško in okolica pri-pravljata na to veliko vpriporitev.

Zagorje

Na cesti, ki jo gradi banovina iz Trbovelj čez Slačnik v Zagorje, so začeli v četrtek jutraj de-lavci stavkati. Vzrok je prenizka plača, to je 20 din na dan. Delavci, ki so ostali tudi čez noč vsak na svojem mestu, so stavili sledeče pogoje: zvišanje plače, odprava akordnega dela ter stalna zaposlitev samecev, ki so se dosedaj vsakih štiri-najst dni pri zaposlitvi menjavali med seboj. — V četrtek popoldne so pokopali na tukajšnjem pokopališču 87 letnega Jerneja Dolinarja, ki ga je na njegovi zadnji poti, kljub ogromnemu nalivu, ki je divjal nad Zagorjem popoldne, spremlilo veliko ljudi iz Zagorja in okolice; pevci Prosvet-nega društva pa so mu zapeli v slovo 3 žalostinke. — Na praznik sv. Petra in Pavla pa se je vil iz Bevskega na zagorsko pokopališče sprevod, ka-kršnega Bevskega še ni videlo. Pokopavali so nad vse priljubljenega 79 letnega Franceta Zibreta, ki ga je na trboveljskem kolodvoru zadela kap ravno v času, ko bi se moral pripeljati z vlakom sin, na katerega je čakal. Naj obema pokojnima sveti večna luč!

Naznanila**Liubljana**

1 Nočno službo imajo lekarni: danes: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; dr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gar-tus; jutri: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trikočec ded.. Mestni trg 4 in mr. Ustar Selenburgova ul. 7.
1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5, in pol 9 in jutri ob pol 9 dvojni spored: »Ljubljence bogov« (Jose Mojica) in »Sužnji denarja« (Inklinsing).
1 Fantovski kroček na Kodeljevem bo imel jutri ob pol 9 v Selenjanskem mladinskem domu redni se-stanek.
1 Ženski odsek Salezijanske prosvete na Kodelje-vcem bo imel v torek ob 8 svoj redni sestanek, pro-dava g. St. Temlin. Pridite, da se poučimo glode romanjuna Brezjel Duh. vodja.

Drugi kraj

m Kroček mariborskega upokojenega učiteljska ima julijski sestanek 9. t. m. ob 3 pri Tomsetu v Pekrah. Kdor se želi peljati z avtobusom, naj se javi do 7. t. m. Vrbanova 59.

Kdor se hoče zabavati

in pozabiti dnevne skrbi, naj pohiti danes v Šiško na senčnat vrt k Stepiču, kjer priredi Prostovoljna gasilska četa Spod. Šiška veliko vrtno veselico, združeno z bogatim srečolovom ter lepimi dobitki, godbo itd. Vstopnina prosta. Prijatelji gasilstva vljudno vabljeni.

Kupovalci jabolk se iščejo

Ponudbe na poštni predal 1, Maribor, pod »Conti«.

Kartuzijanski samostan

Pleterje v Sloveniji (pod Gorjanci) sprejme dva ali tri kandidate za DUHOVNISKI STAN med 20. in 35. letom, ki se želijo posvetiti posebni služ-bi božji v lepi, zdravi prirodi. Zahteva se najmanj 6 razredov gimnazije.

Sprejme tudi BRATE LAJKE med 18. in 35. letom. Za izobrazbo zadostuje osnovna šola. Podrobnejša navodila daje Kartuzija Pleterje, pošta Št. Jernej na Dolenjskem, dravska banovina.

Cenjenemu občinstvu Jesenic in oko-lice naznanjam, da sem otvoril novo in higijensko urejeno mesnico in hladilnico, poleg lekarne na Je-senicah.

Se vljudno priporočam

Ciril Bajželj
mesar in prekajevalec
Jesenice

Zahtevajte ohrani 3. zdravje.
»Sanoped« v lekarnah, drogerijah in kozmet. salonih

Nenadkriljivo edino uspešno domače sredstvo
odstrani

1. prekomerno po-tenje nog, pazduhe in diskretnih delov telesa;
2. slab duh po potu;
3. ohrani 3. zdravje.

Marmelade in želeji

Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4.—

Navodila dobite pri Vašem trgovcu.

Razpošilja Dr. A. Oetker, Maribor

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim oče-som je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak

Varujete potvorb

Zaščitni znak

Vladimír Kumar

operni korepetitor

dne 3. julija ob 23 nenadoma umrl.
Pogreb našega predobrega, nepozab-nega bo v nedeljo, dne 5. julija 1936, ob 5 popoldne izpred mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče Vič. Vič, dne 3. julija 1936.

Zalujoče družine:
Kumar, Med. Univ. dr. Bilek, Vittori.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, stric, gospod

IVAN PIRC

posestnik, trgovec in sodar

danes ob pol 9. uri jutraj po dolgem mučnem trpljenju, previden s svetimi zakramenti, v 66. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 10. uri dopoldne s sv. mašo iz hiše žalosti, Dravljje 99, na pokopališče sv. Roka v Dravljah

Dravljje pri Ljubljani, 4. julija 1936.

MARIJA roj. BONČA, soproga. — EDVARD in FRANC, sinova. — MARIJA por. MEDVESEK, KRISTINA por. BERGANT, POLDA in ELKA, hčere. — FRANC MEDVESEK in FRANC BERGANT, zeta. — ANICA PIRC roj. MEDVED, LENČKA PIRC roj. HAFNER, snahi. — VNUKI in VNUKINJE in OSTALO SORODSTVO.

Olympijske igre - Berlin 1936

Vstopnice od Din 18.— naprej so že na razpolago.

60%—no znižanje vožnje v Memtiji. Nizka cena marke za potovanje.

Vse to preskrbi: Nemački saobraćajni biro — Beograd, Knežev Spomenik 5 — Telefon 27-290, 30-003.

HAMBURG—AMERIKA LINIJA

Severne dežele kličejo!

Izlandska—Spitzbergi—Norveška

od 15. julija do 7. avgusta

Severni rtič—Spitzbergi

od 17. julija do 4. avgusta

Izlandska—Spitzbergi—Norveška

od 2. do 23. avgusta

Baltiško morje—Norveška vožnja

od 9. do 25. avgusta

Cena od RM 320.— naprej

Pojasnila in vozne listke pri:

Nemački saobraćajni biro, Beograd
Knežev Spomenik 5

VI. Pintar, Ljubljana
Tyrševa c. 1/III

Praznik narodno-prosvetnega dela

Proslava Stritarjeve stoletnice v Velikih Laščah

Josip Stritar (kop. + Al. Gangla iz l. 1893, ki je zdaj razstavljen v Pragi. Mesina občina ljubljanska je v dogovoru, da ga odkupi in postavi v kakšen ljubljanski park).

Na Stritarjevem domu

(v Podsmreki 5. julija 1936)

Od daljnih strani, kjer Drava deroga,
Kjer Sava valove bistre vali,
Kjer Kolpa se vije, jadrna Soča
V Jadransko morje peneta hiti;
Priromalo sem si ljudstvo odbrano,
Na pesnika dom, v ljubezni mu vdano!

Oj srečna Podsmreka, to zdaj je tvoj dani!
Ta blagoslov tebi je z neba poslan!
Rodila si sina, preblogo sroč,
Ki nosis iz tvoje — človeštva gorje.
Kar čutil, nam v sladke je pesmice zli,
Ljubiti nas brate in sestre učil.

Pohléven delávec, póbratim moj!
Zdaj smélo nastópaj, nič se ne boji!
Črez hribe, doline tvoj slíši se glás,
Prínášáš prosvétlo že v sléhernó vás. —
Naj sláva bo délu Boris-Mirána...
In véčen spomin na duhá velikána!

F. S. Šegula.

* Póbratim moj! Pošteno slovensko bratovščino pri 3. polici Gumpoldskirchnera sva pila v Neuwaldeggu vstríc XVII. okraja onkraj mestne meje, potoka in okrajne ceste. Bilo je 3. septembra 1903. Gospod Jože je vedel za vse dobre viře v okolici.

Stritar v Rogaški Slatini

Na drugem mestu je bil v našem listu označen Stritarjev pomen v slovenski književnosti, tukaj bomo začrtali samo nekaj spominov iz zadnjih dveh let njegovega življenja na slovenski zemlji v Rogaški Slatini. Tokratni zdraviliški ravnatelj dr. Fran Šter je iz svoje prejšnje službe v Wienerneustadtu dobro poznal žalostni socialni položaj zaslužnega slovenskega pisatelja Josipa Stritarja, profesorja v pokoji v Aspangu pri Dunaju. D. O. Parkmajer, tedaj okr. glavar v Ptuj in zdraviliški ravnatelj dr. Šter, sta pripravila in uredila vse za Stritarjevo preselitev in nastanitev v Rogaški Slatini. Prihod se je izvršil 1. 1923 v pozni zimi.

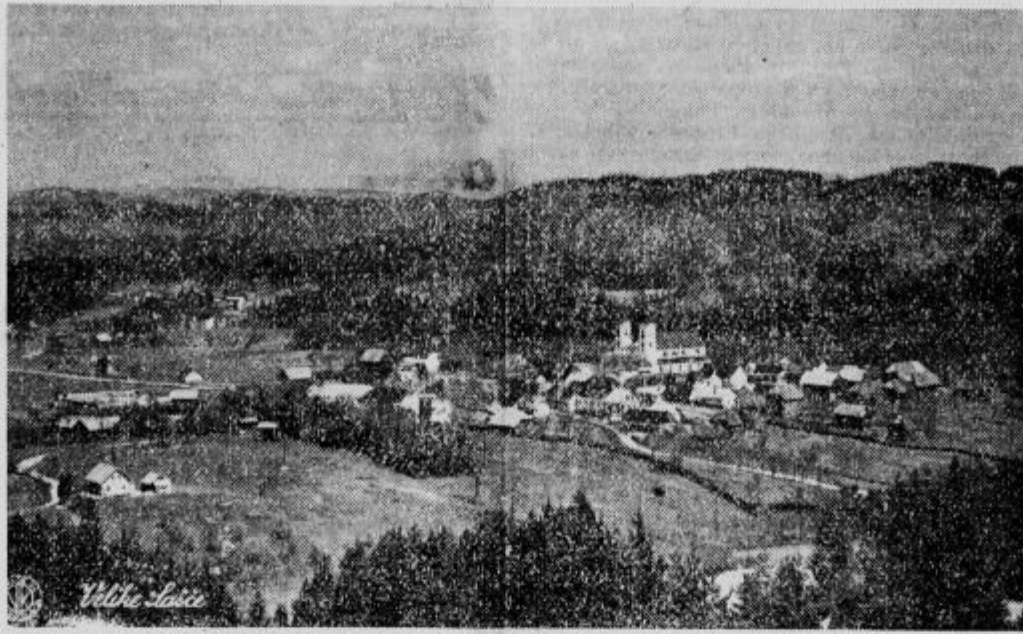
Stritar je bil od starosti upogojen, od dolge vožnje izmučen in od slabega gnetnega stanja tako izčrpan v svojih močeh, da so mu morali pomagati z voza na voz. V Rogaški Slatini je bil že željno pričakovani in takoj nastanjen v vali »Jankomir«, ki se zdaj že deseto leto imenuje »Stritarjev dom«. S pisateljem se je preselila na Slatino tudi njegova za nekaj let mlajša žena Terezija. »Poglej!«, ji je mož večkrat dejal: »zamenjala sva. Prej sem bil jaz na tujem pri Tebi; zdaj si ti na tujem pri meni. Ako sem jaz vztrajal toliko let, boš vztrajala tudi ti nekaj mesecev. Dolgo tako več ne bomo.« Blaga gospa Terezija je voljno vztrajala in v zgodnjem stregu svojemu soprogu. V gospodinjstvu ji je pomagala sobarica dohčenega doma. Stritar se je na Slatini prav kmalu opomogel in v mnogih razvedrilnih obiskih na prijetnem stanovanju se je čutil pomlajenega in prenovljenega. V pogovorih in odgovorih je bil prav duhovit in šegav kakor v davnih dneh.

Rogaška Slatina je skrbela, da mu je bivanje kolikor mogoče priključila in posladila. Precej dobrot je bil deležen od dobrosrčne hiše Bizjakove, posebno niene tašče Harambaševe mame. Med bivanjem na Slatini ga je doseglo več odli-

kovanj; imenujmo le red Sv. Save III. r. in častno občanstvo slatinske občine. Slovenski, hrvaški in srbski književniki so prihajali k sivolasemu Stritarju v obisk. Vesel in ponosen je bil, ko je videl, da se Prešernova prerokba vsaj v slovestvu že spolnjuje: »vremena bodo se zjasnila...« Hodili na sprehode ni več mogel, a vidno je bil razveseljen in poživljen, kadar ga je voz popeljal na bližnji izlet. Nepopisno zavzet je bil, ko je na Pečici pod Bočem zagledal zeleno pokrajino s serpentinovo cesto po sredi. Zadivljen je vzkliknil: »To je drugi Semering! Ljub spomin na njegovo drago Dolenjsko stran mu je bil pogled na holme s hihim bogastvom božjih hramov.

»Gospod Mirodolski« je govoril lepo in čisto domačo govorico. Kde bi mislil in verjel, da je bil toliko let — nad 50 let — med tujimi ljudmi in vendar je ostal ves domač v svojem vedenju in govorjenju. Strune, ki se že davno niso več oglašile, so v Rogaški Slatini spet zapele. Komur je bil kdaj drag Boris Miran, je bil veselo presenečen od Stritarjeve labodje pesmi na Slatini. Lepa je bila ta labodja pesem, ker je opevala tiste dve kreposti, na katerih stoji vsa socialna sreča vseh stanov in rodov: hvalečnost in zvestobal. Zdi se, da se v teh pesmih spet sprehoja gospod Mirodolski med mladim rodom in mu kliče: »Graf! estotel!« Kaj drugega kakor hvalečnost je navdihnila tudi te-le vrste, ki jih pišemo v Stritarjev spomin. V znak hvalečnosti je Stritar zapustil Rogaški Slatini ustanovo Josipa in Terezije Stritar, katere ustanove bodi deležen najboljši učence tamonjše ljudske šole, ko jo zapuša. Naložena glavica znaša 18.000 Din. S tem blagodušnim činom se je Stritar nekoliko oddolžil svojim številnim dobrotnikom in prijateljem iz zadnjih dveh let. Najvišjemu Dobrotniku in Prijatelju pa se je v vzpodbudni spoštljivosti zahvalil tako, da je živovno prejel svete zakramente iz rok nadžupnika Fr. Korošca.

Josip Stritar je umrl 23. novembra 1923. Na mrtvaški oder so ga položili v spodnji srednji sobi gostoljubnega doma, katerega je v spomin ostavil svoje ime. Časno stražo ob mrtvaškem odru so mu oskrbeli: gasilci, Sokoli in zdraviliški uradniki, ki so se zvrstili v število 48 ur. Mrtvaško maso je posnel akademski kipar Tine Kos. Ves mrtvaški sprevod in prevoz kakor tudi časten pogreb v Ljubljani je oskrbel odposlanec mestne občine ljubljanske ravnatelj Danilo Saplja. Pogreba v Rogaški Slatini se je udeležila številna

Velike Lašče, rojstni kraj Trubarja, Levstika, Stritarja in Kreka.

duhovščina in velika množica ljudi. Ob mrtvaškem sprevodu so šolski otroci peli nekatere pesnikove pesmi in nosili vence z napismi njegovih pesniških del. Občina, šola in zdraviliška uprava ga je po svojem zastopstvu spremljala do Ljubljane.

V Ljubljani so zanj postavili mrtvaški oder v auli Narodnega doma. Časno stražo so tvorili akademiki in Sokoli. Kljub deževnemu vremenu so prihitele k pogrebu nepregledne trume iz mesta, okolice in vse Slovenije. Josip Stritar je bil pokopan v pisateljski grobnici pri Sv. Krištofu. V desetih letih po Stritarjevi smrti se je v Sloveniji kakor na Slatini že marsikaj spremenilo, le spomin nanj je še vedno živ in svež. Na Slatini ga mu ohranja spominska plošča v »Stritarjevem domu«; v Sloveniji in njenem ljudstvu pa ga hrani Stritarjeva dela.

(Stritarjeva rojstna hiša.)

1. Trata, nagnjena proti poldnevu, zadaj breg z gostim grmovjem, izmed katerega se dvigajo tu pa tam ter se prijazno svetijo bela brezova debla; na levi podolgovat hrib, na grebenu gleda bela cerkva izmed temnega smrečevja; ob robu njegovega naznanja jelševje potok, ki teče po globokem jarku med gozdom in trato; proti jugu gledaš pred seboj dobrovo z redkim leščevjem, brinjem in trnjem. Poglej proti večer! Gorica se vrsti za gorico in daleč, daleč vzdaj stojé ter zapirajo svet velikanske planine! Ta podoba — obledela, na pol že pozabljena v hrupu življenja, o! kako jasno, kako živo mi je zopet pred očmi!

(»Zorin« II, 98.)

2. »Daleč ni sta imela domov (pastir Martinek in Dima). Že se jima prikaže prijazna hišica izmed zelenega sadnega drevja; skromno nizko poslopje, še slamo krita, na pol zidano, na pol leseno. Na enem koncu je imela hišica dve izbi z malimi okenci, na drugem je bil hlev za kravico in tudi za eno tele je bilo prostora, če je bilo ravno pri hiši.

(»Hudi stric« VI, 128.)

»Andrej: Tako je prav! Krščanski nauk je prvi; le pridno se ga učil Staro mero so odpravili, dobro; ali staro vero naj nam pa pustite!«

(Zbr. sp. VII, 373.)

»Če se čevljarji uče, pa bi se dramatiiki ne?!«

(»Pogovori« V, 144.)

Jubitej Potočnikove čitalnice v Št. Vidu pri Ljubljani

Danes se zbira vsa Gorenjska v Št. Vidu, da proslavi 70 letnico čitalnice, ki se imenuje po svojem ustanovitelju Blažu Potočniku. Neprertrgoma 70 let že deluje na narodno kulturnem polju in vzgaja naše ljudstvo v veri in delu. Danes, ko slavi Dolenjska in ves narod praznik pisateljskega genija v Velikih Laščah, se Gorenjci zbirajo v Št. Vidu, da proslavi tisto drobno delo, ki ne terjá slave in tudi ne genijev, temveč sveti kot »luč pod mernikom«, toplo in prisrčno v svojem ozkem krogu, pa zato toliko močnejše in hvaležnejše. Šentviški praznik je praznik naših podeželskih društev, naslednikov staroslovenskih čitalnic, ki uravnava narod pri njegovem izvoru v prave struge ter ga pojé z živimi sokovi, tekočimi iz prosvete in napredka.

Blaž Potočnikova čitalnica ni bila prva slovenska čitalnica. Toda bila je prvo slovensko društvo na naši vasi, pomeni torej tisto dejanje, ko je narodna in prosvetna zavest stopila iz meščanskega kroga med ljudstvo, da ga vsega zajame in priključi zavednemu narodnemu občestvu. S tem dnem pred sedemdesetimi leti se je začela probuda najširših plasti, ki so nekaj let pozneje na Vižmarskem taboru tako strnjeno terjale združeno Slovenijo, večni ideal Slovencev.

Zato je globoki smisel današnje šentviške proslave: držati zvezo med svetlo preteklostjo in najti za sedanjí čas pot v narod ter na njem graditi novo vsebino. Čitalnica Blaža Potočnika nam je samo svetel simbol delavne preteklosti, ob kateri mora naša ljudska prosveta najti pravo smer za bodočnost. Ob tem si lahko obudimo vest o našem narodno vzgojnem delu v tem smislu, da se izprašamo, v koliko smo že prišli iz čitalniškega rodoljubnega veseljašstva in koliko gremo s potrebami časa v sodobnost in v globino. Ko bomo gledali v Št. Vidu koroško »štehvnanje«, bomo že priča tega novega duha, ki išče novo vsebino našega vaškega prosvetnega duha, naših delavnih podeželskih domov, ki danes praznujejo svoj praznik.

Tako se bomo na današnji dan, ki je cerkveno posvečen velikima slovanskima apostoloma in učiteljema sv. Cirilu in Metodu, poklonili v Laščah velikemu vzgojitelju Josipu Stritarju, v Št. Vidu pa praktičnemu ljudskemu delavcu Blažu Potočniku in s proslavo čitalnice dali čast vsem prosvetnim domovom in njihovim delavcem. td

Blaž Potočnik (1799—1872).

dve novi moji bolnici. V sklepe jima je šlo in v pljuča. Za ju bom vendar spravil na noge. Kaj sem torej še? Urar!

Veselo in čudaško ponosno je rožljaj z urama dijaku ob desno in levo uho. Potem pa je dejal oblastno kot gospodar na kmetih svojemu pastirju: »Zdaj pa pojdeš z menoj v farovž!«

»Učitelj Martinjak,« je mislil dijak sam zase, »če bom tako doživljal in toliko, kakor sem začel, tri take zvezke dnevnika napolnim, kakor ga nosim s seboj.«

Prav nič se ni ustavljal odločnemu župnikovemu povabilu in vstopil pohlevno in vpludno v župnišče. Gospod Blaž ga je pridržal pri sebi do kosila. Naj pozdravi Gorenjsko in Struzevce, če pojde kaj nimo, je naročil pri slovesu. Stisnil je dijaku dva goldinarja v roko. V torbo mu je pa dal spraviti steklenko vina in kos pečenja. Sprevel je gosta na vrata in stopil še nekaj korakov z njim in dejal:

»Morda se boš žudil pa smejal, kakšen tepec sem, ki si me videl, da celó rad pojem kakor fant.«

Zakaj, gospod župnik!« je vzkliknil dijak. »Umej me,« je dejal gospod Blaž resno. »Lej, onega grizljivega dohtarja iz Kranja, ki sva ga v mislih imela, onega ne boš videl veseloja in peti ga celó ne boš slišal, kakor si mene: Možic je bil, je vince pil, imel lepo navado... Ne boš! Ni srečen. Jaz pa sem. Ali me zdaj razumeš?«

»Razumem,« je odvrnil dijak. »Vesel sem,« je ponovil duhovnik, »pa srečen. Zato, ker sem si pravi stan izbral. Oni dohtar, v moji suknji, bi tudi pel. Takale je duhovska sreča. Ni neumna ona bukovska: beatus ille homo... srečen oni mož, če jo znaš.«

»Znam,« je pritrdil dijak. »Kadar boš svoj stan volil, župnika Blaža se spomni,« je tedaj stegnil Potočnik roko v slovo. »Spomni se ga, kakor je povedal. Da ni pel bogzna kakšnih poučnih in globokih, da ni bil učen, kot je ta in ta, da ni bil pesnik, kot je kranjski dohtar, da pa je bil duhovski in da se ni nikoli kesal, ker je očeta pa mater v Struzevem poslušal pa oblekel kolar. Lej, iz samega veselja je bil poreden in šaljiv in sam oče Bog so rekli, da je prav tako.«

»Hvala, gospod župnik,« je dejal dijak. »Moli in delaj!« je še zaklical duhovnik. Nato se je obrnil domov. Dijak pa je krenil po cesarski cesti proti Mednemu in Medvodam. Bilo mu je solnčno in dobro. Vino gospoda Blaža pa še njegova beseda ga je oživljala, da ni čutil ne trudnosti ne vročine. Potočnikova pesem se mu je jemala na ustnice:

»Možic je bil,
je vince pil,
imel lepo navado...
Sturimo to
tud' mi tako...«

Pevaje je prišel v Medno. Izza strmin v šmarni gori se mu je začela odpirati njegova Gorenjska...

IZREKI JOS. STRITARJA

»Moj idealizem mi očita duhovni gospod, tisti mož, ki me z druge strani tako neusmiljeno biča, češ, da nimam krščanstva! Kako se to vjema in veže? Ali ni krščanstvo skoz in skoz idealno? idealnost je pravo bistvo njegovo; idealnost je njegova moč, tista moč, ki je svet premagala. In jaz bi ne smel biti idealist? Ali naj bodem materialist? Ne, ravno materializem jaz pobijam s takim navdušenjem, s tako sveto gorečnostjo, kakor moj nasprotnik mene, svojega namišljenega proti-krista. — Pa ne samo to, tudi naravnost izrecno sem govoril o svojem veroizpovedanju (confessio i. e. catholico). — Sama beseda »Sursum corda!« (iz Missale romanum), katero večkrat rabim, in ki je pravo geslo moje, mogla in morala bi kazati gospodu, da si moj idealizem in krščanstvo nista nasprotna.«

2. »Kar učite vi duhovniki na leci in v izpovednici, isto učim jaz, samo z drugo besedo, v svojih spisih. Istega sovražnika imamo vi in jaz; in kateri je ta sovražnik? Vi ga imenujete neverstvo, jaz mu pravim materialstvo; in to je eno in isto!«

(»Pogovori« V, 370.)

»Med mnogimi dobrotami, ki sem jih prejel, sem svojemu Stvarniku posebno hvaležen za to, da mi je dal, česar bi ne bil nikdar upal, doživeti polom, sramoten konec tistega laži-liberalizma, tistega »manchesterstva«, ki se je toliko časa šopirilo in toliko zlega rodilo našemu delu svetla! — To je liberalizem, lepa beseda, grda stvar!«

(O social. prašanju« VII, 211.—214.)

Spominska plošča, vzdana na hišo, tik nekdanjega Stritarjevega rojstnega doma.

Zahtevajte povsod

PRISTNI
ZDRAVSTVENI LIKER

zdelek veležganjarne in
rastlinske destilacije

FRANC ZALETEL

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Model kamarni
sporini serijot
za tince oblike

R. MIHLAUC
"Pri šroin"
Ljubljana
Lingerjeva ul. - Pred šolijo 3

NIZKE CENE
dvokoles, otroških
igračnic, invalidskih
vozičkov, prevoznih trikotnikov, aival
nih strojev, Cenik franko.

„TRIBUNA“ F. BAYEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 26
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 26

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMAJNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

L. Ganghofer: 126

Grad Hubertus

Roman

France je odkimal z glavo in njegov glas je bil trd ko železo. »Dober kristijan sem. A tu notri leži Malil! In samo eno mislim: da bi mi Bog v nebesih dal doživeti uro, ko ji bom smel reči: Poto-laži se, Schipper je bil in tvojemu bratu sem dol-žan življenje.«

Iz kamre je prišel zdravnik. »Glavo pokoncu, ljubi Hornegger!« Pomignil je logarici in stopil z njo iz hiše. »Vam moram povedati resnico. Živčna mrzlica in težko vnetje pljuč. Vrglo bi tudi drevo!« Horneggerica se je morala v kuhinji šele iz-jokati, preden si je upala stopiti nazaj v kamro.

France je sedel ob vznožju postelje in objemal razbeljeno roko bolnice, ki je nepremično in s temnimi rožami na licih ležala na blazinah.

»Matil?« je dejal komaj slišno, »ali se vam ne zdi, da je videti že boljša?«

»Prav res! Gotovo! Mnogo boljša!«

France se je oddahnil in vstal. »Težko grem — a iti moram poročat. Ali ostanete pri njej?«

»Dan in noč!«

»In se boste ravnali po tem, kar je ukazal zdravnik?«

»Gotovo! Zanesi se name! Toda preobleci se, saj se kar cedi s tebe.«

»To me bo dobro hladilo!« Plaho se je do-taknil s prstom razbeljenega Malinega lica; potem se je zmuznil skozi vrata. »Ko se bom vračal — ali ne bi pri Brucknerju zaklenil hiše in prinesel domov Ančico? Ali vam je prav?«

Horneggerica ni odgovorila takoj.

»Matil! Ali vam nisem povedal? Ančica je rekel in me pogledal z zadnjim vzdihom.«

Tinček in Tonček kot detektiva

97.

Tinček in Tonček obupana.

Možakar je opazil, kako sta dečka na njegove besede po-stala potirta in zamišljena. Začel ju je tolažiti:

»Nikar ne delajta tako kislih obrazov! Moško besedo vama dam, da se vsaj dve leti ne bosta prav nič dolgočasila v tej samotni. Kako vama bo pa pri srcu čez deset ali dvajset let, pa ne vem...«

Odšli so ven. Kosmatinec je iztegnil roko in pokazal ostan-ke razbitih ladij, ki so bili raztreseni križem-kražem po otoku.

»Poglejta,« je rekel, »med temi ostanki zmerom najdem kakšno dragoceno reč, s katero obogatim svojo leseno palačo. Kadar se bo spet kakšna razbita ladja zatekla sem, mi bosta pomagala iskati, pa vama bo minil čas, kot bi trenil.«

Ponavljalni tečaj

za učence srednjih in mešč. šol

priredi tudi letos od 10. julija do 20. avgusta 1936 skupina srednješolskih profesorjev. Interesenti naj se prijavijo od 3. do 9. julija od 11 do 12 dopoldne na osnovni šoli na Ledini, Komenskega ulica, kjer zvedo natančnejše pogoje in navodila.

Halo obiskovalci Raba!

Prva slovenska gostilna „KEKO“
v Barbatu na Rabu,

do katere se prispe 15 minut s čolnom ali peš, priporoča svojim sorojakom dnevno sveže morske ribe ter tako čislane morske rake, dalmatinska in Slovencem znana ljutomerska vina, ter prvovrsten prešek po najnižjih cenah.

Solnčenje na pesku, kopanje v morju tik pred go-stilno brezplačno. Krasne sobe, dunajska kuhinja in slovenska postrežba, celi pension Din 60.—.

Se priporoča Joško Vaupottič.

Proda se

hotel „Nova pošta“
v Kranju.

Informacije pri lastniku.

Kolesa in otroške vozičke
kupite poceni pri
Albin Adamič & Co.
Ljubljana, Igrška ulica 3
(za dramskim gledališčem)

Ljudska posojilnica
v Celju

registrirano zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Ke-jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po-sestnikov z vsem svojim premoženjem.

ZAHVALA. Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki so našega po-kojnega očeta

Antona Koleča

pokropili in zanj molili. Zahvalo vsem za podarjene eve-tilice in vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku. - Po-sebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini, gg. zdravnikom, pevcem društva »Danica«, možem, ki so odnesli pokojnega na njegov poslednji dom. Vsem skupaj Bog stotero poplačaj! Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Pe-tra in v cerkvi sv. Nikolaja v Bizoviku 7. julija ob 6 zjutraj.

Rodbina Koleča.

Zahvala

V najtežjih urah so nam bile v uteho blaga srca. Vsem, ki ste lajšali trpljenje našega dobrega

Ante Groma

ga ob smrti kropili, prinesli cvetje, nam sožalili, ga sprem-ljali, zapeli lepe odhodnice, se poslovili s toplimi besedami, ga počastili na katerikoli način, bodi tu izrečena naša najprisrčnejša zahvala.

Sveta maša zadušnica bo v ponedeljek, due 6. julija ob 7 zjutraj pri sv. Jakobu.

Ljubljana, dne 4. julija 1936.

Maša Gromova z družinami: Miro in Srečko
Grom in Antonin Vosátka.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer bliva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima Zato je naj-bolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini.

Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

»France! Nič se ne upiram. Seveda, seveda! Toda če bi le vedela — Mali me bo zahtevala vso, France, vso!«

»To je res! Dobiti morate pridno žensko, da vam bo pomagala. V oskrbo bo vzela tudi Ančico in spita lahko v moji izbi. Jaz se umaknem med-tem na seno, saj sem vajen.«

38. poglavje.

V roglji sobi je bilo okno odprto. Jutrnji hlad je prihajal v mali prostor, kjer se je čul Kitin enakomerni in utrujeni glas.

Sežela je pri naslonjaču in brala svojemu očetu iz njegove najljubše knjige — iz Kobbelove Div-jadne livade:

»Ob rastihi je divji petelin včasih zelo raz-tresen, kar imenujejo nekateri tudi nor, in včas se mu utegneš približati o belem dnevu in ga udobno sestreliti z drevesa; ali je pa njegova raztresenost tako velika, da obsedi, kakor pripovedujejo, ne da bi pel, tudi po zgrešenem strelu na veji, in da se da ustreliti prav na mestu, o tem ne morem soditi; pri bavorskih petelinih, kolikor vem, se to ne dogaja.«

Grof Egge je nakremžil usta in se zasmejal.

»Prav ima! Take neumnosti kvasijo nedeljski lovci, ki bi jih morali s korobačem pognati iz gozda in s planin.« Podgrnil je desnico ob naslonel in raz-peril prste. Ves čas, odkar je začela Kiti brati, je imel grof Egge opraviti s to roko: Zdaj jo je z levico olupaval in praskal, potem jo stresal, kakor bi sedale nanjo muhe; nato jo je vtaknil pod volčji kožuh, da bi jo takoj spet potegnil ven.

»Kaj ti je, papa? Ali te boli roka?«

»Boli? Ne! Samo nekako smešno me srbi. Beri dalje!«

Kiti je vzela spet knjigo v roko. Po glasu se ji je poznalo, da bere le s težavo. Zatikal se ji je.

»Ali si utrujena, košutica?« je vprašal končno grof Egge.

»Ne, papa!«

»Pač! Saj čujem! Odloži knjigo in pojdi malo na zrak.«

»Naj ostanem pri tebi!«

Grof Egge je začutil njeno glavo na svoji rami in čez njegov upadli obraz je hušnil občutek ugodja. »Pa ostan! Res mi je ljubše, če si pri meni. Toda odloži knjigo! Pripoveduj mi o svojem po-tovanju. Ali sta naleteli doli na na kakšnega znanca?«

Kitina blede lica so zardela. Ali sme lagati? Njen glas je drhtel. »V Ravellu sva se sešli s pro-fesorjem Wernerjem.«

»Kdo je to?«

»Telo prijatelj iz mladih let.«

»Me ne zanima. Koga drugega nista videli?«

»Da, papa. S profesorjem Wernerjem je bil doli tudi mlad umetnik, ki je dobil letos v Berlinu zlato svetinjo — Ivan Forbeck —.« S pridržano sapo se je ozrla Kiti v očeta.

»Forbeck? Forbeck?« grof Egge je nagubal čelo, kakor bi se hotel nečesa spomniti. »To ime sem moral že čuti?«

»Saj ga poznaš tudi ti!« je urno spregovorila Kiti. »Lani poleti je bil na planinah. Narisal te je!«

»A tako? Ta? Vitek, čeden dečko, pametnih oči? Tega seveda poznam.« Grof Egge je sme-hljaje se pokimal predse. »Ta reč me še danes za-bava. Ali zdaj ve, koga je risal? Takrat me je smatral za pristnega lovca in je zadel v črno! Da, košutica, fant ni od muh! Ima oči na pravem me-stu! In zdaj je dobil zlato svetinjo? To pome-nja za umetnika menda toliko, ko za lovca, če ustreliti tigra za lopatico? Kaj? No, privoščim mu! Kar gori in plamtel je takrat za moj jopič, za vso mojo postavlo in za mojo »silno glavo«, kakor je dejal!« Grof Egge se je zasmejal. »Ni mi dal miru, moral sem mu sedeti. In rad sem mu ugo-dil. Povem ti, košutica, vrgel je mojo glavo na pa-pir, da sem dejal: pri Bogu, ta pa riše, kakor jaz streljam. In pomislil: ko je končal, mi je dal tolar. Za tako pristnega me je imel. Tolar sem shranil, v omari tamle leži. In dvakrat sem ga vesel: ker

je edini denar, ki sem ga zaslužil sam v življenju in ker me spominja na tega sijajnega fanta. Da, košutica, temu sem bil všeč. In on meni tudi!«

Kiti je burno dihala. Opojno upanje ji je za-jelo srce. To je ura, ko sme govoriti, govoriti mora! »Oče — oče —«

Grof Egge je presenečen dvignil obraz in se okrenil v naslonjaču. Pri tem je zadel z desnico ob naslonel. Zastokal je in umaknil roko. »Moj Bog! Do srca me je zbolelo! Kaj neki je s to preklicano roko? Poglej sem košutica, tu na za-pestju mora biti! Včera me je usekal tu napol mrtvi orel. Krempelj se je moral zasaditi globlje, kakor sem mislil.«

Kiti se je na mah iztreznila in je nagnila bledi obraz nad očetovo roko.

Vsi členki na njej so bili zatekli. Na napeti, bleščeči koži so se višele majhne, mehurčaste li-se. V zapetju je opazila Kiti temno kapljo in ko jo je rahlo odstranila z robcem, se je prikazala drobna, črnkasto obrobljena rana.

Kiti je otekla roka prestrašila, ko je pa od-krila to neznatno rano, se je spet pomirila. To je povedala tudi očetu in vstala. »Poslala bom po doktorja Eislerja.«

V veži jo je srečala pismonoša z brzojavko. Bil je odgovor na obvestilo, ki ga je bila ponoči brez očetove vednosti poslala v Monakovo. Z drhte-čimi rokami je odprla list. »Pridem ob enajst dvajset.« — Tas.«

Četrte ure na to je stopil v rogljo sobo doktor Eisler. Grof Egge se je dvignil nekoliko s sedeža in se skušal pošaliti: »No, torej, doktor, pa sva spet vkup! Mala, bojazljiva košuta hoče tako. A tokrat bo šlo brez posvetovanja. Tako! Poglejte torej mojo roko in povejte košutici, naj bo mir-na. In pošljite jo ven na čisti zrak!«

V skrbah se je ozrl zdravnik v Kitin utru-jen obraz. »Da, kontesa, oče ima prav. Kolikor je vedel povedati Fric, je stvar res prav neznatna. Vam je pa čistega zraka nujno potrebno. Popeljite se malo na sprehod!«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damsko in otroško konfekcijo za poletje

cenejše vrste, ima največjo zalogo v Ljubljani trdka

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29 n. pr.

damske perilne obleke	otroške obleke vseh velikosti
cefir, krep in delen od Din 65.—	navadne perilne od . . . Din 24.—
platnene in svilene od . . . 110.—	iz krepešina, efamina . . . 70.—
damska športna krila od . . . 55.—	dirndl za deklice . . . 55.—
trpežna hlačna krila od . . . 120.—	štajerske hlačke, fine . . . 35.—
športne cefir bluze od . . . 44.—	suknjiči za dečke . . . 70.—
letne trike bluze od . . . 28.—	rips obleke za dečke . . . 45.—
jutranje halje od . . . 80.—	cvirncaj hlačke . . . 20.—
dirndl obleke od . . . 80.—	igralni predpasniki od . . . 10.—
pisarniške klot halje . . . 85.—	baržun obleke za dečke . . . 70.—
kopalne frotir plašče . . . 190.—	dežne pelerince od . . . 65.—

Lastni izdelki. Kroji kot izdelava prvovrstna! — Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Službodobne

Potnika

dobrega prodajalca poznanih radio aparatov sprejememo. Ponudbe pod »Fikssum« št. 9666 na upravo »Slovenca«.

Zastopnike

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd., išče-mo. »Persons«, Ljubljana, poštni predal 307.

Fotograf

prvovrstnega retušerja in leica operaterja, izvežbanega, sprejme za takoj Pelikan, Celje.

Dekle

sprejem takoj k majhni družini, starost 20—35 let, zmogla kuhati in hišnih del. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 9713.

Šiviljo - pomočnico

za fino delo takoj sprejem. - Naslov v upravi »Slovenca« št. 9692.

Mlinarski pomočnik

dober strokovnjak, neoženjen, vojašine prost, dobi službo. Prednost oni z dobrimi referencami. - Viktor Pocaž, motorni mlin, Pašičevo, Bačka. b

Dekle z dežele

vajana kuhanja in obdelovanja vrta se sprejme. Planinc, Kranj.

Krajevni šolski odbor

v Zapotoku, p. Turjak, razpisuje oddajo soboslikarskih in slikarskih del pri novi šoli v Zapotoku. Popis teh del je na vpogled pri predst. kraj. šol. odbora g. Ant. Jakiču. - Pism. ponudbe je vložit do 15. julija t. l. b

Mlajšo snažno gospodično

k dvema otrokoma šest let in pol leta, ki bi vse sama opravljala, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9775.

Provizorskega akviziterja

samo mlajšo moč, lepega nastopa in uveljavljenega v Ljubljani, začasno - kasneje event. za stalno - zaposli trgovina s kurirvo. Imetniki kolosa imajo prednost. Ponudbe pod »Sezona« št. 9631 upravi »Slovenca«.

Pomivalko

za čez dan sprejme hotel »Bellevue«.

Iščem mlinar. pomočnika

ki se dobro razume pri 50 PS Dieselmotorju. - Sprejem ga takoj. Simon Vertnik, valjni mlin - Breg pri Ptuj. (b)

Stalno službo

dobi frizerka. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9747. (b)

Šafar

izkušen, samostojen, z večletno prakso na večjih posestvih, se išče za veleposestvo v bližini Celja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vstop takoj« št. 9746.

Sprejem trg. pomočnika

vsestransko verziranega, prvovrstno moč, dobrega prodajalca. Samo pismene izjeme ponudbe z zahtevkom plače na: Franjo Cerne, Radeče. (b)

Dva stavbna polirja

izvežbana posebno za večja terenska dela, z najmanj štirimi leti prakse sprejme takoj za stalno večje podjetje v Dravski banovini. Ponudbe s prepiš pričeval in opisom dosedanje prakse poslati upravi »Slovenca« pod »Polir« št. 9772.

Hlapca za kmečka dela

sprejem. Zg. Šiška 29.

Trgovsko pomočnico

mlajšo, sprejem v malo trgovino na deželi. Mali Ivan, Loke, p. Smarino v Tuhinju.

Zastopnike

za Trbovlje, Hrastnik in Zagorje išče dobro vpejano zavarovalnico. Ponudbe je poslati na podružnico »Slov.« v Trbovljah pod »Fikssum in provizija«.

Šoferja

sprejem za priložnostna trgovska potovanja proti plačilu dnevnic. Ponudbe z referencami upravi »Slovenca« pod »Zanesljivi šofer« št. 9802. (b)

Krojaškega pomočnika

sprejem za veliko koma. Kolman, Bled. (b)

1 strojnik

in

1 kurjač

za parni kotel (lokomo-bilo) nad 100 KS. Ponudbe z osebnim popisom in navodbo pogojev upravi »Slovenca« pod »Vest« št. 9842.

Prodajalko peciva

spretno, marljivo sprejme kavarna »Emona«, Ljubljana. Predstaviti se je od 11. do 13. ure. (l)

Prodajalko

za tržnico, zgovorno in priključljivo mlajšo moč - sprejem. - Ponudbe pod »Stalno 500«/9808 upravi »Slovenca«.

Prikojevalka

za damske obleke, popolnoma samostojna moč - dobi stalno mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvovrstna prikojevalka« št. 9579.

Stenotipistka

dobi mesto v odvetniški pisarni. Naslov v upravi »Slov.« št. 9853. (b)

Službo dobi

pomočnik puškarske obrti, več vseh opravkov na puški, posebno na lesenem delu. Ponudbe na naslov: Josip Paviz, puškar, Prigrterica, Sv. Ivan, du-navska banovina. (b)

Izurnjena kuharica

se sprejme, ki ima lastno gospodinjstvo in bi kuhala samo opoldne pri osebam. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 9878. (b)

Službe iščejo

Stalno službo išče mizar

z mojstrskim izpitom in šoferskim izpitom. Najraje v kakšni tovarni kot skladiščnik, sluga, vratar ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9854. (a)

Starejše dekle

pridno in pošteno, želi službo k boljšim vernim gospod v Ljubljano. Pišite na naslov: Slovenka, Varazdin, Optujska 43. a

Mlada vdova

želi družini kot pomoč v gospodinjstvu ali k otrokom. Cenj. ponudbe prosim na ogli. oddetek »Slovenca« pod šifro: »Iva-lezna« št. 9851. (a)

Iščem zastopstvo

seriozne firme za Dravsko banovino. Imam lastni avto in prvovrstne reference. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trgovina« št. 9800. (a)

Samostojna kuharica

srednjih let, večša slov. in nemščina, poštena in zanesljiva, perfektna v kuhli, išče mesto k starejšemu gostoprijemcu ali dvočlanski družini, najraje na deželo. Dopise na oglašni oddetek »Slovenca« pod šifro: »Gorenjka« št. 9843. (a)

Gospodinja

srednjih let išče službo k odlični osebi na deželo, večša slovenščina in nemščina. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 9844. (a)

Službo preddelavca

iščem na večjem posestvu. - Naslov v upravi »Slovenca« y Mariboru št. 1000. (a)

Mlad ključavničar

vešč nemščine, želi službo. - Ponudbe na upravo Slov. pod »Stroj 9879«. a

Služkinja

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, išče službo pri boljši družini. Ponudbe pod »Služkinja« upravi »Slov.« v Mariboru.

Šofer

pošten, zanesljiv, z enoletno prakso, izkušen kovač, išče službo. - Ivan Prevornik, Dovže, pošta Misljinje. (a)

Absolvent kmet. šole

s prakso, želi službo oskrbnika ali v pomoč sadjarju, vrtnarju ali kaj sličnega. - Cenj. ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod šifro »Sposoben« št. 9698. (a)

Mlad fant

izkušen mizar, kateri ima tudi prakso v sadjarski in vrtnarski stroki, z dobrimi pričevali, želi mesto sluga, hišnika ali kaj sličnega. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv in vesten 9677«. (a)

Vestna uradnica

s sedemletno vsestransko prakso v pisarni industrijskega podjetja išče primerno zaposlenje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Marljiva 9676«. a

Fant

vojašine prost, s svojim kolesom, zmogel vsakega dela, išče službo sluga ali skladiščnika. Položi kavičlo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kavičla« št. 9553. (a)

Absolventinja

kmetij. gospodinjke šole išče mesta vodnice posestva, katerega lastniki so drugje zaposleni. Naslov v upravi »Slovenca«, Maribor, št. 982. (a)

Boljša gospodična

išče službo pri samostojni gospodi ali gospodu. Plača ni nujna, edino dobro postojanje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra gospodinja« št. 9736. (a)

Dekle išče službo

v mlekarni ali pekarni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9735. (a)

Mizarski pomočnik

za fino pohištveno delo išče službo. Naslov v upr. Slovenca št. 9819. (a)

Starejša dekle

pridno in pošteno, želi službo k boljšim vernim gospod v Ljubljano. Pišite na naslov: Slovenka, Varazdin, Optujska 43. a

Mlada vdova

želi družini kot pomoč v gospodinjstvu ali k otrokom. Cenj. ponudbe prosim na ogli. oddetek »Slovenca« pod šifro: »Iva-lezna« št. 9851. (a)

Iščem zastopstvo

seriozne firme za Dravsko banovino. Imam lastni avto in prvovrstne reference. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trgovina« št. 9800. (a)

Samostojna kuharica

srednjih let, večša slov. in nemščina, poštena in zanesljiva, perfektna v kuhli, išče mesto k starejšemu gostoprijemcu ali dvočlanski družini, najraje na deželo. Dopise na oglašni oddetek »Slovenca« pod šifro: »Gorenjka« št. 9843. (a)

Gospodinja

srednjih let išče službo k odlični osebi na deželo, večša slovenščina in nemščina. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 9844. (a)

Vajenci

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, iz Ljubljane, se sprejme v trgovino z mesnim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten« št. 9783. (v)

Pekovskega vajenca

čvrstega in zdravega — iščem za takoj. Vsa oskrba v hiši za učno dobo. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pekovski vajenec« št. 9694. (v)

Mladenč

iz poštene kračanske družine, star 16 let, z maturo mešč. šole, se želi izučiti v manufakturni trgovini, po možnosti z oskrbo v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9668. (v)

17leten fant

močan, nadarjen in pridn, se želi učiti kakršnekoli obrti. Naslov: Franjo, poštno ležeče, Hoče pri Mariboru. (v)

Mesarski vajenec

se takoj sprejme. Snetkar Jože, Vič - Brdo 30. (v)

Vajenca za mizarsko obrt

sprejme Franc Zaletel, Stanežiče 52, št. Vid nad Ljubljano. (v)

Vajenca (-ko)

za brivsko-frizersko obrt sprejem; prednost imajo oni, ki so se učili. - Štojs Alojz, Sevnica. v

Stanovanja

ISČEJO:

Enosobno stanovanje

išče uradnik za avgust. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 9737. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico išče mirna stranka za november, najraje za Vrtačo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Vrt — november« št. 9796. (c)

Dvosobno stanovanje

s kopalnico išče mirna stranka dveh oseb v centru mesta za 1. november. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna stranka«.

Stanovanje

dvosobno ali večje enosobno, s pritliklinami — iščem za 1. oktober. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Solčno« št. 9855. (c)

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje

s komfortom, oddam takoj ali s 1. avgustom na Vodnikov 17, Šiška. c

Enosobno stanovanje

oddam s 1. avgustom upokojencu za 200 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9754. (c)

Enosobno stanovanje

v visokem pritličju, in soto s številnikom v podprtitličju, oddam za prvi avgust. Devinska ulica 4, pri Zeleni poti, Kozlezi. (c)

Dvosobno stanovanje

komfortno, se odda za avgust v villi pri Sv. Krištofu v Pietersnikovi ulici 11. (c)

Enosobno stanovanje

s pritliklinami oddam. — Einspillerjeva 17. (c)

Oddam stanovanje

soto, kuhinjo s 1. avgustom. Rožna dolina cesta IV št. 32. (c)

Dvosobno stanovanje

renovirano, v bližini Sv. Jakoba, se takoj odda. - Polzve se: Stari trg 5, v trgovini. (c)

Stanovanje

soba, kuhinja, primerno za šiviljo, se odda. Stojšice 130. (c)

Dve stanovanji

dvosobno, sobica, kopalnica, vse pritlikline, vrt in enosobno v suterenu - se odda v novi villi za carinarico za avgust oz. september. Naslov v upr. »Slovenca« št. 9897. (c)

Dvosobno stanovanje

pritlično, enosobno podprtitlično, oboje s pritliklinami in vrtom, oddam s 1. avgustom. Stojšice 132, ob Tyrševi cesti — spada pod mesto. Ogled ob dveh popoldne. (c)

Sobo in kuhinjo

oddam Ob Ljubljanci 25, Kodeljevo. (c)

V najem se odda

za mesec avgust stanovanje, dve parketirani sobi in kopalnica ter vse pritlikline. Dolenjska cesta, gostilna Usenik. (c)

Dvosobno stanovanje

s kabinetom in pritliklinami, v podprtitličju, se odda za 1. avgust. Vodovodna cesta 5. (c)

Opremljeno stanovanje

oddam za julij in avgust v škofji Loki. Naslov v upravi Slov. št. 9876. c

SOBE

Sprejem več dijakov

Nudim dobro domačo prehrano in skrbno nadzorstvo pri učenju. Marija Schoss, Ljubljana 7, Zibertova 30. (s)

Opremljeno sobo

z dvema posteljama, s posebnim vhodom, elektriko, takoj oddam. Sv. Petra cesta 43. d. (s)

Prazno sobo s številnikom

oddam. Prešernova ul. 26, Zelena jama. (s)

Opremlj. ali prazno sobo

lepo, oddam. Starotova 31, Trnovo. (s)

Odda se lepa soba

s posebnim vhodom, mirna, parket, kopalnica, v I. nadst. vile na Mirju, s 15. t. m. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9788.

Dve opremljeni sobici

skromni, s kuhinjo, terasno in prho oddam v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9809. (s)

Oddam sobo

1 ali 2 gospodinjstava za 2 meseca. Istotam sprejem prvotne dijakke ali dijakinje. Naslov v upravi »Slov.« št. 9871. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Večjo restavracijo

all kavarno iščem v najem v dravski ali savski banovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kavci« zmožene št. 9612. (m)

Posvetva

Enonadstropna hiša
v večjem kraju Notranjske, blizu železnice, v zelo dobrem stanju, uporablja se za trgovino ali obrt, s pripadajočimi gospodarskimi poslopi, takoj na prodaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra prilika« št. 9299. (p)

Stavbna parcela
blizu trnovske cerkve, ob Jadranski cesti, ugodno naprava. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9383. (p)

Velika pritična hiša
s 1300 m² zemlje, suha, na solnčnem kraju, zelo pripravna za mesarje, ker se nahaja tik klavnice, napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9556. p

Dobro idoča gostilna
na periferiji Maribora je ugodno napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru pod št. 933. (p)

Hiša

z vrtom, dvodružinska, pripravna za učitelja ali duhovnika v pok., v neposredni bližini sole in cerkve v Spodnji Siskli, Verovškova 35 - ugodno napredaj. (p)

Parcela
3000 m², in dve stavbi ob Tržaški cesti, 300 metrov od postajališča Tezno - napredaj. - Informacije: Jugoslovanska hranilnica, Kralja Petra trg, Maribor

Gostilna
oddaljena 10 minut od Maribora - zaradi smrti ugodno napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« Maribor št. 991. (p)

Šeststanovanjska hiša
dvonadstropna, vodovod, elektrika, vrt, poceni na prodaj. Pogrele, Maribor, Vodnikov trg 3. (p)

Lepa družinska hiša
v Laškem, 5 minut od kopališča - napredaj za 50.000 Din. Naslov v upr. »Slovenca« Celje. (p)

Enostanovanjsko hišo
ugodno prodam. Črnuče št. 39. (p)

Moderna nova vila
napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Komfortno« št. 9752. (p)

Hiša
v dobrem stanju, s trgovskim lokalom in vrtom, na prometni točki v bližini mesta na Gorenjskem napredaj zaradi odstopovanja. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod »Dobra prilika« št. 9751.

Nova hiša
enonadstropna, eno- oziroma dvostanovanjska - blizu Stadiona ugodno napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9740.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pralnice se odda s 1. avgustom. Rožna dolina cesta V št. 31. (p)

Prodaj
posestvo, sestojče iz hiše, gospodarskih poslopih in zemljišča, v bližini mesta Radeče. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Prodaj posestvo« št. 9771. (p)

Imejitelji vložnih knjižic
pozor! Proda se lepa enonadstropna stitostanovanjska hiša na lepem in mirnem kraju nove Ljubljane. - Plačilo polovico s knjižicami Kmetice, ostalo v gotovini. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9410. (p)

Tri parcele
v bližini Opekarske ceste, po tisoč metrov, prodam posamično ali skupno po 15 Din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9763.

Napredaj nova hiša
z lokalom, pripravna za peka ali kaj sličnega, dve minuti od postaje Dev. Marija v Polju. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9780. (p)

Hiša v Dev. M. Polju
za 45.000 Din napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9773. (p)

Kupim hišo z vrtom
proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »77« št. 9777. (p)

Opekarna
s strojnimi obratom za zidno opeko v ljubljanski okolici, 16 jehov zemljišča, se prodaja ali menja z drugim posestvom. - Ponudbe pod »Opekarna« št. 9818 upravi Slovenca. p

Ugodna prilika!
Prodaj večji stavbni kompleks skupaj ali posamezno, vzhodni del Ljubljane, tudi na knjižice Mestne hranilnice ljubljanske. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prilika« št. 9806. (p)

Majhno novo hišico
z vrtom v bližini Medvođ prodam. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 9823. (p)

Napredaj travnik!
Poizve se v gostilni pri Tičku na gričku, Ljubljana. (p)

Zaraščen gozd
napredaj. Guncle št. 9. St. Vid nad Ljubljano. (p)

Parcela
Področnik, 950 m², vogalna, solnčna lega, napredaj. - Naslov v upr. »Slov.« št. 9874. (p)

Hiša
za večjo družino pri Stadionu, vrt - stavbišča! - 1600 m², urejen in zasajen, napredaj. - Ugodna točka za zidanje vogalne trgov. hiše. Naslov v upr. »Slov.« št. 9873. p

Stavbna parcela
748 m² ob Vodovodni cesti napredaj. - Naslov v upr. »Slov.« št. 9870. p

Vilo ali lepo hišo
obeje z več prostornimi stanovanji in lepim vrtom v mestu (Tivolice ali okraj sv. Jožeta in slično) se kupi takoj proti gotovini. Strogo zaupno! Resne ponudbe na oglas, oddetek »Slovenca« pod šifro »Mir« št. 9868. (p)

Nova vila
s 5 sobami in vsemi prilikami, pokletna, v centru Savinjske doline, na prometnem kraju, napredaj. Pripravna tudi za obrtnika. - Informacije: Franc Kač, Latkova vas, Sv. Pavel p. Preboldu p

Duhovniki - penzionisti!
Prodaj v Petrovčah novo visokopritlično hišo, blizu cerkve in postaje. - Ponudbe na podružnico Slovenca v Celju. (p)

Hišo s sobo tn kuhinjo
pol ure od Maribora, prodam. - Dev. Mar. Brezje št. 13. (p)

Bodočnost.
se nudi kupcu vpeljane pletilnice, združene z galanterijsko trgovino in trafiko na promet, točki v mestu. Event. zamenjaj za hišo. - Ponudbe pod šifro: »Provozam nekaj knjižic« 9894. (p)

Obri
vseh vrst gumij, hladna in topla, P. Skafar, Ljubljana, Rimska cesta. - Borštnikov trg. (t)

Izdelujem harmonije
od 1800 Din dalje. Dobite tudi preigrane klavirje po nizki ceni. Tranite, Medvođe. (t)

Razno
Intervencije
v vseh zadevah pri vseh oblastih in ministrstvih izvršuje hitro in uspešno. Gospodarsko - pravna pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-1. (r)

Vojaške informacije
za ureditev osebnih zadev daje najhitreje: Informacijski zavod, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-1. Za informacijo je priložiti 12 Din v znakah. (r)

Informacije, inkaso
hitro izvršuje: Informacijski zavod, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-1. r

Davčne zadeve,
pritožbe, prošnje za obročno odplačevanje, odpis itd.: Davčna poslovna, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-1. (r)

Glasba
BREZPLAČEN POUK V ISKRANJU
MEINEL-HEROLD
IZVORNICE GLASB. MARIBOR ul. 102

MUZIKA LJUBLJANA
Prodaja klavirje, muzikalične instrumente, strune, glasbilo, potrebščine. Popravila in uglašitve vsa glasbila strokovnjaško in najceneje.

Pouk
Inštruktorja
iščem za gradbeno delovodeko stroko. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9870. (u)

Prikrojevalni tečaj
za
damska in moška oblačila
se bo vršil
od 3. avgusta do 22. avgusta 1936.
Cena tečaja znižana za 40%.
Prijava sprejema do 30. julija 1936
Teodor Kunc
lastnik krojke šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4/1
Za odgovor priložite znamko!

Šoferska šola
oblasti koncesionirana, J. Gabersček, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica 6. - Telefon 28-26. (u)

Pohištvo
Rekord - spalnice
orehova korenina, moderne, za 5500 in 6200 Din. Jedilnice, iste, 4500 Din. Razprodaja Pohištvo Malenšek, Dravljice. (s)

Prodaj
novo moder. spalno opremo iz trdega lesa, solidno izdelano, politirano, za 3300 Din. Vodovodna cesta 39, Ljubljana. (s)

Spalnice
masivne, brstove, javorjeve in bele kuhinjske opreme prodam po ceni, dokler je zaloga. Lesna industrija Martinec, Skofljica. (s)

Spalnice
od 1700 Din, kuhinje 750 Din, kavče 1300, otomane 430, modroce 180 Din ter vsa v to stroko spadajoča dela sprejema trdka F. Šajovic, Stari trg št. 6, Ljubljana. (s)

FILATELIJA
Pozor, filatelisti!
Kupujem zbirke evropskih znamk. Nadalje vse vrste Slovenije in ostale jugoslov. znamke - samo v kompletnih serijah. Plačam v gotovini. Ponudbe z detaljnimi popisi in ceno na upravo Slovenca pod št. 1000/9613. (k)

Gunje
krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor, Dravska 15

Fotoaparate
stare, pokvarjene, nerabne, kupim vsak model. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9673. (k)

Lahko prikolicico
za BSA motor 550 cm, malo rabljeno, kupim. A. Sturm, Metlika. (k)

Auto-motor

»Opel« avto
dobro ohranjen, pripravljen za potnika, ugodno prodamo. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

»Diamant« motorno kolo
s »Sachs« - strojem, 2.25 HP, v najboljšem stanju, davek plačan, prodam tudi na hranilne knjižice. - Kamnik, Graben 25. (t)

Dvosedežni avto
prodam. Ponudbe upravi Slovenca pod: »Fiat 509« št. 9875. (t)

Električni motor
8 KS, 1000 obratov, malo rabljen, prodam. Vzamem v račun bicikl motor. Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru št. 1002. f

Motorno kolo
dobro ohranjeno, prodam. Celovška cesta 10, Siska.

Zivali
Kupim psa
hudega, dobrega čuvaja, do 1½ leta starega. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9606. (k)

Objave

Dražba!
Dne 7. julija 1936 ob 11 se bo vršila na postaji Ljubljana gl. kol. skladišče licitacija dveh vagonov livarskega koksa - 29.840 kg. (o)

Javna dražba
najdenih predmetov bo 8. t. m. ob 9 dopoldne na ljubljanskem glavnem kolodvoru. (o)

Izjava!
Podpisani preključem vse nerazmišljene vesti, razširjene o g. Verdaju Ferdju iz Hrastnika in se mi zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Dokazano je, da on sploh ni bil tisti dan pri Sv. Joderti in obžalujem, da sem mu s tem kratil ugled in čast. Dergan Bostjan, Hrastnik. (o)

Kupimo
Mizni brzovrtalni stroj
kupim na jermenski pogon in elektromotor 2-3 KS 220/380 za vrtilni tok, staro, dobro ohranjeno ali novo. - Franc Camernik, Cerklje pri Kranju. (k)

Vsakovrstno zlatu kupuje
po najvišjih cenah
GERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Dva vagona cementa
in 200 m² pocinkane pločevine za protiracun prvo vrstne notranje opreme - kupim. - Ponudbe pod »Tovarna pohištva 9687« upravi »Slovenca«. (k)

Stručnico
večjih dimenzij, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglas, odd. »Slov.« pod št. 9660. (k)

Staro zlatu, zlatu zobovje in srebne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Govorje
krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor, Dravska 15

Fotoaparate
stare, pokvarjene, nerabne, kupim vsak model. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9673. (k)

Lahko prikolicico
za BSA motor 550 cm, malo rabljeno, kupim. A. Sturm, Metlika. (k)

Kupim

vsakovrstno zlatu, srebne krone in in zlatnike po zvišanih cenah. Za popravila se priporočam. F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Bolniški stol (voziček)
rabljen, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Stol« št. 9743. (k)

Prodaj

Kolesa
ponikljana in pokromana, vseh nemških znamk, napredaj po neverjetno nizkih cenah. Nova trgovina na Tyrševi cesti 36. (l)

Šivalni stroj
pogrešljiv - z okroglim čolnikom - nemški fabrikat, kateri tudi šitka, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa c. 36. (l)

Čevljarski stroj
za levo roko z novim tovarniškim cilindrom, poceni napredaj pri Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica št. 9, I. nadst. (l)

Ugodno prodaj
železno zložljivo in otroško posteljo, mizo in omaro, vse še dobro ohranjeno. Naslov v upr. »Slovenca« št. 9828. (l)

Napredaj več skobelnikov
(Hobelbank) novih po 420 Din. Musić Franc, mizar, Menges 92. (l)

Mlade piščance
70 do 80 dkg, komad 8 do 9 Din, po 25 komadov zaboj, razpoložljiva franko voznina G. Drechsler - Tuzla, Bosna. (l)

KOLESA

šivalni stroji, malo rabljeni in novi, prvovrstni, po neverjetno nizkih cenah, napredaj pri »Proiz.« nasproti krizanske cerkve. (l)

Mizarji!

Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd., izberete najceneje tudi na hranilne knjižice pri »Jeklo« Ljubljana, Stari trg.

RAJ

tovarna kovinskih izdelkov, Beograd, Surdulicka ulica 3, telefon 25-739.

Izdeluje v prvovrstni kakovosti gorilice (Brenner) za petrolejske svetilke v vseh velikostih ter pokrivala (Glaskappe) za iste. Prodaja samo na veliko trgovcem. Vzorce dostavljam.

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilja za modroce in blaga za drevele pohištva

Vsa letna oblačila, lister, buret, kasa, v odlični izdelavi dobite po ceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14

Kovači, pozor!
Radi nabave močnejšega električnega motorja prodam 2 električna kovaška ventilatorja za zelo nizko ceno. Franc Kunaver, kovač, Jezica 25. (l)

Nudim žagan les
vsakovrsten, po znižanih cenah - Lesna trgovina Androvič Tyrševa 47, žaga Skofljica 7. (l)

nepriliki!

Omara za obleke je skoro prazna. Dopust je pred vratmi in za obleke ni preostalo mnogo denarja, pa bi vseeno bili radi na dopustu lepo oblečeni. *Tedad lahko pomaga samo eno

Kaj?

KUPITE PRI TIVAR OBLEKE

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan - se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, nasproti »Nebočičniku«.

Za pomlad!

Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina: 15-21 m prima oksfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/O« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečke (Dirod), v najlepših barvah, predpasniki itd. - Vsak paket poštino prosto samo 107 Din. - Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnina, žensko, moško in namizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinjšega belega blaga. - Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. - Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvofakova cesta št. 1.

Otroške vozičke kolesa

kupite ugodno pri S. REBOLJ & DRUG. Ljubljana, Gosposvetska 13

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah - za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana - Židovska ul. in Stari trg.

Kupim hišo z vrtom
proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »77« št. 9777. (p)

Obri
vseh vrst gumij, hladna in topla, P. Skafar, Ljubljana, Rimska cesta. - Borštnikov trg. (t)

Izdelujem harmonije
od 1800 Din dalje. Dobite tudi preigrane klavirje po nizki ceni. Tranite, Medvođe. (t)

Razno
Intervencije
v vseh zadevah pri vseh oblastih in ministrstvih izvršuje hitro in uspešno. Gospodarsko - pravna pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-1. (r)

»Leš«
Več voz »leša« na razpolago v Radion posvetovalnici, Mestni trg 23.

Kino - aparat

dobro ohranjen, za nemi film, napredaj. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9240. (l)

Čevlji

vseh vrst, posebno letnih - športnih - se dobe zopet najcenejše v znani najboljši kvaliteti pri Pollaku

preje Dunajska c. 23 sedaj Kolodvorska 11 pri »TRIUMFU«

Z NU-ENAMEL

emailom trajne lepote, krasnega sijaja, olepšaš sam vse od pohištva do avtomobila. - Prospekti brezplačno.

NU-ENAMEL, Ljubljana Prešernova ulica 3.

Otroški športni voziček
prodam. Mlekarna na Sv. Petra cesti 53. (l)

Otroški športni voziček
poceni prodam. - Indof, Mestni dom. (l)

Mizarske skobelnike
nove, prodam. Mrhar Iv., Stanežiče, p. St. Vid nad Ljubljano. (l)

Kompletna predtiskarija
tamburirski stroj na električni pogon, ugodno napredaj. Na željo tudi po ukup po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru št. 98736. (l)

Rabljen parizar

se poceni prod. Trzin št. 91. (l)

Blagajne

se ugodno prodajo: 1. denarna blagajna veličine: 1680x1000; 2. velika depotna blagajna 2000 krat 1500; 3. velika depotna blagajna s sefi 2000 krat 1500. Na ogledu v Javnih skladiščih, Ljubljana, Tyrševa cesta 33, kjer se izvedo tudi cene. (l)

Čisto in zdravo ajdo

za seme nudi Simon Vertnik, valjeni mlin, Breg pri Ptuj. (l)

Večjo množino ječmena

lepega, letošnjega pridelka, nudi poceni Simon Vertnik, valjeni mlin - Breg, p. Ptuj. (l)

Napredaj:

mizarsko orodje, nekaj okovja, nova obleka po meri za polovično ceno, za srednjoo osebo, novi čevlji za 60 Din in daljnogled. Ogleda se vsak dan od 9.-16. ure: Jerše, Strelška ulica 18. (l)

Frizeriji!

Prodajo iz našega skladišča iz proste roke več najmodernejših tovarniških novih aparatov za trajno kodranje las po znižani ceni. Vsa potrebna pojasnila pri Slovena Transport, Ljubljana, Miklošičeva cesta. (l)

Napredaj

trije malo rabljeni pletilni stroji: 1. št. 10 80 cm širok, 2. št. 8 50 cm širok, 3. št. 6 30 cm širok, ter ravni stroj in 80 komadov spal - zelo ugodno - pri Rezila Demšar, Česnjica 12, p. Železniki. (l)

Gostilna „Bavarski dvor“

Z udobno urejenim vrtom nudi cenjenim gostom prvovrstno unionsko „ležak“ pivo ter izborna vina

Belo dalmat.	10-9	belokranec	12-11
viško opolo	10-9	pristni cviček	12-11
dingač	13-12	riz	

»Meteor«

d. z o. z.

Tyrševa cesta 46

Nakup in prodaja stara-
rega železa, kovin i. t. d.
Skladišče železniskega
materijala, kot tračnice,
ležaji, vozički in pragi
za ozkotirne železnice,
rabljene cevi, fermentice,
različni uporabljivi žele-
zen material.

Za vkuhanje sadja

so najboljši

Weckovi kozarci

dobite jih pri

Josip Jagodič
Celje

Glavni trg Gubčeva ul.

Zanimalo
Vas bo,

da ima trvdka

R. Miklauc

„Pri Škofu“
na zalogi vse vrste

SVILE

kot crep de chine,
crep marocaine
itd. v najnovejših
modnih vzorcih.

Cene
zelo ugodne!

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni
v Ljubljani

Za jesensko
setev

imamo črno in sivo
AJDO, KORUZO in RDE-
ČO DETELJO.

FRAN POGAČNIK, d. z
o. z., Ljubljana, Tyrševa
(Dunajska) cesta št. 33,
v Javnih skladiščih.

Ogromno ZNIŽANJE CEN Bata

~~25~~
19

45305-2203

Vel. št. 35-42. Obutev za vsako priložnost
za delo na polju in doma, za pešhojo, za
sport in igre, je ta platneni čevlji z neraz-
trgljivim gumijastim podplatom. Da omo-
gostimo nabavo istih vsakomur, smo jim znižali
ceno od Din 25.— na Din 19.—. — Otroški
od št. 30-34 prej Din 19.—, sedaj samo
Din 15.—. — Moški od šte. 43 47 prej
Din 29.—, sedaj samo Din 25.—

~~35~~
29

33425-2205

Močni, lahki za delo in štrpaci. Iz platna
v beli, drap ali sivi barvi, z neraztrgljivim
gumijastim podplatom. Hočemo omogočiti
vsaki gospodini nabavo istih, zato smo jim
znižali ceno od Din 35.— na Din 29.—

~~35~~
29

35644-31

Ve. št. 35-38. Za turiste, bicikliste, skaute, za
vsako delo na polju in za živahne otroke je naj-
močnejša, najudobnejša in najsigurnejša naša
»Sportka«, izdelana iz krepkega platna z gumi-
jastim nazobčanim podplatom. Znižali smo ceno
od Din 35.— na Din 29.—, da damo vsakomur
možnost, da si jih nabavi. Otroške od št. 30-34
prej Din 29.—, stanejo sedaj samo Din 25.—,
Moške od št. 39-47 prej Din 39.—,
sedaj samo Din 35.—

~~49~~
39

62895-9193

Najnovejši model. Čevljički iz belega lane-
nega platna, modro kariran vzorec. Prej
Din 49.—, sedaj samo Din 39.—

~~59~~
39

70995-9134

Najnovejši model. Čevljički iz belega lane-
nega platna, modro kariran vzorec z ravno
odsekanim vrhom podplata. Prej Din 59.—,
sedaj samo Din 39.—

~~59~~
49

69995-1159

Za odpočitek nog, lahek, udoben in eleganten
letni čevljiček iz belega lanenega platna. Znižali
smo jim ceno od Din 59.— na Din 49.—

~~79~~
59

2395-14224

Model z Jadrana. Krasen čevljiček iz belega
nubuk usnja z usnjenim podlatom. Sedaj
jih lahko kupite samo za Din 59.— dočim
so stali prej Din 79.—

~~69~~
59

5945-3133

Eleganten čevljiček k letni obleki. Kombi-
nacija semiša z lanenim platnom. Napravi
nogo majhno in elegantno. Prej Din 69.—,
sedaj stanejo samo Din 59.—

~~79~~
59

3395-14224

Model iz Nizze za elegantno damo. Prej
Din 79.—, sedaj samo Din 59.—

~~79~~
59

1195-9552

Za družbo, popoldne in večer. Kombi-
nacija lanenega panama in modrega
semiša. Prej Din 79.—, stane sedaj
samo Din 59.—

~~69~~
59

5905-3141

Eleganten čevljiček za letno toaletto. Kombi-
nacija rjavega semiša in drap melirane
lanenega platna, z visoko peto in usnjenim
podplatom. — Prej Din 69.—, sedaj samo
Din 59.—

~~99~~
79

1405-16529

Za večer, za ples in promenado lepi čevli-
čki iz belega nubuk usnja, kombinirani z
lakom. Ceno smo jim znižali od Din 99.—
na Din 79.—

Novost!
Avtomobilisti in motociklisti! Stop!
Tehnika zmaguje!

Velik preokret je nastal pri vulkaniziranju avtomobilskih plaščev in srčnic. To delo smo do sedaj opravljali s parnim pritiskom in segrevanjem. Danes pa odpiramo veliko delavnico za

hladno vulkanizacijo

avtomobilskih plaščev, srčnic in vseh gumijastih predmetov. S tem izumom je povečana trajnost pnevmatike, kvaliteta guma je očiščena, a sigurnost vožnje popolna, ker naša hladna vulkanizacija ne kvari niti platna niti gume! Vulkaniziramo dnevno! Popravila izvršujemo takoj! Cene solidne! Avtomobilisti in motociklisti! Poverite nam svoja popravila.

„ZADOVOLJSTVO IN SIGURNOST“: to je naše geslo!

Skafar Peter

Prva slovenska hladna in parna vulkanizacija avtomobilskih plaščev ter srčnic in mehanična delavnica.

Ljubljana: Rimska cesta — Borštnikov trg

Pozor!

Dražba posestva!

Dne 16. julija 1936 ob pol devetih bo pri sreskem sodišču, v sobi št. 7, izvršilna dražba posestva, vlož. št. 908, kat. obč. Kranj, ležečega v Korškem predmestju ob Blejski cesti.

Posestvo obsega hišo s tesarsko delavnico, pralnico, drvarnico, greznico, cementno jamo za apno, cementni vodnjak s čistilnikom in vodnjak brez čistilnika, nadalje hišo z gospodarskim poslopjem in drvarnico, vrt in njivo.

Cenilna vrednost posestva je 295.535 Din, najmanjši ponudek 156.690 Din.

Zdražitelj lahko plača večji del največjega ponudka z vložnimi knjižicami Mestne hranilnice v Kranju in Podružnice Ljubljanske kreditne banke v Kranju.

Pojasnila daje ta dva zavoda.

Umrli je po dolgem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoče naš dobri očka, sin, brat, stric, svak, zet in nečak, gospod

dr. Ludvik Černež

zdravnik v Slovenski Bistrici.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 5. julija 1936 ob 18 v Slovenski Bistrici.

Slovenska Bistrica, Makole, New York, Ljubljana, Celje, 4. julija 1936.

Zalujoče rodbine:
ČERNEJ, KUŠS, SEGULA, JUHART.